

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEČ

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate:
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.

Vljudno sporočamo, da smo današnji
nakladi »Slovenca« priložili položnice.

Uprava »Slovenca«.

Ob prazniku Kristusa Kralja

Ze Goethe je zapisal misel, da je najgloblji
predmet svetovne in človeške zgodovine, ka-
teremu so vsi drugi problemi podrejeni, borba
med vero in nevero. Vse dobe, v katerih je
prevladovala verska misel v kakršnikoli obliki
že, so bile sijajne, polne požrtovalnosti in
idealizma ter kulturno rodovitne za sodobnike
in potomce. Oni časi pa, ko se je uveljavljalo
brezboštvo in nad vero zmagovalo, so po krat-
kem varljivem sijaju hitro in brez slave zašli,
ker se nihče rad ne ukvarja z duhovno nero-
dovitnostjo materialistične, Bogu odtujene dobe.

Kljub temu nauku zgodovine moremo dan-
danes opazovati, da se ne vera zopet mogočno
dviga in hodi okrog z visoko dvignjeno glavo.
Kakor vselej, kadar se pojavi velika brezboštva v
zgodovini, nastopa tudi tokrat v znamenju na-
predka, znanosti, prosvetljenega duha, ki se
pomilovalno posmehuje veri in Bogu samemu.
Vrhu tega je današnja nevera zapeljivo ovita
v sodoben mysticism, kateremu ljudje malega
duha posebno radi podlegajo. Od mnogih strani
doni krič, ki je star 2000 let: Nočemo, da bi ta
vladal nad nami!

Pogosto slišimo besedo, da živimo na pre-
lomu časov. Mnogo je znakov, ki govorijo za to:
globoke so spremembe v politični, gospodarski
in socialni zgradnji sodobne družbe. Resnično
nastaja nov čas, čigar določnejše oblike bodo
morda doživeli šele znanjci, ko jih mi za-
enkrat šele slutimo. Kdo med nami pa bi si
upal trditi, da ob tako velikih premembah in
preosnovah vsega življenja ne bo prizadeto
tudi duhovno, in versko življenje človeštva?
Ali je mar krščanstvo v dobi tisočletij samo
enkrat doživelo, da so ga spravljali k »več-
nemu počitku«, kadarkoli se je napovedal nov
čas in so zaplali novi življenjski tokovi?
In vseh zgodovinskih prelomnicah so se našli pre-
goreči grobarji, ki so Cerkev pokopavali v
skrbno zapečaten grob. Toda vselej so prezrli,
da njen božji Ustanovitelj predobro pozna pot,
ki vodi iz smrti v življenje. Zato Cerkev ne
umrje več, ampak bo živela in zmagovala do
svoje končne zmoglosti, ko se bo njena
trpeča pot končala v dokončnem, večnem po-
veljanju.

Proces na duhovnem verskem področju je
že danes jasno viden, in v vsej svoji pretres-
ljivosti ni drugega kakor ponavljanje zgo-
dovine: Po eni strani odpad od Cerkve in od
samega Boga. In sicer odpad v množicah, kakor
je dandanes vse množično in masovno. Iz tega
tabora, čigar najvidnejša glasnika sta komu-
nistični in nacionalni materializem, se hrupno
oglašajo prešerne krilatice: v desetih, v pet-
desetih, a neizbežno v sto letih bo Cerkve in
njenega verovanja konec. Cerkev je prega-
njana na satansko rafiniran način; njen trpeči
glas je umetno udušen, da ne bi svet zvedel
za zločine, ki se v imenu »napredka in svobode«
nad njo dogajajo; mnogokje je zvezana
na rokah in nogah in le nekaterim se je po-
srečilo, da so zbežali v katakombe. Toda vsak
srednjeveški, ki se uči cerkvene zgodovine, bo
vedel, da se to ni zgodilo prvič v dobi stolet-
nega cerkvenega življenja. — Toda redkokdaj
se je primerilo, da je verska stiska na drugi
strani izzvala toliko navdušenja in heroizma,
toliko pogumne požrtovalnosti in nesebične
pripravljenosti, vse, prav vse žrtvovati, da bi
Kristus vladal nad človeštvom! Trpljenje mili-
onov krščanskih bratov in sester vznjua v
ostalem krščanskem občestvu tem trdnjejšo lju-
bezen do božje resnice, tem večjo vneto za
božjo čast in hrepenenje po izpopolnitvi in
duhovnem očiščenju, da bi kar moč vsi bili
vredni časti in svobode otrok božjih. To je
nesporen pojav v krščanskem svetu, ki ga
morda zaradi tega ne precenimo prav, ker smo
sami sredi tega procesa in ga deloma sodo-
življamo. Doživljamo stvari, nad katerimi bi
stremeli naši predniki! Iz na videz mrtvega pe-
pela žari zopet močno versko življenje. Izmu-
čena človeška duša, pa ne le poedincev, ampak
celih narodov zopet išče potov k svojemu Bogu,
potem, ko se je do smrti utrudila na vseh krivih
potih varljivega liberalizma in protinaravnega
materializma. Pa tudi novi narodi prihajajo,
preprostiti in otroški src in se z neizmerno
ljubeznijo in vdanostjo oklepajo božje resnice.
Kako krasna pomlad v večno mladi Cerkev, ki
vidno čuti uredničen Ustanoviteljevo obljubo:
Peklenke sile je ne bodo premagale!

Duhovni proces, ki deli človeštvo v tabor
za in proti Bogu, se seveda ne ustavlja na
pragu naših src, naših družin, naših občin in
našega naroda. Tudi za slehernega med nami,
pa naj hoče ali ne, je Kristus vogelni ka-
men ali pa kamen spotike. Bog ostane za
vsakega poedince in za vso družbo najgloblje
ločilo duhov. Kot stvari božje tudi drugače ne
moremo. Brezbrižnost do tega osnovnega vpra-
šanja more biti samo začasno uspavanje vesti,
je lahko tudi hlinjena, ne more pa biti trajen
življenjski nazor.

Cerkev bi kajpada hotela, da bi v vseh
dušah in v vseh družinah gospodoval Kristus
Kralj. Žal ostaja to le ideal, ki ga popolnoma
nikdar ne bo mogoče doseči. Vedno se bodo

V Rimu odločujejo o usodi podkarpatskih Rusinov

Ribbentrop predlaga posebno italijansko-češkoslovaško konferenco?

Rim, 29. okt. b. Po poročilih »Exchange Tele-
graph« so se tekom včerajšnjega dne vršila po-
svetovanja med nemškim zunanjim ministrom von
Ribbentropom, Mussolinijem in italijanskim zuna-
njim ministrom Ciano in v pogledu madžarsko-
češkoslovaškega spora. — Tukajšnji diplomatski
krogi smatrajo, da bo poslana skupna nota v za-
davi meje med Poljsko in Madžarsko. Razen tega
računajo, da se bodo rešila tudi druga vprašanja,
ki so v zvezi s tem vprašanjem. Smatrajo, da bodo
opustili misel na plebiscit in da se bo prepustila
rešitev vseh težkoč v pogledu Podkarpatske Ru-
sije češko-italijanski konferenci, na kateri se bo
odločila usoda Podkarpatske Rusije.

Pet točk italijansko- nemških razgovorov

Rim, 29. okt. TG. Nemški zunanji minister
Ribbentrop je v Rimu. Razgovori z italijanskim
zunanjim ministrom grofom Ciano in Mussolini-
jem so se začeli. Uradnega poročila o razgovorih
do sedaj ni bilo. Pač pa je o razgovorih vse polno
različnih domnev o vsebini razgovorov, katerih nuj-
nost je dokazana s tem, da se je nemški državnik
nepričakovano in skoraj nenapovedano odpeljal v
Rim, kajti Ribbentrop se za ni ali za malo ne
vozi iz države. V Rimu so mnenja, da se je na
vseh koncih osi Rim-Berlin nabralo precej
gradiva, ki ga je treba razčistiti. Najvažnejša
vprašanja se opazuje mednarodnopolitičnih do-
godbav kar sama vsiljujejo:

1. Češkoslovaško-madžarska meja
še ni začrtana. V preteklih dneh je bilo mnogo
prerokanj. Mrzlična potovanja poljskih, madžar-
skih in češkoslovaških državnikov sem ter tja po
srednji in vzhodni Evropi so zapustila vtis, kakor
da Nemčija in Italija nista edini, kakor da Italija
podpira Madžare in Poljake, Nemčija pa da stoji
na strani Češkoslovaške z Rusini vred. Kaj je na
tem resnice? Nemčija in Italija bosta sedaj to
vprašanje med seboj rešili s sporazumom, kjer bo
pač eden ali drugi moral nekaj odnehati. Ali bo
odnehala Italija in bosta udarjeni Madžarska in
Poljska, ali bo odnehala Nemčija in bodo udarje-
ni Slovaki in Rusini? Tako nemška kakor itali-
janska vlada dobro veda, da gre pri sedanjih od-
ločitvah za mnogo več, kakor za slovaško ali rusin-
sko mejo, da gre za usodno odločitev, kako se bo
v bodočnosti razvijala evropska politika na vzhodu,
ker bo padla odločitev, če bo Nemčija dobila
prosto pot proti vzhodu, ali če ji bo to pot zaprla
zamiseln zveze držav od Baltika do Sredozemlja,
ki se zanj zavzemajo Poljska, Madžarska in
Italija. Odločitev, ki bo v Rimu padla, bo zelo
zanimiva.

2. Na Nemčijo in na Italijo je napravilo velik
vtis mrzlično oboroževanje Francije
in Anglije. Oboroževalni načrti Francije in
Anglije, ki sta od monarhvske konference odšli
ponižani in osramočeni, so ogromni in nemška
in italijanska vlada jih imata za nevarne za bo-
dočnost. Nemški zunanji minister bo sprito tega
dejstva namignil Italiji, da bi se obe zaveznici,
Italija in Nemčija, med seboj še bolj trdno po-

vezali s vojaško svesno, ki bi ju združila v
skupni obrambi proti vsaki nevarnosti. Na vsak
način bosta Italija in Nemčija dali odgovor na
francosko-angelsko oboroževanje. Kakšnega? Odlo-
čitev bo kmalu znana.

3. V ospredje stopa vprašanje nemških
kolonij. Nemčija utegne to vprašanje kmalu po-
staviti. Toda počakala bo še tako dolgo, da si bo
uspeha gotova. Nemške kolonialne zahteve so do
sedaj pri Italiji in Mussoliniju našle najtoplejšo
moralno podporo. Ali bo Nemčija sedaj Italijo
vprašala, če je pripravljena nuditi več kot mo-
ralno podporo, namreč politično in diplomatsko
podporo. Če Nemčija dobi v Rimu to obljubo, z
zahtevo po vrnitvi kolonij ne bo več dolgo čakala.

4. Znano je, da je angleški ministriški pred-
sednik Chamberlain izrazil željo, da pride osebno
v Rim, da bi se tam kaj dogovoril o bodočem se-
stanku med štirimi evropskimi vele-
silami, kjer bi razčistili vse obstoječe spore.
Očitno želi Italija in Nemčija, da se pred
takšnim sestankom med seboj pogovorita o skup-
nem stališču, tako da bi na konferenci, če in ka-
dar se bo sestala, italijansko-nemška os ostala
trdna in sklenjena.

5. V zvezi s japonskimi smagami na
Kitajskem je zelo verjetno, da bodo Italija, Nem-
čija in Japonska znova podkrepile svojo trozvezo,
ki jo imenujejo zvezo proti Kominterni in bi po-
novno podčrtanje njihovega zavezništva v seda-
njem času imelo čisto nov značaj, ki bi mimo
njega Francija in Anglija ne mogli več s zaveza-
nimi očmi.

Takšna so ugibanja o razgovorih med Nemčijo
in Italijo, ki bodo vodilno posegla v nadaljnji po-
tek evropske politike.

Nov pakt štirih velesil

Rim, 29. okt. a. Popoldne ob 15 je prišel von
Ribbentrop v Beneško palačo na nov sestanek z

Mussolinijem. Ob 19 odpotuje von Ribbentrop iz
Rima. Poučeni krogi govorijo, da se bo na tem
sestanku določilo, kako bosta Italija in Nemčija
razsodili med Češkoslovaško in Madžarsko. O ko-
lonijah se ni govorilo, pač pa je Mussolini naročil
von Ribbentropu, naj sestavi načrt za nov pakt
štirih velesil. Prav tako je Mussolini izrazil
željo, da se protikomunistična pogodba, ki veže
Italijo, Nemčijo in Japonsko, spremeni v medse-
bojno prijateljsko pogodbo o vzajemnosti in ne-
napadanju.

Italija in Nemčija proti skupni meji med Poljsko in Madžarsko

Pariz, 29. okt. c. Dpisniki pariških večer-
nih poročajo iz Rima, da je bil na sestankih med
Ribbentropom ter Mussolinijem in grofom Ciano
dosežen kompromis o tem, kako naj se uredi raz-
merje med Češkoslovaško in Madžarsko. Po ve-
steh teh dopisnikov sta se Italija in Nemčija spo-
razumeli, da je izključeno, da bi Poljska in Ma-
džarska dobili skupno mejo. Listi pišejo tudi, da
je sicer Italija zagovarjala to misel, vendar pa
ni šla predaleč po tej poti.

Vološin pri Tisu

Bratislava, 29. okt. AA. (ČTK) Slovaški mi-
nistriški predsednik dr. Tiso je včeraj sprejel pred-
sednika vlade Podkarpatske Rusije g. Vološina.
Msgr. Vološin je pri tej priliki šefu slovaške vla-
de potrdil prijateljske in bratske vezi, ki vežejo
obadva naroda. Istočasno je podčrtal odločnost
vlade Podkarpatske Rusije, da bo v prijateljskem
duhu reševala vsa sporna vprašanja med Slovaško
in Podkarpatsko Rusijo.

Slovaška vlada je odločila, da se mora odsej
strogo spoštovati nedeljski počitek na Slovaškem.
V nedeljo morajo biti zaprte vse trgovine in de-
lavnice.

Skrivnosti iramasonske lože v Bratislavi

Človeški okostnjaki — Sprevidi z
mrliški krstami — Razuzdano
veseljačenje — Politične zarote

Iz Bratislave poročajo o čudnih odkritjih, ki
jih je slovaška vlada ob razpustu prostozidarskih
organizacij ugotovila v prostoru prostozidarske
lože v Bratislavi.

Čim je oblast prevzela nova slovaška vlada, je
s prvimi aktom razpustila komunistično stranko,
tako je na tem prostozidarsko ložo. Vlada je
morda s komunistično stranko celo bolj milo po-
stopala, toda proti prostozidarski loži pa ni bilo
nobene milosti. Policija je takoj vdrila v prostore
prostozidarjev in pričela čistiti. Glasili Hlinkove
stranke »Slovake in »Slovaška pravda« sta pričeli
priobčevati cele stolpe senzacionalnih vesti o od-
kritjih v teh ložah pod naslov: »Gnezdo razuzda-
nosti«, »Leglo nemoralce«, »14 krajevni lože«, »6
bratislavskih lože«, »Strašen cilj prostozidarstva« itd.

Sedež prostozidarske lože je bil na Trgu
1. maja. Je to dvonadstropna hiša z dvema veli-
kima vhodoma in močnimi vrati iz hrastovine.
Okna so obdana z močnimi železnimi zaporami, ki
pa ne ovirajo preveč svetlobe v to skrivnostno
poslopje. Hiša je bila zgrajena v skrivnostne na-
mene, tako da je mogoče priti v podzemlje skozi
drugo nadstropje, kar ni tako enostavno. Poslopje
ima posebno temno sobo, ki si jo je mogoče ogre-
dati le, če se prižgeta dva električna svetilnika, in
še ta svetila z neko močno svetlobo. Ta soba je
zelo podobna mrtvašnici. Zidovi so obloženi s
črnim suknom. Sredi te sobe je bila krsta, pokrita
s črno ponjavo. Poleg krste je velika miza, za ka-
tero je stal človeški okostnjak, ki je pričel ta-
koj nihati, čim se ga je kdo dotaknil s prstom. V
krajni okostnjak imel palico, podobno škofovski
palici, drugo roko pa je držal kvišku, kakor kipi
svobode v Ameriki. Okostnjak je visok okoli 190
centimetrov.

Ugotovljeno je, kakšni smešni in tajinstveni
obredi so bili pri sprejemu novih članov: Ko je
bil kdo sprejet v ložo, je bil po vseh možnih izpra-
ševanjih in preizkuševanju spuščen v to mračno
sobo. Da ne bi videl, kam ga vedejo, so mu zave-

zali oči. Seveda ni vedel, da mu je nasproti člo-
veški okostnjak. Nato je veliki mojster dvignil
proti njegovi glavi svoj meč, kar so napravili tudi
drugi člani lože. Tedaj je veliki mojster izgovorjal
prisego, ki jo je novi »brat« ponavljal za njim:
»Prisegam, da ne bom nikdar izdal skrivnosti, da
se bom pokoraval vsem odredbam bratov in da
ne bom nikoli nobenemu bratu ničesar žalega sto-
ril. Če pa prekršim to prisego, naj me prebodejo
vsi meči, ki so sedaj naperjeni vame.« Veliki mo-
jster je nato odvezal novemu bratu ročec in šele
sedaj je zagledal to človeški okostje pred seboj.
Okoli njega so stali prostozidarski »bratje« v črnih
zagrinjalih in zakrinkanih obrazov. Nato so vsi
odšli iz sobe, novi »brat« pa je ostal sam s člo-
veškim okostjem in krsto v sobi. Tu je mogel pre-
mišljati nekaj časa o človeškem življenju in o
ničevosti življenja na tem svetu.

Po eni uri so prišli v sobo zopet »bratje« in
položili novega člana v krsto. Nato je veliki mo-
jster zopet nekaj pridiral in prisegel. Štirje »brat-
je« so nato dvignili krsto z novim članom ter ga
odnesli v veliko dvorano, kjer se je obred nadal-
jeval. Dvorana je zelo razkošno urejena. Vanjo
vodijo železna vrata, ki se odpirajo s pomočjo me-
hanizma. Dvorana je videti kot židovska molitni-
ca. Levo in desno so klopi, med vsako klopjo pa je
zataknjen meč. Na čelu dvorane je vzvišen prostor,
podoben oltarju. Tu je sedel veliki mojster, poleg
njega pa »bratje«, ki so opravljali kakšne funkci-
je. V tem času je nato avtomatično pričel svirati
harmonij simfonijo, ali kakšno drugo glasbo, po-
dobno pogrebni koračnici. Luč pa, ki je v začetku
gorela le slabo, je pričela čim dalje bolj svetliti. No-
vega brata so postavili v trikotnik sredi dvorane.

Ko je bila ceremonija končana, so vsi odšli
v dvorano za gostije. Stene te dvorane so pokrite
s pornografskimi umetninami. Posodje, iz katere-
ga so jedli in pili, je bilo obrobjeno z zlatom, čaše
pa so bile iz najfinejšega kristala. Jedilni pribor
je bil srebrn, sploh je bila vsa oprema zelo dra-
gocena. Kuhinja je bila čista in urejena kakor
kakšna lekarna. Policija je našla tu ogromne ko-
ličine šampanjca. Tu so prostozidarji pričelji za-
bave, ki so se končale pozno v noč. Tu so našli
velike fotografije Masaryka in dr. Beneša. Našli
so tudi dokument, iz katerega je razvidno, da je
današnja češkoslovaška država zamiselek prostozid-
arjev in značilni trikot na tej zastavi je isti, kot
ga uporabljajo za svoje simbole prostozidarji.
Prostozidarji so tudi izdelali že načrt, kako naj bi
bil ubit nemški kancler Hitler in sicer zato, ker
preganja žide in prostozidarje in ker je povzročil
spor med Češkoslovaško in Nemčijo.

V češkoslovaški republiki so bili prostozidarji
na najvišjih mestih. Sedaj slovaške oblasti še pre-
gledujejo vse zaplenjeno gradivo ter bodo še od-
krile marsikatero skrivnost. Do sedaj so našle že
vse polno raznih simbolov prostozidarjev, kakor
trikotnike, židovske trikotnike, zvezde, kladiva,
meče itd.

Zagrebska vremenska napoved: Temperatura
milla, večinoma oblačno.

Anglija stopa v Romunijo

Veleposlaništvi v obeh
prestolnicah

Bukarešta, 29. okt. TG. V zvezi s potovanjem
romunskega kralja Karola v London, kjer bo gost
angleškega kralja, izvemo iz dobro poučenih vi-
rov, da bo pri tej priložnosti tudi sprejet in oboje-
stransko odobren sklep, da postaneta dosedanje
angleško poslaništvo v Bukarešti in romunsko po-
slaništvo v Londonu veleposlaništvi. To bo zuna-
nji izraz prijateljskih odnosov med obema država-
ma in priznanje važnosti Romunije od strani
angleškega imperija. V zunanje političnih krogih to
dejstvo mnogo komentirajo in ga spravljajo v zve-
zo z bodočimi cilji angleške zunanje politike na
evropskem vzhodu.

List »Curentul« prinaša članek svojega dopis-
nika iz Londona. Članek se bavi z bližnjem ob-
iskom kralja Karola v angleški prestolnici. Dopis-
nik pravi med drugim, da ima Romunija zaradi
svoje lege na izlivu Donave in na obali Črnega
morja zelo ugodne pogoje, kar se tiče izmenjave
trgovskega blaga z Londonom, zlasti pa zaradi
svojih petrolejskih polj, ki prihajajo zlasti v po-
štev za preskrbovanje angleške vojne mornarice
v Sredozemskem morju.

namreč našli ljudje, ki bi hoteli drugače ure-
jeno družbo, kakor pa je v božji zamisli, ki
bi hoteli, da brezbožne sile vladajo nad sve-
tom. Zato je borba med obema svetovoma ne-
izbežna, nujna in trajna, in bi se končala le,
če bi en tabor drugega popolnoma premagal.
To se pa na tem svetu do konca dni ne bo
zgodilo. Zato se morajo oni, ki hočejo biti in
ostati otroci božji, boriti vztrajno, pogumno in
brez prestance za svojo duhovno posest. Tu
velja svetopisemski beseda, da Kristus ne pri-
naša miru, ampak meč na zemljo. Kdor se ne
bi hotel bojevati, je izdajalec božje stvari in
pomaga nasprotniku do zmage. Bojevati pa se
moramo za zmago in uveljavljanje kraljestva
božjega na zemlji: Da bi njegova postava vla-
dala tudi povsod v javnem življenju: v šoli,
v občini, v uradu, v državi. Brezbožniški tota-
litarosti je treba nasproti postaviti krščansko

totalitarost. Za te cilje se prav posebno bori
Katoliška akcija, ki hoče v katoliške vrste za-
nesti aktivizem in borbenega duha za božjo
čast.

Praznik Kristusa Kralja je zato praznik
Katoliške akcije. Nam Slovincem in naši jugo-
slovanski državi so, Bogu hvala, prihranjene
težje preizkušnje, katere morajo prestajati ne-
kateri drugi narodi. Vendar pa ima Katoliška
akcija tudi med nami veliko dela. Kar je sla-
vega in Bogu odtujenega, naj bi postalo zopet
božja last, in kar je dobrega, naj bi bilo še
boljše. To je namen Katoliške akcije in njen
cilj, da bi pravičnost in ljubezen vladala med
nami. Rekli smo, da brez boja in žrtev tega
ne bo mogoče doseči. Mi vsi hočemo sodelo-
vati! Nočemo ostati brezbrizni in nedelavni ob
strani! Bodimo vsi sotorci in soborci za kra-
ljestvo božje med nami!
Drin.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Med dogodki preteklega tedna zaslužijo trije, da jih posebej kot pomembne označimo. To so 1. japonska zmaga na Kitajskem, 2. pogajanja okrog madžarsko-slovaških meja in 3. notranje-politični preporod v Franciji.

Na Daljnem vzhodu so Japonci odnesli odločilne zmage s tem, da so v prestolnici Kantona, takoj nato pa srednjekitajsko milicijsko prestolnico Hankov. Japonska zmaga je odločilna, ker je sedaj Japonska neomejen gospodar na samo najbogatejšega in najbolj obilnega dela Kitajske, ampak, ker ima v svojih rokah vsa pristanišča in s pristanišči tudi v pomorsko izvozno in uvozno trgovino v to ogromno deželo. Se več Japonska je s to svojo zmago za vedno napravila neprestopno pregrado med sovjetsko Rusijo in obalami Tihega morja in je — kar je morda še večjega pomena — napravila konec angleškega gospostva nad vzhodno Azijo in njenimi morji. Pri Kantonu in pri Hankovu so Japonci porazili v najvišji meri angleški imperij in je bil tudi vzklík japonskega državnika, ko je za to zmago zvedel, temu primeren: »Angleške nadoblasti na Daljnem vzhodu je sedaj za vedno konec.« Za Japonsko pa se začela nova doba, ko bo organizirala in utrdila svoj ogromni imperij, ki bo obvladal vzhodno Azijo in ogrožal vse tuje postojanke na Tihem morju.

Češko-slovaško-rusinska država nastaja postopno. Imamo vtis, kakor da gre za vsak njen člen posebej, za Čehe posebej, za Slovake posebej in za Rusine posebej. Glede Čehov je stvar urejena. Češki del ima že svoje dokončne meje, na notranji že kolikor toliko obnovljeno redno gospodarsko in ustavno življenje, na zunanji svojo določeno politiko sodelovanja z Nemčijo, brez dosedanjih paktov s Francijo in sovjetsko Rusijo. Slovaški del je nekoliko manj srečen, ker še nima dokončnih meja. Pogajanja z Madžari so trajala ves teden in ker se niso mogli zediniti, ali bolje rečeno, ker niso mogli nasiti madžarske požrečnosti, so poklicali na pomoč Nemčijo in Italijo ter njima izročili pravico, da potegneta nove meje. To se bo verjetno zgodilo prihodnji teden. Ker Slovake podpirajo Nemci, Madžari pa Italija in ker v srednji Evropi za enkrat prvenstveno odločuje volja Nemčije, Madžari ne bodo dosegli, kar so hoteli in bo Slovaška dobila ugodne meje. Ko bo to delo končano, se bo slovaška vlada posvetila notranji ureditvi svoje samoupravne države po krščanskih stanovskih načelih, kot je že napovedal njen predsednik dr. Tiso. Najbolj nesrečen je podkarpatski rusinski del, ki ima sicer svojo samoupravno vladno, a ki še danes ne ve, če bo sploh ostal pri češko-slovaški državi, ali če ga ne bodo pohrustali Madžari, ki jih podpirata Italija in Poljska, češ da je treba med Poljsko in Madžarsko ustanoviti skupne državne meje, čeprav bi to pomenilo smrt za 700.000 tisoč Rusinov. Tudi o tem bo padla odločitev v prihodnjem tednu.

V Franciji so se zadnji teden pokazali znaki hitrega ozdravljenja. Strašno presenečenje, ki ga je Francija doživela, ko je morala prekrizani rok gledati, kako je njena češkoslovaška zaveznica izgubila eno petino državnega ozemlja, je rodilo zdrave posledice. Glavni krivec francoske slabosti je bila ljudska fronta, je bil komunizem, ki je razkrajal državo zadnja tri leta. Sedajni ministrski predsednik Daladier, pred tremi leti še sam navdušen levčar, pa je napovedal, da bosta vlada in narod sedaj obračunala s komunisti, da jih bosta potisnila na stran kot škodljivce in da bo Francija s hitrimi koraki popravila zamude, da ne bi doživela podobnega presenečenja, kadar bo postavljeno vprašanje kolonij, ki že ležijo na obzorju svetovne politike.

V Španiji gre razvoj svojo pot. Prostovolci odhajajo. Na bojiščih je mirno. Velešile se bodo med seboj sporazumele. Tako je upanje, da bo državljanske vojne kmalu konec.

V Angliji smo priča do sedaj nepoznanega vsenarodnega navdušenja za oboroževanje. Angleški narod je spoznal, da se na mnogih krajih maže njegova svetovna hiša, je videl, da krvavi iz več ran in da se bo treba hitro in močno oborožiti, da mu ne bodo puščali več krvi in da mu ne razgrajajo njegovega imperija.

V sovjetski Rusiji vlada pošastni molk. Svet se podira okrog nje in delno nanjo. A se ne zgane. Le tu in tam prihajajo poročila o novih aretacijah visokih odličnikov in o novih procesih, o novih izdajstvih, o novih usmrtiljavah. Komunizem postaja grobnica slovanstva.

Notranji pregled

Volivno razpoloženje iz dneva v dan raste. Vse skupine, ki nameravajo 11. decembra stopiti s svojimi listami pred volivce, se že pridno pripravljajo. Zgodilo pa se je, da je doslej najbolj krčevita in najbolj brezobzirna stranka, to je JNS, tik pred volitvami doživela svoj največji polom in ga še doživlja, ker je v najbolj hinvaski luči pokazala, da je pripravljena storiti prav vse, da si le reši nekaj poslaneških sedežev. Odkar se je centralistična in unitaristična JNS zvezala z dr. Mačkom, ki zapušča celotno najbolj strastni pristasi. Prvi je nastopil proti njej banovinski odbor v Zagrebu pod vodstvom svojega predsednika Jurija Demetroviča, organizacije v Zemunu so se razlele same po sebi, banovinski odbor v zetski banovini je šel za zagrebškim, poleg tega pa jo javno zapuščajo njeni dosedajni člani, ki so v režimih JNS bili ministri ali so uživali druge visoke položaje. Peter Zivković, Jevtić in dr. Kramer so seveda na te svoje dosedanje tovariše silno hudi, češ da so vse vedeli, kakšen sporazum z združenjo opozicijo se pripravljala, da pa sedaj ne marajo prevzeti odgovornosti za korake, ki so jih v pripravljanju

odobrili. Izstajajo člani JNS pa se opravičujejo, da je vodstvo JNS šlo v sklenitvi sporazuma daleč preko pooblastil. Tako se je med Zivkovićem na eni strani in Demetrovičem, Popovičem na drugi strani razvila prava besedna vojna, kjer drug drugemu akušajo dokazati, kdo je neznajen.

Volivni imeniki so bili v tork za to volitve zaključeni in bo 11. decembra mogel voliti samo tisti, ki je vpisan v volivni imenik ali je bila vsaj vložena utemeljena zahteva, da se vpiše. Po vsej državi je bilo silno velika reklamacija, ker so se volivni imeniki zadnjič urejali — v kolikor jih vestne občine ne izpolnjujejo sproti — za volitve leta 1935. Izkazalo pa se je, da je bilo za tiste volitve vpisanih veliko takih, ki ali sploh niso imeli volivne pravice ali pa ne v dotičnem kraju.

Volivni upravičenci pridno izbirajo kandidate in njihove namestnike. V JRZ, ki dela z največjim redom, je sestavljanje kandidatnih list že precej zaključeno. V dravski banovini v 18 okrajih. Opoziciji delo nikakor ne gre od rok, ker se večina dosedanjih opozicijskih strank boji JNS, ki jo je dr. Kramer s pomočjo Zagreba tako tihoopasno pripeljal v njihova »demokratsko« družbo. Teško je namreč izbrati kandidata, za katerega bi z enakim veseljem mogli glasovati socialisti, skrajni levčarji, fašisti iz JNS, mačkovi; če pa postavijo po dva ali več kandidator, se pa koljejo med seboj, ker nobeden ne mara reči, da je njegov protikandidat enaka dober kakor on. Na vsedržavni listi JRZ bo na prvem mestu kandidiral predsednik vlade dr. Stojadinović, na listi tako nenaravno združene opozicije pa dr. Maček. Predaleč pa je še volivni dan, da bi mogli reči, ali se bo še kak drugi skupini posrečila pravočasno vložiti kandidatno listo. Vse pa že z največjo nestrpnostjo pričakuje, kako bodo diktator Peter Zivković, nekdanji ministri predsednik Jevtić, glavni tajnik JNS senator dr. Kramer in podeželski prijanjači JNS stopili pred volivno komisijo in rekli: »Glasujem za dr. Mačka!«

Dimitrij Ljotić je imel v Belgradu s svojimi prietaji skrit venčanje, za katerega pa je policija izvedela in je Ljotića opozorila, da sestanek ni bil javljen in da se morajo zaradi tega udeleženci raziti. Ljotić s svojim krogom pa se je zahtevali grobo upr in je bil odpeljan z nekaterimi najbolj vročokrvnimi pristasi na upravo mesta Belgrade.

Prosvetna zveza v Ljubljani je imela svoj občni zbor, na katerem je podala račun o delovanju preteklega leta. Izvoljen je bil nov odbor s predsednikom univ. prof. dr. Lukmanom na čelu.

Občni zbor je imela tudi Rafaelova družba, ki je vsa posvečena skrbi za naše izseljence. Za predsednika je bil ponovno izvoljen škof dr. Gregorij Rožman, podpredsednika pa sta univ. prof. dr. Tomšič in p. Kazimir Zakrajšek.

V Zagrebu je minil »Socialni teden«, v katerem so najbolj izbrani predavatelji obravnavali pereča socialna vprašanja pod vidikom katoliških smernic. Vsa predavanja so bila polno obiskana in je bila po vsakem predavanju živahna debata, v kateri je padlo marsikatero kleno zrno. Sv. oče je tednu po državnem tajniku, kardinalu Pacelližu želel veliko uspeha.

Včeraj je minilo dvajset let, odkar smo Slovenci vrgli s sebe nemške vezi avstroogrske marnarhije. Takrat, ko je šla vojna zaradi odpora slovanskih narodov v Avstriji h koncu, se je ustanovilo v Zagrebu Narodno višje pod predsedstvom dr. Antona Korošca, ki je prevzel svojo oblast na jugoslovanskem ozemlju dotratne avstroogrske monarhije. Narodno višje je bilo vrhovna oblast in zunanji reprezentant nove države Slovencev, Hrvatov in Srbov in je v posameznih pokrajinah v Zagrebu, v Sarajevu, Splitu, Novem Sadu in v Ljubljani imelo podrejene pokrajinske vlade, po

katerih je izvajalo svojo oblast. Predsednik pokrajinske vlade v Ljubljani je bil Josip Pogacnik. To je bilo najvažnejše razdobje naše novejšje zgodovine, ker smo takrat prvič svobodno zadihali in presekali stoletno zvezo z nemškimi severom. Zal pa državniška vzgoja našega ljudstva še ni bila dovolj visoka, da bi pojmovala obstoj te svoje države v vsej daljnosčnosti. Zaradi zmedenih prevratnih razmer se oblast nove države ni mogla uveljavljati tako močno, kakor se uveljavlja oblast starih držav. Ako bi državniki imeli takrat v ljudstvu več opore, bi tiste čase zlasti Slovenci mogli izbrabiti z večjim pridom. Kljub temu pa je ustanovitev Narodnega višja v Zagrebu in ustanovitev pokrajinske vlade v Ljubljani mejnik naše zgodovine, ki nam mora vedno biti pred očmi v pouk in bodrilo.

Narodno višje se je kot zastopnik južnih Slovanov z ozemlja nekdanje avstroogrske monarhije 1. decembra 1918 poklonilo takratnemu regentu Aleksandru Karađordjeviću in izrazilo željo, da se država Slovencev, Hrvatov in Srbov združi s kraljevino Srbijo v eno državo. Kraljevina Srbija pa se je že prej zedinila z Vojsvodino in Črno goro. Takratni regent Aleksander je izjavo sprejel in proglasil zedinjenje. Tako je nastala Jugoslavija in ustanovitev Narodnega višja je sestavni kamen v tej zgradbi. Zato je 29. oktober poleg 1. decembra najvažnejši dan v zgodovini nastajanja kraljevine Jugoslavije.

Senator Peter Zec zapustil JNS

Senator dr. Peter Zec, namestnik kraljevega namestnika, je Petru Zivkoviću pismeno sporočil, da dokončno izstopa iz JNS. V pismu navaja tudi razloge, ki so ga do tega privedli, med katerimi je glavni ta, da je JNS napravila nenaravno preusmeritev. Njegovo pismo je v okolici Petra Zivkovića napravilo porazen vtis, ker je dr. Peter Zec zlasti v Liki imel močen krog pristavev in je užival tudi zaupanje najvišjega mesta, zaradi česar je bil tudi imenovan za namestnika kraljevega namestnika. Trenutno se mudi v Gospiću in v telefonskem razgovoru z dopisnikom »Vreme« je dejal: »Predsedništvo JNS sem tudi pismeno obvestil o svojem izstopu iz stranke. Vsem se strinjam s svojimi tovariši in somišljeniki, ki so v tisku že dovolj pjasnili in poudarili našo skupno stališče in mnenje o sporazumu med JNS in dr. Mačkom.

JNS v zetski banovini ni več

V petek je bila na Cetinju seja banovinskega odbora JNS za zetsko banovino. Na seji je bil enoglasno sprejet sklep, da vse organizacije JNS v zetski banovini preidejo v JRZ. O tem sklepu je bilo poslano predsedniku vlade dr. Stojadinoviću poročilo, ki pravi, da dosedajni pristasi JNS v zetski banovini ne morejo tako mirno izigravati svojih dosedanjih načel, kakor je to storilo vodstvo JNS s tem, da se je združilo z dr. Mačkom.

Družba za ponarejanje denarja odkrita

Domžale, 29. oktobra. Pred nekaj dnevi je dobil zobotehnik Stuzzi iz Kamnika ponarejen kovanec za 20 din. Javil je to orožniški postaji, ki je izsledila, da je Stuzzi oddal kovanec neki Stegnar Pelegrin, kolar iz Domžal. Ta pa je povedal, da je tri kovanice po 20 din dobil od Bregarja Antona starejšega. Danes pa so orožniki aretirali v Domžalah Bregarja Ant. ml., rojenega 1908 v Drtiji pri Moravčah. Bregarjevi so že več let v Domžalah, kjer so si kupili posestvo. Mlademu Antonu Bregarju delo ni dišalo in bi rad na lahek način prišel do denarja. Zato je stopil v zvezo z bivšim sosedom Edvardom Vidergarom, ki je posestnik in oče sedmih otrok iz Drtije pri Moravčah. Vidergar je oblastem že znan, saj je bil svojetasno zaprt 18 mesecev, ker je razpečaval tisočake in stotake v družbi Selana iz Suhadol pri Mengšu. Bregar je pri Vidergarju dobil navodila. Oba sta odšla v Ljubljano in si pri neki trdnji kupila opalograf in razne papirje za 1600 din. Zaradi varnosti pa je Vidergar kupil vse to na ime nekega organista iz Blagovice pri Lukovici. Vidergar je Bregarja pustil zunaj trgovine, češ da so v trgovini stalno detektivski, ki bi ju lahko tudi brez povoda aretirali. Bregar je čakal Vidergarja pri Figovu, nato pa sta šla oboje v Domžale. V Domžalah se jima je pridružil še en družabnik v osebi Grlice Slavkole, rojenega 1. 1909

v Trstu. Sedaj je doma v Krtni, občina Dob. Grlica je vložil v to podjetje svoj kapital, znesek 850 din in s tem postal član »družbe za ponarejanje denarja«. Bregar se je bal izdelovati bankovce doma, zato se je preselil h Grlici. Prenesel je tja opalograf in vse papirje. Na Krtni sta 14 dni delala, risala in slikala stotinarske bankovce. Zato sta imela pripravljenih 6 barv. Večkrat sta skušala delati na opalografu, a bankovci se jima niso posrečili. Vsi zamazani so bili in za promet ne sposobni. Zato je Bregar odnesel opalograf v Domžale, ga razbil in vrgel v peč. Pri hišni preiskavi pa so našli pri njem precej zavitkov belega papirja, izrezanega na format stotinarskih bankovcev, na ovitku pa je bil naslov neke tipografije iz Zagreba. Znak je, da sta dobivala material tudi iz Zagreba. Denar še ni bil dan v promet. Ko je Bregar uvidel, da mu to podjetje ne gre dobro izpod rok, je šel po navodila k Selanu v Suhadole. Vendar pa mu Selan ni hotel dati nikakih navodil in podatkov. Orožniki so Bregarja aretirali, Grlica in Vidergar pa sta ostala na svobodi. Pri zaslišanju sta Grlica in Bregar dejanje priznala. Vidergar pa noče priznati, da je šel po opalograf v Ljubljano. On že po izkušnjah ve, da so tudi priprave za ponarejanje denarja kaznive. Vsi se zagovarjajo, da so hoteli na lahek način obogateti.

Dr. Stojadinović odšel na shod v Negotin

Dr. Korošec bo govoril v Paračinu. Stališče nemške manjšine

Belgrad, 29. oktobra m. Z večernim viškom je odpotoval v Negotin min. predsednik dr. Stojadinović v spremstvu gradbenega ministra Stošovića in pravosodnega ministra Simonovića. Na postaji je predsednik vlade pozdravila skupina mladinske organizacije stranke ter več pristavev JRZ. V Negotinu bo dr. Stojadinović imel svoj drugi volivni govor.

Prihodnji teden bo volivno gradivo že urejeno ter se bo začelo sestavljanje kandidatne liste. Začeli se bodo veliki manifestacijski shodi, na katerih bodo govorili člani kr. vlade. Shodi se prično dne 6. novembra. Samo ta dan bo imela stranka 8 shodov, in

sicer v Paračinu, kjer bo govoril notranji minister dr. Korošec, v Leskovcu, kjer bo govoril gradbeni minister Stošović, v Prištini, kjer bo govoril minister dr. Krek, v Kumanovem, kjer bo govoril socialni minister Cvetković, v Požarevcu, kjer bo govoril pravosodni minister dr. Simonović, v Ivanju, kjer bo govoril poštini minister Cvrljić, v Kijucu, kjer bo govoril minister za gozdove in rudnike Kujundžić, v Kninu, kjer bo govoril minister dr. Novaković. Poleg glavnih govnikov ministrov bodo na shodih nastopali tudi senatorji JRZ in poslanci kandidati. Shode bosta imeli tudi politični skupini dr. Voje Djordjevića in Hodžere. V Belgradu v političnem pogledu danes ni bilo posebno zanimivo, razen sestanka, ki ga je imel v hotelu »Petrograd« eden voditeljev nemške narodne manjšine, senator dr. Georg Grassl. Sestanka so se udeležili zastopniki nemške narodne manjšine iz vseh krajev. Sprejeta je bila naslednja resolucija:

»Zastopniki nemške narodne manjšine, zbrani iz vseh krajev naše kraljevine, so vzeli z navdušenjem in odobravanjem na znanje poročilo, ki ga je podal senator dr. Georg Grassl o splošni notranje-politični situaciji, nato pa še posebno poročilo o situaciji nemške narodne manjšine.«

Resolucija pravi, da pri skupščinskih volitvah v prvi vrsti ne gre za to, da se v bodoči skupščini dobi čim več mandatov, temveč za to, da se z navdušenimi manifestacijami volivcev odobri in utrdi tako notranje kakor tudi zunanje-politični kurz vlade dr. Stojadinovića. Zadnja tri leta dr. Stojadinovićeve vlade so prinesla Nemcem na vseh področjih političnega in narodnega življenja varnost in napredek. Zaradi tega smatrajo, da je državljanska in nacionalna dolžnost vseh, da 11. decembra splošno in brez izjeme stopijo na volišče in oddajo svoj glas za dr. Stojadinovića.

Pri glasovanju ne igra nobene vloge, če kandidat pripada narodni manjšini ali ne. Z gotovostjo se pričakuje, da bodo za nemško skupino nastopili kot kandidati ljudje, ki so odgovorni za poklicno vodstvo nemške narodne manjšine. Zborovalci obenem izražajo pričakovanje, da bo znana državniška uvidenost dr. Stojadinovića pokazala polno razumevanje za potrebe nemške narodne skupine. S konference so poslali brzojavne pozdrave dr. Stojadinoviću, v katerih izražajo iskreno zahvalo za njegove dosedanje uspehe v državniškem delu ter zagotavljajo, da bodo pri bližnjih poslanskih volitvah z njim sodelovali, vedno pripravljeni, da se zavzemajo z vsemi silami za državno enotnost.

Poleg nemške manjšine bo glasovala za vlado tudi madžarska narodna manjšina, ki bo tudi v bodoči v parlamentu imela svojega zastopnika. Verjetno je, da to ne bo več poslanec Gabor Sánto, ker je proti njemu velik odpor med madžarsko skupino.

V Belgradu se še vedno mudita zastopnika vseh bivših pristavev JNS dr. Demetrović in dr. Hanžek. Oba se še vedno pogajata z merodajnimi činitelji JRZ in z vlado zaradi sprejetja njihovih ljudi na kandidatno listo JRZ.

Ljudje, ki se zbirajo okrog bivšega ministra Bože Maksimovića, so danes izjavili, da so časopisne vesti, da je Maksimović napravil volivni sporazum z opozicijo, neresnične. Njegovi ljudje zatrjujejo, da so še vedno prepričani, da bodo napravili volivni sporazum z vlado, za katero bi najraje sli volit. Če pa ne bo prišlo do tega, se bodo abstinirali.

Vodja fašistov Ljotić ne bo mogel postaviti kandidatne liste ter bo večina njegovih ljudi glasovala za opozicijo.

Belgrad, 29. okt. m. V tuckajšnji trgovinski zbornici je bila konferenca gostinskih odsekov vseh trgovinskih zbornic za TOI v državi. Na sestanku so razpravljali o spremembah in dopolnitvah zakona o obrti, predvsem o odredbah, ki se tičejo gostinske obrti. Ljubljansko zbornico je zastopal na konferenci tajnik dr. Koeč.

Požar v Marseilleu - politično maščevanje?

Do sedaj so našli 100 mrtvih, 62 jih pa še pogrešajo

Marseille, 29. oktobra. c. Prve številke o smrtnih žrtvah večeršnjega požara so bile popolnoma napačne. Dosedaj presega število smrtnih žrtv že 100. To so samo nameščenci v trgovski hiši »Nove galerije«. Pogrešajo pa še 62 nameščenec. Prav gotovo pa je med mrtvimi še mnogo meščanov-kupcev, ki so bili v trgovini tik pred izbruhom požara in niso mogli več pobegeti, ko so opazili požar. Govore, da je mnogo ljudi najbrž zbežalo v podzemlje in v kleti. Vsi, ki so zbežali v kleti, so mrtvi, ker so pod gorečo trgovsko hišo morali utoniti. Voda je skozi nadstropja tekla v klet in da bodo lahko našli mrtvice v kletih, morajo sedaj s črpalkami odvajati vodo iz kleti. V kletih je toliko vode, da bodo prazne šele do večera in bodo trupla šele nato lahko izvlekli iz kleti.

Pariz, 29. oktobra. b. Vse današnje francoske časopise mnogo piše o dogodkih ob velikem požaru v Marseilleu, ki še vedno ni pogasjen. Listi prinašajo obsirna poročila in slike. Dosedanje preiskave izkazujejo, da bi požar nastal po kratkem stiku. Službena poročila računajo, da se je pri tem požaru smrtno ponesrečilo preko 50 oseb. Do sedaj so izpod ruševin izvlekli 110 mrtvih trupel, 26 težko ranjenih, 62 jih pa še pogrešajo. Materialna škoda se računa na 30 milijonov frankov. Zgoreli so trije hoteli v osrčju mesta in to hotel »Noailles«, »Grand-hotel« in hotel »Astoria«, ki so bili svetovnega slovesa.

Okrog 1000 gasilcev in 10.000 vojakov je blokiralo središče mesta, da s tem preprečijo ropanje po zapuščenih domovih. Oblasti so izdale najstrožja povelja, da se strelja na vsakega, kdor bi hotel ropati po zapuščenih domovih.

Kljub vsem stroгим naredbam je doslej prišlo že 60 bogatih rodbin policiji, da so popolnoma oropane. Središče mesta ostane zaprto za ves promet nekaj dni. Poročila pravijo, da je nova galerija ostala sama ruševina. Hotel »Noailles« je huda poškodovan. Licej »Thiers«, ki se nahaja v bližini, so obvarovali pred požarom. Danes dopoldne so poklicni gasilci odšli pred skladišče nove galerije, katerega gornja nadstropja so povsem porušena. Pogrešanih trupel med ruševinami še niso našli. Ugotovili so, da je bilo ob požaru 50 smrtnih žrtv. Po večini so to nameščenci bazara.

Marseille, 29. oktobra. b. Požar v Marseilleu je izzval značilne razlage. Nekateri namigujejo, da so požar podtaknili skrajni levčarji, da bi tako protestirali proti odločni protikomunistični izjavi predsednika vlade Daladiera. Po podatkih preiskave so te vesti popolnoma brez podlage. Ulica, kjer so omenjena poslopja zgorela, je najbolj živahna marsejska ulica. Pihal je pa še močan mizral, ki je samo razpihal požar.

Zaupnica Daladiera

»Ljudske fronte« ni več

Marseille, 29. okt. c. Na današnji seji konference radikalno-socialistične stranke je bil z vključeno med silnim navdušenjem izvoljen za predsednika stranke zopet Edouard Daladier.

Prav tako je bila sprejeta resolucija, ki izraža Daladieru popolno zaupnico in se izreka za njegovo zunanjo in notranjo politiko. V resoluciji stranka ostro obsoja komuniste in poudarja, da so komunisti s svojim delom po letu 1936 stalno rušili ljudsko fronto in jo nedavno tudi razdrili. Kongres jemlje na znanje, da ljudske fronte v Franciji ni več, in nalaga glavnemu strankinemu odboru, da na svoji prihodnji seji to izrecno ugotovi. Zastopniki stranke pa naj izstopijo iz vseh odborov, ki so bili sestavljeni v okviru ljudske fronte.

Sv. oče je zapustil Castel Gandolfo

Vatikan, 29. okt. AA. (Stefani) Sveti oče Pij enajsti je danes zapustil Castel Gandolfo, kjer je prebil 6 mesecev svojega poletnega odmora. Pred odhodom v Vatikan je sv. oče blagoslovil zbrano množico.

Tramvaj trčil v voz

Ljubljana, 29. oktobra. Nocoj ob pol sedmih se je peljal 38letni voznik Jože Vrečar, sin posestnice iz Sel 12. domov. V isti smeri je vozil tramvaj. Ker so bili konji precej stari in se niso hitro umaknili s tramvajске proge, je tramvaj trčil v voz. Hujše nesreče ni bilo. Konji so padli. Vozniku se ni zgodilo nič hujšega, dobil je samo nekaj prask. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ga pa kmalu odpustili domov.

Ob zaključku »socialnega tedna« v Zagrebu

Zagreb, 29. oktobra. Letošnji socialni teden je pokazal zelo lepe uspehe, veliko delavnost in organizatorično zmoglost. Včeraj se je govorilo o korporativni ureditvi družbe.

Korporativna ideja je pred vojsko samo životarila, po vojski pa se je pokazala, da bo v 20. stoletju nastopila doba preureditve človeške družbe v smislu korporativizma, kakor je bilo 19. stoletje doba liberalizma. Za korporativno ureditev družbe se zavzemajo krščanski socialisti, socialisti in tako imenovani univerzalisti, pa tudi fašizem in narodni socializem. Avtoritativni režimi (Italija, Nemčija in Portugalska) so uvedli korporativni sistem. A tudi mnoge demokratske države imajo veliko korporativističnih ustanov. Ne zahteva se, da bi bila samo ena oblika korporativizma. Vaška država lahko predstavlja svojo obliko, ki naj odgovarja dotičnemu narodu in razmeram v državi. Imamo dve glavni smeri v ideologiji in v praksi: fašistično in narodno-socialistično smer ter korporativno idejo krščanskih socialistov (korporativizem). Krščanska socialna znanost je že davno jasno izdelala svoj program na korporativni ureditvi družbe. Krščanska načela za korporativni družabni red je postavil papež Pij XI. v svoji okrožnici »Quadrage-

simo anno«. Sindikalna internacionala je že 1. 1922. izdelala po tej okrožnici načela korporativne ureditve družbe. Poudariti pa je treba, da je bistvena razlika med načeli krščanskega korporativizma in fašističnega korporativizma v tem, ker fašizem ne priznava svobode in avtonomije. Za bodočnost ne smemo pričakovati ravno preveč uspehov, vendar pa vidimo, da nekatere države, kakor Švica, Holandija in Belgija, sprejemajo mnoga načela tega krščansko-socialnega nauka. Tudi demokratske države, če se hočejo uspešno postaviti proti avtoritativnim režimom, se bodo morale prenosovati v smislu načel korporativizma. Na koncu govora je predavatelj naglasil, da je korporativna ureditev družbe najboljši in najprimernejši način, da dosežemo mir v krščanski ljubizni.

Predsednik se je vsem prijateljem, sodelavcem in udeležencem, katerih je bilo nad 800, prično zahvalil in s tem je bilo zborovanje končano. Iz zborovalne dvorane so odšli zborovalci v stolno cerkev, kjer je senjski škof dr. Burčič govoril o obnovi pravosti kot pojmu za preobnovitev družbe. Po govoru škofa dr. Burčiča je bila zahvalna pesem, ki jo je zapel zagrebški metropolit dr. Stepinac, s čimer je bil letošnji socialni teden zaključen.

Katoličanom Jugoslavije

Mednarodni odbor kongresov Kristusa kralja je — z dovoljenjem prečističenega knezoškofa ljubljanskega, ki je medtem sam prevzel predsedstvo tega odbora, in z odobrenjem sv. očeta — sklenil na svoji seji dne 24. in 25. septembra v Ljubljani, da se prihodnji kongres, šest te vrste, priredi prihodnje leto 1939 od 10. do 15. avgusta v Ljubljani.

Odbor čuti dolžnost, da ta sklep katoličanom Jugoslavije v ljubeznivo naznani — s prošnjo, da bi ga dobrohotno sprejeli in rade volje pomagali izvršiti. Dasi mora glavno skrb za kongres nositi permanentni odbor, je vendar prireditev, potek in zato tudi uspeh kongresa v veliki meri odvisen od deželnih in krajevnih činiteljev.

Kongresi Kristusa-kralja so največje važnosti. Pri tem gre za največje in najvišje na svetu: da bi tu vladal Bog in z njim pravica, ljubezen, red, mir in sreča človeštva; da bi se kraljestvo Kristusovo po zemlji razširilo, utrdilo in poglobilo; da se svet obvaruje pretečnega razkristjanjenja. Kdo ne vidi, kako grozeče in usodopolne so razmere v dnevih, katere mi preživljamo? Kako potrebno da je, da se katoličani zberemo, združimo in napremo vse svoje moči, da človeštvo rešimo propada, v katerega driči s svojim odpadkom od Boga. Zgodovina nas bo sodila, kako smo v teh silnih bojih branili kraljestvo božje.

Kongres v Ljubljani bo pa še posebne važnosti, ker ima — kar se na dosedanjih kongresih ni zgodilo — položiti temelje organiziranemu, sistematičnemu delu za odvrnitve brezboštva in protikršćanstva ter za poživljenje in ojačenje krščanskega življenja po vseh deželah. Upamo, da

se tu zberejo najboljši močje raznih narodov ter se temeljito posvetujejo, kaj storiti v obrambo božjega kraljestva. Vodilna misel kongresa bo: Krščanski prepoved naše dobe — ali pokristjanjenje modernega sveta.

Kongresi Kristusa-kralja so čisto verskega značaja, nimajo s politiko nič opraviti. Zato naj tudi politika nima z njimi nič opraviti. Vsi katoličani brez razlike političnega naziranja ali struj naj sprejmejo kongres kot svojo zadevo.

Da, ne samo katoličani, marveč vsi, ki se priznavajo h Kristusu, naj bi sprito združenih brezbožcev sodelovali, da se ljudstvu vera ohrani, da se od Boga odpadi svet zopet pokristjanji. Na tem polju bi se smeli in morali najti skupaj.

Mednarodni odbor je mnenja, da bo kongres, ki bo zbral toliko odevnih in razboritih katoliških mož z raznih strani sveta, Jugoslaviji, posebej pa še Sloveniji in mestu Ljubljani v čast. Odbor je pa tudi prepričan, da bosta mesto in vsa Slovenija, katere vernost je znana, vse storila, da se bo kongres izvršil častno in kar najbolj uspešno. Dežela, v kateri se kongres vrši, ima od njega največjo duhovno korist. Res bo priprava na kongres stala dokaj truda in žrtve; a visoki cilj, ki ga kongres ima, je truda in žrtve vreden. Zato se združimo vsi od blizu in daleč v delu in trudu za doseg tega visokega cilja: za kraljestvo Kristusovo!

Bog čuvaj in blagoslovijaj Jugoslavijo in Slovenijo!

Kristus zmaga, vladaj in kraljuj!

MEDNARODNI ODBOR ZA KONGRESE
KRISTUSA-KRALJA.

Priprave za kongres Kristusa Kralja so se pričele

Naša Ljubljana je postala pravo — narodno in mednarodno — katoliško kongresno mesto. Ne imenuje se zastoj največji in najlepši ljubljanski trg — Kongresni trg. Nomen — omen. Mednarodnega kongresa toliko obsega in pomena, kakor je kongres Kristusa-kralja (KKK) pa še ni imela. Velja zanj dostojno se pripraviti!

Pretekli tork, 25. t. m., se je pod predsedstvom prevzvišenega gospoda škofa dr. Rožmana v svojih temeljih postavil pripravljalni odbor. Prevzvišeni se je kot predsednik permanentnega mednarodnega odbora teh kongresov z vso odločnostjo zavzel za prireditev in srečno izvršitev kongresa. Sam je prevzel tudi predsedstvo lokalnega pripravljalnega odbora. Njegov namestnik je gosp. dr. Žitko.

Določilo se je, kateri odseki bodo potrebni: 1. Finančni — kot najvažnejši, temelj vsem drugim. — 2. Propagandni. Propaganda bo dvojna: a) za Jugoslavijo, b) za inozemstvo. Za to bo treba znanja raznih jezikov. — 3. Za zunanje priprave. Z več oddelki: za promet, za stanovanja, za okrasitev, za rediteljstvo. — 4. Zborovalni. Tega prevzame katoliška akcija. — 5. Za duhovno pripravo na kongres. Od te priprave je odvisen sad kongresa. Kongres se mora kar najbolj izrabiti za utrditev in poglobitev kraljestva božjega med našim narodom samim. — 6. Za verske prireditve. Cerkve in kapele ljubljanske se bodo porazdelile za božjo službo po raznih narodnostih.

Dalje je bil razgovor, kdo naj prevzame načelstvo teh odsekov. Najbolj praktično, da jih prevzamejo, kolikor mogoče, močje, ki so načelovali istim odsekom pri evharističnem kongresu, ker imajo v dotični panogi najboljšo prakso. Nekateri načelniki so se že določili. Imenovala so se tudi razna imena članov teh odsekov, ki se bodo za sotrudstvo naprosili.

Za pisarno odbor naproša Prosvetno zvezo, da bi hotela dati prostore in svoj aparat na razpolago, kakor ga je dala za evharistični kongres. Za inozemsko korespondenco se pričakuje, da dobimo pomoč iz inozemstva.

Za kongres je treba preskrbeti tudi primerno himno. Skrb za petje prevzame seveda stolni dekan dr. Kimovec.

Odbor je tega mnenja, da bo šlo vse lahko in gladko, saj imamo pred seboj vzorec izborna uspelega evharističnega kongresa, ki ga je treba samo posneti, v kolikor se prilaga kongresu te vrste. Glavna skrb so le — finance. A tudi te težave se bodo premagale; saj je gmočno stanje našega ljudstva sedaj znatno boljše od onega leta 1935. Treba pa bo gledati, kako bi se dobilo kaj podpore tudi iz inozemstva. Evharistični kongres v Budimpešti je zahteval svojih 10 milijonov pengov — po naše

100 milijonov dinarjev. Sta pa država in mesto prispevala visoke vsote. Pri nas bo zadostovalo kakega pol milijona. Tudi v tem smo zdaj na boljšem, ker je Stadion že dograjen.

Značaj in namen kongresa Kristusa-kralja se pač znatno razlikuje od evharističnega. Pri tem so glavno evharistične pobožnosti in slovesnosti. Pri prvem pa je težišče v študiju: v temeljnih posvetovanjih, referatih, debatah in sklepih, iz katerih ima priti velika skupna mednarodna akcija za kraljestvo božje. Temu bodo posvečeni trije polni dnevi. To bo seveda samo za ožji krog razumnikov. A nastopiti pa mora ob tej priliki tudi naše verno ljudstvo, da manifestira za Kristusa, svojega kralja. Program se bo v glavnih potezih v kratkem objavil.

Predvsem pa bo treba za srečen uspeh veliko moliti. Ako Gospod ne zida hiše... A tudi to bo šlo lahko in gladko. Kakor za evharistični kongres, nič manj goreče ne bodo zdaj pritislila pobožna srca na nebeška vrata, da nam od tam dol pošljejo obilen blagoslov za kongres, ki ima biti velikega pomena za ogroženo kraljestvo božje med našim narodom in po širnem svetu.

Ureditev banovinske ceste Celje—Laško

Celje, 30. oktobra. Potnikom, ki se vozijo z vlakom od Zidanega mosta skozi Celje, se nudi krasen pogled na moderno regulirano Savinjo od Tremerja pa tja do Pečovnika v Celju. Tu je nekdanja Savinja razjedala bregove in bila ob poplavih pravi strah, da uniči železniško progo, glavno prometno žilo med Mariborom in Ljubljano. Veliki ovinki so bili vzrok, da je Savinja tu zelo počasi odtekala in ob poplavih pustošila polja od Celja naprej. Z ureditvijo prvih treh etap regulacije Savinje bi bila nevarnost večjih poplav zaenkrat odpravljena, nujno potrebna je še odprava in preložitve Savinje v celjskem ovinku, kjer se Savinja, zlasti zaradi pritoka Voglajne, zelo zadržuje. Pred približno dvema mesecema so začeli delavci z delom regulacije Savinje v četrti etapi. Pri delu je zaposlenih okrog 200 delavcev iz celjske okolice, kar je za Celje velike socialne važnosti. Četrta etapa bo segala približno do gostilne Krajnc na Po-

lulah. Savinja bo po načrtih del v četrti etapi sekala sedanjo banovinsko cesto, zaradi česar se bo morala graditi sporedno ob Savinji nova banovinska cesta, ki bo 7½ metra široka, dvignjena nad poplavni nivo, cestišče pa bo tlakovano in opremljeno z betonsko obcestno muldo. Tako bo tekla sporedno tik ob desnem bregu Savinje krasna cesta, ki je nujno potrebna, saj je dosedanja skrajno slaba in za velik promet, ki se vrši po njej, neprimerna.

Pogled na novo banovinsko cesto, ki teče sporedno ob tretji etapi Savinje, je krasen. Slika nam predstavlja novo, ravno, dvignjeno in razširjeno cesto z ograjo in betonsko obcestno muldo.

Cesta bi tekla od tukaj dalje, sekala qvinke in peljala preko Cenceljevega vrta. Načrti za to cesto so predloženi kr. banski upravi. Ker se bodo dela v četrti etapi regulacije Savinje najbrž končala do meseca avgusta prihodnjega leta, bo morala biti nujno zgrajena tudi nova banovinska cesta, ker je edina prometna vez z Laškim, Rimskimi Toplicami, Zidanim mostom in Celjem.

Vse priznanje pa celjskemu mestnemu županu Alojziju Mihelčiču, ki si je prizadeval, da se je ta nujno potrebna banovinska cesta uredila, priznanje za ves njegov trud, da je storil potrebne korake in se zavzel na merodajnih mestih, da bi se tudi z novimi deli čimprej začelo.

Plašče površnike obleke

elegantne v prvovrstni izdelavi nudi v največji izbiri po zmernih cenah

Lukič, pri tromostovju

Zopet slučaj, paradentozе...

In kaj jo je povzročilo? Zelo pogosto zobni kamen! Njene posledice? Omalajni zobje! Zato se pravočasno borimo zoper zobni kamen — s Sargovim Kalodontom, edino zobno pasto v Jugoslaviji, katera vsebuje učinkoviti sulforicin-oleat. Sargov Kalodont odstrani polagoma zobni kamen in prepreči njegovo ponovno tvorbo.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Slovenska prosveta v Belgradu

Belgrad, 28. oktobra. Tukajšnje Prosvetno društvo je imelo snovi svoj redni občni zbor, na katerem so društveni odborniki podali poročila o delu v pretekli poslovni dobi. Iz teh poročil posnemamo, da se je društvo trudilo, da bi nudilo članstvu čim več prave izobrazbe. V ta namen je prirejalo prosvetne večere, ki so bili vsi dobro obiskani. Predavatelji

so bili tako iz Belgrada kakor iz Ljubljane. Društvo je priredilo tudi več samostojnih javnih prireditev in zabavnih večerov. V okviru društva obstoji in deluje več odsekov — tako pevski, ženski, glasheni in dramski. Zelo agilen je bil tudi »Klub slovenskih katoliških akademikov«, ki je s svojimi člani poleg samostojnih prireditev povsod podpiral društveno delovanje.

Največjo pozornost je pa odbor prosvetnega društva poklanjal društveni knjižnici, ker se je v polni meri zavedal, da je knjiga eden glavnih virov ljudske prosvete. Na vso moč se je trudil in zbiral knjige, s katerimi je obogatil knjižnico za več sto izvodov. Knjižnica je vzorno urejena in šteje danes 1497 knjig. Od teh je slovenskih 1094. Ostale odpadejo na srbsko, hrvaško, češko, nemško, francosko in italijansko slovstvo. Knjižnica Prosvetnega društva je danes po zaslugi društvenih dobrotnikov, med katerimi moramo na prvem mestu z vso hvaležnostjo omeniti gospoda ministra dr. Korošca, postala največja in najpopolnejša slovenska knjižnica v Belgradu.

Društvo ima tudi lepo urejeno čitalnico, v kateri ima članstvo na razpolago slovenske in srbsko-hrvaške časopise in revije. Blagajniški promet je znašal v preteklem poslovnem letu okoli 23.000 din.

Društvo se je zavedalo, da je nekako središče in zatočišče naših ljudi, naseljenih na jugu naše države. Zato je vzdrževalo tesne stike z bratskimi društvi v Kovinu, Smederevu, Ravnih reki in Paračinu. Tesno sodelovanje ga je vezalo tudi s Fantovskim odsekom in »Juljsko krajino«.

Pri volitvah je bil po večini izvoljen stari odbor z g. dr. Bizjakom na čelu.

Svoji k svojim
Slovenski izdelek

HUBERTUS

milo je odlične kvalitete in poceni.

Jubilej zaslužnega prosvetnega delavca

Te dni je srečal Abrahamovi višji računski inšpektor France Poženel ali France Zorin, kot ga poznamo z lepakom »Ljudskega odra«, močanskega, šempetrskega in logaškega prosvetnega delavca. V Ljubljani smo ga prvič zazrli l. 1918 v Medvedovem »Črnošolcu« in potem je nastopal v različnih brezštevilnih vlogah tu in tam, dokler ga zadnjič nismo videli kot režiserja Petančičeve »Miklove Zalec« v Mostah in pri Timmermansovem »Župniku iz evrotočega vinograda«. Malokdo ve, da je večino iger pri bivšem »Ljudskem odru«, v Mostah, v Logatcu in Šempetru prevel sam in jih pustil v društvenem arhivu, toda to vemo, da jih je malo med nami, ki bi tako poznali podrobno društveno delo, kakor on, mislimo tisto društveno delo, ki pomeni za društvenega delavca poleg običajne nevhvaležnosti tudi še izgubo na času in zdravju. Ali naj omenimo vse ure, ki jih je poleg tega dramatičnega dela uporabil za pevske vaje pri zborih vsepovsod, ali naj spomnimo, kako je zagrabil, pravimo, za vsako »društveno delo«: Šel je igratelj na izlet namesto k napovedanemu nastopu, vskočil je naglo on, manjkal je šepetalec, vskočil je on, manjkale so kulise in oskrbel jih je on, ni bilo fanta k zborni deklamaciji, vskočil je on. Za tako delo je treba velike discipliniranosti, velike nesebičnosti in samozataje, naš Zorin je vse to vzel na svoja disciplinirana ramena. Da me vse discipline! Mož iz logaškega dreva, ki ga ne premakne vsaka sapica! — Če člani šempetrskega društva, ki mu je dolgoletni predsednik, izdajo skrivnost njegove petdesetletnice in tvegajo javne čestitke, naj ne vzame to za kršitev discipline in naj nam ne za-meri! — Bog živi!

**RADI PREZIDAVE
PRODAJA SE CENEJŠE**
Sternceki

Letošnja sezona Rogaške Slatine v besedi in številkah

Ze od leta 1935 sem zaznamuje Rogaška Slatina vsako sezono zvišanje števila gostov. Polagoma sicer, toda gotovo se vzpenja krivulja obiska navzgor in kaže leto za letom nove rekorde. Letos smo srečno prekorčili številko 8000, to je maksimum, ki ga zdravilišče v svojem tristoletnem obstoju prvič beleži.

Kljub spremembam onstran severne meje, ki so ovirale prihod Avstrijcev, kljub težavam, ki jih dela Grčija svojim podnikom pri potovanjih v inozemstvo, je zdravilišče vendarle doseglo uspehe, o katerih pred leti nismo upali niti misliti.

V številkah izražena kaže sezona 1938 sledeče lice:

Skupen obisk 8065, od tega odpade na Jugoslavijo 6347, na inozemstvo 1718. Od posameznih držav inozemstva zavzema prvo mesto Madžarska (866), sledi bivša Avstrija (305), Italija (140), Nemčija (137), drugi inozemci odpadejo na razne evropske in izvenevropske države. Število prenočitev znaša 120.250, od teh odpade približno 2/3 na zdraviliške hotele, 1/3 pa na privatnike.

Maj in junij sta bila zaradi slabega vremena in zaradi novih razmer v Avstriji sicer nekoliko klavna in pesimisti so že sklepali na izredno slabo sezono. Položaj pa se je v juniju in avgustu izredno poboljšal. Dnevno stanje gostov se je v teh mesecih dolgo gibalo nad številko 1700 in bilo je prav težavno spraviti vse najavljene in nenajavljene goste pod streho. Šlo pa je vendarle, čeprav so se uporabljale tudi kopalne kabine kot prenočišča. In vendar smo imeli letos z novim hotelom 86 sob več kot prejšnji leta!

Ta izredno dobra sezona gre na rovaš Karlovih varov, kamor si ljudje niso upali zaradi političnih perturbacij. Duobus certantibus tertius gaudet, so rekli Rimljani, pa se je ta pregovor letos tudi pri nas uresničil. Ker so vsi bivši stalni gosti Karlovih varov bili pri nas izredno zadovoljni z zdravljenjem in z vsemi okolnostmi, smemo upati, da bodo v bodoče postali stalni gosti Rogaške Slatine in da bo z njimi šel razvoj našega zdravilišča po začrtani poti navzgor. Pogoji za to so mu deloma že dani, deloma pa se bodo še ustvarili.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 30. oktobra: 21. pobinkoština nedelja; Kristus Kralj, Marcel.

Ponedeljek, 31. okt.: Volbenk, škof, Krištof, mučenec. — Prvi krajec ob 8.45. Herschel napoveduje dež in sneg. Ta mesec se je dan skrčil od 11 ur 44 minut za 1 uro 33 minut na 10 ur 11 minut.

Torek, 1. novembra: Praznik Vseh svetnikov.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj umrla šestdesetletna drž. II. realne gimnazije in Ljubljani Lojzka Horn, hčerka šolskega upravitelja g. Pera Horna. Pokopnici naj sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnostne novice

— Strokovni izp. iz fin. stroke v Belgradu so opravili gg.: Banič Matija, Murska Sobotna, Erega Nikolaj, Brežice, Knecht Peter, Vrhnikar, Likar Ivan, Brežice, Velečki Ludovik, Višnja gora, Vidmar Edvard, Gor. Logatec. K uspehu čestitamo! — 70-letni jubilej vipavske konenine. Te dni je obhajala 70-letnico g. Maksimilijana Malik na Slapu pri Vipavi. Jubilantka, katero povsod poznajo kot pošteno, priljubljeno in delovno ženo, je še močna in trdna ter kljub visoki starosti še trguje. Vzgojila je več sinov, kateri pa vsi žive v inozemstvu kot emigranti. Naši jubilarci iskreno čestitamo in ji želimo še mnogo let srečnega življenja!

— Izbrat si dobro ženo je možu težka reč; pri peči je to lažje: najboljša je LUTZ-peč!

— Poselska zveza in Slovenska krščanska ženska zveza priredita strokovno izobraževalni tečaj za služkinje. Tečaj se bo začel 2. decembra t. l. in bo trajal do sredine marca. Bo dvakrat na teden, torek in petek od 20.30 do 22.30. Učni načrt bo obsegal verouk in vzgojnoslovje, zdravstvo, socialno zakonodajo, lepo vedenje, spise, gospodinjstvo, računstvo, hranilnoslovje, gospodinjstvo, delo, kuhanje s plinom in elektriko itd. Prijave v tečaj sprejema Poselska zveza v Delavski zbornici in v Poselskem domu, Križevniška ulica, kjer se dobe tudi podrobna pojasnila. — Gospodinjke bodo rade pustile služkinje v ta tečaj, saj bo to obema v korist.

KINO SLOGA Tel. 27-30

Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri napeti pustolovski film

Jezdec brez strahu

V glavni vlogi Ken Maynard in njegov konj »Tarzan«. — Strahovič banditov v malem mestu na divjem zapadu

Ob 10.30 dopoldne po znižanih cenah od din 2.50 dalje:

NOCNA POSAST
Boris Karlov

— Juristom ljubljanske univerze. Na Vse svete se bomo juristi poklonili na grobovih naših dobrotnikov. Na grob dr. Orazna pri Sv. Križu v Ljubljani se bo poklonila deputacija pod vodstvom g. Čigana Jožeta ob 15. Zbirališče pri vходу pokopališča. Na grob dr. Turnerja v Mariboru vodi deputacija g. Heric Albert. Zbiranje pred pokopališčem ob 14.30, poklonitev četrte ure pozneje. V Celju se pokloni deputacija pod vodstvom g. Zdoška Dušana na grobu Kolencana Antona na okoliškem pokopališču četrte ure pred uradno slovesnostjo. Prosimo vse tovariše juriste, da se poklonitve v čim številnejšem številu udeležijo, da s tem izkažemo hvaležnost svojim dobrotnikom. — Odbor D. S. J. F.

Za hladno jesen — toplejša oblačila!

Oglejte si novo zalogo jesenskega in zimskega blaga za obleke, površnike, suknje itd. pri tordki

Drago Schwab

Ljubljana, Aleksandrova cesta 7

Izgotovljena oblačila vedno na zalogi. Lastni izdelki! Lasten modni salon

— Praktični učiteljski izpiti so bili pred drž. izpitnim odborom v Ljubljani od 20. do 28. oktobra t. l. Izpiti so opravili naslednji učiteljski pripravniki(-ce): Beljan Marija, Čepin Helena, Stanič Feliks, Stariha Zora, Subert Alojzij, Subert Milena, Schwarz Ivan, Božič Ana, Casagrande Julij, Čerček Olga, Fink Stanislav, Jelenko Ivana, Ladič Milan, Pintar Rozalija, Trobec Magdalena, Vollmaier Marija in Zupan Valentin.

— Živinski sejmi v Ljubljani so spet dovoljeni, ker je prenehala nevarnost, da se živina okuži. Zato bo v sredo, 2. novembra, spet reden živinski sejem.

LONGINES

Švicarska ura

poznana po svoji točnosti, eleganci in vsakomur zmogljivi ceni.

— Javna zahvala. Ravnateljstvo salezijanskega zavoda v Uroševu (Južna Srbija) se najpričnejše zahvaljuje vsem dobrotnikom po širni Sloveniji za »Krščanski nauk«, ki so ga žrtvovali za otroke tukajšnjih slovenskih naselencev. Se posebej pa se zahvaljuje za naklonenost šolskemu upravitelju drž. narodne šole Sv. Križa nad Mariborom g. Hlebcu in salezijanskemu oratoriju na Rakovniku. — Fr. Skuhala, ravnatelj.

— Odci in družita, ki nameravate prirediti Miklavžev večer, vedite, da bo vaše občinstvo najbolj zadovoljno, če mu boste pripravili dr. Grčičičevo opereto »Miklavž priha«. ki je izšla v Salezijanskem zavodu na Rakovniku v Ljubljani in stane partitura 50 din, libreto pa 2 din. Ta opereta ni mišljena kot glasbena umetnina, pisana je

LJUBLJANA - MESTNI TRG

za mladino. Traja poldruga uro in zato prav lepo izpolni Miklavžev prireditev, ki naj bi s tem izgubila one divjaške poteze, ki so ponekod z njo združene. Posamezni kupletji se lahko s pridom samostojno uporabijo pri družinskih Miklavževih večerih.

— Pri saprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

— Koledarček Zveze fantovskih odsekov. Vsi odseki, ki so prejeli koledarček Zveze fantovskih odsekov, naj jih čimprej razpečajo in pošljejo zbrani denar po priloženih položnicah. Če želi kakšen odsek, da mu se pošljejo koledarčke naknadno, naj to sporoči z navedbo števila izvodov. Pri pomnjam, da letos Prosvetna zveza ne bo izdala posebnega koledarčka, zato agitirajte za koledarček tudi med članicami dekliških krožkov in ostalimi člani Prosvetnih društev.

Popolna odprodaja

angleških, čeških, domačih štofov, kamgarna, volnenega blaga za plašče in obleke se z 2. novembrom prične pri trdki

LENASI & GERKMAN
LJUBLJANA

— Molitvenik »Kristus, kralju!« z izredno bogato vsebino, je izšel in se dobi pri založniku Skofjskem ordinariatu v Ljubljani in v knjigarnah. Cena vezanemu izvodu: v negamoid platno 36 do 42 din, v unije 44 in 46 din. Dijaki dobe pri založniku znaten popust, če naroče najmanj 5 izvodov in se izkažejo s potrdilom g. profesorja - kateheta. Švicarske ure, zlatnina - ČUDEN, Prešernova 1

— Konjske odeje od najcenejše do najboljše kakovosti v različnih velikostih: Manufakturna trgovina Janko Česnik, Ljubljana Lingarjeva.

— O »Koledarju Kmetčke zveze za leto 1939« se kmetje, ki ga že imajo, izjavljajo: »... Lahko trdim, da takega koledarčka pri nas še ni bilo! V njem je zbrano na majhnem prostoru že do ma-

nik Belas je ugotovil, da je v splitski občini 5891 nepismenih, v mestu samem pa 3301.

— Nazadovanje prometa v reškem pristanišču. Blagovni promet v reški lukji je znašal v prvih osmih mesecih tega leta vseh šest nakladanje in razkladanje 500.888 ton. V to število je vračunano vse uvoženo, izvoženo in tranzitno blago ter je ta promet nekoliko manjši od prometa v istem razdobju lanskega leta, ko je znašal 507.976 ton, kar je bil tudi maksimum v zadnjih letih. Razložena blaga je bilo 283.186 ton, kar pomeni 36.781 ton več, medtem ko je bilo naloženega 217.720 ton, ali v primeri z lanskim razdobjem 43.869 ton manj.

— Naše ladje vozijo romunsko žito. Za letošni so pričakovali, da bo v naših pristaniščih zelo velik promet in da bodo izvozili mnogo našega žita. Proti pričakovanju pa je ta promet izostal. Naše ladje pa so dožele zaposlitev v Romuniji. Iz Romunije se je namreč prišel zelo močan izvoz žita in sicer največ v Anglijo. Zadnje tri dni je odplulo v Romunijo več naših tovornih parnikov, ki so bili do sedaj brez dela v splitskem

Poslužite se ugodnosti in prepričajte se!

pristanišču. Prihodnje dni odplutje še nekaj naših tovornih ladij v Romunijo, kjer bodo naložile žito.

— Zgradba ohmorskega obalnega poveljstva. V Splitu se je sestala mešana komisija vojaškega erarja in splitske občine zaradi zamene objektov, ki pripadajo vojaškemu erarju, za občinsko zemljišče, ki je na zapadni obali. Vojaški erar namerava namreč zgraditi reprezentativno poslopje za mornariško obalno poveljstvo, za katero bo občina odstopila zemljišče.

Iz Julijske krajine

Duhovniška vest. Oskar Kogoj, kaplan v St. Petru pri Gorici, je bil 20. oktobra umeščen na župno Kred pri Kobaridu, ki je bila osirotela zaradi prežgodnje smrti nesrečnega Vinka Aljanciča, ki počiva tam gori pod Stolom. Oskar Kogoj bo oskrboval tudi sosedno Staro selo.

Goriški knezoškoč v Solkanu. V nedeljo, dne 23. oktobra, je bila v solkanski nadžupni cerkvi sveta birma. Prevzeto se je pripeljal v Solkan ob 9 zjutraj. Na Glavnem trgu je bil postavljen slavalok in tu je bil sprejem. Nadpastirja je čakala domača in sosedna duhovščina, zastopnik goriškega župana, domači strankini odličniki z organizacijami vred in prebivalstvo. V imenu vseh ga je pozdravil nadžupnik dr. Božo Kjačič. Potem je bral nadškof tihovo sveto mašo, pri kateri je pridigal v italijanskem in slovenskem jeziku. Pel je prav ubrano domačo cerkveni zbor, katerega je odlično podprl naš priljubljeni tenorist profesor J. Bratuž, ki je s svojim petjem vernike zadivil. Birmancev je bilo 90. Po kratkem obisku v župnišču se je prevzeto odpravil v Štivan pri Devinu, kjer je ob 11 dopoldne blagoslovil spomenik 77. in 78. pešpolka, ki sta se v svetovni vojni v bojih na tem mestu posebno odlikovala. Spomenik stoji na nek. skali v bližini štivanske cerkve.

Legionari se vračajo. Kakor znan, je naša vlada odpoklicala iz Španije 10.000 prostovoljcev, ki so bili že nad 18 mesecev na tamonjskih bojiščih. Med temi vračajočimi se legionari, ki so bili pred devet slovesno sprejeti v Neaplju, kjer jih je pričakal sam kralj in cesar s prestolonaslednikom in zastopniki vlade, je tudi večje število Goričanov. Prihod teh naših sodeželanov v Gorico je bil naznanjen za v soboto ob 6.15 zvečer na južnem kolodvoru. K sprejemu so bili pozvani vsi meščani, ker se je hotelo prirediti nekaj pravi slovesnega. Vse strankine organizacije so bile mobilizirane, mesto se je odlo v zastave, na kolodvoru so čakali nadiščnejši predstavniki vseh oblasti: prefekt, divizionar, nadškof, župan, kvestor itd. Ko je privozil težko pričakovani vlak na postajo, je pa občinstvo kar onemelo v neprijetnem razočaranju: pričakovanih prostovoljcev ni bilo. Kako je prišlo do te nevišne pomote, nihče točno ne ve. Skupnega povratka legionarjev iz goriške pokrajine še ni bilo, pač pa prihajajo nekateri posamič.

Stebri za trobojico v Brdih. Zadnje nedelje, dne 23. oktobra, so bili na ozemlju kojsčanskega županstva slovesno blagoslovljeni stebri, raz katere bo ob posebnih prilikah plapolala državna trobojica. V vseh vaseh, ki so dobile te zastavonosne podstavke, so bile kratke svečanosti. Domači g. župnik je bil povabljen, da je stebri blagoslovil, g. prefekt, ki se je vseh slovesnosti osebno udeležil, je imel kratek navduševalen govor, številni odličniki, strankine organizacije in vaščani so prihiti na zraven in dali prireditvi primeren okvir. Stebre so dobile naslednje duhovnje, ki so vključene v kojsčansko županstvo: Števerjan, Kojsko, Vedrijan, Šmartno, Kozana, Cerovo in Vipolže.

Triumph

trajno zaračun peč za drova

OKUSNA

POCENI

Ogromni prihranki

na gorivu

proizvod

Osječke ljevaonice željeza i

tvornice strojeva d. d., Osijek

Zagorje

Danes popoldne vsi na akademijo Kristusa Kralja v Zadrugi dom! Spored je pester in bo zanimal staro in mlado.

Pokopališče krasijo tudi pri nas. Božja njiva je videti kot kak vrt, čeprav je na rožah naredila občutno škodo zadnja slana. Zanimivo je, da je pokopališki odbor navozil pred pokopališče nad 70 voz drobnega gramoza, ki so vsi raznesli ljudje na steele med grobove svojih raznih.

Litija

Prosvetno društvo v Litiji vabi vse prijatelje, da pridejo pogledat opereto v 3 dejanjih »Čevljar baje«, ki jo uprizorje danes popoldne ob 3 v dvorani Doma.

Originalni ameriški žvečilni bonboni

sadni — mentolni — janeževi

Zaloga za Jugoslavijo:

Maks Jeras, Ljubljana

Miklošičeva cesta 34. Telefon 38-36

Chick za dolgo vožnjo in potovanje.

Za naše železničarje

V dneh od 25.—26. oktobra so se mudili v Belgradu zastopniki Združenja vlakospremnega in premikalnega osebja, ki so predložili g. ministru za promet naslednjo resolucijo:

1. Da se vlakospremnemu in premikalnemu osebju izda službena obleka in to še v letu 1938, ker je osebje brez prepotrebne zimske obleke, denarja pa nima, da bi si jo nabavilo. V kolikor se ne bi mogla izdati obleka do 1. januarja 1939, naj se da osebju denar, da si jo samo nabavi.

2. Da se dovoli polaganje izpitov vsem vlakospremnikom, ki imajo že položene ostale izpite, za vlakovodje, ne glede na število službenih let in šolsko predizobrazbo in to takoj, ker vozijo v nekaterih direkcijah mnogi od teh kandidatov kot vlakovodje, a se jim ne dovoli, da bi polagali izpit za vlakovodje. Ustanova bi imela s tem samo korist.

3. Da se izplačujejo nočne doklade služiteljem, kadar opravljajo ti službo zvanikov, v isti višini kakor zvanikom, in da se jim dovoli polaganje vseh izpitov, ki spadajo v njihovo stroko.

Na te točke smo dobili sledeče odgovore:

K 1. Sukno za službeno obleko je že naročeno in v kratkem bodo dobili obl. direkcije nalog za razpis licitacije za prevzem izdelave obleke. Generalni direktor je obljubil, da v kolikor ne bi bilo mogoče izdati pravočasno obleke, bodo dobili uslužbenci izplačano v denarju.

K 2. Obljubljen nam je bilo, da se bo polaganje vlakospremnih izpitov skoraj izvršilo.

Na vprašanje o od generalne direkcije zavrnjenih prošnjah za nastavitve, smo dobili odgovor, da je bil vzrok temu pomanjkanje kreditov, da pa bodo te prošnje rešene, čim bodo dovoljeni novi krediti.

K 3. Glede služiteljev, ki opravljajo službe zvanikov in ki nimajo nočnih doklad, nam je bilo obljubljen, da jih bodo po možnosti prejeli.

Strokovno Združenje vlakospremnega in premikalnega osebja se obrača in prosi gg. ministre, da podpro njihove prošnje.

Zahvaljujemo se na tem mestu za lep sprejem, obenem pa se zavedamo, da se bliža čas, ko bomo svojo zvestobo do kr. vlade in gg. ministrov lahko izkazali z vso hvaležnostjo.

Pred Šenklavžem v novi manufakturi

kupite ob veliki izbiri zimskega blaga — res dobro in poceni!

Ljubljana - Pred Škofijo 13.

Zdravje iz rož

Kačnik, pikasti, pegasti, kačjak, bulovka, štrkovec, zmirec, korenine za mleko dobraletna, fariov koren, ki mu pravijo Čehi: aron skornati, Poljaki: obrazki, Rusi: aronik, Latinci: Arum maculatum, in Nemci: Geflecker Aronstab, je rastlina s kratko mesnato, belo gomoljasto ali kot pravijo okrog Dobre »bulastoc« korenike, ki je čisto velika za dober oreh. Včasih najdemo samo en gomolj na isti rastlini, včasih pa se enega gomolja drži več manjših gomoljev. Iz vseh pa poganja mnogo belih, včasih v krogu stojih »vlakenc«, pravi Čilenec (»Naše strupene rastline«).

Iz korenine zraste dvojje ali troje velikih, svežih, puščastih, dolgocepljatih listov, z nožičastim dnom, ki je spodaj bel, zgoraj pa rdečkast. Listi sami pa so včasih posuti ali naštrkani s temno rjavimi, pa tudi črnimi pegami; od tod ime »štrkovec«. Sicer so temnozeleni, svetli in gladki.

Do 60 cm visoka cvetna betev, tako čudna in tuja, da ji v rastlinstvu skoro ne najdemo para, je ovita v spodaj zaprt, zgoraj napol odprt trebušnat, bledezel, zgoraj raste tulec in končuje v kijast, rumenovijoličast ali rjavorodeč betič. Na tej cvetni betvi najdemo kolobar dilač, pod njimi pri dnu prašne, nad njimi pa pestične, prav tako v kolobarju zbrane cvete.

Razevčje s tulcem in betičem vred je tako urejeno, da morejo mušice oprati rastlino. Močan, po gnolobi dišeč vonj, privabi mušice v spodnji tuč del, kjer oprase brazde. Nazaj iz tuleca ne morejo, ker jim branijo nad cveti stoječe dilače. Te ovenoje šele, ko so prašniki zreli. Ko pleza mušica navzgor, se opravi in prenese cvetni prah ali pelod na drugo rastlino.

Iz plodnic se razvije škrlatnorodeča jagoda. Najdemo ga po vlažnih listnatih gozdovih, pod grmovjem in ob rekah.

Cvete od maja do junija in je močno strupen. Vsebuje v vseh delih, zlasti pa v gomolju blapno, pa strupeno snov Aroin ali aronin, pa tudi nek saponin. Pikasti kačnik je zlasti strupen, dokler je presen. Njegov učinek opisuje n. pr. Čilenec takole: Pikasti kačnik ima, dokler je presen, v vseh svojih delih mnogo ostrega, jedkega, mlečnega soka, ki peče na jeziku kakor žerjavica in ki nareja želo tako silno, da je ni mogoče ugasiti; naposled pritise tudi huda driska. Na zunanji koži so nasledki: srbeč, rdečica in mehurci. Doda bi tem pojavom še: povračanje, pospešeno in neredno bitje srca, v hudih primerih tudi krči in smrt.

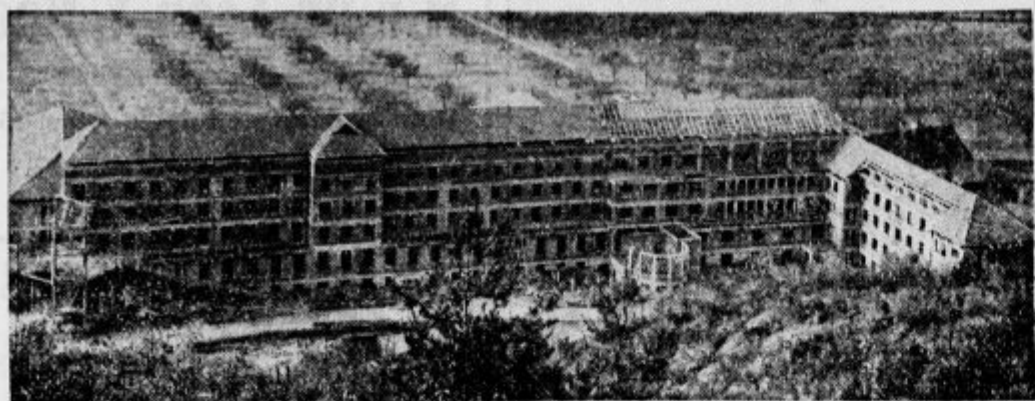
Pri zastrupljenju se je ravnati tako, kot smo povedali pri jesenskem podlesku.

Nekdaj so uporabljali kačnik »Sa jetka na pluzih, Aran se prav na nemshku te roši, po krainskih shterkovz. Te pa nim kvhai inv pi, to vsame vse genilobu od pluzh.« (Slov. zdrav. knjiga iz leta 1720; po Barle: Prinosi.) Slov. zdravilna knjiga iz leta 1810 pa piše, da so listi kačnika dobri pri padavici. Seveda je pri načinu priprave, kot ga imenovana knjiga nasvetuje, veliko vražarstva (glej Pajnič). Dandanes uporabljajo pegasti ali pikasti kačnik v domačem zdravilstvu le še pri kroničnem in želodnem bronhialnem katarju. Podobno ga uporabljajo tudi v homeopatiji.

Pred kakimi 30—50 leti so ga uporabljali veliko bolj kot dandanes. Da so odpravili strup iz gomoljev, so jih ali sušili ali pa pražili.

Kakšno bo lavantinsko bogoslovje

Razgled po stavbi, ki bo ena največjih in najmodernejših v Mariboru

Maribor, 29. okt.

Nova ogromna stavba, ki jo grade med Kalvarijo in Racerdvorom, vzbuja vedno večje zanimanje Mariborčanov, zlasti sedaj, ko je pod streho. Ze sedaj so namreč njene ogromne dimenzije dobro vidne, dasi se zaradi mrke barve opeke še staplja z ozadjem. Ko pa bo ometana in pobeljena, bo izstopila iz zadaj ležečega hriba v ospredje in tedaj se bo videlo, da je Maribor pridobil z novim lavantinskim bogoslovjem eno največjih in najmodernejših, pa tudi najlepših in smotno zgrajenih stavb v mestu.

Prav tako impozantno in zanimivo kakor zunanost pa vpliva tudi notranost stavbe. Na prvi pogled se vidi kakor velik labirint, toda po kratkem razgledu se lahko hitro orientiraš in potem se čudiš praktični smotnosti načrta, ki dela projektanta inž. arh. Čulka, pa tudi gradbeni tverdi Nassimbeni res vso čast. Vsa stavba obstoji iz osmih objektov, od katerih jih je pet združenih pod eno streho ter med seboj povezanih, ostali trije, ki bodo služili drugim namenom, pa so ločeni od glavnega poslopja. V glavni zgradbi so posamezni objekti določeni za sledeče namene:

V objektu I. je v kleti kuhinja, jedilnica za služinčad, vinska klet in prostor za centralno kurjavo. V pritličju so sobe za goste ter jedilnica za goste in duhovnike. V 1. nadstropju so sobe sester, ki bodo vodile v bogoslovju gospodinjstvo, ter njihova jedilnica. V 2. nadstropju so sobe za kuhinjske učenke, za posle, in pa kapela za sestre, ki je priključena h glavni kapeli, tako da ima z njo skupen oltar.

V objektu II. je v kleti obednica bogoslovcev, ki je po hodniku zvezana s kuhinjo, ter razne šrambe. V pritličju zavzema ves prostor velika slavnostna dvorana z odrom, ki gre v višino prvega nadstropja. Poleg dvorane je sprejemnica in govorilnica, na južni strani pa je tukaj glavni vhod v bogoslovje s prekrito lopo. V 1. nadstropju je ravnateljstva sprejemnica in pisarna ter ravnateljstvo. V 2. nadstropju je velika hišna kapela, ki sega še v 3. nadstropje. Poleg kapele je zakristija. Tudi tretje nadstropje zavzema kapela in pa velik kor.

V objektu III. so v kleti sobe za strežaje, stanovanje kurjača, dva kletna prostora in prostor za transformator. V pritličju je čitalnica s knjižnico, študijska dvorana in sobe za bolnike, zdrav-

niška soba, soba za strežaje ter kopalnica. V 1. in 2. nadstropju so prostori enako razdeljeni: štiri večje stalnice za bogoslovce (v vsaki po tri postelje), stanovanje podravnatelja in profesorjev ter dve sobi za škola. V 2. nadstropju je razdelitev ista, samo namesto škofovih sob so stanovanja profesorjev.

Objekt IV. a ima v kleti kotlarno za centralno kurjavo in protiplinsko zaklonišče — prvo v Mariboru — z zasilnim izhodom, pekarno, likalnico, sušilnico ter skladišče za kurivo. V pritličju je knjižnica, arhiv, konferenčna soba, tri učilnice ter soba za izpite. V 1. nadstropju je knjižnica in arhiv, sobe za gojence in kopalnica. V 2. nadstropju je velika dnevna soba in spalnice gojencev. V 3. nadstropju je kadilnica in spalnice gojencev.

V objektu IV. b je v kleti pralnica, kopalnice, fotografska temnica. V pritličju so učilnice. V 1., 2. in 3. nadstropju so sobe za gojence.

Objekt V. ima v kleti manjši prostor za gimnastiko, zraven pa veliko orodno telovadnico z garderobami in prihami. V pritličju sta dve učilnici, velika predavalnica, pet klavirskih sob in profesorski kabineti. V 1. in 2. nadstropju so sobe za gojence.

Vsi ti objekti, ki tvorijo skupaj glavno bogoslovno poslopje, so med seboj povezani z dolgim zveznim hodnikom ter imajo dve stopnišči. Vsi prostori so v njih tako nameščeni, da imajo sonce.

Objekt VI. predstavlja moderno keglišče. Stalo bo zadaj za glavno stavbo na hribu ter bo imelo spredaj veliko pokrito verando.

Objekt VII. je gospodarsko poslopje, ki se zida zadaj za glavno stavbo. Imelo bo garažo, stanovanje za šoferja, prekrit vhod na dvorišče, poleg pa bodo hlevi za konje in krave, svinjaki, pod streho nad hlevom pa kokošnjak in šramba za seno.

Objekt VIII. bo predstavljala vratarjeva hišica, v kateri bo imel tudi stanovanje. Ta hišica bo s pergolo zvezana z glavnim vhodom v bogoslovje.

Zaenkrat je zgrajenih v surovem stanju pet objektov, ostali trije pa se bodo dogradili na pomlad. Tudi v glavnem poslopju so vsi opisani prostori zaenkrat še naznačeni samo z glavnimi stenami. Manjkajo še vmesne stene in stropi. Vse to se bo gradilo na pomlad, čez zimo bo ostala stavba v sedanji obliki, da se zidovje temeljito osuši.

Višnjegorski vodovod

Dela na vodovodu v Višnji gori se bližajo zaključku. Z intenzivnim prizadevanjem se je posrečilo dovesti pitno vodo tudi višnjegorski neposredni okolici. To je bila že davno vroča želja mnogoštevilnih ljudi. Seveda bi pa bil ves naš trud zaman in brezuspešen, če bi nam ne šle na roko oblasti, ki so, videč resnično potrebo, nam pomagale prebresti skoroda za nas prevelike težave.

Javno se moramo zahvaliti kraljevski banski upravi, posebno gospodu banu, ki se je osebno zavzel za naše težave. Brez njegove pomoči bi Višnja gora lahko še dolgo čakala na razširitev svojega vodovoda.

Ker je bil sedanji rezervoar »pod Starim gradom« premajhen in je bil dotok vode vanj premalenkosten, smo zgradili v »Preglah« nov zbiralni rezervoar, oddaljen od prvega 1100 m. Voda tega rezervoarja bo napajala prvotnega, že med svojim tekom pa bo oddajala vodo posameznim hišam predmestja, kakor tudi vsem novim stavbam na »Grintovcu«. — Istočasno z graditvijo pritoka iz Preglja se je zgradil tudi nov odeep, dolg 400 m od Višnje gore do Starega trga. Na ta način so preskrbljeni s pitno vodo tudi meščani na vzhodni strani mesta.

Sprito dejstva, da se v našem kraju že dokaj močno čuti v seziji porast tujkega prometa, je bilo zelo koristno, da so se krajevni činitelji zavzeli, četudi že ponzo, za prepotrebno razširitev in ureditev našega vodovoda. Upajmo, da bo to delo in velik trud, ki je vložen, donasal v bodočnosti, če že ne gmočnih dobrin, pa vsaj osebno zadovoljstvo prebivalstva.

70 letnica Pogačnikove mame

Trnovo praznuje jutri praznik, kakršnih je malo v zgodovini slovenskega katoliškega, zlasti prosvetnega gibanja. Bo to praznik hvalnosti do skromne in v širnem svetu nepoznane mamice, katere dobrobrščnost in globoko umevanje potreb katoliške prosvete stavlja v senco dela bogatih in učenih.

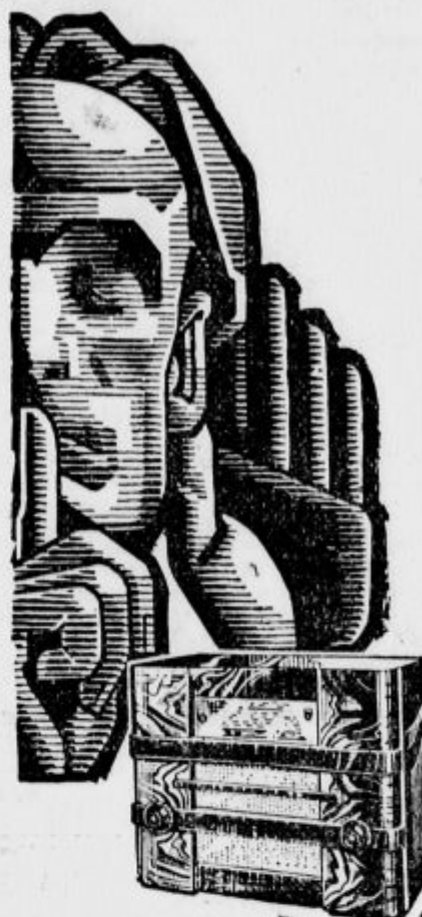
Kdo izmed Trnovčanov ne pozna Pogačnikove mame! Pred 70 leti je Marenkov Janez v Jakopičevi hiši na Mirju dobil hčerko. Krstili so jo za Marijo. Njen starejši brat je bil popularni trnovski tičar ter najstarejši trnovski fant, umrl Marenkov Frone. Njen oče je leta 1876 sezidal svojo hišo na Opekarski cesti. Kasneje je ga. Marija kupila v Trnovem nekdanjo Novakovo hišo, ki je slovela kot ena najpremožnejših ter je kot simbol imovitosti posedovala zlat plug. Ze s 24. letom je ljubljanka vodila samostojno zeljarsko obrt ter s svojimi prvotstnimi izdelki slovela ne le po Ljubljani, temveč je z njimi trgovala po vsej bivši Kranjski in Štajerski. Po 45 letih dela se je lani poslovila od te obrti ter posvečala sedaj svojo skrb le še vrtu.

Njena življenjska zasluga pa je predvsem v njeni ljubezni in dobrotljivosti napram katoliškim društvom. Ko je videla, s kakšnimi težavami se zaradi pomanjkanja društvenih prostorov bori trnovsko Prosvetno društvo (in Orlovski odsek), je brez slehernega prigovarjanja iz lastne pobude v letu 1923 izrazila željo, da proda svoja poslopja z vsem zemljiščem stavbni zadrugi »Trnovski Prosvetni dom«, in to z namenom, da se čimprej na tem zemljišču zgradi Prosvetni dom. Ko je bila nad vse ugodna kupna pogodba sklenjena, dobrotljivost ge. Pogačnikove ni usahnila. S svojo brezprimerno pomočjo je omogočila zidavo sedanjega zasilnega doma. Najrečnejša bi pa bila, če bi se že dvigala na nekdanji njeni zemlji mogočna stavba novega trnovskega Prosvetnega doma.

Naša ga. Marija je kakor mati v Prosvetnem domu. Na vse pazi, tudi najmanjša zadevica ne uide njeni skrbi. Največ sreče pa uživa takrat, ko vidi na društvenem telovadišču polno mladino, v domu pa živahno vrvenje. Pri vsaki prireditvi je med najpridnejšimi. Z mladostno vneemo pomaga pri igrah z rekviziti ter krepča igralce s toplim čajem. Celo sama je nekoč nastopila na odru v igri »Mlinar in njegova hči«.

Hvaležni ji ob 70 letnem jubileju, ko se nahaja med nami še čila in vsa mladostna, ključmo: Dobri Bog naj Vas, dobra ga. Pogačnikova, ohranja še mnogo, mnogo let, da bi mogli uživati veselje nad delom, ki ste mu Vi postavili trajne temelje!

ZASLEDUJTE SVETOVNE DOGODKE Z

ORION
RADIO

TIPA 105

5-cevni Super

Din 3.150.-

RADIO r. z. o. z., LJUBLJANA, Miklošičeva 6
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova 13
JOSIP WIPPLINGER, MARIBOR, Jurčičeva 6

Anton Merc — 60 letnik

Danes slavi v krogu svoje družine 60-letnico svojega življenja g. Anton Merc, uradnik okrajnega sodišča v Mariboru. Za časa svojega dolgoletnega službovanja po raznih sodiščih Štajerske si je naš slavljenec znal pridobiti vse simpatije svojih predstojnikov, ki so v njem vedno imeli najboljše ga svetlovalca. Čeprav je bil v službi znan kot izborni uradnik,

je bil zaradi svojega odločnega katoliškega prepričanja večkrat preganjan, kar pa je njegovo samozavest in zvestobo do načel le še utrdilo.

Ob lepem jubileju se g. Mercu spominja tudi naš list, katerega zvest naročnik je, ter mu iskreno čestita in želi še mnogo srečnih let!

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ogromni tacenski sodi

Sodarska zadruga v Tacnu je izdelala v zadnjem času že nad 60 sodov — velikanov za vsebino 1200 hl in sicer za razne vinarske zadruge. Ta sodarska zadruga je prva v državi, ki izdeluje tako ogromne sode. Sodi so ovalni in okrogli. Gornja slika kaže sode, naložene na železniških vozovih na kolodvoru št. Vid-Višmarje. Spredaj stoje sodarski mojstri s svojim načelnikom Iv. Medvedom ter njihovimi pomočniki. Sodi so zares strokovnjaško in tehnično ter krasno izdelani, tako da

jih je ljudstvo občudovalo, ko so jih vozili na kolodvor. Sodi zadruge so bili razstavljeni tudi na državni obrtni razstavi ter bili prodani vinarski zadrugi Sičevo-Niš. S tem je dobila sodarska zadruga v Tacnu popolno priznanje za tako odlično delo, katerega ne zmore nobeno drugo sodarsko podjetje v državi.

Roparski napad v Radoših pri Radovici

V Radoših št. 9 prebiva Luzar Marija, samaka zasebnica, stara 79 let. Hišico ima bolj na samotni. Prodaja kruh in obdeluje svoj vinograd. S tem se za silo preživlja. Toda ljudje je ne puste pri miru. Velikokrat ji je bilo že pokradeno, dvakrat so že prej poizkušali vdreti v njeno stanovanje in klet.

Dne 28. oktobra ob 2. zjutraj je zopet prišla roparska tolpa, ki je zahtevala, naj jim odpre. Sreča je bila, da ni bila sama. Ravno to noč je vzela pod streho neko beračico, drugače bi jo gotovo roparji ubili. Oddali so skozi okno 7 strelcov. Na njeno kričanje so se prebudili sevedačani vasi Brašljeveca, kakor so se roparji seveda zbal, da svojo kožo in zbežali ter odnesli samo dva hleba kruha, ki so ga dosegli skozi okno.

V tej okolici so vedno same tatvine in poizkusi ropov. Treba je na vsak način, da dobi Radovica orožniško postajo.

Opozorilo!

Če si želite mojstrsko izdelano obleko po najnovejšem kroju in gg. častniki vzorno uniformo, obrnite se na mojstra

Hrovatič Alojzija

v Slomškovi ulici 19, nasproti Mest elektrarne.

Tam si boste lahko izbrali primerno blago po okusu in želji in mojster Vam bo s strokovnjaškim nasvetom pripomogel do res lepe in praktične obleke

G. Boško Bogdanovič med svojim govorom na konferenci zaupnikov JRZ v Novem Bečju, na kateri je bil soglasno določen za kandidata pri volitvah v narodno skupščino.

Vaseno!
PUD. ZA TOILETO

osvežuje telo, prepreči neugodno izhlajenje kože

Ljubljanske novice

1 Gospode, moše, mladeniče, dijake, posebej še kongreganiste najljubše vabimo k skupni pobožnosti, ki bo danes, v nedeljo, na praznik Kristusa Kralja ob 6 zvečer v stolnici. Govor bo imel prevz. g. škof. dr. Rožman. Nato litanije in posvetitev presv. Sreca Jezusovemu ter blagoslov. Ta skupni shod je namenjen pobožni počastitvi 100-letnice rojstva blagopokojnega kardinala dr. Jakoba Missia.

1 Nočni žaltar! Današnja nedelja Kristusa Kralja je tudi naš praznik. Zato se vsi brez izjeme udeležimo današnje prazniške proslave v stolnici: zvečer ob 6 in slovesno obljubimo, da smo in ostanemo Njegovi! Kristus kralju! — V noči na prvi petek (od 3. na 4. november) opravimo 20. uro: V tolažbo vernim dušam v vlač. Pridite vsi in pripeljte s seboj še svoje znanec!

1 Člani krizanske moške kongregacije se polnoštevno udeležijo današnje proslave v stolnici v čast Kristusa Kralja, da se s tem izkažejo vredne sinove svoje nebeske Matere. — V četrtek, 3. novembra jutraj ob 6 je v krizanski družbeni cerkvi zadušno opravilo za rajne naše sobratje. Darujmo vi zanje sv. obhajilo, ki se bo delilo med svetlo mašo!

1 Ravnateljstvo II. drž. realne gimnazije v Ljubljani vabi vse dijake zavoda, da se udeležijo pogreba umrle sošolske Lojzke Horn, ki bo v ponedeljek popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice državne bolnišnice. Ura pogreba bo razvidna na oglasni deski našega zavoda.

Ženske in moški!

Najlepšega filma, ki je dostojno manifestiral slovensko filmsko umetnost na letošnji biennial v Benetkah — **nesmenljive zamuditi!**

Lida Baarova v filmskem umotvoru o lepoti in čistosti ženske duše — o največjem bogastvu, ki ga ima dekle

Ob 10.30 predvajamo isti film po znižanih cenah

Nedolžnost

Po znamenitem romanu Marije Majerjeve. „PANENSTVI“

Danes ob 15, 17, 19 in 21 uri Telefon 22 21 Kino Union

Priporočamo, da si vstopnice za ta film nabavite v predprodaji, ker so predstave stalno razprodane!

1 Združene skupine bojnikov Ljubljana—Sv. Peter, Ljubljana—Moste in Hrušica—Bizovik—Stepanja vas priredijo v torek 1. novembra žalno proslavo v spomin na vojni padlim in umrlim vojakom šempetrske fars. Ob 10.30 bo v šempetrski cerkvi sv. maša, nato pred vojnim spomenikom molitve za umrle, govor in petje žalostink. Pri maši in pred spomenikom bodo peli združeni pevski zbori: »Zvezde«, »Moste«, »Hugolin Sattner« iz Most, »Škrjanček« iz Šmartnega, »Sava« iz Stepanja vasi ter člani-pevci šempetrske skupine. Vabimo vse, da se udeležijo žalnega dne ter tako počaste spomin borec. Svoje padlim in umrlim, pa tudi druge župljane prosimo, da okrase ta dan spomenik in prižgo ob njem svečice v spomin onim, ki so žrtvovali svoje življenje na raznih bojiščih. Vence in sveče mestne socialne akcije prodaja skupina bojnikov Ljubljana—Sv. Peter pri železniškem predoru na Šmartinski cesti.

1 Komemoracija za pokojnim dr. Oražom Ivanom bo 1. novembra, v torek popoldne ob 9 na pokopališču pri Sv. Križu. Častna dolžnost onih, ki uživajo njegove dobrnote, je, da se je udeležijo.

1 Danes ob 4 popoldne bo v frančiškanski cerkvi zadušila pobožnost za brezbožnost. Spored pobožnosti: 1. Cerkevni govor (prof. dr. Fajdiga); 2. Molitvena ura v čast Sreca Jezusovemu; 3. Slovesne litanije Sreca Jezusovega. — Vmes ljudsko petje in darovanje za Baragovo semenišče. Vse žene in dekleta k tej lepi pobožnosti vlnudno vabimo. — Katoliška akcija za dekleta.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/2 3., 1/2 6. in 1/2 9. ter jutri ob 8. uri

Sarati Grozni (Harry Bauer) in Volkovi špljonaže

1 Kdor ni dobil sveč in vencev na dom, jih dobi na vseh stojnicah in v skladišču v Mahrovih hiši na Krekovem trgu 10, pritišče desno proti odkupni in tudi proti potrdilu ter z nakazilom. Požrtvovalne dame vseh ljubljanskih dobrodelnih organizacij in društev, prav tako pa tudi vrli gasilci, skavti in gozdovniki ter gozdovnice in skavtije ponujajo na stojnicah, ki so razpostavljene po vsem mestu in pred vsemi cerkvami ter pred vsemi ljubljanskimi pokopališči, sveče in vence za odkupnino prevelikega razkošja na grobovih in prid mestnim revežem. Počastite svoje rajne z dobrimi deli. Večraj je bilo raznašanje vencev in sveč po hišah zaključeno.

1 Nepreračunljivi ljudje so po Ljubljani razširili popolnoma neutemeljeno vest, da je zaradi veselstevske akcije Vrhovnega socialnega sveta mesta Ljubljane, o Vseh svetih in na dan Vernih duš prepovedano krasiti grobove z rožami in cvetjem. Vrhovni socialni svet niti najmanj ni nikdar mislil na tako prepoved, pač pa želi, naj bi na grobovih gorele sveče in jih krasili venci vsesvetstevske akcije, da tako počastimo pokojnike tudi z dobrimi deli in pokažemo tudi ljubezen do bližnjega.

Brigitte Horney in Willy Birgel v filmskem šlagerju prirodnih krasot, nepozabne igre, ljubezni in glasbe

Polnočni valček (Verklungene Melodie)

KINO MATICA 21-24 Ob 15., 17., 19. in 21. uri

1 Vodstvo na razstavi »Otrok v sliki in plastiki naše umetnosti« ima danes ob 11 predsednik Kluba neodvisnih, akad. slikar g. Stane Kregar. — Opazarjamo vse, ki še niso obiskali razstave, da bo odprta samo še do vključno 3. novembra.

1 Vpis v novi tečaj za matere in bodoče matere ter odrasla dekleta o negi, vzgoji in prehrani otrok se prične dne 16. novembra 1938 ob 17 (5 popoldne) v zavodu za zdravstveno zaščito mater in deca (»Dečji dom kraljice Marije«). Tečaj bo dvakrat na teden ob ponedeljkih in sredo ob 16.30 do 18 in traja 12 ur ter je brezplačen. Vpisovanje dnevno popoldne do 12 tudi telefonično na št. 44-71.

Spec. jalist za otroške bolezni

Dr. V. Stacul

od 1. novembra zopet redno ordinira.

1 Otvorili smo tudi sprejemališče v frančiškanski parazi za kemično snajenje, parno likanje oblek! Pralnica, svetlolikalnica. — Fr. Šimenc — Kolodvorska 8.

1 V Ljubljani umrli od 21. do 27. oktobra 1938: Kovac Anton, 46 let, pekovski mojster in posestnik, Rožna dolina, Cesta V-15; Janc Rudolf, 7 let, sin pečarijeve žene, Galjevec 208; Doviak Marija,

roj. Mahkovec, 40 let, žena upokojenca, Tesarska ulica 3; dr. Slibar Ivan, 47 let, odvetnik in rezervni podporočnik, Topniška ulica 10; Gabernik Katarina, roj. Deu, 75 let, žena trgovca, Poljanska cesta 16; Lahm Berta, roj. Pernot, 63 let, žena novinarka, Miklošičeva cesta 1; Škrjanc Marija, roj. Birk, 85 let, vdova posestnika, Vidovdanska cesta 9; Škerjanc Ana, 28 let, zasebnica, Poljanski nasip 22; Dolničar Franc, 35 let, delovodja, Breg 10. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Žirovnik Marija, 6 let, hči posestnika, Kokrica 36, občina Predoslie; Trobec Marija, 53 let, dninarica, Črni vrh 108; Pušnik Franc, 59 let, blapec, neustalno bivališče; Dermastja Franja, roj. Pajsar, 36 let, žena čevljarkega pomočnika in natakarica, Tržaška cesta 54; Samar Andrej, 72 let, žel. čuvaj v park, Ciglarjeva ulica 16.

1 Po 16 letih ob prehratu dogovorjeni sestanek vseh uslužbenec, bolnikov in rekonvalescentov 1. jug. bolnišnice (Belgijska vojašnica) bo dne 5. novembra zvečer v gostilni pri »Nacetuc na Šmartinski cesti. Vsi dobrodošli!

1 Štirje vozovi na Dolenjski progi. Sedaj graje dolenjsko tramvajsko progo, ki bo tekla do Rakovnika. Izkazalo pa se je, da za to podaljšano progo dosedanj trije vozovi ne bodo zadostili, temveč da morajo biti štirje. Zato pa je bilo potrebno novo izogibalšče, ki ga prav sedaj graje nasproti policijske stražnice na Dolenjski cesti. Dolenjska proga bo imela potemtakem tri izogibalšča, namreč pred šentjakobsko šolo, pred mostom in pred policijsko stražnico. Prebivalstvo do-

lenjskega okraja je zadovoljno s temi načrti mestne občine, čeprav malo godrnja, ka mora po skoraj neprehodni Dolenjski cesti skakati čez kupe blata in hoditi po deskah čez jarke. Nič boljše ni na Karlovski cesti, kjer je tudi zelo težaven promet za pešce. Vendar delavci pridno delajo in če bo vreme ugodno, bomo kmalu mogli udobno peščiti in kolezariti po urejeni Karlovski in Dolenjski cesti.

Po kinu, izprehodu, dovršeni službi vsi v

Slaščičarno Pelcon

Telefon 31-47

natorte, bonbone, piškote in druge dobrnote! Wolfova ulica in naši podružnici na Miklošičevi cesti nasproti hotela Union in na Kongresnem trgu poleg »Zvezde«

Gledališče

Drama, Nedelja, 30. okt. ob 15: »Veriga«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Žene na Niskavurju«. Izven. Ponedeljek, 31. okt.: Zaprt. Torek, 1. nov.: »Potopljene svete«. Izven. Znižane cene. Sreda, 2. nov.: »Veriga«. Red Sreda.

Opera, Nedelja, 30. okt. ob 15: »Na sinjem Jadranu«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Poljub«. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 31. okt.: Zaprt. Torek, 1. nov.: »Aida«. Gostuje ga. Ljubica Karna. Izven. Znižane cene. Torek, 2. nov. Zaprt.

Prireditve in zabave

Fantovski odsek Trnovo priredi drevi ob 8 akademijo, v proslavo praznika Kristusa Kralja. Vse prijatelje našega društva, posebno pa naše drage Trnovčane, vabimo na akademijo, katere spored bo zelo pester.

Šepet grobov... je naslov spominskega večera, povečane našim pokojnim, ki ga priredi na praznik Vseh svetih, v torek, 1. novembra ob 8 zvečer frančiškanska prosveta v svoji dvorani. Na programu je Bachov koncert v a-molu (violina Marko Sever, pri klavirju Jože Osana, gojenec drž. konservatorija), dalje recitacije in Hofmannsthalova mistična drama v enem dejanju »Norec in smrt«. Predprodaja vstopnic od 10 din navzdol v pisarni »Fax et bonum«.

Rokodelski oder vabi vse prijatelje lepe igre na nocojnjo predstavo v Rokodelskem domu. Igrali bodo sami najboljši igralci »Mlinar in njegova hči«. Predprodaja vstopnic je danes od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Začetek igre ob pol 8 zvečer in konec ob 10 zvečer.

Na velikem koncertu Glasbene Matice ljubljanske, ki bo dne 7. novembra t. l. v veliki uni-oni dvorani v proslavo 20-letnice osvobodjenja in zedinjenja, bodo peli v najnovejši Škerjančevi simfonični kantati, ki se bo ta večer izvajala, solistične parte naslednji naši solisti: gđ. Heybalova, sopran, ga. Slagler-Kogejeva, alt, g. Banovec, tenor in ravnatelj Betetto, bas. Kvartet solistov ima v delu prav za prav najlepšo vlogo. Prav tako važni vlogi imata tudi pevski zbor Glasbene Matice (110 članov) in simfonični orkester Ljubljanske

Maribor

m Cerkevna proslava praznika Kristusa Kralja v stolnici. Kakor prejšnja leta, bo imel tudi danes na praznik Kristusa Kralja prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič ob pol 10 v stolnici pridigo in slovesno škofovsko sv. mašo. Točno ob pol 10 bo ob spremstvu zastopnikov katoliških organizacij slovesen škofov vhod v stolnico. Po sv. maši se bodo molile pred izpostavljenim Najsvetejšim posvetilne molitve Kristusu Kralju in litanije presv. Sreca Jezusovega z zakramentalnim blagoslovom.

m Akademija v proslavo Kristusa Kralja bo nocoj ob 8 v dvorani na Aleksandrovi 6.

m Zalne svečanosti za mrtve. V stolnici bodo na praznik Vseh svetnikov v torek popoldne ob 15 slovesne večernice, nato mrtvaške večernice, pridiga, po pridigi pa gre procesija na staro cerkevno pokopališče v Strossmayerjevi ulici, kjer se opravijo molitve za vse pokojne župljane. Od 17 do 18 se bo zvonilo z vsemi zvonovi. Na novem cerkvenem stolnem in mestnem pokopališču na Pobrežju se bodo opravile molitve za rajne ob 14. uri. Na vernih duš dan bodo ob 8 v stolnici bilje, okrog 9 pa bo mrtvaško sv. opravilo za vse rajne župljane. — V Slomškovi kapelici na starem mestnem pokopališču bodo ob šestih naprej na Vernih duš dan tri tihe črne sv. maše. — V frančiškanski župni cerkve bodo v torek na praznik ob 14 molitve za verne duše, ob 4.30 skrajšano večernice, ob 15 pa žalna procesija na župniško Marijino pokopališče na Pobrežju. V sredo na Vernih duš dan bodo ob 6 zadušnice za vse župljane, ob 7.30 pa tiha sv. maša na Slomškovem grobu.

m Blagoslovitev zvona v novi cerkvi Sv. R. T., katero bo opravil dekan in magdalenski župnik g. A. Strgar ob asistenci domače duhovščine, bo danes popoldne ob štirih. Slovesnost bo povzdignila ljudsko petje, katerega bo spremljala železničarska godba »Drava«. Pri lepi slovesnosti bo spregovoril domači duhovnik g. Drago Oberžan. Boter novemu zvonu bo mestni župan g. dr. Alojzij Juvan. Blagoslovitev nove cerkve bo v nedeljo 6. novembra, na predvečer 5. novembra pa bo cerkveni koncert pevskega zbora mariborskega Cecilijanskega društva pod vodstvom dirigenta g. J. Ev. Gašpariča. Sodelovala bo mariborska vojaška godba.

m Sveže kislo zelje dobite v trgovini Skaza, Glavni trg 14 — rotovž.

m Diplomirani sta bili za magistra farmacije na farmaceutskem oddelku filozofske fakultete v Zagrebu gđ. Pia Minarik, hčerka mariborskega lekarnarja g. Minarika, in gđ. Herta Pöltzl, hčerka posestnika iz Košakov. Čestitamo!

m Fantovski odsek Maribor II. Jutri v ponedeljek ob 8 zvečer redni sestanek v prostorih na Aleksandrovi cesti 6. Novi člani vabljeni.

m V Ljudski univerzi jutri v ponedeljek ni nobene prireditve. V petek predava univ. prof. dr. France Stele o temi »Slovenska umetnost po vojni«. Skioptične slike.

m Krznarstvo P. Semko, Gosposka ulica 37, Vam nudi ceneno kožuvinno in krznarske izdelke.

m Avtobusni promet na pokopališče. Danes in jutri popoldne voz mestni avtobus na Pobrežje vsake četrt ure. Poputiranjem, na praznik Vseh svetnikov, pa bodo vozili mestni avtobusi z Glavnega trga na Pobrežje nepretrgoma od jutra do večera, in sicer bo obratovalo na progi 12 voz, tako da bo vsaki 5 minut odhajal z Glavnega trga avtobus.

m Šahovske novice. — V VII. kolu prvenstva UJNZB je Rutar premagal Sketo, Marvin Voduška, Kuster Lukeža sen., Lukež jun. Karla, Mišura Skalo, Reinberger Geigerja, partija Peče- Ante pa je bila prekinjena.

m Naše telefonično poročilo o seji mestnega sveta, ki je bila v sredo, je bilo nekoliko nejasno. Proračun za meščanske šole znaša 633.740 dinarjev in plača od tega mestna občina 288.776 dinarjev, ostalo pa okoliške občine in tiste občine, iz katerih so učenci mariborskih meščanskih šol. Teh občin je okoli 25. Zupan je poročal, da bi po ključu 45 : 55 morale okoliške občine prispevati k amortizaciji posojila, katerega je morala mestna občina najeti za zgradbo nove meščanske šole v magdalenskem predmestju. K stroškom meščanskih šol okoliške občine po tem ključu prispevajo, k amortizaciji posojila pa ne. K stroškom prispevajo okoliške občine 344.964 din.

Za vsako damo plašče, obleke, pletenine

specijalna trgovina za konfekcijo in modo

„GRETA“, Maribor, Grajski trg 1.

m Zagonetna zadeva. V petek popoldne je privredila na policijsko stražnico na Koroski cesti zasebnica Amalija Arantar iz Studencev malega, 5 let starega fantička ter je pripovedovala sledeče: Ko je šla iz Studencev po poti ob izvirkih proti dravski brvi, je naletela v bližini vodne črpalke želez. delavnic na tega dečka, ki je stal tik ob Dravi. Arantar je pripovedovala, da je od daleč videla, kako je hotel neki možki tega dečka vreči v Dravo. Sunil ga je s peš poti po strmem nabrežju v reko, fantek pa je padel na plitvino ter se je ves moker zopet pobral. Tedaj pa je možki zagledal Arantarjevo, ki je prihajala bliže, pa je dečka pustil ter z naglimi koraki odšel čez brv v mesto. Arantarjeva pravi, da je bil možki okrog 50 let star. Na stražnici so potem ugotovili, da je mali dečko Edo Benkič, ki stanuje pri svoji stari materi v Smetanovi ulici 59. Fantek je povedal, da je odšel iz stanovanja od stare matere k sosedu, na dvorišču pa ga je nagovoril neki nepoznan, že večji fant ter ga odvedel s seboj proti Dravi in po brvi čez reko, v bližini črpalke pa ga je ostavil ter odšel. Policia sedaj to zagonetno zadevo preiskuje.

m Mladi begunček se je vrnil. Pred nekaj dnevi smo poročali, da je 7letni Vampl Albin pobegnil od svoje matere, ki je njegov beg prijavila policiji. Sedaj pa se je mladi begunec zopet sam vrnil. Odpravil se je bil na Tezno ter se je zadrževal pri svoji stari materi.

m Nova vodovodna naprava pri Pohorskem domu. Zadnjič smo poročali, da so morali zaradi suše zgraditi pri Pohorskem domu na Pohorju zasilno vodovodno napeljavo. Sedaj nam Pohorski dom sporoča, da ta vodovod ne bo zasilnega značaja, temveč je zajetje izvira izvedeno tehnično in W. Birgel. Junaška epopeja za osvoboditev Poljske. Za dodatek zvočni tednik.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Šelenburgova ulica 7. — V ponedeljek: mr. Bakartič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Poizvedovanja

Naša se je možka ura in se dobi v Ravnikarjevi ulici 15.

Zobozdravnik specialist

M. u. dr. Leon V. Kac

je otvoril privatno prakso

Ordinira dnevno od pol 9. do pol 13.

Maribor, Aleksandrova 22.

strokovno in higienično pravilno ter bo ostal vodovod kot stalna naprava. Zajetje novega večjega izvira je bilo potrebno zaradi novozgrajene hladilne naprave, za katero prvi studenec ni zadostoval. Novi izvir daje toliko vode, da se Pohorskiemu domu ni treba nikoli bati suše.

m Tatvine. V Wilsonovi ulici št. 5 je odnesel v petek popoldne nepoznan tat veliko zalogo mokrega perila, ki se je sušilo na vrtu. Plačilni natekar Šantl Adolf je prijavil policiji, da mu je nepoznan tat že večkrat izmaknil iz točilnice kakšen kos obleke, sedaj pa mu je ukradel tudi violino, ki ima precejšnjo vrednost. Osumil je enega izmed stalnih gostov, da izmika njegove stvari.

Gledališče

Nedelja, 30. oktobra, ob 15: »Dva ducata rdečih rož«. Znižane cene. Ob 20: »Boccaccio«. — Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprt. — Torek, 1. novembra, ob 20: »Divji lovec«. Znižane cene.

Ptuj

Po vsem katoliškem svetu se bo danes praznoval praznik Kristusa Kralja. Tudi naš Fantovski odsek in Dekliški krožek bosta ta praznik slovesno proslavila s skupno sv. mašo in skupnim svetlim obhajilom vsega štanstva, mladev in naraščaja ob 8 v minoritski cerkvi. Po sv. maši pa bo v društveni sobi skupni sestanek z govori, deklaracijami in petjem. Obenem se proslavi tudi praznik našega osvobodjenja. Za vse štanstvo je udeležba strogo obvezna! Člani, ki imajo kroje, se morajo proslavo udeležiti v krojih! Zbirališče ob pol 8 v društveni sobi.

Požar v mehaniki tkalnici. Dne 27. t. m. ob pol devetih zvečer je opazil mizar g. Potrč Ignac, stanujoč v dominikanski vojašnici, da skozi okna tekstilne tovarne Zigona Angela, ki je v drugem nadstropju samostanskega trakta, uhaja gost, črn dim. Sin hišnika dominikanske vojašnice je hitro obvestil o požaru policijo, ki je takoj alarmirala gasilce, ki so takoj pritekli in okrog pol enajstih tlenje in dim zadušili. Uporabljati so morali plinsko maske. Ko so pogasili, so mogli ugotoviti mesto, kjer je nastal požar. Goreti je začelo pri policah, kjer se shranjuje sukanec, in med omariami za shranjevanje obleke delavcev. Oddod se je ožen razširil na bombaževino, ki je bila postavljena okrog peči, tako da je tudi ta začela tleeti. Verjetno je, da je ogenj nastal zaradi kratkega stika. Po izpovedi lastnika tkalnice se peč, ki se kuri z žagovino, popoldne ni več kurila. Tudi uslužbenec je izjavil, da je po končanem delu ob 17 pregledal peči in da v njih ni bilo več ognja. Kolika je materialna škoda, zaenkrat ni točno znano. Vendar je precejšna (okrog 70.000 din), ker je poleg tovarnarja oškodovan tudi mizar Potrč za približno 15.000 din. Poškodovano je orodje in pa mizarski izdelki, predvsem nova, krasno polirano pohištvo. Skozi strop je namreč začela teči voda, s katero so gasili, je padala na pohištvo. Tudi v stanovanje g. Potrča je prišla. Tkalnica je zavarovana proti požaru pri zavarovalnici »Sava«.

Ptuj bo imel okrog 1930 volivcev. Reklamacija je bilo 169, za izbris iz volivnega imenika 92, za vpis pa 77.

Nesreče. Posestnika Antona Toplaka iz Most, občina Sv. Lovrenc v Slov. goricah, je te dni v prepiru udaril 21 letni pastorek Zavec Franc z ročajem na vilah po levi roki in mu jo zlomil. — Kočarski sin Kos Jožef iz Zetla, star 19 let, je hotel skočiti z voza in je pri tem prišel z desno nogo pod kolo, ki mu jo je zlomilo.

Zadruza za vinarstvo v Ptuj. Na okrajnem načelnstvu pri kmetijskem referentu je bil sestanek zastopnikov iz posameznih okolišev iz Haloza za ustanovitev velike zadruge za vinarstvo, ki bi imela svojo klet v Ptuj. Pripravljalni odbor je sklenil, da se skliče ustanovni občni zbor te zadruge 25. novembra ob 13 v posvetovalnici mestnega magistrata. Pričakovati je, da se bo z gradnjo velike moderne kleti pričelo v najkrajšem času. Ustanovitev te zadruge bo velikega gospodarskega in narodnega pomena za našega malega in srednjega vinogradnika. Ker je Ptuj središče vinogradnih predelov med Halozi in Slovenskimi goricami, je ta zadruga v Ptuj res najbolj primerna.

Pevska zveza v Ljubljani. — Ptujsko pevsko okrožje priredi v nedeljo, 6. novembra, v Društvenem domu v Ptuj ob 15 uri koncert združenih pevskih zborov iz okolice Ptuja. Nastopi 130 pevcev. Sodelujejo sledeči pevski zbori v vrstnem redu, kakor nastopijo: 1. Skupni zbori, vodi gosp. Petek Franjo, okrožni pevovodja; 2. Sv. Trojica v Dravskem polju, vodi g. Colnarič; 3. Sv. Trojica v Halozah, vodi g. Jernej Kokotec; 4. Velika Nedelja pri Ormožu, vodi g. V. Grafjeter; 5. Sv. Lovrenc v Slov. goricah, vodi g. Zmuder Blaž; 6. Sv. Vid pri Ptuj, vodi g. I. Brglez; 7. Pevsko društvo »Cecilijac« v Ptuj, vodi g. Petek Franjo; 8. Skupni zbori, vodi prosvetni inspektor g. prof. M. Bajuk iz Ljubljane. — Vstopnice se dobe na dan koncerta pri blagajni in v predprodaji v »Kmečki hranilnici in posojilnici« v Ptuj. Vsi prijatelji in pevci lepe slovenske pesmi vlnudno vabljeni!

Kranj

Prej prosvetni večer, ki ga je priredilo Prosvetno društvo v Kranju v petek zvečer v dvorani Ljudskega doma, je bil posvečen prebujanju narodne zavesti. Prosvetni večer je začel predsednik Prosvetnega društva šolski nadzornik g. Rupret, ki je omenil, da prav ta dan obhajamo 20-letnico, odkar smo se osvobodili izpod tujčevega jarma v svobodno državo Jugoslavijo. Program prosvetnega večera sta poživila pesmi »Povejte ve planince in »Slovenec seme«, kateri je lepo zapel možki pevski zbor pod vodstvom g. Cirila Mohorja. Sledilo je zanimivo predavanje g. prof. Silva Kranjca, ki nam je s pomočjo skioptičnih slik prikazal vse važne dogodke v zgodovini slovenskega naroda. Prirediteljem in predavatelju smo za ta lepi in poučni večer iskreno hvaležni.

Damske klobuke in popravila dobite najceneje v salonu »Mia«, Kranj, Mestni trg 17.

Sestanek ZZZD. Člani in članice organizacije ZZZD v Kranju se vlnudno vabijo na sestanek, ki bo danes, v nedeljo 30. oktobra, ob 9. popoldne v dvorani Ljudskega doma v Kranju. Na sporedu je nova kolektivna pogodba za tekstilno delavstvo. Vabilo se tudi vsi naši prijatelji in somišljeniki delavskega gibanja.

† Dekan Jože Krančič

Celje, 29. oktobra.

Včeraj ob 4 popoldne je umrl v Ljubnem ob Savinji g. dekan, duh. svetnik in župnik Krančič Jože. Rodil se je 4. julija 1871 v Rečici ob Savinji. Gimnazijo je študiral v Celju, bogoslovje pa v Gorici, kjer je bil 28. julija 1895 posvečen v duhovnika. Služboval je v tržaški škofiji, kjer je opravljal službo župnega upravitelja v Dutovljah. Za tem ga je poslal tržaški škof dr. Nagl v važni misiji v Rimanje. Ta župnija je odpadla od katoliške vere. Tu je vztrajal šest mesecev, dasi ravno mu je ljudstvo, nahujskano proti Cerkvi, delalo velike težave. Vpliv njegovega delovanja je bil tolik, da se je ljudstvo zopet spravilo s Cerkvijo in se povrnilo v katoliško vero. Pozneje je bil župnik do konca svetovne vojne na Repen-tabru. Od tam so ga Italijani izgnali v Jugoslavijo. Tukaj ga je ljubezno sprejel že pokojni škof dr. Karlin. Prvo njegovo službeno mesto v lavantinski škofiji je bilo v Gornjem gradu. Leta 1922 dne 1. avgusta je bil imenovan za župnika v Ljubnem, kjer je deloval do svoje smrti.

Pri svojih župljanih je užival splošno spoštovanje. Poznali so ga kot pobožnega duhovnika in vestnega dušnega pastirja. Njegova cerkev je znana po lepoti in vzornem redov. Uredil je dušno pastirstvo ter z veliko vnemo negoval apostolstvo mož, tretji red sv. Frančiška, Marijino družbo in Marijin vrtec za otroke. Njegovi farani so ga vi-

deli dan za dnem dopoldne in popoldne, ko je obiskoval cerkev in tam molil pred Najsvetejšim. Ob nedeljah je zbral okoli sebe otroke in je z njimi ponavljal verske resnice, katerih so se med tednom naučili v šoli.

Rajni g. dekan je bil globoko vdan svojim predstojnikom in je srčno ljubil duhovnike. S svojim kaplanom je bil očetovski prijatelj. Zadnja leta so se v težkih časih duhovniki zelo radi oglašali pri njem in so veseli odhajali od njega. S svojim vedrim značajem jim je odvzel marsikako skrb in jim je zopet vžil poguma za nadaljnje vztrajno delo.

Lavantinski škof dr. Karlin ga je imenoval za duhovnega svetnika, 1. novembra 1930 pa mu je izročil vodstvo gornjegradske dekanije.

Poleg mnogega veselja je v svoji duhovniški zvezi občutil dostikrat ostrine nasprotnikov, ki so mu delali ovire zato, ker je bil dober duhovnik. S pomočjo dobrih faranov je obnovil farno cerkev in tri podružnice. Krona njegovega dela pa je le-to zgrajeni društveni dom. Kako se je veselil 8. septembra letošnjega leta, ko je bil dom odprt in blagoslovljen. Sedaj pa je zastalo njegovo blago srce in utihnil njegov veseli nasmeh. Utihišla je tudi njegova molitev za farane. Pokopali ga bodo jutri v ponedeljek ob pol 11 popoldne na pokopališču pri Materi božji na Rosuljah. Bodi mu med duhovniki in dragimi verniki ohranjen svet spomin! Bog mu bodi bogat plačnik!

Celje

Zadnja pot p. Donata Zupančiča

Celje, 29. oktobra.

Danes ob pol 3 popoldne smo spremili na zadnji poti pokojnega eksprovinciala in konz. svetnika p. Donata Zupančiča. Ob krsti pokojnika se je zbralo 46 duhovnikov ter je celjski opat p. Jurak ob asistenci opravil žalne obrede. Ob 3 se je začel pomikati skozi mesto dolg spreved, v katerem so stopali otroci ljudskih in meščanske šole, duhovniki, številni predstavniki redov iz vse Slovenije, kakor franč. provincial p. dr. Gracijan Heric iz Ljubljane, kapucinski provincial p. dr. Odilo Mekinda iz Škofje Loke. Pogreba se je udeležil tudi okrajni načelnik dr. Zobeč, celjski župan Mihelčič, šolske sestre in usmiljenke. Na pokopališču se je zbrala velika množica ljudi. Obrede je opravil g. opat p. Jurak, ki je imel tudi lep govor. Na njem je govoril še predstavnik kapucinskega samostana v Celju p. Mavricij Teraš, ki se je zahvalil vsem, ki so se udeležili pogreba kljub slabi poti. Naj vsi ohranijo lep spomin na zvestega služabnika Gospodovega!

Čast nama je objaviti cenj. občinstvu, da prevzameva s 1. novembrom znano in renomirano restavracijo in hotel UNION v Celju

Podjetje bova vodila na solidni bazi z izvrstno kuhinjo in prvovredno pivčo. Vljudno se priporočava cenj. občinstvu za naklonjenost in obisk.

Rudolf in Pepca Resnik, dolgoletna restavraterja »Janjeta« v Zagrebu.

c Katoliško prosvetno društvo priredi danes, jutri in na praznik Vseh svetnikov v veliki dvorani Ljudske posojilnice izredno poučna predavanja o osnovah mladinske vzgoje. Posamezne točke predavanja bo pojasnjeval film po znamenitem mladinskem vzgojnem romanu »Mali lord Fauntleroy«. Uvažujte sistematsko izdelan program vzgojnih predavanj naše prosvetne matice v Celju ter obiščite prireditve.

KINO UNION — CELJE

30. in 31. oktobra »Amor v fraku«.
1., 2., 3. novembra »Ljubecen brez besed«.
4., 5., 6., 7. novembra »Nespretni ljubimec«.

c Osebnost. Kmetijski referent g. Kocuvan France na okrajnem načestvu v Celju je premišljal na kmetijsko šolo na Grm na Dolenjskem. G. Kucuvana bodo zlasti pogojevala celjska katoliška društva, kjer je vedno z največjim veseljem sodeloval. Na novem mestu mu želimo obilo uspeha pri vzgojevanju naše kmečke mladine, ki ga bo prav gotovo tako vzljubila, kot so vzljubili g. Kocuvana ne samo kmetovalci, katerim je bil kot svetovalec in so se mnogokrat zatekali k njemu, temveč tudi vsi Celjani, ki smo ga spoznali. Njegovemu nasledniku g. Sitarju iz Otoč na Gorenjskem pa želimo obilo uspeha pri delu za kmetijstvo v celjskem okraju!

NAJNOVEJŠE ZA VSE!

Prvič v Celju Vam nudi vse blago brez izjeme do preklica po en gros cenah

povečana manufakturna in modna trgovina A. PETEK, CELJE, Prešernova ulica 21

Najnovejša lepa in bogata izbira moškega crombi sukna, sveže, pravkar priselo; Hubertus-plašči že od Din 220— dalje, damski plašči že od Din 250— dalje velika izbira vsega konfekcijskega blaga. — Izkoristite to izredno ugodno priliko dokler dobite še vse blago po engros cenah. — Priporočila se manufakturna in modna trgovina A. Petek, Celje

c Katoliško prosvetno društvo na Babnem pri Celju priredi danes ob treh popoldne v prostorih g. Janiča na Banne 6 dejansko drama s petjem »A njega ni...« Celjani in okoličani vljudno vabljeno! c Spominska svečanost v Zalcu. Danes ob 8 zjutraj bo v Zalcu slovesno odprta razstava, ki vsebuje izvirne listine ustanovitve požarne bramb. Savinjske posojilnice in Hmeljarskega društva. V drugi skupini bodo razvrščeni spomeniki prvih slovenskih tabornov v Zalcu, v tretji pa bo zbrana skupina iz dobe iz prejšnjega. Proslava bo združena s spominsko žalno svečanostjo stoletnice rojstva Janeza Hausenbichlerja z odkritjem njegove spominske plošče. Celjani in celjski okoličani, vljudno vabljeno!

c Avtobusni promet na pokopališča. Danes, jutri v ponedeljek, torek in sredo bodo vozili avtobusi izpred celjskega kolodvora na mestno in okoliško pokopališče.

c Društvo Rdečega križa v Celju bo na praznik Vseh svetih zbiralo prostovoljne prispevke na obeh celjskih pokopališčih. Naj vsakdo podpre to dobrodelno akcijo.

23 letni fant smrtna žrtev avtomobilske nesreče

Kranj, 29. oktobra.

Ves vesel se je pred dnevi vrnil od vojakov 23letni čevljarški pomočnik Anton Dobre v svoj rojstni kraj v Kovor pri Trzinu. Komaj se je pozdravil s svojimi domačimi in povedal svoje dogodivščine pri vojakih, že je hitel s kolesom 22. t. m. k svojim znancem v Duplje. Na cesti ga je ob 8 zvečer srečal Kovačev tovorni avto iz Trzica, ki je imel zadaj pripet še star tovorni avtomobil, na katerem so bile naložene deske. Ena izmed desk je zadela nesrečnega Dobreta v trebuh tako hudo, da je padel na tla in dobil hude notranje poškodbe. Komaj se je zavlekel do 200 m oddaljene hiše, kjer je prosil, naj pokličejo njegovega brata Tomaža. Brat je prihitel in poklical Zupanov avto ter peljal nesrečnega Antona v Trzic k zdravniku dr. Premrovu. Drugi dan so zaradi strašnih bolečin, ki jih je fant pretrpel, poklicali zopet zdravnika, ki je odredil prevoz v ljubljansko bolnišnico. Tu so nesrečnega fanta operirali. Vendar je Anton poškodbam podlegel danes ob četrta na deset popoldne. Pogreb bo v ponedeljek ob 10 popoldne v Kovorju. Pokojni Anton je bil zelo priljubljen in iskreno žalujejo vsi, ki so ga poznali, ter sočustvujejo s hudo prizadetimi starši.

Proslava 29. oktobra. v Mariboru

Maribor, 29. oktobra.

Včeraj zvečer so mariborski Fantovski odseki in Dekliški krožek priredili učinkovito proslavo osvobodjenja slovenskih krajev. Člani in članice so dvorano Zdravne gospodarske banke docela napolnili ter z navdušenostjo sledili sporedu. Od mariborskih odličnikov so se proslave udeležili mestni župan dr. Juvaa, okrajna glavarja dr. Šiška in Eiletz, predsednik Prosvetne zveze dr. Holnjec, predsednik podzveze Fantovskih odsekov dr. Jeraj, podžupan Zebot, starešina okr. sodišča dr. Lavrenčič, ravnatelj Fr. Hraštelj in mnogi člani katoliškega starešinstva.

Proslavo je s počastitvijo nekdanjih orlovskih funkcionarjev in voditeljev osvobodilnega gibanja dr. K. Verstovška in dr. Lovra Pogačnika pričel predsednik Fantovskega odseka I. dr. Fr. Zebot. Sledil je nastop pevcev mariborskih Fantovskih odsekov, zborna deklamacija članov in članic ter spominski govor dr. Cirila Zebota. Fantje in dekleta so proslavo zaključili s skupnim petjem himne slovenskih fantov.

Jesenice

Kino »Krekov dom« predvaja v nedeljo ob 8. in ponedeljek ob 8. zvečer film »Pod črno krinko«. Dodatek Foxov tednik, kulturni film, smešnice. — Večerna nedeljska predstava zaradi drame »Bela bolezen« odpade.

Ježica

Mladinsko akademijo bosta priredila Fantovski odsek in Dekliški krožek na Ježici danes ob 3 popoldne v Cerkvenem domu. Akademija je namenjena proslavi dvajsetletnice Jugoslavije in proslavi našega fantovskega praznika Kristusa Kralja. Spored akademije je zelo pester. Vsi vabljeno!

Dramatski odsek K. P. D. na Ježici pripravlja Vambergerjevo dramo »Igra življenja«.

Davčna posvetovalnica

A. M. v C. Poslali ste nam zelo obširen popis težav, ki so vam nastale po odprodaji vaše hiše. Po kupni pogodbi ste namreč prevzeli nase vse hišne davke, dospelje v plačilo do dneva odprodaje h.še.

Ti davčni zaostanki so se pa po davčni upravi različno izkazovali, odnosno jih je kupec uveljavljal v višji izmeri, kot ste jih sami imeli v evidenci. Nastali so zaradi tega razni spori, tožbe in eksekucije, katerih zaključna faza se vrši v prihodnjih dneh. Sedaj bi radi vedeli, kako bi naknadno prišli do svoje pravice. — Na to vprašanje nam žal trenutno ni mogoče dati naprošenih navodil. Mi namreč poznamo sedaj davčni, stvarni in pravni položaj, kakor ta izhaja iz vašega opisa. To pa ne zadostja za odgovor. Poznati bi morali, zlasti v vašem precej kompliciranem primeru tudi stvarna in pravna izvajanja nasprotnih strank. Potem bi bili šele v stanju, da vam damo navodila. Ne glede na to se pa vsa zadeva nahaja po vašem opisu že itak v zaključnem stanju. Naše mnenje je, da že v začetku niste pravočasno zavzeli primerna sredstva in korake, potrebne za varstvo vaših pravic. Na vsak način ne bi smeli dopustiti, da pride do kontumačne obsojbe. Zavest, da imate le vi prav, je lepa stvar, a se z njo ne pride daleč, zlasti tedaj ne, ako je ne uveljavljate pravočasno in pravilno. Kar se tiče davčnega vprašanja, vam pojasnimo sledeče: Vi trdite, da je davčna uprava vaše davčne zaostanke, ki ste jih bili dolžni plačati po kupni pogodbi, izkazovala na različen način. Dočim ste vi prejeli od davčne uprave potrdilo, da znašajo predmetni davčni zaostanki le 2500 din, je kupec hiše predložil sodišču potrdilo iste davčne uprave, v katerem so bili ti davčni zaostanki izkazani v višini od 3683 din. Katero davčno potrdilo je pravilno, ne moremo ugotoviti, ker nimamo vpogleda v davčne knjige. Mi bi se takrat na vašem mestu takoj obrnili na davčno upravo s prošnjo za pojasnilo, zakaj je vaše davčne zaostanke kupcu izkazala v višji izmeri, kot jih je izkazala v vaše roke. Brez dvoma bi v tem primeru dobili polno pojasnilo. Na vsak način bi se stvarni položaj pojasnil tako, da bi bilo aodiše v stanju, da v svoji razsodbi upošteva dejanski iznos vaših davčnih zaostankov. Svetovali bi vam, da se obrnete na davčno upravo vsaj naknadno in da na podlagi naknadne izjave davčne uprave stopite v dogovor s kupcem. Ni izključeno, da se vam posreči mirnim potom in brez stroškov doseči z njim nakladen sporazum. Da bi zaustavili odredeno prisilno prodajo, pa vam ne moremo svetovati drugače, kot da istotako sklenete z nasprotno stranko pameten sporazum, zlasti ako ne morete takoj poravnati zahtevanega zneska. Na vprašanje, kaj določa zakon o davčnih olajšavah iz leta 1932, vam sporočam, da so se s § 28. davčne novele od 18. februarja 1932 dovolile davčnim zavezancem samo plačilne olajšave za davčne zaostanke, obstoječe do konca leta 1932. Dovolile so se pa tem večje plačilne olajšave, čim višji so bili ti davčni zaostanki. Iz vašega dopisa sledi pa, da ste imeli do konca leta 1932 le majhne davčne zaostanke (195 din). Zato ne bi bili deležni večjih plačilnih olajšav, tem manj, ker se navedene olajšave nanašajo samo na državne davke, ne pa tudi na avtonomne določke. Po t. p. 42. zakona o sodnih taksah znaša taksa za zemljišnji izbris (upošteva se 50% povišek) pri izbrisu pravice do 2000 din 12 din, do 10.000 din 15 din, do 27.500 din 22,50 din, do 100.000 din 30 din.

I. F. G. — Povračilo takse. V izročilni pogodbi ste prejeli od svojega očeta del posestva, ker ste se nameravali poročiti. To pogodbo ste prijeli pristojni davčni upravi in pla-

Nova šola v Retečah

Nova ljudska šola v Retečah bo danes popoldne blagoslovljena. Spored se prične ob 13. Sodelujejo domači moški zbor, mladinski zbor in godba g. Dolinarja iz Svetlje. Ta, za Reteče znameniti dogodek bo s svojim obiskom počastil tudi g. ban dr. Marko Natlačen. Ta dan bo tudi blagoslovitev doma kmetijske strojne zadruge v Retečah. Po blagoslovitvi bo v obeh reteških domovih ljudska veselica.

— Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčne kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda, pomešana z nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Slovenska Bistrica

Akademija. Danes po večernicah bo v Slomškovem domu praznična proslava. Na sporedu je: 1. »Prisega Kraslusu Kralju« (deklamacija); 2. »Nazaj h Kristusu Kralju« (zborna deklamacija); 3. skiptično predavanje: Cerkve in bratstvo; 4. simbolna vaja: »Mogočno se dviga« (izvaja FO). — Vstopnina prostovoljna. — Vabljeno vsi, da v sebi utrdimo cilj krščanske misli!

Ljutomer

Prosvetno društvo v Ljutomeru uprizaro v nedeljo, 30. oktobra po večernicah ob treh v dvorani Katoliškega doma zelo lepo veseligo v treh dejanjih »Gosposka komedija«. To je obenem otvoritvena prireditev našega društva. Prijatelji vesele zabave vljudno vabljeno!

Škofja Loka

Župnik iz cvetočega vinograda. To igro uprizaro gledališki odsek Prosvetnega društva na praznik Vseh svetnikov ob 8 zvečer.

Na obnem zboru Katol. prosvetnega društva je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik kaplan g. Jožef Vovk, podpredsednik g. dr. Viktor Kojančič, tajnik g. Peter Klobovs, blagajnik g. Plana Lovro. Predsednik Fantovskega odseka je Kandid Janko, tajnik Pokorn Janko, načelnik pa Kermelj Franc. Predsednica Dekliškega krožka je Kokalj Minka, tajnica Šubie Francka, načelnica Hostnik Minka.

čali odpadajoče takse. Poroka pa se je razdrila in zato ste tudi izročilno pogodbo razveljavili. Vprašujete, če bi mogli dobiti povrnjene takse.

Odgovor na vaše vprašanje je odvisen od vsebine in formulacije izročilne pogodbe. Če je pogodba sestavljena v tem smislu, da je nje veljavnost odvisna od vnaprejšnje vaše poroke, potem se vam bo taksa vrnila, ker se pogoj, pod katerim je bila pogodba sestavljena, ni izpolnil, to je — poroke ni bilo. V tem primeru napravite nekoliko manjšo prošnjo na davčno upravo, kjer ste takso plačali, in predložite dokaz, da poroke dejansko ni bilo. Pripominjamo tudi, da morate to prošnjo vložiti pri davčni upravi najkasneje v roku 90 dni po plačilu takse, ker vam sicer finančna uprava ne bo mogla ugoditi. Če pa veljavnost izročilne pogodbe ni odvisna od vnaprejšnje vaše poroke, potem je sestavljena nepogojno in je kot taka zavezana taksi brez ozira na to, če se pogodba izvrši ali ne (glej tarifno postavko 12, pripombo 7 zakona o taksah). V tem primeru se vam torej taksa ne bo mogla vrniti.

J. C. B. — Nastavitvena taksa za duhovnike. Želite vedeti, če duhovniki ob priliki nastavitve na gotovo službeno mesto se plačujejo nastavitveno takso in koliko?

Jasna odgovora na vaše vprašanje ne moremo dati. Prvotno so duhovniki ob priliki nastavitve plačevali nastavitveno takso po tarifni postavki 40 pristojbinskega zakona iz leta 1850 (glej Stefan Sušec: Takse, stran 257). Ta taksa je znašala pri stalnih službah (župniki) 1% od desetletnih prejemkov, pri nestalnih službah (kaplani) pa 1% od triletnih prejemkov. Kasneje pa je finančno ministrstvo izdalo obvezna navodila, da se nastavitvena taksa pri duhovnikih ne pobira po tarifni postavki 40 pristojbinskega zakona iz leta 1850, pač pa po tarifni postavki 331 zakona o taksah, katere veljavnost je bila s 15. XI. 1923 razširjena na vso kraljevino. Po tem določilu je znašala taksa za župnike in kaplane po 50 din, za višje stopnje cerkvene hierarhije pa se je taksa primeroma stopnjevala. Po § 19. t. 28 finančnega zakona za leto 1938-39 pa je tudi tarifna postavka 331 zakona o taksah ukinjena. Zaradi tega se od 1. IV. 1938 dalje taksa po tej tarifni postavki ne more več plačevati. Nekateri smatrajo zaradi tega, da se po 1. aprilu 1938 plačuje nastavitvena taksa za duhovnike zopet po tarifni postavki 40 pristojbinskega zakona iz leta 1850, drugi pa mislijo, da je s 1. aprilom 1938 sploh vsaka nastavitvena taksa za duhovnike ukinjena. Po našem mnenju bi bilo pravilno to drugo stališče, namreč da duhovniki od 1. aprila 1938 dalje pri nastavitvah ne plačujejo nikake takse. Pripominjamo ponovno, da je to samo mnenje privatnika. Če pa hočete dobiti povsem točen odgovor na gorje vprašanje, morate izzvati avtentično tolmačenje ministrstva za finance, kaj so v smislu čl. 43 zakona o taksah samo pojasnila, tolmačenja in navodila, ki jih izdaja oddelek za davke ministrstva za finance glede uporabljanja predpisa zakona o taksah obvezna za vsa oblastva. Dokler pa takega tolmačenja ministrstva za finance ni, bo ostala zadeva sporna in nejasna.

Pogajanjih z Nemčijo

V petkovi številki smo objavili nekaj podrobnosti o zasedanju in sklepih jugoslovanskega odbora. To zasedanje je trajalo od 6. do 25. oktobra in se je zavleklo zaradi tega, ker je nemška delegacija predložila še naknadno svojo drugo listo carinskih zahtev, po priključku sudetskoneških krajev pa je predložila naši delegaciji še tretjo listo zahtev (tako imenovano sudetskoneško).

Dodatno navajamo še tele podrobnosti. Naša delegacija je pristala na nemške zahteve glede naslednjih carin, ki se torej znižajo: uvozna carina na kaolin iz tar. post. 147/1b se zniža na 1 zl. din in se v zvezi s tem avtonomno znižajo tudi postavke tar. 147, 151 in 164. Papir za konserviranje krzna se uvrsti v tar. post. 454/2 z zl. din 35, kolikor znaša carina za pergamentni papir in njegov nadomestek. Na predlog nemške delegacije glede znižanja uvoznih carin na mineralne vode je odgovorila naša delegacija s protipredlogom, da naj se carine medsebojno ukinejo. Sporazum je bil dosežen tako, da bi se nam priznala devizna dovoljenja pri carini 2 mark za vrednost 15.000 mel. stotov izvoza pod pogojem, da se določi naša uvozna carina na mineralne vode na 2,70 zl. din, kar odgovarja 2 markama. Toda to se bo še proučilo. Končno se črta beseda mehkega lesa iz pogodb. teksta tar. post. 572/1 (navadni noži iz mehkega lesa brez vzmeta, tako imenovani pipci).

Nismo pa pristali na znižanje drugih car. postavk kot n. pr. za tkanine in žime, etikete iz papirja in kartona, čevlji iz litega železa, emajlirane plakate, strošnice in čevlji za tekstilne obrate, blago iz umetne in mešane volne, ugodnosti tudi ni dala naša delegacija pri tarifiranju fiocco-tkanin, čipk, zavos od čipk, naknadnih in sestavnih delov strojev. O nekaterih carinskih zahtevah Nemčije iz prve liste pa se bodo še vodila pogajanja.

Pri drugi listi zahtev so Nemci dosegli, da je bila znižana uvozna carina na umetni vosek (ker umetnega voska za izdelavo raznih mašč. za obu-

tev ne proizvajamo), znižanje carin na barvano umetno slamo od 10 na 5 zl. din, znižanje za predvsa iz umetne svile za prodajo na drobno (barvana tiskana) iz tar. post. 330/2 na 300 zl. din. Odločila pa je naša delegacija zahteve za znižanje carin za gume iz umetne smole, o nekaterih predlogih pa se bo še razpravljalo.

Poleg te druge dopolnilne liste so Nemci v teku pogajanja predložili, kot smo že omenili, še 3. listo, tako imenovano sudetskoneško listo, ki obsega 56 postavk. To so postavke za gladke bombažne tkanine, tkanine iz jute, konoplje, lana itd., preproge, volnene tkanine, platenine, pozamentirje, klobuke, fese, razne lesne izdelke, opako, razne keramične izdelke, razne vrste stekla, izdelke iz stekla, čevlji, posodo, pluge in dele plugov, merila, galanterijske izdelke ter glasbila. — Pogajanja o tej tretji listi je naša delegacija odložila, ker se ne more pogajati o koncesijah, katere smo dali Čehoslovaki 1. 1931 pred 7 leti, preden ne revidiramo naših trgovinskih političnih odnošajev s Čehoslovaki.

Za uvoz naših industrijskih izdelkov so Nemci pristali na zvišanje našega izvoznega kontingenta za čevljarske in ostale žeblice po carinarnicah Rosenbach in Spielfeld. Po teh carinarnicah se bo izvažala tudi suha roba iz kočevskega okraja po kontingentih, ki so bili odobreni maja letos. Za ostale industrijske proizvode so se Nemci zavazali, da bodo dali devizna dovoljenja, ki odgovarjajo količini: 60.000 stotov snovi za strojenje, 21.000 ferostilicija, 10.000 ferokroma, 5000 surovega lesnega cveta, 15.000 lesnega apna, 500 surovega kreozotnega olja, 15.000 lesnega retortnega oglja in 87.000 stotov kalcijevega cijanida. Ni pa nemška delegacija pristala na izvoz acetona in acetonskega olja. Pripravljeni pa so Nemci povišati kontingente za lesni cvet in lesno apno.

Končno je bila na našo zahtevo sprejeta v končni protokol odredba, ki more služiti kot sredstvo proti dejansko dokazanemu nemškemu dumpingu.

Varčevanje je potrebno

Kakor vsako leto, se slavi tudi letos na dan 31. oktobra Mednarodni praznik varčevanja. Ta dan naj poudarja prebivalstvu, kako važno je varčevanje ne le za posameznika kot temelj njegove bodočnosti in kot pogoj rednega življenja, temveč tudi za celokupno narodno gospodarstvo, čigar napredek in osamosvojitve omogočajo prihranki v domačih denarnih zavodih.

Praznik se praznuje zlasti po šolah, ki vzgajajo našo mladino k rednemu življenju, praznuje pa naj ga tudi vsa javnost, ker je vsaka država in vse njeno gospodarstvo navezano na prihranke.

Praznik varčevanja prihaja letos v času, ko so se vlagatelji že pomirili in ne dvigajo več denarja iz denarnih zavodov, kakor so to delali v veliki meri v zadnjih dneh septembra. Pri tem moramo ugotoviti, da dviga vlagatelj niso beležili vsi zavodi. Tako vidimo iz podatkov Zveze jugoslovanskih hranilnic, da beleži cela vrsta samoupravnih hranilnic že v mesecu septembru prirastek vlog. Zanimivo je, da so te hranilnice, ki se nahajajo v obmejnih krajih, v katerih bi človek mislil, da je bilo vzemirjenje večje. Tako beležijo dvig vlog v septembru hranilnice v Novem mestu, Črnomlju, Slovenski Bistrici, Ptuj, Murski Soboti, Gornji Radgoni in Slovenjem Gradcu. Slednja poroča celo, da je imela ta mesec prvič dvig vlog od začetka krize sem.

Tudi v one zavode, ki so zabeležili večji dvig vlog, se vrača denar nazaj in nad tretjina vlagateljev se je s svojimi vlogami že povprečno vrnila v teku meseca oktobra nazaj v denarne zavode, pri nekaterih zavodih celo polovica. V novembru je pričakovati še nadaljnega izboljšanja, ki bo vrnilo denarnim zavodom nadaljnje prej dvignjene vloge. Vlagatelji sami uvidevajo, da imajo od tevariranja denarja škodo na obrestih in da so naši denarni zavodi tako likvidni, da so vzdržali z lastnimi sredstvi in s pomočjo Narodne banke naval vlagateljev, kjer je pač bil. Tako je minula tudi druga kriza na našem denarnem trgu brez posledic, pokazala pa je tako prva kot druga kriza, da je likvidnost naših denarnih zavodov znatna in da se za vloge ni bati.

Za praznik varčevanja je izdala Zveza jugoslovanskih hranilnic, ki združuje vse slovenske samoupravne hranilnice, knjižico »Samoupravne hranilnice v letih 1918-1938«, kjer s številnimi statističnimi podatki opisuje razvoj slovenskih hranilnic ter prinaša tudi propagandni material za varčevanje, ki je danes potrebno vsem slojem našega naroda.

Tretja licitacija za progo Črnomelj—Vrbovsko

Kakor je znano, železniška uprava ni mogla odobriti druge licitacije za gradbo I. in V. odseka te proge, ker je smatrala, da je bila tudi najnižja ponudba pretrano visoka, tudi če se upošteva, da je danes veliko večji in da so gradbene prilike v Sloveniji manj ugodne kakor v drugih banovinah. Saj je vsota za I. odsek presegala kar za 34% proračuna, za V. pa za 25%. Gre tu za denar davkoplačevalcev. Tretja licitacija je razpisana na 12. in 14. november. Ako tudi tudi ta ne bo uspešna, potem železniška uprava, kakor čujemo, ne bo več reflektirala na sodelovanje podjetništva. Saj se n. pr. za to, posebno za Slovenijo važno gradbo ni javil noben slovenski licitator, čeprav ponudbe niso bile vezane na proračunsko vsoto. Železniška uprava namerava potem zgraditi oba odseka in lastni režiji in upa, da bodo gradbeni stroški pri tem načinu gradnje mnogo nižji kakor pri drugi licitaciji ponujen, a to zaradi tega, ker sta oba odseka tehniško enostavna in temeljito proučena. Sekciji za gradbo bodo dana večja polnomočja, kakor jih zakon o računovodstvu predvideva. Tretji in četrti odsek proge na hrvaški strani pride na licitacijo v marcu, peti odsek na slovenski strani pa v juliju prihodnjega leta.

Dunajska borza je začela delati.

Poročali smo že, da je začela v četrtek dne 28. oktobra 1938 ponovno poslovati dunajska borza, ki je bila zaprta od priključka Avstrije Nemčiji (zadnji borzni sešatek je bil 11. marca 1938).

Dunajska borza je bila pred vojno in tudi še dolgo časa po vojni najvažnejši trg za efekte, posebno iz nasledstvenih držav. Po vojni je delno nobeno vlogo prevzela praška borza, vendar ni mogla popolnoma zasedeti mesta dunajske borze. Na koncu leta 1937. je še vedno notiralo na dunajski borzi delnic raznih industrijskih in drugih podjetij rven Avstrije v tečajni vrednosti 814 milij. šilingov

ali 49% vse tečajne vrednosti kotiranih delnic na dunajski borzi. Med njimi so bila tudi številna podjetja iz Jugoslavije in tudi iz Slovenije. Na dunajski borzi je bil znanen trg za delnice Trboveljske premogokopne družbe (delnice Trboveljske so sploh najbolj razširjen naš papir v inozemstvu, kajti te delnice kotirajo na vseh treh naših borzah, v Zenevi, Lyonu in Parizu, da zadnjega pa tudi na Dunaju), nadalje so kotirale delnice tvornice za dušik Ruše in pa Kranjske industrijske družbe, v katerih pa nekaj ni bilo kupčije, nadalje so kotirale, oz. se kotirajo na dunajski borzi delnice tehle podjetij iz naše države: Jugoslovanska združena banka do 1933, Zemaljska banka za Bosno in Hercegovino (brez tečaja od marca 1932), Jugo-

slovanska (do junija 1934), S. H. Gutman (zadnji tečaj iz leta 1931). Prva hrv. slav. d. d. za industrijo sladkorja, Osijek, Slaveks, d. d. za lesno industrijo, Zagreb (zadnji tečaj leta 1931.), Sarajevska delniška pivovarna (zadnji tečaj leta 1931.), D. d. za železno industrijo v Varsu (zadnji tečaj leta 1924). Iz tega pregleda je razvidno, da je že v prejšnjih letih dunajska borza izgubila svoj pomen za naše gospodarstvo. Nova tečajnica dunajske borze ne vsebuje nobenih tečajev za inozemske delnice in tudi ni več notacij za naše papirje, ki so do sedaj kotirali na dunajski borzi.

★

Moderna cesta Zagreb-Belgrad. Iz Belgrada poročajo da je na programu cestnih del tudi zgraditev moderne ceste Zagreb-Belgrad. V to avrno je določenih 100 milij. din in sicer z dnem 1. marca 1939. Od tega zneska bi se porabilo 50 milij. din za gradbo od Zagreba proti Belgradu in 50 milij. din iz Belgrada proti Zagrebu, tako da bi se začelo istočasno delo v obeh smereh, t. j. iz Zagreba in Belgrada.

Konferenca hotelirjev iz vse države v Zagrebu. Jugoslovanska hotelska zveza v Zagrebu ekticuje za 7. november konferenco zastopnikov hotelov iz vse države v Zagrebu v hotelu Esplanade. Konferenci bo prisotnovali ministar trgovine in industrije g. inž. Nikola Kabilin. Dne 8. novembra 1938 pa bo v hotelu Esplanade izredna glavna skupščina zveze, na kateri bo sprejeta posebna resolucija. Udeleženci imajo 50% popusta od normalnih cen za prenočišče.

Potrjeni poravnavi: Pipan & Comp., kom. družba z om. zavezo v Ljubljani; Karničnik Josip, trgovec v Mariboru, glavni trg 11.

Dobave Ravnateljstvo drž. železnice (obči odsek) v Ljubljani sprejema do 3. novembra ponudbe za dobavo razne žice. Prometno-komercialni oddelek ljubljanskega železniškega ravnateljstva sprejema do 7. novembra ponudbe za dobavo 800 svežnih žarnih mrežic na Olso-svetilke. Gradbeni oddelek tega ravnateljstva pa sprejema do 8. novembra ponudbe za dobavo gornjogradbenega materiala, vijakov in kretniškega materiala.

Licitacije. »Štab rukovodca radova« v Ljubljani razpisuje za dan 31. oktobra licitacijo za dobavo gredic in desk. — Pri štabu komande vojašnice Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Ljubljani (artiljerijska vojašnica) bo dne 4. novembra licitacija za oddajo popravila strehe na objektu V. iste vojašnice.

Cetrletne bilance švicarskih velebank za 30. september izkazujejo v primeri s 30. junijem 1938 zmanjšanje bilančne vsote od 4.504 na 4.401 milij. frankov.

Zmanjšanje obkopa bankovcev v Franciji in Angliji. Izkaz Banque de France za 20. oktober kaže v primeri s 13. oktobrom zmanjšanje obkopa bankovcev za 2.862 na 110.555 milij. frankov. Menična posojila banke so se zmanjšala za 1.114 na 14.730 milij. frankov, povečala pa so se naložbe na žiru pri banki gal. 616 na 22.478 milij. frankov. — Bank of England izkazuje za 27. oktober

v primeri s 20. oktobrom zmanjšanje obkopa bankovcev za 8,9 na 482,5 milij. funtov. Naložbe bank pri Angleški banki so se zvišale za 9,7 na 100,4 milij. funtov.

Borza

Dne 29. oktobra 1938.

Denar

Ta teden je značilni devizni promet na ljubljanski borzi 5.577 milij. din v primeri s 8.311, 7.702, 5.015 in 7.932 milij. din v prejšnjih tednih.

Curib. Belgrad 10, Pariz 11,74, London 20,99, New York 44,50, Bruselj 74,75, Stockholm 108,15, Oslo 105,475, Kopenhagen 93,70, Praha 15,15, Varšava 82,87, Budimpešta 3,95, Atene 2,50, Carigrad 3,25, Bukarešta 9,26, Helsingfors 110,50.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Redni letni živalski sejem v Novem mestu, dne 25. oktobra t. l. Sejem je bil prav dobro obiskan ter je bilo na sejem prignanih 616 volov, 245 krav, 60 juncov, 82 telce, 4 teleta, 26 konj in 28 kobil. Na sejmu je bilo pripeljanih tudi 1758 prašičev. Prodanih je bilo 145 volov, 95 krav, 15 juncov, 8 telce, 1 tele, 5 konj, 6 kobil, 705 svinj in 690 prašičev. Kupčija je bila zelo živahna. Najvišja cena je bila dosežena pri pitanih volih 4500 din za glavo, a najnižja 1200 din; pri kravah najvišja cena 3100 din in najnižja 800 din. Teleta so bila od 250 do 500 din, junci in telice od 700 do 2000 din, konji in kobile od 1500 do 5000 din, prašiči in svinje pa od 100 do 1100 din za glavo. Goveja živina se je prodajala mesarjem od 2,50 do največ 5,50 din za kg žive teže. Prašiči pršutniki so bili od 6,50 din dalje, špeharji pa največ 8 din za kg žive teže.

Cene sadja

Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru poroča:

Pretkli teden so bile cene sadja zelo trdne ter so plačevali jabolka okoli 3 din za lepo blago. Toda prav lepega blaga je že zelo malo. Najnovejša odredba Prizada v Belgradu glede izvoza sadja v zabojih po ceni 27 mark franko jugo-meja za 150 kg ter pri premiji 0,50 din za kg za Slovenijo ne bo prišla v korist. Ker je izvažanje jabolk v zabojih vezano z večjo carino in večjimi stroški, nemške firme ne bodo hotele uvažati takega jabolka, ker se s takimi pošiljkami podraže v Nemčiji jabolka skoraj za 1 din pri kg. Dražja jabolka bi se lahko plasirala le v severnih mestih Nemčije, kakor n. pr. v Hamburgu, Berlinu itd. Povpraševanje po jabolkih je še vedno jako močno in je upati, da bo jabolk prezmajalo, kot pa, da bi jih preostalo. Radi tega etanja je upati, da bodo cene jabolkom ostale trdne in da bodo mogoče še nekoliko poskočile.

Sport

Po športnem svetu

Novi jugoslovanski lahkoatletski rekordi

Jugoslovanska lahkoatletika zveza je potrdila tele nove rekorde: metanje diska 46,18 m Nikola Klent (Jugoslavija — Belgrad), balkanska štafeta (800 + 400 + 200 + 100 m) 3 : 25,2, reprezentanca Jugoslavije (Goršak, Nikhezi, Kling in Bauer), štafeta 4 × 400 m 3 : 25,4, reprezentanca Jugoslavije (Pleteršek, Nikhezi, Kling in Despot). Vsi novi rekordi so bili postavljeni na balkanskih igrah v Belgradu.

Velika dirka okrog Nemčije 1939.

Nemci so za leto 1939 razširili svojo kolesarsko dirko okrog Nemčije in sicer na novo pridobljene kraje v Avstriji in sudetski Nemčiji. Proga, katero bodo morali sedaj prevoziti dirkači, bo dolga 5000 km. Dirkali bodo v 22 etapah in sicer v času od 21. maja do 18. junija, torej po italijanski dirki takozvani »Giro d'Italia«, ki bo od 23. aprila do 14. maja ter pred znano francosko dirko »Tour de France«, ki se začne 6. julija in konča 2. avgusta.

Punčec — teniški prvak San Paola (Brazilija)

V mednarodnem teniškem prvenstvu, ki je bil v brazilskem mestu San Paulo, je naš odlični tenisigralec Punčec postal dvojni prvak: zmagal je v igri poedincev, obenem s Palladom pa tudi v igri dvojic. Punčec je dosegel napram Japoncu Fajikurnu 4 : 6, 6 : 2, 4 : 6, 6 : 3; Pallada pa je premagal Costa 6 : 1, 3 : 6, 6 : 4, 6 : 3. V ekshibicijskem finalu pa je dosegel Punčec 7 : 5, 6 : 3, 6 : 8, 6 : 3. V semifinalu je naša dvojica premagala dvojico Fernandez-Wolff 7 : 4, 6 : 3, 6 : 4, v finalu pa še dvojico Pernabuco-Costa 6 : 4, 6 : 3, 6 : 3. Po tem uspešnem turnirju so odšli naši igralci v Buenos Aires.

Davisov pokal in mednarodna teniška prvenstva.

V evropski coni za Davisov pokal je tale razpored: prvo kolo do 9. maja, drugo kolo do 21. maja, tretje kolo do 29. maja, polfinala do 6. junija, finale proti koncu julija, najkasneje do 30. julija.

Mednarodna prvenstva: francosko bo v Parizu od 8. do 18. junija, angleško v Wimbledonu od 26. junija do 8. julija, nizozemsko v Nordwijku od 8. do 15. julija in nemško od 14. do 23. julija v Hamburgu.

Zopet novi svetovni rekordi plavalce

Pri mednarodnem plavalnem mitingu, ki se je vršil v Dusseldorfu o priliki proslave 40 letnice obstoja tamkajšnjega plavalnega kluba (S. V. 98) so dosegle plavalce izvrstne rezultate. Takoj prvi večer je postavila Nizozemka Feggelen nov svetovni rekord v hrbtnem plavanju na 200 m, za katero progo je rabila 2:40,6 minut. Stari rekord je imela njena rojakinja Kor Kint s časom 2:41 minut. Vmesni časi Feggelenove so bili: 100 m v 1:16, 150 m v 1:58 min. Na cilju sta pokazali dve štoperici čas 2:40,6, ena pa celo 2:40,5.

O priliki tega srečanja je tudi danska plavalica Ragnhild Hoeger podrla en svetovni rekord in s tem dosegla že osemindvajsetega, katerega je sama postavila. Za progo 220 jardov je s krawlom porabila 2:25,9 minut, s čimer je zboljšala prejšnji rekord Nizozemke Willi den Quaden (2:27,6) za 1,7 sekunde. Mlada danska plavalica ima še danes 14 rekordov, ki so še vedno v veljavi. Samo rekorda na 100 m krawl in na 100 jardov krawl sta v posesti druge.

V prsnem plavanju na 200 je zmagala, kakor je bilo pričakovati, nizozemska svetovna rekorderka Jopie Waalberg v odličnem času 2:58,6 min., s čimer se je svojemu lastnemu svetovnemu rekordu v 2:56,4 min. zelo približala.

Anglija je na svojih tleh vedno zmagala.

Enajstotica kontinentalne Evrope je doživela v Londonu precejšen poraz od angleške reprezentance. To je pa obenem ponoven dokaz, da je Anglija na svojih tleh nepremagljiva, kar nam prav nazorno kaže bilanca dosedanjih tekem. Od leta 1923, ko je prvičkrat gostovala v Angliji belgijska reprezentanca, pa do pretekle srede je odigrala Anglija deset tekem z evropskimi nogometnimi reprezentancami in ni niti ene izgubila. V vseh teh tekmah je angleški tim zabil 154 golov, prejel pa samo 14. Poglejmo še tabelo!

1923 Anglija : Belgija	6 : 1
1924 Anglija : Belgija	4 : 0
1931 Anglija : Španija	7 : 1
1932 Anglija : Avstrija	4 : 3
1933 Anglija : Francija	4 : 1
1934 Anglija : Italija	3 : 2
1935 Anglija : Nemčija	3 : 0
1936 Anglija : Madžarska	6 : 2
1937 Anglija : Čehoslovaka	5 : 4
1938 Anglija : Kontinent	3 : 0

Grkom je odzvonilo

Nemški strokovni lahkoatletski list »Leichtatlet« se v svoji zadnji številki obirno bavi z lahko atletiko v Jugoslaviji, prav posebno pa še z zadnjimi balkanskimi igrami, iz katerih sklepa, da so Grki zadnjikrat zmagali na balkanskih igrah. Grki so dve desetletji vodili v lahki atletiki na Balkanu in z ozirom na svoje uspehe so mnogo pripomogli, da se je tudi v sosednjih državah dvignila lahka atletika. Sedaj pa se vidi, da je vednih grških zmag konec, kajti z vsem naporom je po izredno težki borbi še enkrat uspelo, da so zmagali. Dalje piše »Leichtatlet« tudi o vodilnih osebah v Jugoslaviji in omenja ministrskega predsednika g. dr. Stojadinovića in ministra za telesno vzgojo naroda, katerega stremila za tem, da se jugoslovanski šport dvigne in ga podpirata na vsej črti.

Nemci so premagali Amerikance v dviganju uteži z 1807,5 : 1755 kg

Meddržavni dvoboj med nemškimi in ameriški težkoatletiki dvigalci se je vršil v sredo zvečer v Monakovem. Zmagali so Nemci z 1807,5 kg, medtem ko so Amerikanci zmetali »samo« 1755 kg železa v zrak. Spodnji tabeli nazorno pokažeta moč posameznih tekmovalcev in končne rezultate obeh držav.

Amerika	Obojerno	težno	poteg	sunek	skupaj
Peresna Terry	77,5	92,5	115	285,0	
Lahka Terlazzo	102,5	100	125	327,5	
Srednja Terpak	105	107,5	140	352,5	
Polteška Davis	115	117,5	157,5	390	
Teška Stanko	115	125	160	400	
Skupaj	515	542,5	697,5	1755	
Nemčija					
Peresna Liebsch	97,5	95	115	307,5	
Lahka Jansen	97,5	105	137,5	340	
Srednja Wagner	110	112,5	145	367,5	
Polteška Ismayr	110	115	150	375	
Teška Manger	137,5	125	155	417,5	
Skupaj	552,5	552,5	702,5	1807,5	

Naša in italijanska lahka atletika

Ko je bil pred tremi leti v Vidmu lahkoatletski troboj med Italijo, Avstrijo in Jugoslavijo, je naša reprezentanca dosegla zadnje mesto kljub temu, da so Italijani postavili drugo garnituro. V teh letih se je pa v našem lahkoatletskem športu precej spremenilo; naš lahkoatletski šport je toliko

napredoval, da imamo nekaj boljših in enakovrednih atletov z italijanskimi. Če pogledamo tabelo najboljših italijanske deseterice, ki je pred kratkim izšla, vidimo, da bi naš inž. Stepišnik v metu kladiva s 50,27 m zasedel prvo mesto. Na drugem mestu bi bil: Hanžekovič na 110 m čez zapreke (15 sek.), Erlich v isti disciplini (15,2), Kovačević s 14,58 m in Vučević s 14,35 m v metu kroglice ter Goiš s 48,30 m v metu kladiva. Boljši od tretjega Italijana je dr. Narančič v kroglju, in boljši od četrtega Klent v metu diska, Markušič v kopju in Vučević v troskoku.

Lahkoatletsko prvenstvo za dravsko banovino

Danes ob 18.30 bo na Stadionu lahkoatletsko prvenstvo za dravsko banovino. To je edina večja lahkoatletska podvezna prireditve, na kateri bodo nastopili vsi najboljši lahkoatleti v Sloveniji. Zaradi slabega vremena, ki je bil v preteklem tednu, ni podvezna naredila v naprej potrebne reklame. Najboljša reklama je pač ta, da bodo na tej prireditvi nastopili vsi slovenski reprezentativci. Prireditve je poverila podzveza SK Planinl. Vstopnina propagandna.

Jadran : Bratstvo

Na igrišču Jadrana s pričetkom ob pol 10. se spoprimeta za podvezne točke gori imenovana kluba. Srečata se dva povsem različna sistema: borbenost s premišljeno igro; katera ima prednost, bomo videli danes. V predtekmi nastopijo juniorji Korotana in Jadrana tudi za točke, in sicer ob 8.30 ob vsakem vremenu.

Motociklistična dirka na Večni poti v Ljubljani

Kot zaključno prireditev v motociklistični športni sezoni bo moto-sekcija Avtomobilskega kluba v Ljubljani priredila prihodno nedeljo, dne 6. novembra ob 14.30 hitrostno cestno dirko na Večni poti. Ker bodo dirkali v dve smeri, bo start in cilj v Kosezah ter na Večni poti pri Herzman-skijevem posestvu. Po odpovedani belgrajski dirki za veliko nagrado Belgrada, bo verjetno na tej dirki velik odziv tudi tujih dirkačev ter obeta prireditve velik športni užitek. Med našim občinstvom se je motociklistični šport že udomačil in postal zelo priljubljen, saj so bile zadnje motociklistične dirke vedno močno obiskane.

Celjski šport

Danes se bo odigrala na igrišču Atletikov pri Skalni kleti ob četrta na 3 prvenstvena nogometna tekmata med SK Atletikom in SK Jugoslavijo. — Tekmo bo sodil g. Vebie iz Celja. Pred to tekmo bosta nastopili mladini SK Celja in SK Atletikov. To tekmo bo sodil g. Presinger.

Velika ocenjevalna vožnja v Celju

Danes dopoldne bo pod pokroviteljstvom župana mesta Celje g. Miheliča velika ocenjevalna vožnja na progi: Celje, St. Jurij, Mestnje, Poljčane, Konjice, Celje. Vožnja je propagandnega značaja. Celjskim tovarštem, ki so organizirani v motosekciji »Hermes«, hočemo nuditi s to vožnjo, da ocenijo svojo sposobnost in sposobnost svojih motorjev. Iz Ljubljane se bo te vožnje udeležilo okrog 10 vozačev in približno ravno toliko iz Trbovelj; Celjani sami bodo pa postavili na štart čim več in čim boljše svoje moči.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Odbor lahkoatletskih sodnikov za dravsko banovino. Posvajajo se gg. lahkoatletski sodniki, da se javijo danes ob 13 na Stadionu, kjer se vrši lahkoatletsko prvenstvo za dravsko banovino. Opravili bomo samo one, ki so službeno zadržani. — Predsednik.

ASK Primorje — lahkoatletska sekcija. Danes se vrši na Stadionu ob 13.30 lahkoatletsko prvenstvo za dravsko banovino. Na našem igrišču naj se javijo ob

O zavesti umrlih

Evangelij pravi, da imajo umrli neko zavest, ki se jo poslužujejo. V 16. poglavju evangelija sv. Luke je govor Gospoda o zagrobnem pogovoru bogataša v peklu z Abrahamom v srečni večnosti. Iz tega vidimo, da se tudi zavrženi zavedajo tega, kaj se godi na svetu, ter tudi, da hočejo na nekak način vplivati na dogodek na zemlji. Če ta dogodek premislimo do konca, vidimo eno važno stvar, podčrtano z besedami Gospodovimi: to namreč, da ni mogoče, da bi kdo iz večnosti brez posebnega dovoljenja božjega stopal na zemljo ter kakorkoli posegal v življenje ljudi na zemlji. Bogataš ni prosil, da bi bilo to dovoljeno njemu, temveč da bi bil nekdo tja poslan. Bila pa je ta prošnja odklonjena, ni pa bila zanižana možnost takega poslanstva.

Tem bolj gotovo pa je neka možnost poznavanja in neka možnost vpliva na zemsko življenje pri teh, ki niso zavrženi. Več pa iz evangelijev ne vemo. V nadaljnjem se lahko zanašamo samo na znanstvene razprave. To pa je brezpogrešno napisal sv. Tomaž Akvinski, ki tej stvari posveča celih osem člankov svoje Summe (I. 79). Iz načel, ki vodijo njegove misli, dobimo dovolj varnosti za ocenjevanje tega problema ter obenem tudi varnega voditelja za treznost nazora.

Duše, čeprav so ločene od telesa, vendarle eksistirajo, in zato morajo tudi imeti svojo bitnost odgovarjajoče delovanje. Zato morajo imeti neko zmožnost spoznavanja, kajti to je nujna posledica bitnosti, a dejstvo spoznavanja je nujno zvezano z bitnostjo duha. — Duše, oddeljene od telesa, so v svoji bitnosti podobne angelom, toda so nižje stopnje kakor angeli. Zato je njihova zavest in način spoznavanja podoben načinu spoznavanja angelov: toda je pa tudi nižje, manj popolne vrste od spoznavanja angelov. Po nauku sv. Tomaža imajo duše svoje poznavanje od pojmov, ki jim jih je dal Bog; ker nimajo telesa niti čutov, sprejemajo svoje poznavanje samo iz tega božanskega prosvetljenega duha. Podobno je pri človeških dušah, ko so rešena telesa. Nimajo več telesnosti, zato ne morejo s čuti presojati stvari; zato dobe božanski pouk. Toda, ker je njihova duša, ki je ločena od telesa, ista kakor je bila prej v telesu, na zemlji, ter se je posluževala poznavanja in duševnega življenja, ji je ta ostala tudi v življenju za grobom. Zato moramo reči: duša ni po smrti ničesar izgubila od tega spoznavanja, kar je vedela na zemlji, ničesar ni s smrtjo pozabila; zato je aktivna, deluje s tem prinosom na večnost, misli na to, kar je vedela na zemlji.

O načinu tega mišljenja ima sv. Tomaž deloma načelo o nepopolnosti podobnosti angelškega spoznavanja in duš umrlih ljudi, deloma načelo, da se duša s svojim mišljenjem za grobom more dotikati samo tega, kar že pozna iz pozemskega življenja, k čemur je privržena s poznanjem pred smrtjo bodisi s čutom ali vrojenim razmerjem, to je po zvezi krvi. Ker ni nič več določena za zemljo, nima vzroka, da bi se zanimala za zemljo, ko nima več telesa. Nje določnost ter njena prirodna, nujna in samorazumljiva zveza z zemljo je s smrtjo dokončno uničena in končana. Ker pa je prinesla s seboj svoje poznanje, ki si ga je pridobila na zemlji, svoje občutke ljubezni, sorodnost krvi ter svojvrstno dušo iz sorodnosti krvi, zato se njene misli tudi k vsemu vračajo, kar je s tem mišljeno. Presoja svoje misli, se zanimala za te, ki jih je na zemlji ljubila ali jim škodovala, ki so z njo spojeni po krvi, za svoje otroke na zemlji, svoje sorodnike, svoje starše itd.

Kaj ve duša o posameznostih, tličnih se bitnosti z njo iz zemškega življenja spojenih? Samo po sebi more ugibati samo po svojem prejšnjem spoznavanju, kajti nima čutov, s katerimi bi si pridobivala nadaljnje podrobnosti znanja. »Ne more se obračati k čutom, zato se obrača k višjemu,« pravi sv. Tomaž, to je: obrne se k prosvetljenju, ki ga Bog daje vsaki duši za grobom. Angeli imajo v tem božjem razsvetljenju vse, tudi najmanjše podrobnosti o tem, kar se kje v stvarstvu godi; duše v večnosti pa nimajo tega tako polnega spoznanja kot angeli, ker ga ne razumejo in so manj podobni kot angeli. To je prirodna posledica stanja duše po smrti, dokler ni v nebesih, gledajoč na samo bistvo Božanstva. O dušah v nebesih pravi sv. Tomaž, da »se bolj zdi, da duše svetih, ki gledajo Boga, spoznavajo vse, kar se tu godi; toda ne brigajo se za potrebe živih, le na ukaz božje pravičnosti.« Torej o nebesanih pravi sv. Tomaž, da se »najbolj verjetno zdi...« Toda pri drugih dušah umrlih pripuša le manj popolno poznavanje v razmerju do angelov, katerega imenuje »splošno in nevidno«. Ve o svojih, da so živi, da jim je dobro, da jim grozi nekakšna nesreča, katere značaja pa podrobneje ne pozna; in tako tudi o ostalih stvareh. To je pa spoznanje, ki ni pravo spoznavanje; zato pravi sv. Tomaž: »Duše umrlih po prirodnem spoznavanju ne vedo, kaj se tu godi; kajti ločena duša spoznava stvari po tem, kako je k njim usmerjena, bodisi po stopnji nekakšnega prejšnjega spoznavanja, bodisi po čutu ali po božji uredbi. Toda duše umrlih so po božji volji in po načinu svoje bitnosti ločeni od stika z živimi ter spojeni s stikom z ločenimi podstatmi, torej z drugimi dušami umrlih in z angeli.

Pogled na »Gaj zaslužnih«

Veilčast Njegà, pravzroka vseh gibánj,
pronica v vse vesoljstvo; vsaka stvar
odseva slavo Mu, ta bolj, ta manj.

V nobesih, kjer je najmočnejši žar,
sem bil in zrl, česar pa izreči
ne more, kdor bi stopil dol, nikdar;

ker um, ko je približu svoji Sreči,
tako zamakne ves se v to bližino,
da ga spomin ne more več doseči.

...
Zamaknjenel Ni za opis besed.
Zazdaj se zadovolji s prispodobno;
saj milost da ti isto doživet.

Sem vzpel se z dušo le? To vedel kdo bo?
Ti veš, Ljubezen, ki nebesa vladaš,
ki s svojo si me dvignila svetlobo.

Ko sfer kolo (ki v veke ga vzpodbadaš,
da v Te teži) me s sabo potegnile
je s harmonijo, ki v soglas jo skladaš,

sem videl: več neba se je žarilo
v plamenih sonca, kot se kje jezéro
v povodnji na široko je razlilo.

...
»Zdaj nisi več, kot meniš, med zemljani:
zdaj v bliskov spenjaš se visoki dom
z brzino tako kot še blisk ni v stani.

Ne čudi se, da dvigaš se v višino,
kot tudi nihče ne bo ostrmel,
da s strmih gor drvé vodé v doline.

To čudno bi bilo, če še sedél
na zemlji bi, a prost si zdaj zapreko;
bilo bi, kot bi plamen ne plamtel.
In Beatrica okrene k soncu veke.

...
ne čudi se! To je odtod, ker Boga
v obližje zrem...

Ti odlomki iz Dantejeve »Božanske komedije«, in sicer iz »Raja« (I, II. in III. spev), so vzeti iz najnovejšega prevoda pokojnega msgr. dr. Debeveca ter še niso bili objavljeni. Kakor vemo, je pokojnik pripravil novo, skrajšano izdajo »Božanske komedije« ter je zanjo popravil in na novo prevajal nekatere speve. Ti odlomki so vzeti iz rokopisne zapuščine ter jih k prazniku Vseh svetih in Vernih duš ponatiskujemo v njegov spomin.

Najbolje se spoznavajo duše med seboj in z angeli, dobrimi ali zavrženimi. Z njimi se morejo razgovarjati, jih prositi, jih spraševati ter dobivati od njih podrobnejših odgovorov, v kolikor to dovoli božja volja, ki jo angeli na najbolj popoln način poslušajo in ubogajo. Ker pa se božja volja ne menja, kar je božja modrost sklenila, tudi ta opomba ne menja ničesar na tem, kar je bilo do zdaj rečeno.

Vendar se zdi včasih, da duše umrlih vedo o posameznostih našega življenja, torej teh, s katerimi jih vežejo kakšne zveze. Govori se o znamenjih, ki jih duše »dajejo«. Sv. Tomaž pravi o tem: »Kadar se umrli pokaže živemu, se to zgodi ali po posebni uredbi božji in je to božji čudež (tedaj to ni stvar, ki bi bila odvisna od volje umrlih, ter tudi ni zadeva, ki bi se godila pogosto, temveč tako redko, kakor se redko gode čudeži),« kajti tak pojav se godi s pomočjo angelov, dobrih ali slabih, tudi brez vednosti umrlih, kakor se tudi živi javljajo v snu živim, pa sami ne vedo za to.

Ves ta nauk sv. Tomaža je načelna nega-

Vrojéna želja, ki ne mine več,
uzreti raj, Boga odsevajóči,
je nesla naju kot nóbes bržeč.

Gor zrla Beatrica, jaz nje v óči;
in v hip, kot deneš streló na telívo
in sprožiš in da z zoba, z loka skoči,

priplul sem, kjer prečudno mi je zrivo
vzelo óči; a ona, ki uganila
je vsako mojo skrb, se ljubeznivo

Je vedra, lepa k meni obrnila:
»Glej, milosti boš božji hvalo dal,
ki z zvezdo naju prvo je združila«

Oblak — sem mneval — naju je obdal
svetal in gost in trd, da v njem sva bila
kot v demantu, ki v soncu je svetél.

Tako v ta večni biser sva vstopila
kot žarek vstopi, ide skoz vodé,
ne da ob tem bi ta se razdelila.

Sem bil telo? Tu zakon dé tako,
da prostor v sobi ne trpi prostora;
a mora ga, če gre telo v telo.

Zato tembolj nas žéja gnati mora
čimprej ozreti tisto Bitje samo,
ki božja v Njem in naša je natora.

Tam vzremo, kar po veri tu imamo;
skrivnost nam brez dokazov tam zasine,
ko prva tu počela zdaj spoznamo.

Dejal sem: »Iz srca, gospa, globine
hvalečnosti v meni k Onemu žari se,
ki dvignil me je sem iz solz doline.«

...
»Če rde v ljubezni žaru moja lica
bolj kot na zemlji vidiš rdeti koga,
da žara ne prenese ti zenica —

cija spiritizma; edino, kar se spiritizmu pusti, je, da se brez vednosti duše morejo pojavljati v raznih podobah zli angeli — v kolikor seveda taki pojavi niso samo posledica sugestije ali sleparije. A za mišljenje ljudi, živčih na zemlji, je značilno, da se je pokazala zopet za najkrajšejše tista molitev nad grobom rajnega: »Večni mir mu daj, Gospod, in večna luč naj mu svetí!« ne pa kakšna utripajoča luč z zemlje, na kateri sploh nimajo možnosti, da bi jo dojeli.

Ko bi se kateremu zdel ta nauk o zavesti umrlih, ki je prav za prav nezavest za zemске stvari, neblaga, naj pomisli, da sodi duša, ločena od telesa drugače, kakor pa duša, zvezana s telesom, z vsemi čuti in z zemljo. Na zemlji, se zdi, da je naivnejše zemlja sama, njeni interesi in dogodki; toda v večnosti veže vso pozornost cilj, tako kakor na vsakem pozemskem romanju po končani poti: na cilju — je že vse ravnodušno.

P. Emil Soukup O. P. (Iz liturgične revije: »Na hlubinu« VIII., št. 7. —td.)

Gaj zaslužnih

Danes bo blagoslovljen in za letošnje Vse svete prvi odprt »Gaj zaslužnih«, zadnje počivališče slovenskih pomembnih mož, ki so bili pokopani na starem pokopališču pri Sv. Krištofu.

Tako bo za Vse svete in za praznik Vernih duš mogoče obisk na novem pokopališču, ki naj budi obiskovalcem spomin na naše preteklo kulturno delo, ki so ga zaslužni umrli izvršili v naš blagor in za našo kulturno povzdigo. Iz Vilharjeve ceste za železniško kurilnico vodi lep vhod v »Gaj zaslužnih«, ki ga označajo že vzdani ostanki starih umetnostno pomembnih nagrobnikov v zid ob stopnicah. Mal vrtič odpira pogled na pokopališče, ki se začne šele pri prvih stopnicah. In človek se ozre na desno, prebira napise nagrobnikov, še zvečina nemške, in se zamisli v pokojnike in njihovo delo. Začenja se ta vrsta z Famille Malaverh, rodbine znanega časnikarja, kateremu v bližini počiva družina prvega ljub-

ljanskega župana Ambroža (Famille Ambrosch), zaslužnega politika in poslanca v letih 1848, ki ima v Ljubljani svoj trg. Dalje je grobnica družine Regali, znanih ljubljanskih meščanov, ki so imeli besedo v ljubljanski urbanistični politiki. Tu počiva naravoslovec F. Schmidt, in blizu njega ustanovitelj »Slovenca«, »Katoliške bukvarne« in tudi naše Jugoslovanske tiskarne župnik J. Jerić z epitetonom na nagrobniku »za v narod vzvišeno zaslužen domoljub«. Nato Joannes Thoman, nemški pridigar v Trstu, Martin Pogacar, knežofskijski kancler v Ljubljani ter Karol Klun, kanonik, začetnik katoliškega političnega gibanja, prvi urednik »Slovenca«, državni in deželni poslanec, ki je kot delegat avstrijske parlamentarne delegacije nagloma umrl v Budimpešti av prežalostno izgubo sorodnikom in domovini, kot pravi kamen. Malo dalje je lep spomenik, ki mu pa danes še manjka emblema, našega svetovnega

učenjaka, ustanovitelja slavistike na Dunaju Jerneja Kopitarja z naslovom, kakor ga je ob smrti dobil na spomeniku na dunajskem pokopališču sv. Marka. Zdaj počiva že na tretjem mestu (Dunaj, sv. Krištof, Gaj zaslužnih), toda njegov napis govori z istim jezikom, da tu leži »Bartholomaeus Kopitar Carantanus natus in page Repnie ad Aemonam d. 23. avgusta 1780. in slavus literis avgendis Magni Dobrovii ingenius acumulator obijt Vindobonae d. 11. avgusta 1844«. Spodaj pa je še pripis, da so njegove kosti počivale 53 let na Dunaju, da pa jih je pripeljala v domovino in tu slovesno pokopala Slovenska Matica 1. 1892. Pri arkadah stoji spomenik Prešernovega sošolca, mecenca, šefa in prijatelja, očeta slovenske pesnice Lujze Pesjakove, rojak iz Železnikov dr. Blasiusz Crobatha. Prvi in arkadah pa je izredno lep spomenik našega prvega pesnika Valentina Vodnika, pisan v bohorščici z lepimi »grafičnimi« okraski. Na eni strani je napis v slovenščini z Vodnikovo pesmijo »Ne hčere ne sina — po meni ne bo, — dovolj je spomina — me pesni pojoc«, na drugi strani, obrnjeni proti zidu, pa je še lepše okrašen latinski napis: »Valentino Vodnik Slavo-Carniolio idibus Januarii res agendaro vita functo amice posuerunt«. Nasproti njemu pa je vzdana plošča v spomin pisatelja Josipa Stritarja s preprostim napisom »Josip Stritar, * 6. III. 1836, † 25. XI. 1923«. Največji spomenik v arkadah je stara grobnica slov. pisateljskega društva, kjer počivajo kulturni delavci: mladi pesnik, prevajalec in pisatelj Frane Gestrin, začetnik moderne struje v naši književnosti, pesnik, baladik, urednik in borec za svobodno misel Anton Askere, govornik prvih slovenskih taborov nesrečno umrli župnik Božidar Raič, orjak po telesu in glasu, ob njem profesor in veliki Slovan Anton Raič, potem zgodovinar Tolminske zgoreli Simon Rutar, pesnik železničar Janez Nepomuk Resman. — V grobnici počivajo tudi še časnikar Ivan Zeleznik in pisatelj Andrejčkov Jože ter veliki slovenski borec Fran Levstik s pesmijo:

Ljubezen Tvojo vso — prepolno mero
Življenja sad dobil je v dar Tvoj rod;
Ljubezen njemu hranil si in vero.
Ko si pilil krvav pod križem pot:
Učitelj svojemu narodu peti
In govoriti nas si Ti učil:
Kako se služi domovini sveti.
Sijajen vzgled si Ti Slovenecem bil:
Kaj bil si, zlata duša, bratje Tvoji
Zdaj znajo, ko v preranem spiš pokojil.

Ob pisateljski grobnici prvi grob je posvečen učenjaku in Prešernovemu mentorju Matiji Copu, ki je utonil v valovih Save in mu je nagrobni napis napisal Prešeren v znanih verzih:

Jezike vse Evrope je učene
govoril, ki v tem grobu spi itd.

Nasproti pa je spomenik njegovega in Prešernovega prijatelja, poljskega domoljuba in izgnanca ter nabiralca slovenskih narodnih pesmi Emela Korytko v poljskem jeziku »Emilowi Korytko najlepszemu Sy nowi Rodnice nr: w Lwowie 1813 r. zm. w Lublianie 1839«. Nato pa nemški napis, ki ga je tudi napravil Prešeren

Der Mensch muss untergehen,

V središčnih arkadah počiva tudi pisatelj Josip Jurčič s spomenikom, ki ga je »svojemu pisatelju postavil hvaležni narod slovenski«, z njegovim še danes veljavnim geslom:

»Trd bodi neizprosen, mož jeklen.
Kadar braniti je čista in pravde
Narodu in jeziku svojemu!«

(Tugomer, V. 8.)

Ob njem počivata brata pesnika Franjo S. Cimperman ter hromec Jožef Cimperman, blizu njiju počiva ljubljanski župan Hradecky, dalje nemški tiskar Deschmann, o katerem pravi spomenik »Du wirst fortieben in der Geschichte deiner Heimat«. Malo dalje Linhart, zgodovinar in prvi slovenski dramatik, s spomenikom v latinščini. Polem Matija Prelesnik, pisatelj polabskih epopej, Famille Langus. Polem grobnica glasbenikov: Maška, Nedveda Flajšmana, katerim sledi grob dveh Jožetov Poklukarjev, župnika in kanonika, ki sta umrla — kot pravi spomenik — istega dne 8. III. 1866, če ni to napaka. Kuriozum pa je vsekakor. Celo kuharska pisateljica Bleiweisova je dobila mesto v gaju zaslužnih, kakor tudi župnik Tavčar, kanonik Čebašek, umet. zgodovinar Slekovce, kanonik Marn, pesnik Svetličič, tiskarnar, Blasník, voditelj naroda dr. Janez Bleiweis — vitež Trsteniški, dr. Valentin Zarnik. Posebno viden je spomenik — poleg Bleiweisovega — češkega iznajditelja ladijskega vijaka Resslera s češkim napisom, dr. Edo Slajmerja, Kersnika. V gaju počivajo tudi dobrotnik in svetniški kanonik Luka Jeran, »vzornik katoliškega duhovnika, dika slovenskega domoljuba, oče revežev in dijakov«. — Glasbenik Rihar Gregor z zanimivim napisom:

Vikšal z glasi božjo čast in pel Marijo,
Pevoskladi tvoji vdalnji svet slovijo.

Tu so še Bugar, župan Henrik Costa, podžupan in zgodovinar, slikar Stroy, kanonik Gogala, prof. Peternel itd. ter rodbina Pléčnik, ki zaključuje »Gaj zaslužnih«. Najzanimivejši spomenik pa je kamen trgovca Mihaela Dežmana, »Radolčana iz Berde kepa, perjalta homeopati in slovenščene«, iz l. 1833, pisan v metelščici! Tako je na tem vrtu zastopala latinca, bohoričica, metelčica, nemščina, latinščina, češčina in polščina.

To je naš Pantcon, za katerega smo hvaležni naši občini in vsem, ki so ga gradili, naš »Gaj zaslužnih«, ki je vreden, da ga odslej obišče vsak, ki spoštuje slovensko kulturo in ki je hvaležen prednikom za njih kulturno delo.

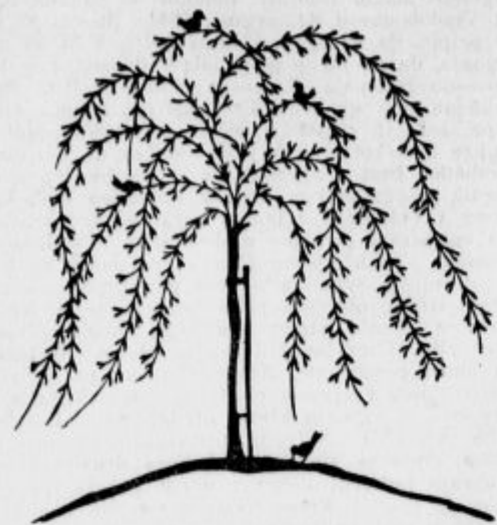
Naj počivajo v miru!

td.

Arkade pisateljev v »Gaju zaslužnih«

MLADI SLOVENE

Mirko Kunčič:

Njen grob

Kakor procesija žalostnih nun
v vrsti stojijo ciprese,
veter jesenski presunljivo ves dan
joče za zidom neke se.

Svečke, prižgane umrlim v spomin,
vdano, otožno gorijo,
v srcih, bolešno zaspanih,
daljen spomin oživijo.

V mrak zdaj pozabljeni romar je spet
tiho kot senca zatonil,
svečko zasadil v gomilo brez rož,
h križu se črnemu sklonil:

»Mati, po svetu sem sreče iskal,
a vse sem zapravil, izgubil...
Zadnje, kar mi je ostalo — njen grob —
je kot svetinjo poljubil.

Stara Marjeta in vaški otročaji

Marjeta je bila že zelo, zelo stara. Redki sivi lasje so se ji vsipali po razoranem obrazu in globoko sključeno je bilo njeno telo. Tako betežna je bila, tako uboga, da bi se zasmilila kamnu na cesti — le vaškimi otročaji se ni. Kadar je krevsala skozi vas, so razposajeni dečki pridržali od vseh strani in se ji posmehovali:

»Marjeta
kakor veter leta!«

Ta ali oni se je sklonil, pobral kamen in ga vrgel za njo. Marjeta se je plašno ozrla in pospešila korake. Hude besede pa ni bilo iz njenih ust. Sproti je odpuščala razposajenim dečkom vse, kar so ji žalega storili.

Med vaškimi razposajenci, ki so se tako kruto norčevali iz stare, nadložne starke, sta bila tudi dva nerazdružljiva prijatelja — Francek in Janezek.

Nekega dne je Francek rekel Janezku:
»Ali se ti ne zdi čudno, da hodi stara Marjeta vsak dan na pokopališče? Bog ve, kaj dela tam? Nemara izkopava grobove in pobira kosti. Zadnjič mi je teta pripovedovala storijo o coprnicih, ki so se ponoči plazile po pokopališčih in kradle kosti. Meni se vse tako zdi, da je Marjeta tudi takšna coprnica.«

Janezek je ob teh besedah spretelo po vsem telesu. Pa ne bi za noben denar priznal, da ga je strah. Zbral je ves svoj pogum in rekel:

»Veš kaj? Skrijva se na pokopališču, pa bova videla, kaj dela!«
Franceku tega ni bilo treba dvakrat reči. Prijel je Janezka za roko in stekel z njim proti pokopališču, kar so mu dale noge.

★

Bil je siv, puščoben jesenski dan. Listje je padlo z dreves in s tihim šelestom padalo na tla. Pokopališče je ležalo zunaj vasi, v samotni. Dečka sta stopala mimo grobov, tesno drug ob drugem, in nič kaj prijetno jima ni bilo pri srcu. Pa sta drug drugemu prikrivala tesnobo, ki jima je težila srce.

Sredi pokopališča je stala majhna kapelica. Skrila sta se za njo in sedla v mah, ki je kot mehka blazina obkrožal kapelico.

»Tako, tukaj naju ne more opaziti!« je zadovoljno rekel Francek.

Dolgo sta čepela tam in oprezovala. Nenadoma pa je Francek pocukal Janezka za rokav in šepnil:

»Pst! Meni se zdi, da prihaja!«

Od vhoda, ki je pil posut z drobnim peskom, je bilo res slišati drsajoče korake. Marjeta je stopala počasi in trudno, kakor da nosi na ramah težko butaro. Ni pogledala ne na levo ne na desno. Naravnost proti koncu pokopališča je zavila in obstala v mračnem kotu, kjer so ležali grobovi vaških revežev. Pred majhnim grobom je obstala, pokleknila in začela greti po črni prsti.

Dečka sta se v napetem pričakovanju spogledala in Janezek, ki je bolj slaboviden, je šepnil:

»Res je coprnica! Poglej, že koplje kosti! Francek, ki je imel kot maček bister vid, pa je molčal. Opazil je, da starka samo rahlo prst na grobu in jo boža s trepetajočo dlanjo. Pocukal je Janezka in mu rekel:

»Splaziva se še bliže!«

šinilo v glavo. Brez besede se je obrnil in stekel s pokopališča. Janezek je nekaj časa presenečeno gledal za njim, potem pa mu je s hitrimi koraki sledil. A Francek je že izginil za prvim ovinkom zunaj pokopališča.

Ko je Janezek ves zasoplen pritekkel do hiše Francekovih staršev, je znova ves presenečen obstal ob ograji vrta in zaklical:

»Hej, Francek, kaj pa delaš?«

»Saj vidiš: rože trgam,« je odgovoril Francek.

»Rože? Počemu ti bodo rože?« je vprašal Janezek.

»Boš že videl,« je odgovoril Francek in ga skrivnostno pogledal.

Ko je natrgal lep šopek krizantem, je prihitel iz vrta in pomignil Janezku, naj mu sledi.

Ubral jo je po poti nazaj. Janezek mu je tovariško sledil, čeprav si na noben način ni mogel razložiti, kaj Francek namerava.

Prišla sta do pokopališča.

»Kam pa? Ali nazaj na pokopališče? Meni se ne ljubi več,« so je uprl Janezek.

»Pa pojdem sam,« je odločno rekel Francek in krenil na pokopališče.

Janezek se je nekaj časa obotavljal, potem pa je zavil za njim.

Naravnost proti stari Marjeti je Francek usmeril korake. Ko je prišel tik do nje, jo je prijel za ramo in rekel:

»Rož sem vam prinesel! Okrasite z njimi grob.«

Starka ni mogla verjeti svojim očem. Vsa zbegana je nekaj časa strmela vanj. Ni vedela, ali se deček šali, ali misli resno. Še nikoli se ni zgodilo, kar je pomnila, da bi ji kdo izmed dečkov privoščil prijazno besedo.

»Vzemite, vzemite!« je silil Francek in ji molil šopek. Ko je bilo tudi to prigovarjanje zastoj, je položil šopek na grob in rekel: »Za vašega sina.«

Stanko so obile solze. Zadnje besede so ji razvezale jezik.

»Bog ti poplačaj, dobri fant!« je rekla in ga hvaležno pogledala.

»Kako dolgo pa je že pokopan?« je vprašal Francek in pokazal s prstom na gomilo.

»Že šesdeset let,« je povedala starka in si obrisala debelo solzo z lice.

V tem hipu so Francekove oči obvisle na skromnem križu, ki je stal ob revnem grobu. Ves začuden je vzkliznil:

»Ampak... saj to ne more biti res! Na križu je ime sosedovega Tončka, ki je umrl pred tremi leti.«

»Vem,« je rekla starka in povesila glavo. »Že osemkrat je bil pokopan ta grob. Nisem imela donarja, da bi ga odkupila. Pa nič za to. Moj sinko je v tej zemlji počival, ta zemljica je zame najdražja, kar imam na tem svetu!«

Na te besede je starka spet sklonila glavo nizko nad grobom — in dečka sta čudno tiha.

Mlada njiva

Alojziju Mešku v spomin

Prišla je jesen. Na vrtnih gredah se razcvitajo v siju jesenskega sonca bele krizanteme. To najlepše, poslednje jesensko cvetje nas nemo vodi na tihe gomile naših dragih. Ni še dolgo, ko smo tudi Tebe, dragi Alojze, spremljali na njivo miru in pokoja. Volja Najvišjega je bila, da Te je kot zgodnji pomladni cvet odtrgal iz naše srede in Tvoje mlado življenje presadil na večne livade.

Nič več se ne razlegajo izpod Tvojega rodnega krova lepe slovenske pesmi, ki so Ti ob tihih večerih vrele iz nepokvarjenega srca — sebi v tolažbo, domačim v veselje, tovaršem v razvedrilo. Z velikim samozatajevanjem si legel na bolniško posteljo, se odrekel klicu svoje mladosti in vdano čakal voljo Najvišjega.

Prijatelj naš, gotovo so Te bila vesela nebesa, ko si pred letom dni prestopil prag večnosti. Saj si romal skozi življenje — zmerom in povsod združen s svojim Bogom. Smrti dan je bil Tvoj najlepši praznik. Tvoj mladostni obraz je še na mrtvaškem odru žarel od radosti, čeprav je onemel za vse in za zmerom. Topli žarki jesenskega sonca so poslednjič poljubljali belo krsto, ko smo se poslavljali od Tebe. Poslednjič so zapeli zvonovi gorjanske fare Tebi v slovo.

Dragi Alojze! Leto je zatonilo v večnost, odkar snivaš ob vznožju mogočnih gorenjskih planin svoj večni sen. Čas hiti dalje, a nad

Materi na grob

Z zlatom je moralo dleto

v kamen vklesati:

Tukaj počiva ljubeča

žena in mati.

In srce vedno govori

le tožbo eno: mame ni...

Pod zemljo trohnično zdaj moje kosti,

a duša nad zvezdami večno živi.

Sinko, hčerka, ne žalujta,

iz gomile glas moj čujta:

Tam, kjer je ljubezen večna,

duša moja zdaj je srečna!

Mirko Kunčič:

Napis na pozabljenem grobu

Kam bi s tem bolnim hrepenenjem v oči,
s to plašno otroško stopinjo
preko življenja prepado, strmin,
skozi vihar in pustino?

Kam bi s tem srcem sanjavim in mehkim,
s to sladko otožnostjo v duši?
Spolzka je pot čez močvirje do zarij.
Padeš — in vse se porušil.

O, tudi jaz sem zablodil nekoč
s sanjskim nasmehom v daljine,
z vero v prvide in pravljice šepet —
zdaj je vse groblja davnine.

in molčeča odšla. Velika ljubezen stare Marjete do sina, ki je umrl že pred šestdesetimi leti, ju je presunila v dno srca —

Poslej je imela stara Marjeta mir pred vaškimi razposajenci. Janezkove in Francekove pesti so jih naučile — držati jezik za zobmi.

Tvojim grobom — čez vrhove očaka Triglava, tja preko Golice, Stola in Kamniških planin spet sije sonce, a večkrat se pade tudi črni oblaki. Prav tako je z našim življenjem. Tebi je zdaj prihranjeno vse razočaranje in gorje. Tam, kjer je narava razprostrla zelen prt, tam je Tvoj poslednji dom. Na tem kraju vse leto cveto rože, ki jih goji skrbna roka Tvoje matere. V tem pozno jesenskem času krasijo Tvoj grob bele krizanteme in obračajo svoje krone proti soncu, kamor je bilo usmerjeno tudi vse Tvoje življenje.

Naj Ti bo lahka gruda, v kateri je našlo Tvoje truplo svoj zadnji dom! Vsako leto bomo razrahljali prst na Tvojem grobu in jo posadili s cvetjem, da Ti bo spanje lažje, nam pa spomin zmerom svež. Ti pa prosi Boga za vse, ki si jih zapustil, da bi jim bil poslednji dan kot Tebi — praznik zmage.

Lojze! —

Poslednji šopek na grob Ti bodi prisrčen pozdrav z gorenjskih planin, goreč poljub teh naših dolin, in pesem slovenskih vasi naj z molitvijo našo kot plamen k Tebi proti nebu kipi!

Tvoj prijatelj Stanko Čemažar.

★

Potokova pesem

V tišem gozdu potok bistri
je v globel šumljal,
rožam drobnim, ptičkom v logu
pesem šepetal.

V mladih jutrih pesem tožno
pel je o pomladi
in o rožah, ki prežgodaj
usahnejo v livadi.

Ko poljub poslalo sonce
je na strmo goro,
potok bistri je opeval
zlato mlado zoro.

Dan Vseh mrtvih trudno zemljo
v mrak odeva —
potok zdaj ne najde pesmi,
ki naj bol opeva.

Olga Kuretova, Zagorje.

Kadar pada listje

Hladen veter je zavel čez poljane. Drevesa so plašno vztrepetala.

Bor je škodoželjno pogledal čez ograjo, kjer so se drevesa še zmerom košatila z bujnim zelenjem. Rekel je:

»No, zdajle vas je res še kar veselje pogledati. A kaj bo čez nekaj tednov, ko bo že vse povsod kraljevala jesen? Tedaj bi štrlele v nebo same gole veje, če ne bi bilo nas, iglavcev. Poglejte, gospa sosed, tudi vi ste že izgubili nekaj listov!«

»Izgubila?« je razdraženo vzkliznila hruška. »Prostovoljno sem jih spustila na tla, pa ne izgubila. Saj tudi vi, žlahtni moj sosed, zamenjate svoje igle. Kar pogledajte — vsa tla okoli vašega debela so nastlana z njimi!«

»Je že res,« je prikimal bor. »Ampak jaz imam vsaj toliko pameti, da ne zamenjam vseh igel naenkrat. Vi pa lahkomiselno čakate, da se vam listi postarajo, potem vam jih pa najmanjši veter odpihne kot puh.«

Hruška bi nesramnežu najraje zagnala v deblo nekaj svojih sadežev, če bi jih kaj imela. Pa so bile njene veje že obrane. Zadovoljila se je nazadnje s tole pridigo:

»Poslušajte, dragi moj sosed! Ali tudi zdaj piha veter? Glejte — in kljub temu pada listje z mojih vej. Zakaj? Zato, ker sama tako hočem. Spuščam pa jih z vej tako previdno, da pri tem ne izgubim niti kapljice soka. Kar pogledajte: ali je kakšna ranica na meni?«

»Priznati moram, spoštovana sosed, da ne vidim nobene. A tega vendarle ne razumem,

čemu zmečete jeseni prav vse liste raz sebe in stojite kot gol okostnjak.«

»To storim zato, dragi moj sosed, ker me prav nič ne mika, da bi se na mojih listih nabral velik kup snega in me pritiskal k tlom. Dobro sem si zapomnila, kar sem doživela pomladi, ko nas je kar na lepem obiskal snežni metež. Veje so mi takrat pokale in se lomile, da je bilo grozno.«

»Hm,« je zagodrnjal bor. »Ali res samo zaradi tega? Nemara pa se vam zdijo jeseni in pozimi tla premrzla, pa pustite, da vam korenine lepo zaspijo? Zame je vse, kar nosi listje, pa naj bo to drevo, grm ali zelišče, pomohkužena drhal!«

Hruška je bila strašno užaljena. Kar sapa ji je zaprlo ob teh nevljudnih borovih besedah. Zagledala je nekaj nerazumljivega.

Nenadoma je od nekod zadonel vreseč glas:

»Fej vas bodil! Kakšna nesramnost!«

Drevesa so začudeno obrnila svoje vrhove. Vreseč glas je prihajal iz zelenjavnega vrta.

»Nesramnost!« je kričala debela zeljnata glava, ki se je s svojo družino šopirila na zapuščenem koncu vrta. »Tako torej! Mi, ki nas je Bog obdaril z zelenimi listi, smo tako zanič, da ne moremo prenesti mraza? Ali ne poznate bršljana, zelenike in brusnice? Vsi ohranijo pozimi svoje zelenje in kljubujejo mrazu. Sicer pa pogledajte mene in povejte, ali mi škodujeta mraz in sneg? Povprašajte zajce in kunce, in povedali vam bodo, da me pozimi prav tako radi obiskujejo kot poleti, vi, ošabni igluni!«

Razkačena zeljnata glava je še kar nadalje kričala, toda odgovorilo ji ni nobeno drevo.

niti hruška ne, ki si je medtem opomogla od razburjenja, in spet samozavestno izpregovorila:

»Res je, dragi sosed, da iz mrzlih tal ne morem nadomestiti vlage, ki jo izhlapi moje listje. Toda pozabiti ne smete, da izgubim tudi vaše vejice, ki jih ljudje vtaknejo v vazo in postavijo v vročo sobo, takoj vse igle in ohranijo, ker imajo premalo vlage. In še to, spoštovani gospod sosed: kaj pa vaš sorodnik mecesen? Če se ne motim, sleče tudi on jeseni svoj iglasto obleko!«

»Naj bo že kakorkoli,« je ujedljivo pripomnil bor, izmikajoč se načetemu poglavju o njegovem sorodstvu, »toliko drži kot pribito, da bosta vaši dve mali prijateljici, ki vas hodita poleti obiskat, na vso moč razočarani, ko bosta zagledali samo še gole veje na vas.«

»A še bolj razočarani bi bili, če bi prihodnje poletje ne bi našli na meni nobenega sadeža! Bodite brez skrbi, jaz sem kar pametna in varčna gospodinja! Kar mi je potrebno za rast in dozorevanje, pravočasno pospravim iz svojih celic v notranjost debela do prihodnje pomladi, da mi zaloge ne uniči mraz. Prav nič me zato ni sram, da stojim v pozni jeseni gola sredi vrta.« Nadaljnje besede so ji prekinili zvonki otroški glasovi, ki so prihajali zmerom bliže. Na vrt sta priskakljali dve majhni deklici, prav tisti dve »mali prijateljici«, ki ju je bil prej bor omenil.

»Jož,« je zaklicala ena izmed njiju, »poglej, Ančka, koliko lepih, pisanih listov leži na tleh! Veš kaj? Napraviva iz njih venčke za najine punčke, da jih bodo nosile ob nedeljah namesto klobučkov!«

In sta začeli z veliko vnemo pobirati odpadlo listje, ki stari hruški ni več koristilo.

Zanimivosti

Bajen pogled nudi podzemeljska jama na otoku Nova Zelandija pri Avstraliji. Strop jame je namreč pokrit od milijonov kresnic, ki ne žarijo samo, ampak spuščajo proti tlom bleščeče niti, na katere lovijo razne druge manjše žuželke, s katerimi se preživljajo.

Cemu vsemu služi električna luč. Naša doba ne ljubi temnih, v mrak zavitih kotičkov. Tudi ji ne zadostuje več naravna svetloba dneva in sonca. Slavne Niagare-slapove so nedavno razsvetlili z vencem velikih žarnic, ki s svojimi žarki prekašajo dnevno svetlobo. Znani vodopadi v ameriškem Yellowstone-vrtu, ki predstavlja nekaj naravnih paradiz rastlinstva in živalstva, so bili po mnenju raznih strokovnjakov ob sončni svetlobi pretmani in so zato zanje nabavili velike električne žaromete, ki »popravljajo« naravo. Mohamedanci hočejo baje tudi grob svojega preroka Mohameda obdati z električnim žarom. Bogati mohamedanski knezi iz Haiderabada je v te svrhe namenil ogromno svoto 50.000 rupij. Menijo, da bo prerokov grob s tem postal še privlačnejši za romarje. Ne bi se čudili, če bodo nekoč celo dnevi ljudem premražen in jih bodo hoteli razjasniti z umetnim soncem.

Najstarejša mladinska knjiga je izšla — kot so dognali učenjaki — l. 1540 in se imenuje »Ezopove basni«. Ali veste, kaj je basen? — Basen opisuje v vezani ali nevezani besedi (v verzih ali prozi) pol resnične, pol izmišljene dogodivščine iz živalskega življenja, v katerih se odražajo tudi dobre in slabe človeške lastnosti. Basni je treba brati z razumom: navadno so zafkriljive in zbadljive. V tej zbadljivosti pa se zmerom skriva zlat nauk za življenje.

DRUŽINA

Oče sinu pri odhodu s tega sveta

Duhovno-verska oporoka, ki jo je znanil nemški pesnik Matthias Claudius l. 1790 zapustil svojemu sinu, je ena najlepših priče očetovske in vzgojne modrosti. Vredna je, da jo vsi priključimo v spomin sedanosti. Takole se glasi:

»Ljubi Janez! Polagoma se bliža tista ura, ko bom moral stopiti na ono pot, po kateri ni moči več nazaj. Ne morem te vzeti s seboj; pustim te na takem svetu, kjer dober svet ni odveč. Nihče ni prinesel modrosti na svet; čas in preizkušnje te poučujejo in pometajo pod pred teboj. Jaz sem delj časa videl svet; kot ti. Ni vse zlato, ljubi sin, kar se svet; videl sem marsikako zvezdo, ki je padla z neba, in marsikako palico, ki se je človek nanjo zanesel, sem videl, da se je zlomila. Zatorej bi ti dal rad nekaj nasvetov in ti povedal, kaj sem našel, in česa me je čas naučil. Veliko ni, kar ni dobro, in nič ni resnično, kar nima obstanka. Človek ni tukaj doma in ne hodi tukaj kar tako v slabi obleki. Zakaj, glej, vse druge stvari z njim in poleg njega minevajo, ne da bi se zavedale; človek ima svojo zavest in je kakor visok, trajen zid, ki hodi sence mimo njega. Vse stvari z njim in poleg njega minevajo, ker so podložne tuji volji in oblasti; človek je sam sebi prepustčen in drži svoje življenje v svojih rokah. Za človeka ni vseeno, ali gre na desno ali na levo. Ne daj se preslepiti, da moreš biti sam od sebe kaj in da že sam veš za svojo pot. Ta svet je človeku premalo; nevidnega pa ne vidi in ga ne pozna. Zatorej se ne muči po nepotrebnem in si ne prizadevi nič hudega in se zavedaj samega sebe. Sam sebi bodi toliko dober, da ne počenjaš zla. Ne naveži si srca na nobeno manjvoto stvar. Resnica se ne ravna po nas, ljubi sin, marveč se moramo mi ravnati po njej. Kar moreš videti, to glej, in uporabljaj svoje oči, a glede na nevidno in večno se drži božje besede. Ostani zvest veri svojih očetov in sovraži bogoslovne blebeteče. Nikogar se tako ne boj ko samega sebe. Notri v nas biva Sodnik, ki ne vara in na čigar glas moramo dati več ko na priznanje vsega sveta in na modrost Grkov in Egipčanov. Skleni, sin, da ne boš ničesar ukrenil brez njegovega glasu. Kar koli imaš v mislih in kar nameravaš, potrkaj se prej na čelo in vprašaj njega za svet. Spočetka govori le potihem in jeclja kakor nedolžen otrok; toda, če spoštuješ njegovo nedolžnost, se mu bo kmalu razvezal jezik in tu bo razločnejše govoril.

Rad se uči od drugih; kjer govorijo o modrosti, človeški sreči, o svetlobi, svobodi, čednosti itd., pridno poslušaj. Toda ne zaupaj kar kaj in ne verjemi vsega, zakaj vsi oblači ne vsebujejo vode in marsikakšni modrijani so na svetu. Saj tudi mislijo, da so kake stvari že večje, če znajo o njej govoriti in če govorijo o njej. Besede so samo besede, in kjer le preveč izlaha in urno tečejo, bodi oprezen, zakaj tisti konji, ki imajo voz z blagom za seboj, stopajo s počasnejšim korakom. Ničesar ne pričakuj od gonje in gonjačev; kjer je pa hrup na cestah, odondod zbeži. Če te hoče kdo modro učiti, glej mu v obličje. Vidiš, da je domišljav, tedaj, če je še tako učen in še tako slaven, pusti ga in za njegovo poslanstvo se ne zmeni. Česar kdo nima, tega tudi dati ne more. Tisti človek ni nič svoboden, ki meni, da more storiti, kar hoče; marveč je svoboden tisti, ki zna hoteti, kar mora storiti in tudi tak človek ni moder, ki si domišlja, da je vseveden; pač pa je tisti moder, ki se je preprčil o svoji nevednosti in je že prestal bo-

A. Besnard: Smrt

(V teh dneh se spominjamo svojih rajnih)

lezen domisljivosti. Kar je v možganih, to je v možganih; eksistenca pa je prva vseh lastnosti. Če ti je res mar modrosti, išči njo in ne, kar je tvojega, in zloži svojo voljo in potrpežljivo pričakuj posledice.

Večkrat misli na svete stvari in bodi preprčan, da niso brez vrednosti zate in da kvas vse teste prekvapi. Ne zaničuj svoje vere, zakaj namenjena je duhu, in saj ne veš, kaj se more skrivati za neznatnimi podobami. Sin, lahko je kaj zaničevati; razumeti je mnogo bolje. Ne uči drugih, dokler nisi sam učen. Zavzemi se za resnico, če se moreš, in rad prenesi, če te zaradi nje sovražijo; vendar vedi, da tvoja stvar ni stvar resnice, in pazi, da se ne zlijeja druga v drugo, sicer si ob vse plačilo. Delaj dobro kar tako in se ne brigaj, kaj bo iz tega nastalo. Kar hočeš, bodi enostavno, a hoteti moraš iz srca. Skrb za telo, a ne tako, kakor da je duša. Slušaj gosposko in pusti druge, naj se pričajo o njej. Bodi vsakomur pravičen, a malokomu se zaupaj. Ne vmešavaj se v tuje zadeve, svoje pa marljivo opravljaj. Nikomur se ne prilizuj in ne daj, da se prilizujejo tebi. Slehernega spoštuj po njegovem stanu, in pusti, naj se sramuje, če tega ne zasluži. Ne bodi nikomur ničesar dolžan, a s slehernim se vedi tako, kakor da so vsi tvoji upniki. Ni treba, da bi bil zmeraj velikodušen, pravičen pa mo-

raš vedno biti. Nikomur ne delaj sivih las, a če si v pravici, ti ni treba skrbeti za lase. Nič ne zaupaj zunanjim kretnjam, in ponašaj se preprosto in pravilno. Pomagaj in rad daj, če imaš, in si ne domišljaj, da si zato kaj več; če pa nimaš, pa imej požirek mrzle vode pri rokah, in si pri tem ne misli, da si kaj manj. Nobenemu dekletu ne prizadevi kaj žalega, in pomisli, da je bila tudi tvoja mati deklica. Ne povej vsega, kar veš, a zmeraj vedi, kar poveš. Ne naveži se na nobenega velikega. Ne sedi tam, kjer sedijo zasmehevalci, zakaj ti so najnižkotnejši od vseh kreatur. Ne spoštuj pobožnjake, pač pa pobožne ljudi in hodi za njimi. Človek, ki ima v srcu resničen strah božji, je kakor sonce, ki nam sveti in nas ogreva, pa čeprav ne govori. Stori, kar je vredno plačila, in nobenega ne zahtevaj. Če si v stiski, jo potroži sebi in nikomur drugemu. Imej zmeraj kaj dobrega v mislih.

Kadar bom že mrtev, mi zatisni oči in me ne obkuj. Stoj materi na strani in jo spoštuj, dokler bo živa, in jo pokopljaj zraven mene. Vsak dan razmišljaj o smrti in življenju in bodi vedrega duha. Ne pojdi iz življenja, ne da bi ne bil svoje ljubozni in svojega spoštovanja do Ustanovitelja krščanstva na kakršenkoli način javno izpričal.

Tvoj zvesti oče.

Dolžnost, ki nanjo radi pozabimo

(Za današnji god Kristusa Kralja)

Katoličani, kaj čitate, katere časopise, liste, ilustrovane liste ali knjige? Katoličani, kakšne knjige dajete svojim otrokom v roke? Ali kaj pomislite na to, da morate paziti na njihovo čtivo?

Ta vprašanja je treba zastaviti (tako piše v pariškem listu »Pax« dijonski škof msgr. Sembel) zdaj, ko se začnejo dolgi zimski večeri. Čas je primeren za to, da si o tem resno izprašamo vest.

Veliko zavisi od zgleda, ki ga mora dajati sleherni kristjan svoji okolici, in pa od podpore, ki jo je dolžan tistim listom, ki učijo in branijo krščansko vero ali ki ima versko življenje na njih straneh častno mesto.

Ne smemo misliti, da smemo glede na svoja leta, na izkušnje, na znanje ali glede na svoje družabno stališče brati prav vse. Vsakršno čtivo nam vtisne trajne sledove in z večkratnim čitanjem se veepi v nas neka določena mentaliteta. Prav nič redki niso primeri, ko se duševno življenje kakoga človeka s stalnim branjem kakoga časopisa, kakoga lista ali sploh kakoga drugega čtiva popolnoma spremeni, bodi v dobro ali v slabo.

Čtivo je kakor hranivo: polagoma preoblikuje moralni organizem, ki vsrkava tisto čtivo. Ne smemo misliti, da smemo vse, kar je natiskanega, brez slabih posledic sprejeti v svoj dom in da je zadosti, če otrokom le prepovemo kaj čitati ali jih samo opozorimo, pa da so že obvarovani poškodbe na duši in telesu.

Kakšnega velikega pomena je tukaj odgovornost staršev! Kako važno je, da skrbno pazijo na čtivo svojih otrok in da odstranjujejo vse, karkoli bi utegnilo ogražati duhovni razvoj otrok.

Ne smemo misliti, da je tako brezpomembno, če z naročbo ali le s priložnostnim nakupom podpiramo nemoralno ali protiversko časopisje. Zakaj, tako podpiramo zlo in jemljemo listom, ki zastopajo dobro stvar, svoje prispevke.

Ta podpora, ki jo nekateri katoličani več ali manj tud nehoti izkazujejo slabemu čtivu, je eden od vzrokov, da ima protimoralno časopisje tako moč.

Iz navedenih besed bodo mogli katoličani sami posneti tale nauk za praktično uporabo:

1. Podpirati moramo katoliške časopise in se zavzemati za take liste, ki so v presoji političnih nazorov zmerni in ki objavljajo tudi članke o verskem življenju.

2. Razen redkih izjem smemo imeti v svojem domu le take časopise in liste, ki so glede

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto polvarja. Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarezo v obliki črke I. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

na versko in moralno stališče neoporečni in ki znajo v lepi skladnosti spojit poučnice in zabavne spise.

3. Potrebno je, da goreče sodelujemo pri ustanovitvah in razvoju izbranih knjižnic katoliških društev.

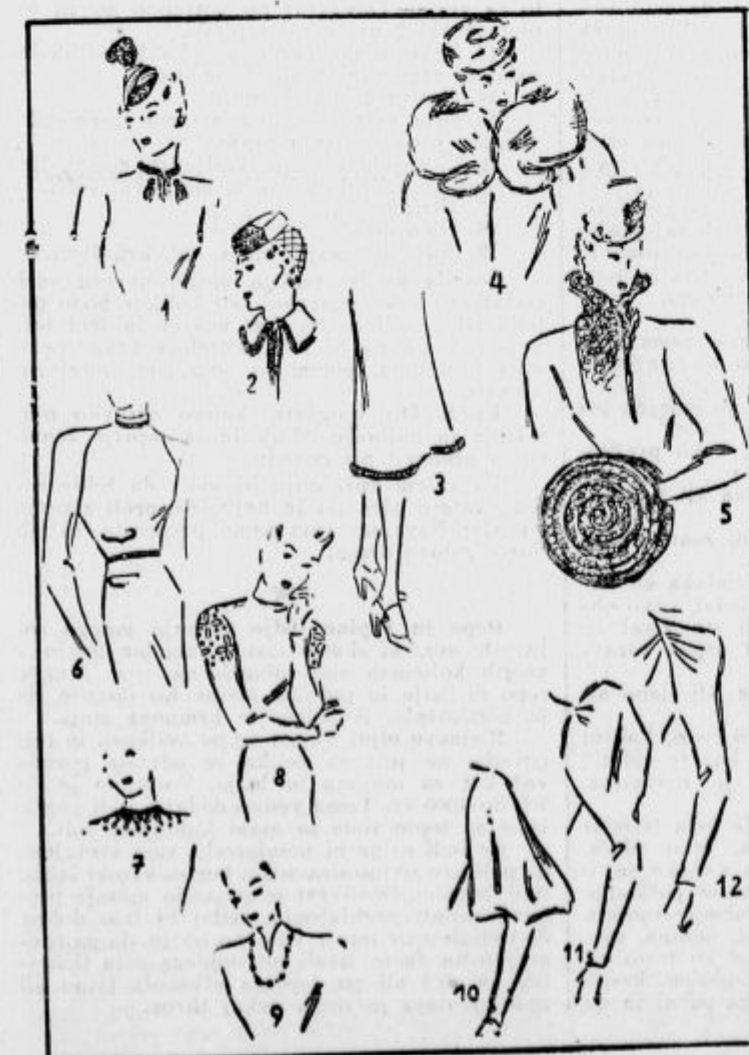
Časopisje in knjige so dandanašnji pač najmočnejše sredstvo, ki z njimi vplivamo na ljudi. Naloga katoličanov pa je, da venomer delujemo na to, da se ta močna oblast dan za dnem spreminja v dobro.

Čepica in pahovka v treh barvah. Pleteš po tem vzoru, ali pa tudi drugače

Podrobnosti

So ženske, ki jim vse pristoji. Če bi šle z lončkom na glavi na sprehod, pa bi bile videti, kot da imajo ličen model na glavi. A večidel žensk le noče biti za prvo modo na cesti. Na pričujoči sliki so podrobnosti, ki so značilne za zimsko sezijo. Št. 1 vidiš okraske iz

astrahana, ki pristojijo črni popoldanski obleki. Št. 2 so isti okraske iz astrahana na plašču. Pod dvobarvnim, okroglim klobučkom, ki ni dosti večji ko škaticca, je mreža s kroglasto čopko. Št. 3. je rob krila obit s astrahanom, saj je letos rob krila sploh obit bodi z žametom, ali s pisano progjo ali z zgibki. Št. 5 je muf, ki je zložen iz okroglih astrahanovih prog. Spada k visokemu krznastemu ovratniku, ki je letos značilnega pomena in ki se dobro prilaga letošnji visoki frizuri. Št. 4 je lisičji ovratnik, ki je hkrati visok in širok in poudarja visoka ramena, ki jih je večkrat videti.

Vezenine so tudi zdaj moderne, kot so bile že več sezij. To zimo pa so drugače razvrščene. Videti so vezene na zgornji lakti (št. 8), ki so iz kovine ali luknjicaste, ali so kot ogrlice (št. 6, 7, 9). Pri št. 6 so mali stojeci ovratniki, pas in oba žepa pretekani s posebnimi nitmi, pri št. 7 tvorijo kovinaste niti nekakšen ovratnik, pri št. 9 pa je fina bela vezena na črni popoldanski obleki.

Velikega pomena so rokavi (št. 10, 11, 12). Širina je v ramenih, v zapetju ali v sredi. Paziti je treba, da rokavi obleke pristojijo rokavom plašča, sicer je vse oblačilo slabo sestavljeno.

★

Skrbna ženka. Jaka je vstal, vihal nekaj časa nos, nato pa urno skočil iz postelje: »Minka, hiša je v plamenih. Hitro ven! — Minka: »Jaka, ne hiti vendar tako! Naj denem sobo nekoliko v red, da ne bo narobe, ko pridejo gasilci.«

Ženska je močnejša

Železo je močno, ogenj ga premaga; ogenj je močan, voda ga premaga; voda je močna, sonce jo premaga; sonce je močno, oblak ga premaga; oblak je močan, zemlja ga premaga; zemlja je močna, človek jo premaga; človek je močan, skrb ga premaga; skrb je močna, vino jo premaga; vino je močno, spanec ga premaga; toda ženska je močnejša kot vse to skupaj. (Abesinska pesem po francoskem prevodu)

Cmoki s slanino

Vzameš 4 stare zemlje, narežeš jih na tenke rezine, popariš s ¼ litrom vročega mleka in jih zmečkaš. Goščo pomešaš s 4 dkg slanine.

kamor dodaš 1 sesekljano, na masti dušeno čebulo in 1 jajce. Iz tega narediš testo, ki ga osoliš, dodaš sesekljane peteršilja, izoblikuješ cmoke in jih 25 minut kuhaš v slani vodi.

Preprosta jabolčna jed

Iz 8 dkg presnega malisa, 10 dkg sladkorja in sesekljane lupinice limone napraviš testo, ga razvaljaš in ga daš na pekačo, da se na pol speče. Potem ga potreseš z jabolčnimi rezinami, posuješ na debelo s sladkorjem in spečeš do konca.

Sodnik: »Ni bilo dosti, da ste ukradli pet tisoč dinarjev, pač pa ste vzeli še uro, prstane in drugo zlatino.«

Obtoženec: »To sem storil zato, ker sem se spomnil izreka, da samo denar ne stori človeka srečnega.«

Spomenik

Naj bo izmed mojih pesmi tudi ena, ki bo tvoja, čisto tebi posvečena.

Tebi, ki nikoli nisem te poznala; vendar kmalu ti enaka bom postala.

Mirno spiš, neznanec, v grobu — mehka trava ga prerašča — z njo se veter poigrava.

Nikdar še med travo roža ni vzcvetela — in nikdar na grobu sveča ni gorela.

Nihče rekel ni, da umrl si prerano — plakal nihče, kot nihče ne bo za mano.

(Marija Brenčič)

Naš domači zdravnik

L. L. M. v.: — Vaše pismo me je prijetno presenetilo, ker tako lepo skrbite za mladino.

1. Učenec, star 8 let, ima preklano nebo. Govori nerazločno, ker mu tudi nenosniški glasovi uhajajo v nos. — Napako moremo z operacijo odstraniti. Uspehi so pa samo tam lepi in zadovoljivi, kjer imajo veliko skušnje v tem. Priporočam, da pošljete otroka na kliniko v Zagreb. Ker je otrok reven, napravite prošnjo, da bi bavnina kaj prispevala.

2. Učenka 3. razreda, stara 9 let, ima deeno vratno kito močno skraćeno, radi česar otrok stalno nagiba glavo na desno ramo. Otroku je pokazal to napako že v zibel. Mati ji je podlagala blazino, pa ni nič pomagalo. Vprašujete, če bi bilo mogoče nadlogo popraviti, in kje? — Dostikrat opazujemo otroke, ki jim je ta nadloga prirojena. Vzroka pravega še ne poznamo. Po mnenju nekaterih je kriva lega otroka v materji. Drugi pa iščejo vzroka v poškodbah med porodom. Včasih, zlasti v poznejših letih, pa je živčnega izvora. Ker vam je ljubljanska bolnišnica najbližja, pošljite otroka tudi, kjer mu bodo z operacijo lahko in dobro pomagali. Otroci revnih staršev imajo bolnišnico brezplačno.

3. Osem let stara učenka ima pod levim očesom v velikosti cca 5 cm³ polna rjavih bradavic, kar ji močno kazi obraz. Bradavice se polagoma širijo. Bila je že v bolnišnici, kjer so jo po vašem zdravilu z obsevanjem. Pomagalo pa ni nič. — Menim, da bi bilo prav, če jo ponovno pošljete v bolnišnico, kjer to najlažje in najbolje odpravijo. Deklica je, pa še na obrazu ima to nadlogo. Take stvari pa so pri neznem spolu vedno kočljive.

H. A. P. — Nekaj let že vam dela želodec neprilike in težave. Pred 2 letoma so vam ugotovili, da imate etanjen prehod iz želodca v želčno črevo. Lansketo leto pa ste se dali dvakrat rentgenološko pregledati. Rekli so vam, da ni videti nobene rane, pač pa je želodec razširjen. Po vsaki jedi, če le malo več jeste, čutite topo bolečino pod žličko. Sami mislite, da imate vendarle rano v želodcu. Čudite se pa, kako izvrsten tek imate, in koliko pojedete. Menim, da bo le nekaj titalov v vašem želodcu. Lahko je to samo živčna slabost, morda pa vnetje želodčne sluznice, ki je včasih samostojna bolezen, včasih pa posledica druge bolezni v želodcu. Tek pa je precej individualnega značaja. Iz tega samega ne moremo veliko sklepati. Pri eni in isti bolezni opazimo, da imajo nekateri odličan tek, drugi pa zopet ne. Svetujem vam, da se daste ponovno preiskati. Večkrat je namreč rentgenološka preiskava želodca združena z velikimi težavami in more le dober rentgenolog z dobrim aparatom odkriti spremembe v želodcu.

V. J. N. m. — O izpadanju las in prhljaju sem razpravljaj v zadnji nedeljski številki. Pojdite, poiščite in preberite! Za vas velja isto.

G. F. K. — Komaj 17letni imate že toliko nadlog in težav, da obupujete nad življenjem. Prijatelji, zdaj se mi, da bodo vse te težave, to nezadovoljevanje več ali manj v zvezi z vašo zablodo. Treba vam je samo odločne trdne volje, pa bo šlo! Zobe ei dajte popraviti! Včasih je navidezno zdrav zob bolan pri korenini. Bulo pod kolenom, ki vam sicer ne dela težav, si dajte ob priliki izrezati. Verjetno je, da vam bo sčasoma v nadlego in napotje.

F. Z. B. — Sedem let starega dečka imate, ki je bolj slaboten, pač pa za njegova leta dosti pameten. Ima pa to nadlogo, da ponoči ne more vzdržati vode. Vsako noč ga po 3 do 4 krat zbudite, pa se še kljub temu pomoči.

Napzame v drugem letu se otrok ne moči več podnevi, v tretjem letu pa tudi ponoči ne več, če je telesno in duševno zdrav, ter dobro vzgojen. Če pa se otrok moči še tudi pozneje, moremo ta smatrati za bolezenski pojav. Opaža-

mo pa to nadlogo pri otrocih, ki so živčno zelo razdražljivi, ki na dražljaje: kakor mraz, strah, gliste itd., posebno močno reagirajo. Dalje pri takih, ki delajo to iz prevelike ravnodušnosti, ki je v njihovem temperamentu, ali pa iz kljubovalnosti, da starše jezijo. Pa še pri takih opazamo to nadlogo, ki so duševno zaostali, in pa pri takih, ki imajo bolne žleze z notranjim izločenjem.

Zdravljenje se ravna po tem, v katero izmed navedenih skupin spada otrok. Ne smemo pa seveda prezreti tudi tega, ali ima otrok zdrave ledvice, mehur in spolovila. Otroku naj uživa kolikor mogoče malo slano hrano! Od poldne naprej le malo tekočine! Otroku ne dovoljujte preveč razburljivih iger, zlasti zvečer nel Poskusite a sugestijo. Dvignite mu vznožje pri postelji, prilpite obliž čez mehur, zraven pa mu lepo zaupljivo dopovedujte, da bo zdaj vse dobro. Dajte otroku baldrijanovih kapljic, ki včasih prav dobro pomagajo. Res je pa tudi to, da je nadloga včasih tako trdovratna, da jo je mogoče zdraviti in ozdraviti le v bolnišnici.

A. M. Lj. — Pol leta že nadlegujejo vašo ženo male bele gliste, o katerih še niste nikoli slišali, pa so vendar le živa resnica. Kupila si je že večkrat v lekarni tablete, po nasvetu se čistila s česnovnim čištilom, pa vse nič ne pomaga.

Nadloge in neprilike, ki jih povzročajo ti zajedavci, so včasih tako hude, da ljudje obupujejo. Okužimo se z žilvi (sadje, solata itd.), na katerih se držijo jajčeca teh glist. Povzročajo močno srbenje, ljudje se praskajo, pa jih z umazanimi rokami prenesejo zopet v usta, tako se ta nadloga neprestano vrti v krogu. Pri zdravljenju moramo skrbeti za dvojce: Pregnati, odpraviti moramo gliste iz črevesja in paziti, da se z jajci ponovno ne okužimo. Uživajmo zdravila, ki gliste preženejo. Obrnite se na zdravnika, da vam da primeren recept. Priljubljeno zdravilo so tudi čistila iz česna. Čistilo napravimo zvečer, ga spustimo visoko v črevo in držimo čim dalje mogoče. To ponavljamo skozi 8 dni. Potem prenehamo za 1

Nova okna na dvorišče. D. M. — Dosedanja skladišča, ki je tik sosedovega dvorišča, nameravate preurediti v stanovanjski prostor s tem, da hočete napraviti v dosegljavi zaprti steni dvoje oken. Sosed se temu protivi, češ da nimate pravice razgleda na njegovo dvorišče. Vprašate, če vam res lahko prepreči vašo namero. — Vsak lastnik ima že kot lastnik pravico, da napravi v lastni steni okno, tudi če bi takšno postalo za sosedo nadležno. Tako pravica lastniku tudi zastara. Sosed bi vam mogel le tedaj uspešno prepovedati napravo novih oken, če bi trdil in tudi dokazal, da ste že pred 30 leti hoteli napraviti taka okna, da se je pa on protivil, vse ete se pa njegovi prepovedi uklonili. — Ko boste vi napravili okno, lahko pa sosed pred vašim oknom napravi planke, kar mu tudi vi ne boste mogli preprečiti.

Posestvo na dražbi. J. Z. Sv. V. — Neka posestvo na prodano na dražbi. Vpraate, če bo šlo pod izključno ceno, če izključne cene nihte ne ponudi in kdo bo pri tem prikrajan: ali sedanji lastnik, ki dedičev ni izplačal, ali dediči, ali pa odvetniki. — Nepremičnina se ne sme domakniti, če ni bila podana na dražbenem naroku ponudbi, ki dosega najmanjši ponudek, ki pri kmetijskih posestvih ne sme biti manjši od dveh tretjin ugotovljene vrednosti. Če sedaj na prvi dražbi ne bo dosežena dvotretjinska vrednost, ostane dražba brezuspešna. Tekom enega meseca pa brezuspešni dražbi sme zahtevajoč upnik predlagati ponovno dražbo. Če se tudi pri drugem dražbenem naroku ne doseže najmanjši ponudek dve tretjine cenilne vrednosti, se mora dražbeni postopek ustaviti. Ponovna dražba se sme potem predlagati šele po preteku pol leta. — Iz izkupička bodo kriti upniki v tistem vrstnem redu, kakor so vključeni. Po plačilu vseh vključenih upnikov preostali znesek najvišjega ponudka prejme šele lastnik.

Neplačano kolo. Z. A. R. — Prodali ste kolo: polovico je kupec plačal takoj; ostanek bi moral plačati v obrokih, ki jih pa ni držal. Medtem je kupljeno kolo zamenjal z manj vrednim. Vprašate, kako bi prišli do plačila. — Svetujemo vam, da kupca daste povabiti na pečat k sodišču. Če pozna ostanek dolga, bosta lahko sklenila in pred sodiščem zapisala izvršljivo oporavnavo. Če ne prizna, ga boste morali tožiti na ostanek kupnine. Po pravomočni sodbi, odnosno na temelju izvršljive poravnave, boste lahko predlagali rubež njegovih premičnin (kolesa) in rubež njegovih prejemkov pri železnici. Kar bomo premalo vrlo na dražbi prodano kolo, to boste dobili od železnice na zarubljenih prejemkih, sicer po malem vsak mesec, zato pa zanesljivo.

Odpravnina po legionarju. J. J. Z. — Radi morebitne odpravnine se obrnite ob priliki osebo, ali pa s pismeno vlogo na francoski konzulat v Ljubljani ter vam bodo v vašem primeru pojasnili, če in kakšna odpravnina vam gre po vašem ubitem sorodniku.

Odkodnina za zgorelo žito v kozolcu. F. S. T. — Požigalec vam je zažgal kozolec, da je pogorel z žitom vred. Dobili ste sicer zavarovalnico za kozolec, za žito pa nič, ker ni bilo zavarovano. Požigalec je preužitkar, ki ima tudi neko vlogo v hranilnici. Vprašate, kako bi mogli dobiti povrnjeno škodo od požigalca. — Svetujemo vam, da požigalca, ki je svoje dejanje priznal orožnikom, daste povabiti na pečat k sodišču. Tam se lahko sklene poravnava tak, da se zaveže plačati določeno odškodnino. Če se pa vabilu ne bi odzval in je kazenska razprava radi požiga že končana, ga pa morate posebej tožiti za odškodnino pri domačem sodišču. Ko bo sodba pravomočna, boste pa predlagali izvršbo z rubežem terjatve, ki jo ima napram hranilnici, od katere ima knjižico. Poizvedeti morate pač, v kateri hranilnici ima vlogo, da bo sodišče moglo to terjatve zarubiti in vam odkazati. Preužitne pravice, čigar letne koristi v denarju ali v naravi ne presegajo zneska 3600 din, so nezarubljive, če so ti prejemki neizogibno potrebni za zavezanca.

Nesreča pri slamoreznici. D. R. H. — Svojega 10 letnega otroka ste pustili na posestvu staršev svoje žene. Ko je prišel neko popoldne iz šole, je šel na hlev, kjer so hlepec, mlinar in še neki mlajši fant pripravljali ranico. Vaš sin je prišel zraven, porinil roko s slamo v slamoreznico tako nesrečno, da so mu bili odrezani takoj trije prsti desne roke. Otroka so spravili v bolnišnico. Vprašate, kdo vam je dolžan dejanje priznal orožnikom, daste povabiti na pečat k sodišču. Tam se lahko sklene poravnava tak, da se zaveže plačati določeno odškodnino. Če se pa vabilu ne bi odzval in je kazenska razprava radi požiga že končana, ga pa morate posebej tožiti za odškodnino pri domačem sodišču. Ko bo sodba pravomočna, boste pa predlagali izvršbo z rubežem terjatve, ki jo ima napram hranilnici, od katere ima knjižico. Poizvedeti morate pač, v kateri hranilnici ima vlogo, da bo sodišče moglo to terjatve zarubiti in vam odkazati. Preužitne pravice, čigar letne koristi v denarju ali v naravi ne presegajo zneska 3600 din, so nezarubljive, če so ti prejemki neizogibno potrebni za zavezanca.

teden, pa zopet ponovimo. Po čistili si vsaki večer namažemo okolico ritnice z belim praecipitnim mazilom. Zjutraj pa se skopljemo ali umijemo v topli vodi s milom. Prav posebno pa moramo paziti na eno rok. Skrbno si jih moramo umiti po vsakem iztrebljenju. Zaradi hrane pa tole: 3 do 4 tedne naj žena ne je nobenega solčja, sadja in trnega kruha. Je naj mleko, meso, ribe in piše sadne sokove. Okužite se pa seveda tudi Vi lahko.

D. A. M. — 19 let ste stari, močni in zdravi sicer. Čišče pa že dva meseca niste imeli. Dobili ste jo pred dobrim letom, pa vse čas ni redna. Pred 6 leti ste se pri kopanju prehladili. Od takrat vas neprestano nadleguje hud nahod, katerega se ne morete znebiti. Poskusili ste že vse. Nekdo vam je rekel, da tiči za tem rak in bo treba operacije.

Prav rade nastopajo v začetku motnje pri čišči. Ker pa ste drugače zdravi, menim, da trenutno ni potrebno zdravljenje. Uravnalo se bo sčasoma eamo po sebi. O vašem nahodu pa menim, da moram iskati vzrok ne v nosu samem, ampak v njegovi okolici. Svetujem vam, da se daste preiskati. Velika verjetnost je, da imate vnetje duplin v nosni okolici.

A. Z. R. 24 letna uradnica ete. Naveličali ste se večnega sedenja po pisarnah, radi bi se posvetili gospodinjstvu in otrokom. Z drugimi besedami: poročili bi se radi. Vzemirja pa vas misel, da se vam vaše želje ne bi izpolnile, da ne bi postali mati. Pred 8 leti so vam našli oteklino na desnem jajčniku. Pet let ete čutili, sicer bolj poredkoma, bolečine na desni strani. Lansketo leto ste bil operirani na slepiči. Zadnje čase zopet čutite bolečine na desni strani. Če se vozite s kolesom, se bolečine stopnjujejo. Čutite, kakor bi vam hotelo nekaj »ven past«. Čiščo imate popolnoma v redu.

Menim, da je strah radi neplodnosti neupravičen. Tudi če bi bil bolan en jajčnik, je možnost še vedno tu, če je zdrav drugi. Lahko se je vnetje ponovilo. Svetujem, da si poiščete gynecologa. Možno pa je tudi, da vam delajo zarastline po operaciji težave, ali pa je morda kila, ki je včasih napravi v brazgotini po operaciji, ki vam dela neprilike.

odnosno svak ali evakinja, kot lastniki posestva bi pa odgovarjali le, če bi se dokazalo, da so imeli takega hlapca odnosno mlinarja v službi, ki ete se izkazala kot nesposobna za upravljanje iste, n. pr. da ete dopuščala tudi otrokom sodelovanje pri slamoreznici, ne da bi se brigala za nasprotno prepoved.

Prepovedana pot. K. A. S. A. — Ko vam je sosed prepovedal kolovoz do viničarije, ki ete ga uporabljali že 20 let, in je pri odcepu akopal globoko jamo, ste ga mogli tekem 30 dni uspešno tožiti radi motenja posestva. Takrat bi morda izsilili poravnavo v vašo korist. Sedaj je rok za motivno tožbo zamujen, služnostne pravice pa še niste mogli priposestvovati. Zato morate pač sosedo sproti prositi za uporabo poti. Če pa vaš vinograd nima drugega dovoza, pa lahko zaprosite sodišče, da vam določi pot po sosedovem in tudi za višino odškodnine zanjo.

Pomanjkljiva mizarska dela. J. Š. Šiška. — Če ste sami naročili potrebna mizarska dela za stavbo, jih prevzeli in se pri obračunu zavezali plačati ostanek v temu enega meseca, potem ste dolžni svojo obvezo izpolniti. Ne morete se izgovarjati, da je stavba od vaše žene, da ste mizarska dela naročili prav za prav za ženo in da žena obračuna ni potrdila. Vi ste nastopili nasproti mizarju v lastnem imenu, vam je izročal izdelke, zato jih morate plačati. Če so bila mizarska dela pomanjkljiva in te pomanjkljivosti pri obračunu še niso bile vidne, pač pa so se pokazale pozneje, imate pravico zahtevati primerno znižanje plačila ali popravilo. Neznatno zmanjšanje vrednosti se ne upošteva. Tožbo zaradi jamčenja morate vložiti v teku 6 mesecev, računajoč od dneva izročitve stvari, sicer je tožba ugasnila. — Če boste toženi, vas mora mizar tožiti pri sodišču vašega stalnega biva-

Pravni nasveti

Naš živinozdravnik

Odkar smo odprli posvetovalnico »Naš domači živinozdravnik«, prihaja veliko vprašanj, ki vsebujejo tako malo podatkov, da sploh ni moči ustvariti slike bolezni pri dotični živali in sem zaradi tega prisiljen nasvetovati pregled od strani strokovnjaka živinozdravnika, kar bi si vsak prav rad prihranil, ker mislim, da vsak, ki se obrača na naš list s kakim vprašanjem, stori to iz raznih lastnih pobud, da sebi prihrani stroške, ki bi jih sicer imel. — Ker je tak način posvetoovanja prikladen samo za primere, ki ne nastopajo nepričakovano, ker za nagle primere mora biti pomoč hitrejša, mislim, da bodo nasvet iskali samo oni, ki so že vse mogoče poskusili, ali pa kmetje, ki bi radi imeli kaj pojasnil v vprašanjih reje domačih živali. Zaradi tega sem se odločil izdati najprej vrsto navodil, kakršne podatke naj pošlje vsak, ki želi hiter in pravičen nasvet. Vsak naj pošlje tudi kupon. Upam, da bo ta način posvetoovanja koristnejši za naše domače kmetijstvo, če bom dobil točne podatke, katere potrebujem.

Taki podatki so:

1. Vrsta domače živali, barva, pasma, višina, spol, odkleje je pri sedenjem posestniku in za kaj se uporablja?
2. Kje je kupljena, kdaj se je bolezen pri dotični domači živali pokazala in kako?
3. Kako se hrani, kako je, kako prežvekuje?
4. Ali je samo ta žival bolna ali pa tudi druge in koliko?
5. Ali vam je vzrok bolezni znan ali pa obstoji kakšen sum?
6. Ali ste poklicali že strokovnjaka ali kako drugo osebo, da je žival pregledal, kako obvestila vam je dotični dal? Ali ste žival že zdravili in kako? Kakšen je bil uspeh zdravljenja?
7. Ali je žival dobro rejena, ali slabo ali srednje?
8. Dlaka, perje ali pa kožnati tvorci, kakšni so videti in velikost, sploh vse, kar je videti?
9. Elastičnost kože (lahko je normalna, zmanjšana, ali je pa sploh ni)?
10. Površina kože — lahko je bela (svetla) ali pa črna (temna), rdečkasta, jasko rdeča, modra ali zolta. Če je pokrita z dlako, se o pač težko ugotovi. Potem so razne poškodbe na koži, ki bi jih morali natančneje opisati. (Srbež, otek, vrsta otoka, velikost, toplina, njegova vsebina, ali je trda, mehka ko testo ali pa tekoča. Znoj, če je povečan, splošen, krvav ali je samo na enem mestu ali ga pa ni in na

Ne dovolite, da vam kukavica smee
jajca v vaše zdravilo!

Radenska
originalna, naravna in zdravilna
Je samo ena,
ona s rdečimi sredi. Zdravje in užitek!

lišča, ker ni bila za podsodnost drugega sodišča od vas podpisana nobena izjava. Če tožnik od vas ne bi prejel plačila, ker nič nimate, bo mogoč uspešno tožiti vašo ženo, ki je prišla v posest mizarskih del brez plačila in je na račun mizarja obogatena. — Svetujemo vam, da priznani račun pravočasno plačate in se tako izognete dragim pravdom.

Odpravnina služkinje. M. P. M. — Če je bila služkinja zaposlena 7 let in je zaradi odpovedi prenehalo službeno razmerje, ne more od službodajalca zahtevati nobene odpravnine. Pravico do odpravnine dobi služkinja šele po 10-letnem neprekinjenem službovanju pri istem službodajalcu in znaša ista 25% letne plače v denarju. Za vsako nadaljnje polno leto službovanja se povšča za 5%, dokler ne doseže višine celoletne plače v gotovini.

Razveza katoliškega zakona pa pravoslavnem cerkvenem sodišču. M. K. E. — Oče je zapustil mater in se preselil k priležnici. Mati v ločitev zakona ni privolila, pač pa je oče bil obsojen plačevati materi preživnino. Oče in priležnica sta prestopila v pravoslavno vero in oče toži mater pri cerkvenem pravoslavnem sodišču na razvezo katoliškega zakona. Vprašate, če je mati dolžna, da se podvrže razsodbi pravoslavnega cerkvenega sodišča in če se bo smel njem mož po doseženi razvezi zakona veljavno ponovno poročiti. — Vaša mati kot katoličanka ni dolžna, da se odzove vabilom pravoslavnega cerkvenega sodišča. Tudi je prav nič ne veže bodoča razsodba pravoslavnega sodišča. Oče bo moral plačevati materi tudi v bodoče s sodbu priznano vzdrževalnino. Če bi se oče po pravoslavnem obredu zopet poročil, potem naj vaša mati pri pristojnem okrožnem sodišču, kjer sta imela z očetom svoje zadnje skupno bivališče, predlaga, da se ugotovi, da je drugi, pravoslavni zakon neveljaven. Po zakonitih predpisih, ki veljajo v Sloveniji, bo sodišče moralo proglasiti pravoslavni zakon za neveljaven, ker je nerazvezna zakonska vez, če je bil ob času sklenjenega zakona tudi le en del katoliške vere, tako dolgo, dokler ne umrje drugi zakonski drug.

Mlatilnica. P. F. P. — Naročili ste spomlad mlatilnico, katere ležišča so se mazala z mastjo. Poslali so vam pa drugo, katere ležišča se majo le z oljem. Takoj ste reklamirali, pa sploh niste dobili odgovora. Nato ste mlatilnico plačali. V jeseni ste govorili z zastopnikom tvrde, ki vam je rekel, da se dobijo tudi take mlatilnice, kot ste jo naročili. Vprašate, če lahko sedaj še zahtevate zamenjavo mlatilnice in če lahko trdijo tožite zaradi prevare. — Če od poslana mlatilnica ni ustrežala naročilu, ste imeli pravico zahtevati izpolnitev pogodbe na pogojen način, to je, da vam pošljejo naročeno mlatilnico, in povračilo škode zaradi nepravilne izpolnitve, n. pr. če ste si morali za ta čas drugo izposoditi, ali pa ste smeli staviti tovarni naknadni rok za izpolnitev in odstopiti od pogodbe, če ne bi bila v tem naknadnem roku izpolnjena. Sicer pravite, da ste reklamirali in nato mlatilnico uporabljali in plačali. S tem ste pač pokazali, da odobravate dobavljeno mlatilnico in ne morete sedaj več zahtevati zamenjave iste, niti tovarne tožiti zaradi prevare.

Služba pri pošti. A. L. — Pred letom dni ete vložili prošnjo za službo pri pošti, ki je pa še niste dobili. Radi bi zvedeli, ali boste sprejeti ali ne in kako dolgo bo treba še čakati. — Na to vprašanje bi vam moglo odgovoriti eamo pošto ministristvo. — Glede gostilniške koncesije pa vprašajte vse potrebno pri domačem okrajnem načelnstvu.

katerem mestu.) Opišite, če so mogoče tudi žleze lojnice, vnanje uho, vonj živali — kakšen je in na katerem mestu. Dostikrat bo nujno potrebno pregledati s povečevalnimi aparati razne zajedalce, ki živijo na koži in dlaki. Pisal bom o njih v »Domoljubcu«.

11. Razdelitev kožne toplote.
12. Notranja toplota telesa (kako se meri, to že veste). Dostikrat bo potrebno meriti toploto vsaki 2 uri in jo zapisati.
13. Veke in sluznica oči. — Lahko so bledorožaste, rumenkaste ali pa modre.
14. Nos in nosna sluznica.
15. Usta, ustna sluznica in razne spremembe v ustih; jezik, zobje, riganje.
16. Gornji del vratu, kašljanje, golšna žleza, sapnik, požiralnik, golša, mezgovni vozi.
17. Utrip.
18. Dihanje.
19. Splošno stanje, blato, seč, kri, živci.

Seveda ne bo vsakdo mogel navesti vseh podatkov, ki so potrebni, ali kolikor bodo popolnejši, tem lažje bo dati nasvet in tem točnejši bo. Če pa bi bila potrebna kaka specialna preiskava, potem jo bom pač moral zahtevati.

Lj. S. D. Vprašate, katero zdravilo najhitreje in najbolje učinkuje za zaprtje želodca in prebavil pri govedu.

Po vašem vprašanju bi sodil, da želite vedeti, katero zdravilo je najboljšje proti zaprtju goveda; Navajam vam samo preprosta, ki jih imate gotovo doma:

★

Repa in repino listje vsebuje mnogo solitnih soli, ki dobro čistijo, vendar imajo v večjih količinah slab učinek na srce. Zrežite repo in listje in položite živali. Ko opazite, da je učinkovalo, ji polagajte krmenega apna.

Ricinovo olje: Ravna se po velikosti in teži goveda, na pr.: za velika in odrasla goveda več kot za majhna in lažja. Potrebno je do 500 do 1000 gr. Temu vedno dodajte tudi enako količino tople vode in malo kuhinjske soli. Če tudi to ne bi učinkovalo, vam svetujem, da poiščete živinozdravnika, ker so vzroki lahko tudi drugačni. Dostikrat se pojavijo motnje prebavil zaradi prehlajenja; tedaj bi bilo dobro, če trebuh previjete z volneno odejo, da ga pregrejte in daste živali piti toplega čaja (kamilice in dr.) ali pa toplega alkohola (vino ali žganje). Čaja je treba nekaj litrov.

ODREZITE
„SLOVENC SVETOVALEC“
odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 30. oktobra 1938

Vesoljni potop

Ne vem, ali se še spominjate poslednjega vesoljnega potopa — najbrž se ga ne, zakaj take stvari, kot so pravične kazni in slično, ljudje kaj brž pozabimo. Pa nič ne de, vas bom pa jaz pri tej priliki spomnil nanj. Zgodilo se je pač, da se je Gospod vnovič razjezil nad zlobo človeštva, nad izprijetostjo, strankarstvom in drugimi gresi, in je sklenil, da tega ne bo več mirno gledal. Zatorej je poslal na svet deževje, ki je trajalo štirideset dni in štirideset noči. Meteorološka državnica postaja se je sicer izjavila po svoje glede na dež, vendar, ko je vodovje Labe segalo že do Muzejske zbornice, so začeli ljudje govoriti, da to ni nobena malenkost več in da bo to brez dvoma konec sveta. In prav so imeli. En del ljudi se je zatekel v cerkve, nekateri so naskočili banke in so dvigali svoje donarje (pa Bog ve, kaj bi bili z denarjem ob koncu sveta!), drugi spet so popivali in žrli in so živeli preko svojih razmer kakor prej; mnogo jih je tudi utonilo v barih. Pametni ljudje so si pač dejali, da je treba zoper vesoljni potop kaj ukreniti, na primer, zgraditi nasipe in jezove. Zatorej so se trumoma javljali k delu; toda načrti za te nasipe so obležali v ministrstvu za javna dela in pač še do tega dne niso rešeni. Slednji so začeli nekateri na lastno pest graditi nasipe, kjer se jim je pač zadelo. Toda, kaj je vse to zaleglo, ko je vodovje že prestopilo vse bregove in poplavlilo vso deželo in je še venomer raslo. Po drugih mestih, državah in zemljah ni bilo niti za spoznanje boljše. Bil je pač vesoljni potop, kakor je zapisano. Nihče ni znal stesati barka, zakaj ondodni ljudje ne znajo stesati niti splava, kaj šele barko!

V tem času je živel star gospod, po imenu Kirchner ali Navrátil ali kakor že. Kot upokojenec se je posvetil starinoslovju in je venomer iskal kje kak prazgodovinske najdbe. Nekoč so blizu Prage izkopali nekakšne lončene črepinje, ki so imele zareze ali črte; bilo jih je menda dvajset. Tedaj si je imenovan gospod Kirchner (ali Navrátil) vtpeval v glavo, da so ti znaki prastara pisava in da jih bo razbral. Ko jih je razbral, je dognal ime Sama in še nekaj čudnih imen. Ves nor od veselja, se je usedel in napisal knjigo o »Samovih preostankih«, v kateri je dokazoval, da izhajajo njegove črepinje od razbite žare velikega voditelja Sama in da oznanjajo tisti znaki na njej Samov življenjepis v nekem že zdavnaj pozabljenem jeziku pravih keltških narodov. Učeni starinoslovci so sprejeli to domnevo s porogljivim posmehom na znanje in so izjavili, da tisto sploh ni pisava, marveč je ponekod črtnast ornament. Odtlej je gospod Navrátil (ali Kirchnerja) pograbilo smrtno sovražstvo do učenih starinoslovcev in je v nešteto knjižnicah dokazoval, kakšni nevedneži da so ti gospodje in da so tiste njegove črepinje zares preostanki Samove žare. Z vsa ihto se je začel učiti keltških jezikov in je zatrjeval, da so na črepinjah besede, ki jih je on razvozlati, zares keltškega izvora. A kako bi znanstveniki prebrali o kaki stvari, ki je sami še niso dognali? Skratka, znanstvo se ni zanimalo za dokaze gospoda Kirchnerja (ali Navrátila). Gospod Navrátil je bil s tem osebo užaljen in je dalje bojeval svoj srditi boj proti učenim starinoslovcem. Nihčevar drugega ni bilo za njega svetlo ko, napisi na črepinjah in bitka za izčiščenje starinoslovja. Prav tedaj pa je nastal vesoljni potop.

Gospod Navrátil (ali Kirchner) je stanoval zunaj mesta blizu vodovoda. Njega ni prav nič brigalo, da je zunaj bilo ko iz škafe. Sedel je za pisalnikom in je pisal divjo razpravo zoper profesorja Anderla, ki je bil strokovnjak za keltške grobove. Pisal je in se ni za ničesar drugoja zmenil. Ko mu je prišla njegova gospodinja povedati, da je zunaj tako, kot bi bil konec sveta, je zagodrnjal, češ, naj ga pusti pri miru, da za take traparije nima časa. Kaj ga pa briga takale reč, kot je konec sveta? »Jaz bom temu Anderlu še pokazal,« je dejal: »tako ga bom raztrgal kakor čunjo. Njegovi grobovi,« je dejal, »sploh niso keltški grobovi, ampak so čisto navadni grobovi. Pa me bo takle topec učil o Samovih črepinjah!« — Naka je gospodinja vrgel ven, češ da se zdaj ne utegne zabavati, in je pisal dalje.

Čez čas nato je prišel sosed. Vsi stanovalci hiše da so soglasno sklenili, da bodo zgradili nasip zoper povodenj. »Kakšen nasip, gospod moj?« je rekel gospod Navrátil. »Kaj me le briga tvoji nasipi, gospod?« je zavpil. »Jaz se tu ubijam s tistim bedakom, tistim praznastvenikom Anderlom, pa tako, da si svoj živ dan ne bo več opomogel od mojih udarcev! Popolnoma ga bom poteptal, onesposobil ga bom in to sem dolžan storiti starinoslovju v prid, veste, gospod! Takle nevednež sploh nima pravice skruniti izumrle narode,« je zatulil gospod Kirchner (ali Navrátil). »Mene prav nič ne zanima vaš vesoljni potop; prizanesite mi s tem, prosim vas.« In se je usedel in pisal dalje. Tedaj je segala povodenj skoraj do polovice Venčeslavovega spomenika.

Slednjič je prihitela sestrčna gospoda Navrátila. Povedala je, da se bliža konec sveta. Naj ne pride, gospod Navrátil, k njej, da bodo zbrani ondi sami pravičniki. »Krasni pravičniki, zares,« se je rogala gospod Navrátil; »molite, seveda, a nikomur ne pride na mar, da bi se boril zoper tako sramotno praznastvo, kakršno zastopa tale Anderl! Pustite me že enkrat v miru s svojim koncem sveta! Zaradi mene naj bo desetkrat konec sveta, da bom le tistemu Anderlu s njegovimi keltškimi grobovi kako pošteno zasolil!« — Naka je zaklenil, da ga ne bi nihče več motil pri delu.

Vode so se dvigale višje in višje, dokler ni bila vsa zemlja poplavljena. Človeštva je bilo konec; nemara je to zaslužilo.

Ko so se vode spet odtokle in so segale le še do mestnega trga, se je pojavil imenovan gospod Kirchner ali Navrátil ves z grezom in blatom pokrit na čisti. Pod pazduho je imel polemično zoper profesorja Anderla tu je bil hud ko sto sršenov, ker ni mogel dobiti nobene tiskarne, ki bi mu natisnila njegovo brošuro. Ker se je sčasoma človeštvo spet obnovilo, so se novi ljudje čudili, kako je mogel ta gospod Kirchner ali Navrátil preživeti vesoljni potop? Ko so ga pa naravnost vprašali, je začuden razprl oči in rekel: »Kakšen vesoljni potop pa? Jaz sem takrat tistega neizobraženega Anderla pobijal. — Pomislite, ta nevednež si je upal ugovarjati mi glede na pisavo na črepinjah!«

Med nami povedano: prav nič ni bilo čudno, da je gospod Navrátil ali Kirchner preživel konec sveta. Saj vsi že zdavnaj vemo, da človeški srd ali fanatizem preživi vse katastrofe in vesoljne potope, in celo konec sveta se ga ne prime. (K. Capek.)

Umret je prišel

Bezeg je bil zrel in v nešteti kobiljah so visle modrobrne jagode v jasni jesenski dan. Vrabci so razsajali po vejah, ko je jutranja megla še visela nad vrtom, in poslednji od njih še niso imeli zadosti, ko so se že oglašili zgodnji večerni zvonovi. Spet in spet so posedali tudi drozgi in skorci na starem bezgu, in vse tisto ščebetanje in razsajanje je spreminilo mali vrt v majhen gozdič, ki se je zarastel v vas, da jo je ogreval jeseni in pozimi.

Slišati je bilo pa tudi zamolklo padanje jabolk in hrusk in veselo glasove otrok, ki so z jeziki in ustmi uživali zvrhano mero sladkosti tega leta in se niso niti z mislijo dotaknili zime, dasi se je dozevalo, kakor da že stopa z golih travnikov.

Nekoga takega dne se je zgodilo, da je zdravnik, ki je skušal ozdraviti dolgotrajno in mučno bolezen posestnika Petra, povedal njemu in njegovi ženi, da ni nobenega upanja več. Dodal je, da se utegne bolezen zboljšati edinole tako, da se odpravi bolnik v bolnišnico v mesto, kjer da ga bodo natančno in stalno opazovali in mu bodo to zlo, ki se ne nehomoma veča, in to neprestano bližajočo se smrt, tako rekoč iz telesa izrezali in izžgali.

A tedaj, ko je to izrekel, je zaplalo veselo vpitje ptičev v nizko izbo, ki so ji njena okna gledala na vrt. Ker je bila pa ta hrupna radost kakor opojna in prekrasna pesem življenja samega, je Peter zdravniku prikimaval, čeprav se je bil že sprijaznil s smrtjo in je bil že odmeril prostor njeni bridki tovarišiji v izbi in v postelji. Ali ni bila takšna jesen čudež, in si je človek zavoljo tega čudeža moral še zažeti življenja in mu je še oživel upanje? Nato pa bo prišla zima, ko bo vonj po gorčičih polenih prešinjal vsa vasa, in pa pomlad se bo vrnila, ko bodo zacvetale anemone pod starimi bukvami za vasjo — in še poletje s košnjo in z valujočimi žitnimi klasjem...

Resnično, če, še bi rad živel, še eno takšno bogato leto, še deset, še več let! Življenje je bilo polno dela in skrbi, res je, polno trpljenja in trdih bojev, pa je bilo tudi neizmerno čudovito. V vseh teh letih je rastele na vrtu bezeg in so bila jabolka in solata in zeljaste glave in majnice in vrtnice in lilije; pa ogenj v peti v zimskih dneh in močna skladanica drv ob hiši, in burja, ki je pošumevala z vejami po vrtu — in še vse, vse drugo.

In tako so ga obklesli v črno, pražnjo obleko, ki mu je bila postala preohlapna. Še enkrat je za slovo s pogledom obšel vse vrt, priporočil je ženi prasiča, ki ga naj za Martinovo zakoljejo, naj pazi nanj, da bo v miru in se bo tako čim bolj zredil. — Nato pa je napol sedel in napol ležal v zdravnikovem koloslu in se je odpeljal proti mestu in v ozdravljenje. Navzlic tresenju mu je vožnja dobro delala. Saj takle mož, ki se takole v vozu pelje iz domače vasi v mesto, vendar ni na smrt bolan, saj se ne pelje samo v mesto, marveč v naročje novemu življenju, novim pomladim in poletjem! Ljudje, ki sta jih na prvi vožnji srečevala, so se jima tako rekoč prijazno nasmihali, češ: Le naprej, naprej, saj bo še vse

dobro! In kmečki vozovi, ki so s svojim ropotom še preglasili hrumenje motornih koles, so bili obloženi s samim zaupanjem in upanjem.

Nato se je približalo mesto s svojim kislostim in zapeljivim vonjem po pivu in vinu, ki je vstajalo iz starih krcem.

Dokler ni slednjič vse to izginilo na belem in strogem hodniku v bolnišnici. Kakor da bi

bilo medtem minilo leto ali bi se velikansko morje zarinilo vmes. Obrazi usmiljenk so bili resni in tiho žalostni, ozračje ni bilo prežeto z divjo in prekrasno knjigo življenja, marveč z utrujenostjo in tajno plahostjo; ne z dehtenjem po jabolkih, hruskah in bezgu, marveč z vonjem po karbolu in z drugimi mrkimi in tesnobnimi dišavami.

Peter je spet nenadoma začutil, da je zelo bolan in da mu je zdravnik predpisal to bolnišnico kot poslednjo, kar preveč grenko zdravilo. Znoj ga je obilil in začel se je tresti, kakor da bi se bil pravkar izmučil z napornim delom. Brž so ga dali v posteljo. Spočetka sploh ni opazil, kje da ta postelja stoji in kdo je razen njega še v tem visokem in svetlem prostoru. V duši mu ni bilo ničesar drugega kot občutek neskončne zapuščenosti in neznankega strahu, češar ni mogel doumeti in ne sam sebi priznati.

Šele čez dolgo časa se je iz te medle in zatohle megle pojavil svet, ki je imel dva obraza in dva glasova: obraz šestdesetletnega čemernega človeka in obraz napol odraslega, precej zabitega fanta; in star, večno stokajoč in cmerikav glas, in mlad, surov in domisljiv glas.

Zdelo se je, da ima stari hude bolečine, a Petru se ni smilil, marveč se mu je studil

in se je jezil nanj. Mladi bolnik pa je venomer pripovedoval kvante in se hrupno smejal, da je udarjalo ko z bičem na ušesa.

Okna so imela šipe iz težkega, rižastega stekla, ki so le napol propuščale pristrčno dnevno luč skozi. Pogled je moral spet in spet obstati na strogem vzorcu belih sten, na modenini posteljnaki in na četrkotnikih vrat.

Doma pa se je pogled svobodno razprostrl v zelenje drevov in v paradiž pticv in oblakov. Jelnik zavoljo življenja se je sprijaznil s tem, ker si je mislil, da se bo hkrati z borbo zoper bolezen in smrt začela borba za bodoča poletja in žetve, in neskončno je bil nesrečen, videč, da bije v bolnišnici drugačna ura ko zunaj v njegovem življenju, in da je ta ura mnogo bolj počasna in preudarna. Šele čez nekaj dni so ga rentgenizirali in potem je trajalo spet nekaj dni, dokler ni prišel zdravnik in mu je povedal, da bo treba še dva tedna, dokler ne bo bolnik torej, da ga bo mogel temeljito preiskati.

A ko sta minila ta dva tedna in še tretjega pol, je izjavil, da se bo nemara le kaj doseglo brez noža, če že ne pot ozdravljenja, pa vsaj začasno izboljšanje. Da srce ni tako močno, da bi moglo prenesti neskončni napor zaradi operacije.

Peter je sprejel to vest, kakor je sprejel že vse drugo v tej hiši. Toda ko je odšel zdravnik in se je mladi bolnik poleg njega začel norčevati iz njegove boleznin in iz zdravnikovega upanja, je vzkipelo v njem. Planil je iz postelje, udaril zasmehevalca v obraz in je butnil v okno, kakor da bi hotel poklicati sonce in veter na pomoč.

Starec je začel stokati, da je mrz in da naj okno zapre. A čim je zapihal vanj veter od zunaj, veter širnega sveta in njegove vasi, je bil Peter nenadoma ves spremenjen. Po dolgem času je spet privrkal globoko zajel sapo, svet se mu je zazdel povsem drugačen in v blodnji opojne sreče, ki je bila tako redka v njegovem trpljenju, si je dejal: »Doma hočem umreti!«

S tresočimi se rokami se je oblekel in čez nekaj minut je stopal med stokajočim kričanjem starca in zagrizenim smejanjem fanta iz sohe, ki mu je požrla štiri prelestne jesenske tedne njegovega življenja kakor požrešna zver.

Ko je utripajočega srca stopal po hodnikih, ni našel ne sestre ne zdravnika, ki bi ga bili spoznali. Vrata so se mu sama od sebe odprla. Kamalu je stal na čisti, zunaj v svetu, ki se mu je zazdel s svojimi barvami in hrupom, s hišami in ljudmi čudovitejši kot kdaj prej.

Ni občutil ne bolečine ne utrujenosti, celo prav lahko je stopal. Ko se je bližal trgu

Dekla

Prišla je na posestvo šele nedavno. Imela je velike, temne oči, v katerih se je izražalo začudenje in preplahnost. Na njenem širokem obrazu je bil molk gozda. Bilo je v resnici nekaj posebnega na njej.

Njena mati je bila od tam, kjer leži dežela nekoliko višje v hribih in kjer so ljudje čisto bolj pijani od svoje lastne krvi, kot od mladega vina. Bila je iz tistih krajev, o katerih krozi čude, divje zgodbe, kjer celo mirnega človeka iz doline pograbi čustvo, ki izhaja iz pravičnine, če se naseli tam.

Blada je s svojo molčečo odtujenostjo budila pozornost v vseh. Hlapci na dvoru so se sprva šilili z njo, kot z ostalimi deklami. Toda čudno! Nebena šala, če je bila prednja ali ne, ni našla odmeva pri njej. Ostala je kljub vsemu molčeča in samosvoja. Ob nedeljah je sedela na klopi pred hišo in strmela z vlažnimi očmi tja daleč preko polja, ki je ležalo v senci temnega gorovja.

Nikoli ni poklepotala ali pela z ostalimi deklami. Če je stala ob vodnjaku in s toplim občutkom zrla v večerni mrak, je bilo, kot bi nekaj iskala mirno in s preudarkom.

Pozneje pa se je navezala na igralnega dvorja Jožeta, ki je čez polje delal v bližnjem gozdu. Bila sta si po značaju skoraj enaka. Bil je sirota, kajti mati ga je še čisto majhnega pustila v nekem hlevu spečega na snopu slame. Zrastle je potem ob mehkih nosnicah živali in postal visok in močan, toda zelo počasni misli.

Njegovi lasje so bili gosti, kuštravi kodri, ki so mu neprestano padali preko čela skoraj do velikih rdečih ust. Takoj ko je odrasel, je postalo njegovo življenje divje, nestalno. Poleti je bil drvar in je živel skoraj samo ob kruhu in vodi. Pozimi pa se je pri tem ali onem kmetu lotil kakšnega dela, največkrat samo za božji lon. Nikdar ni ostal v eni hiši več kot teden dni in tudi nikoli ni stopil dvakrat čez isti prag. Zdal pa je služil pri istem kmetu kot Blada nenavadno dolgo.

Bila je topla, krasna noč, ko sta se prvič srečala na kmetovem dvorišču. Blada je ravno odhajala v svojo sobo, Jožef pa v hlev. Obstala sta in njune oči so se srčale. Blada je vatrepetala in hotela zbežati. Njega pa je obšla njemu še neznana moč, in tako se je zgodilo, da je v tej noči postala Jožetova žena.

Naslednje jutro je vstala Blada trudna, vendar popolnoma izpremenjena. Z drhtečo roko si je pogladila bogate, svetle lase nazaj in lahko kot mačka smuknila preko dvorišča.

Dekle so ostrmele. Toda šla je mimo njih tako ponosno in ljubko, da si ji niso upale reči niti besedice. Prišla je nadnjo kratka, bleščeča, čeprav nekoliko pozna pomlad, kateri se je vdala popolnoma, z vsem svojim bistvom. Šla je svojo pot, ne da bi komu kaj zaupala, in ljudje na dvoru se niso drznili govoriti pred njo o njej sami. Nikoli več ni Blada slišala kake hudobne besede.

Toda v začetku jeseni so postajale Jožetove oči svetlečje in v njih se je izražala misel, ki ga je preganjala redno vsako jesen. Bližal se je čas, ko dvorji zapuščajo gozdove. Nemirna kri, najbrž podedovana po očetu, ga je popolnoma prevzela. Neke noči v septembru je spal nemirno kot deček, ki sanja o tujih krajih. Boječ mu je Blada zrla v obraz. Toda, ko se je prebudil, je samo rekel: »Proč moram. Blada! Ona ga je začudeno pogledala. Toda Jožef je že stal pred vrati, jih brž odprl in že ga ni bilo več. Hotela je za njim, toda preden je prišla do vrat, ni bilo o njem več sledu, kot ranjena žival je zaklicala v jutranji somrak preko dvorišča: »Jožef, Jožef...!«

Potem je prišla v hišo blada in z omahujočim korakom, da se ni nihče drznil ziniti besedice o tem, kar se je pravkar zgodilo.

Kot žival, ki ni našla nobenega drugega izhoda, se je Blada zopet vrgla v osamljenost in molk. Ne da bi sama vedela kako, je nastal med njo in ljudmi prepad. Ni ji bilo več mar ne hiše ne hleva. V delavni obleki, kot je ravno

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem donarnem kursu. Vrši vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček. račune: Belgija: št. 8064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-68, Ned Dienst; Luksemburg: št. 5907, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

in je stal med stojnicami in košarami, je še mislil na to, da bi ženi kaj kupil, kakor je to storil pred dvajsetimi, tridesetimi leti. A vedel je, da ni imel niti novčica, saj je bil odšel v bolnišnico brez denarja. Nato pa se je začela tista pot, ki je pozneje vsa vas govorila o njej in so se pri tem slehernemu gorosile oči. Za pot, ki je prehodi zdrav človek v poldrugi uri, je potreboval šest ur hoje. Neštetokrat se je moral ustaviti, da se mu je malo umirilo njegovo boleče, butajoče srce. Neštetokrat se je moral usesti kraj ceste, boječ se, da bi mu noge ne opešale, preden bi prišel domov. Neštetokrat je začutil, kako se ga hoče polastiti ohup, a tedaj se je vzravnil in je povedal ptičem in drevju okrog sebe: »Doma hočem umreti!« V dno srca pa mu je vzklikalo: »Doma hočem živeti!« Tisti, ki so ga videli na cesti, so videli popolnoma starega moža, ki je šel tako počasi, kakor pač hodijo prav stari, izčrpani ljudje — drugača pa niso opazili.

Ko je zagledal prva drevesa domačega gozda, je zaplalo v njem neizmerno zmagovalje, ki ga ni več zapustilo. Večrilo se je že, ko je prišel do svoje hiše. Žena, ki mu je odprla vrata, je zavpila, a mirno jo je prijel za roko, rekoč: »Doma hočem umreti.« In nato je ležal v svoji izbi, ki je vanjo prihajal vonj po vrtu in zemlji in razsajanje krunjenj. Zahvalil je Boga, da se mu je beg posrečil, da je bil doma, da je mogel slišati krunjenje svojega prasička in kokodakanje svojih kokoši. Zaprl je oči in je zaspal kakor dete v materinem naročju.

Čez dva dni nato je umrl. Staro utrujeno srce si je izvojskovalo vrnitev v domačo hišo, a je hkrati izrabilo vse poslednje moči. Vrabci so se podili po vrtu in njih ščebetanje je plalo k njemu, in iz ozračja so se oglašali klci divjih gosti.

Smehljaj se je, ko je umrl.

(J. K.)

bila, je odšla. Pozabila je vzeti s seboj celo revno lastnino iz svoje sobice. Šla je skozi gozd in potem preko travnikov, toda ona tega ni opazila. Hodila je po listju, ki je šumelo pod njenimi nogami, hodila je kar naprej, dokler ni legel mrak na zemljo. Noč je prebila pod visokim, z mahom preaslim drevesom. Ko pa so se v njegovem vrhu oglašili ptiči, je vstala in se odpravila dalje. Hoja v hladnem jutru je nekoliko umirila njeno bolečino. Postala je lačna.

Hodila je še približno uro dolgo, ko je prišla že visoko v gore na pašnik, kjer se je paslo govedo. Zopet je oživila. Šla je med čredo in pod njo skalo je zagledala starega, mrkega pastirja. Poleg njega je sedel na tleh majhen deček, ki je izrezaval iz limbovega lesa sam Bog vedi kaj. Pastir je spoznal njeno stanje in ji ponudil mleka, sira in črnega kruha. Blada je jedla in za hip pozabila svoje gorje.

Tu gori, kjer je ležal gozd daleč spodaj pod njenimi nogami, in kjer padajo stene skal strmo navzdol, se je spomnila matere in domačega kraja, in to ji je vrnilo moč in zaupanje. Jožef ji je postal tu bližji skoraj bolj kot v času njune ljubezni. V njej je rastle novo življenje in gibanje, ki ga je od časa do časa s strahom občutila, bilo je tako sladko, da jo je omamljalo. Bladina mirna duša se je vdala slutnjam in obrazek malega ji je privrkal prišel na misel.

Med tem njenim sanjenjem so živali odšle v staj, kajti padla je že večerna rosa. Dvignila se je tudi ona in od daleč sledila pastirjem v koč, kjer je jedla z njimi pri ognjišču, nato pa se trudna ulegla v seno k počitku.

V začetku so pastirji začudeno gledali to molčečo tujo ženo, toda ko je dan izginil na zahodu, je odšla Blada v koč pripravljat večerjo, in ko je potem zakrpal luknje v njihovih oblekah, so pozabili, da bi jo vprašali, kdo in odkod je, kot je pozneje ona sama pozabila na odhod. Tudi ni bilo tako važno, tu med živino in rastlinami, med kamenjem in pastirji, če je ostala.

Vsahil zvečer, ko so pastirji piskali na svoje piščalke, je tudi Blada tiho zapela v kakem temnem kotu koč, kamor je luč komaj dosegla. Starcu in ostalim ni postala kri zaradi tega nič bolj vroča. Nekoč jo je pobožal stariček s svojo trdo roko po laseh. Samo takrat je odprla usta, kot bi hotela nekaj reči. Toda že ji je šinil strah preko obraza in niti glasu ni bilo iz njenih ust.

Pred okni koč pa je ležala nekoga jutra globoko spodaj dolina svetla in bela v prvem snegu.

»Pripravite se, jutri odidem v dolino!« ji je dejal stari zvečer tistega dne. Toda Blada je nemo zmajala z glavo.

Ko pa so pastirji naslednje jutro v resnici zapuščali koč, ni bilo Blade nikjer. Klicali so jo in iskali, toda zaman. Končno jim je bilo, kot da mora biti tako in ne drugače, pa so odšli brez nje. V dolini so potem pripovedovali o njej župniku in vsakemu, ki jih je hotel poslušati, in govorica se je razširila o čudni mladi ženi v gorah po vsej dolini kot stara, lepa pravljica.

Blada se jim je skrila v bližnjem gozdu in jih opazovala. Šele ko na planini ni bilo nikogar več, je prišla nazaj. Koča je bila odprta, kjer so pastirji pustili hrano, ker so mislili, da se kdaj le vrne nazaj v koč.

Usled se je na klopi ob ognjišču in prvič občutila, da ji ni dobro. Prihajal je njen čas, in s stisnjenimi zobmi, ponavljajoč molitve, ki jih je slišala od svoje matere, je prenašala bolečine.

Zunaj je bila hladna zimska noč, ko je Blada porodila dečka, ki je vzbudil mater z glasnim jokom iz trpljenja.

Nekoga novembra dne, bilo je mrzlo, toda jasno, se je napotil Peter Vinasser v samotne planine, pokrite s snegom, čisto sam.

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Frtaučku Gustl ma beseda

Čakite no! Dons vam morem pa na kašna druga struna ena zabrenkat, koker punavad brenkam. Na ta struna sa me šele pred kratkem diplomati navadel brenkat. Jest mislem, de bo šlu glih tku dober, sej sem muzikaličen. Prou puseben britten pa tud ni treba, de b člouk biu. Ta reč je ja tku ajnfah, de nekol taga. Kene, za ena

struna moreš prijet in ja tku fejt držat, koker tat briča. Keder pride tku delec, da b blu zajna putegnt, pa hiter kašna druga zabrenkat, pa zajna ulec. Tu se je du zdej še zmeri prou dober ubnesel, če ze ne glih za tista struna, ke s ja držu, se je pa za una, ke s pol zajna putegnt, keder je blu treba putegnt. Če men na verjame, pa diplomate prašite, sej sa zdej še pr žiulejn, ke ni vojska ven zbruhelna. Seer pa u vojsk tud še nisa nubenga diplomata ukul prnesel. Diplomati sa preveč dober rodoljubi, de b nam delat stroške za tiste spumenike, ke jih punavad padlem junakem pustaulama. No, zdej nej pa eden reče, če ni tu lepu ud nh.

Pa pestima zdej diplomate prmah, de se jim na bo koucal. Zdej zadne čase sa vender mogel tulk pretpet, de jim prou žiher mal pučitka prvošma. Sej vema, de se jim bo prlegu. Dejma se dons raj kej družga pument. Bo že še tku prilika naesla, de boma mogel na diplomate nazaj pridet, sej še ni svet čist s plankam zabit.

Zdej en dan je bla ena deluska deputacija pr men. Sej sa m puvedal, kera organizacija zastopa. Al kdu s bo pa tu zamerku, kera organizacija ta deputacija zastopa, ke je zadne

čas je tulk eneh deluskih organizacij, de pride že skori na usagca deluca ena? Pa tu je tku useglih, ud kere organizacije je bla ta deputacija. Prtuzvala se je preke men, de jih fabrikanti, pa tudi drug majstri, preslab plaču-jeja, dela pa velik preveč ud ah pugervaja. Ta deputacija me je prusila, de nej se tud zajne mal putegnem. Ta deputacija m je še clu naprej vrgla, de sem se jest za usaka figa putegnem, sam zajne se še nistem nekol.

Tu pa ni res, koker veste. Jest sem se že ud nekdej za deluce putegvou in te deputaci sem tudi tu puvedu. Pa veste, kua m je udgugurila? Rekla je, de se jest sam za katolske deluske organizacije putegujem, zajne pa ne. Tu pa ni prou, je rekla deputacija. Za katolske organizacije se bo že Buh putegnem, jest nej jih pa pestim prmah. Za komuniste nej se raj putegnem, ke sa glih tak reveži, ali pa še več.

Jest se nistem mogu z nim u špeter spušt, ke kumunisti na puznaja nubenga špasa. Čist lohka sa mel u varžeteh clu kašne bombe. Sej veste, kašen sa kumunisti. S takim ldm je bulš, de je člouk prjazem, u luft na gre nubeden rad, če nima eroplana na razpulgajne. Jest sem jim rajš reku, de se bom tud zajne putegnem, sam puvedat m morja preh, kua jim na sre leži, de bom vedu na kermu konc bo treba ta reč u roka prijet, de bo kej zalegel.

No, prec na tu sa m začel pa tku jamrat, de sem mou kar naenkat pouhna glava nhh križu in težau. Pa b m rad še naprej jamrat, h sreč sem mou pa že tud ušesa tku pouhne, de sa sami sprevidel, de na bo mogla nubena reč več skuz. No, pol sem pa jest za beseda puprjeu in jim tkula puvedu:

»Gospoda moja! Jest nč družga na rečem, koker de je use tu, kar ste m tlela puvedal, gola resnica. Jest vam prou rad verjamem, de b vam blu velik lubši, če b se vam mn dela nalagal, pa raj mal več plače dajale. Tu je tku jase, ket beli dan. Tud jest b biu za tu.

Sej vender usak člouk ve, de se ud samga dela na more žiut, ud sameh plač se pa lohka fajz živi, če nisa premejhne. Gospoda moja! Jest sem prepričan, de ni organizacije na tem svet, de b bla proti temu predloge — sevede mam jest tle u misleh sam tiste organizacije, ke morja nhn člani ud plač žiut, na mislem tisteh, ke ževeja ud dela, sevede ud dela drugoh. Koker vam je znan, ma pa usaka medalja dve plati in usaka plat je drgačna. Tud naš kuvanci, koker tud bankuci sa glih tak. Usaka plat je drgačna. Vite, zatu s more tud usak člouk ta narpreh ogledat ube plati medalje, koker tudi našga družbiža in bankucu. Jest pa puznam use tu ud ubeh plati, čeprou nimam medalje, pa bankucu tud ne. Tistga družbiža, ke ga mam učaseh, pa raj u misu na uzamem, ke se na splača. Vite, zatu pa jest tud vem, kuku je s to rečjo. Le poslušite me, pa bote tud vi vedel.

Puglejte! Fabrikanti in tud drug majstri b šli prou gvišen delucem rad na roka, kulker se da, pa sami na veja, kuku b naredel, de b blu zajne pa tud za deluce bulš. Kene, če b rekel majstri in pa tud fabrikanti delucem, de nej ud zdej zanaprej delaja sam pu šter ure na dan in jim bo tku ustal kar celoh dvejset ur usak dan za pučitek. De pa na boja mogel deluci rečt, de sa umazan, jim boja pa plačal za usaka tista ura, ke boja delal, en dinar več. Na vem, kua b deluci rekel. Puseben ustregel b jim s tem prbulškam prou gvišen ne, če prou b se na mogel prtuzvat, de jim preveč dela nalagaja. Nahtere faberke in tud ene par rudenku je šlu že delucem tulk na roka, de jih pestaja sam pu tri dni na teden delat, šter dni sa pa frej in jih purabja lohka za soje putrebe. Pa miselte, de sa bli deluci s tem zaduolen, če prou se je ud nh pugervall sam tri ure dela na dan? Se bl sa zabaulal in se prtuzval, koker se prtuzujeja in zabaulaja tist, ke morja delat pu deset in clu dvanajst ur na dan.

Asten, gospoda moja, puvejte zdej sami, kuku b se mogla ta reč uštimat, de b blu za use prou. Jest zdej prou res sam več na vem, kuku b se mogel naredit, de b se vam pa tud

fabrikantom in pa tudi drugem mojstrem ustregel. Saj sami veste, de delodajaucem na more bit lubu, če deluci čezne zabaulaja in jih skuz zube ulačja. Tu tud na gre. Fabrikant je fabrikant, mojster pa mojster. Tu je treba pu-misel.

Sej še ni prou douh tega, ke je ena kumunistična organizacija delodajaucem predlagala, de nej se tku zmenja, de boja deluci delal pu osem ur na dan. Tu pa čist zastojn. Plaču-jeja nej jim pa raj sam tisteh šestnajst ur, ke boja frej in de nč več na pugervaja ud ure, koke jim jih zdej plačujeja. Sa rekel, de tist čas, ke morja delat, tku na nucaja gnarja. Gnar nucaja sam tekat, keder sa frej. Če sa bli delodajauci s tem predlogam zaduolen, pa na vem. Mende se še zdej pugajaja.

Vite, zdej sa holt tak časi, de lde na morja shajat brez opozicije. Usak ulec na soja plat, sevede pol pa na morja pridet nekamer naprej. Puglejte, z našem špetalam je glih tku. En bounik prauja, de nečja kar pu trije na en pojest ležat, ampak čja met usak soja soba. Sej sa že tli tku naredit, pa sa precu drug bounik protestiral. Rekel sa, de nečja usak u soj sob ležat, ke pol b jim blu douhčes. Če pa če uprava dat na usaka viža usakmu bou-nike soja soba, more pa tud u usaka soba pu-staut en radio-aparat, de jim bo kratak čas delu. Ke pa uprava nima tulk gnarja na raz-pulgajne, de b u usaka soba pustaula en radio-aparat, je ustal pa use pu ta starem. Pr nas je že tku, de mama zmeri več opozici, koker pa kruha.

F. G.

Šah

Prihodnjio nedeljo bo naš državni prvak, Ljubljanski šahovski klub postavil v težko preizkušnjo. Amaterski šahovski klub iz Zagreba se za borbo z državnim prvakom zelo skrbno pripravlja in namerava postaviti najboljše moči, med njimi tudi mojstre prof. Astaloša, dr. Drezgo in dr. Kalavarija. Za to tekmo rida že dolgo veliko zanimanje, saj bo odločila, kdo se bo boril v finalu. Tudi Ljubljana se trudi, da bo poslala v Zagreb svoje najboljšie moči, da bo branila z vsemi silami naslov državnega prvaka, ki ga varuje uspešno že več kot štiri leta.

Zanimivo šahovsko prireditve so imeli šahovski klubi iz Ljubljane v soboto 22. t. m. Pet klubov, med njimi LSK celo z dvema moštvi, se je borilo v brzi igri za ljubljansko prvenstvo. Zmagalo je seveda dobro izvežboano prvo moštvo Ljubljanskega šahovskega kluba pred SK Amaterjem in Triglavom, ki sta si razdelila drugo in tretje mesto. Prireditelj je organiziral medklubski odbor ljubljanskih šahovskih klubov pod pokroviteljstvom predsednika Slovenske šahovske zveze g. Cirila Vidmarja.

Botivnik — Rabinovič

1. Sg1—f3, d7—d5; 2. d2—d4, Sg8—f6; 3. e2—c4, e7—e6; 4. g2—g3 (iz težnje, postaviti črnega pred nove in težje probleme, je nastala še ta otvoritev, ki jo je z uspehom uporabil večkrat tudi Aljehin v matchu z Euwejem. Tartakover ji je dal ime katalonska otvoritev, kar se je hitro udomačilo). Lf8—e7; 5. Lf1—g2, 0—0; 6. 0—0, e7—e6 (s to potezo pričena črni zanimiv načrt, ki bi pa proti točni obrambi le ne bil uspešen. Bolje je Sb8—d7 ali tudi b7—b6); 7. Sb1—d2, Sb8—d7; 8. Dd1—c2, b7—b5 (črni dosledno izvaja svoj načrt); 9. c4—c5! (s tem prične beli zanimivo in za črnega zelo nevarno akcijo); Dd8—e7; 10. Sd2—b5! e6—e5; 11. Sf3×c5! (na d4×e5 bi prišlo Sd7×e5 in nato na Lc1—f4 Sd5×f5+), Sd7×e5; 12. Lc1—f4, Sf6—g4; 13. e2—c4! (partija je postala izredno živa. Beli dobi sedaj kmeta). d5×e4; 14. Lg2×e4, f7—f6! (na vse drugo bi bil črni v zelo težki poziciji, dočim ima zdaj za kmeta vsaj upanje na protigr); 15. d4×e5, f6×e5; 16. Le4×h7+, Rg8—h8; 17. Lf4—d2, Le8—e6; 18. Ld2—a5? (s tem podi beli črno damo na boljše polja in samo izgublja čas. Bolje bi bilo f2—f3 itd.). Dc7—e8; 19. Sb5—d2, Tf8—f6! (beli je le malo popustil in že je črni v napadu. Sedaj grozi zelo neprijetno Tf6—h6); 20. h2—h3, Tf6—h6; 21. Lh7—e4? (tu je bilo že potrebno h3×g4 in na Tx h7 f2—f3. Črni napad postane sedaj nevzdržen in beli mora poleg tega vrniti še kmeta). Th6×h3; 22. Le4—g2, Th5—h6; 23. Sd2—e4, Dc8—e8 (še črna dama hiti v napad); 24. Tf1—e1, Dc8—h5; 25. h2—h3, Ta8—f8 (vse črne figure so sedaj tako učinkovito postavljene, da beli že nima več uspešne obrambe); 26. Ta1—d1, Le6 d5; 27. Te1—e2, Dh5—h2+; 28. Kg1—f1, Tf8×f2+ (s tem dobi črni končno figuro); 29. Te2×f2, Sg4—e3+; 30. Kf1—e2, Se3×e2; 31. Td1—h1, Dh2×h1, Th6×h1; 33. Se4—c5, Le7×c5 in beli se je vdal, ker ima figuro manj v brezupni poziciji.

Tehnika:

Boj ropotu!

V mnogih področjih tehnike je za konstrukcijo zelo važen ropot, ki nastaja pri delovanju katkega stroja. Posebno važno je to n. pr. pri pripravah za prezračevanje dvoran in podobno.

Čeprav etroji, ki so sami posebej potrebni za prezračevanje (ventilatorji), sami po sebi še dosti tiho tečejo, se vendar lahko zgodi, da s svojim šumom učinkujejo zelo neprijetno. Zamejimo si n. pr. koncertno dvorano, kjer bi nas redki najlepši trenutki motilo brnenje ventilatorja.

Ropot, ki nastaja pri zračenju, se seveda ne da nikoli popolnoma odpraviti, saj moramo pomisliti, da ne izhaja šum samo od stroja, ki poganja ventilator, ampak tudi od zraka, ki prehaja skozi kanale v steni, in na vstopu in izstopu v prostor, ki ga zračimo. Pri vsem tem si pomagamo na različne načine. Največjo skrb moramo posvetiti motorju, od koder prihaja največ ropota. Stroje položimo z gumijem. Skrbno moramo pregledati pogon ventilatorja, saj vemo, da povzročajo precej ropota spone na jermenih, ki ženejo ventilator, dalje izrabljeni ležaji itd. Kanali, skozi katere teče zrak, se po navadi preoblečejo s snovmi, ki dušijo glas. Nizki toni se dušijo tudi na ta način, da se precej v zračnem kanalu naglo razširi in spet zoži. Tudi pri vstopu in izstopu kanal se mora paziti, da ne nastaja prevelik šum. Vstop je treba tako izdelati, da prehaja zrak skozi ozke špranje iz prostora, ki ga zračimo v odvodne kanale. Na mestih pa, na katerih dovajamo zrak v prostor, moramo poskrbeti, da ima zračni tok čim manjšo hitrost.

Ropot, ki nastaja, se meri s posebnimi pripravami v prazni dvorani, v višini glave sedečega človeka in sicer tri metre daleč od odprtine za zračenje. Pri tem se ne smejo prekoračiti vrednosti, ki so predpisane za posamezne primere, n. pr. za koncertne dvorane, gledališča in kine 20 fonov, za pisarne 30 fonov, za kavarne 35 do 40 fonov i. t. d.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17					18			19		
20				21					22			23		
24	25	26	27	28	29	30		31	32	33	34	35	36	
37				38					39			40		
41				42					43			44		
45				46				47	48					
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
64				65					66			67		
68				69					70			71		
72				73					74			75		
76	77	78	79	80	81	82		83	84	85	86	87	88	
89				90					91			92		
93				94					95					

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehalo pri debelejših črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. del ženske narodne noše, 5. druga beseda za vojaškega duhovnika, 10. majhna starogrška denarna enota, 16. nekdanja slovenska telovadna organizacija, 17. tuja beseda za pozitivni električni pol, 18. druga beseda za del, 19. gora v zahodnem delu Male Azije, 20. glavni pritok reke Drine, 21. kraj na Koroškem, 22. desni pritok reke Volge, 23. velika lesena posoda, 24. poljski plevel, 28. ruska sveta podoba, 32. prostor v cerkvi, 35. skrajšano žensko krstno ime, 37. reka na Stajerskem, 38. vrsta dragoga kamenja, 39. poletna vrtna hišica, 40. druga beseda za spono, 41. trdnjava v severnem delu Španije, 42. letoviški kraj v Švici, 43. del obraza, 44. del na-

slova, 45. tuja beseda za hudobnega duha, 46. tuja beseda za uradno listino, 48. vrsta snovi za gradnjo cest, 49. spodnji del noge, 56. druga beseda za razvalino, 64. majhna lekarniška posoda, 65. vrsta srednjeveškega orožja, 66. turški gospodar, 67. moško krstno ime, 68. tuja beseda za državno blagajno, 69. tuja beseda za oddelek, 70. voda v zmrznjem stanju, 71. ženska oseba iz svetlega pisma, 72. druga beseda za upanje, 73. tuja beseda za lepo opremljeno sobo, 74. trgovski izraz za predplačilo, 75. del sohe, 76. desni pritok Donave na Bavarskem, 80. naslov Shakespearov tragedije, 84. druga beseda za spanje, 87. datum iz starorimskega koledarja, 89. druga beseda za vrednost, 90. kraj pri Črnoljubi, 91. švicarska pokrajina, 92. kraj nad Tržičem na Gorenjskem, 93. tuja beseda za žgano pijačo, 94. tuja beseda za odmerjeno cestišče, 95. tuja beseda za stolpič.

»Da, tu ostanem,« je odgovorila s trdim, tujim glasom, »dokler ne pride Jožef!«

Peter se je radovedno ozrl v njen obraz, v katerem se je zrcalilo upanje v njegov prihod. Pobožal je še enkrat otroka, potem pa je odšel nazaj v dolino.

Peter Vinasser je bil še mlad mož. Vendar ni poznal samo lahkega in veselega življenja, zato je rad posredoval tudi tam, kjer je bilo posebno žalostno in zamotano, in kjer so bili med nekrivdo in grehom, med srečo in revščino, še drugi vzroki. Tam je iskal Peter Vinasser. Zato tudi mu ni bilo težko najti hlapca Jožefa. Našel je molččega velikana na klopi pred hišo, kjer je ravno služil, ko jn z blodnimi očmi strelal v praznino. Duhovnik mu je ponudil roko. Njune oči so se srečale in Peter Vinasser je v hipu spoznal, kaj ga tare. Zado-stoval je samo nekaj besed in hlapec se je takoj dvignil in mu sledil ven iz vasi skozi gozd in ni vprašal kam. Tako sta prišla do studenca in duhovnik mu je od daleč pokazal koč, kjer biva ona. Odšel je proti koči in pre-stopil prag. Od veselja je pozabil na pozdrav, pozabil je celo kaj vprašati. Jožef je bil tu in to je bilo vredno več kot vse drugo. Vzela je otroka in mu ga položila v naročje. Jožef ga je stisnil k sebi in njegov obraz je preletel srecen smehljaj.

Potem sta stopila iz koč, zaprla vrata za seboj in se z duhovnikom odpravila v dolino. (A. Wernherr.)

Ko je prišel na pašnik, je našel pri zamrznjenem studencu stopinje. Sledil jim je in brez iskanja prišel naravnost pred Bladino koč. Sedela je ravno na pragu z malim v naročju. V prvem hipu se je že hotela skriti v koč, toda ko je spoznala v njem duhovnika, jo je obšel topel, nežen spomin na otroška leta in obstala je s plašnim obrazom pred vrati.

Petru Vinasserju je bilo hudo ob pogledu nanjo. Bila je skoraj izstradana z izsušenimi prsti, katerih se je otrok kljub temu krčevito prijemal. Tedaj je duhovnik spoznal, s čim jo bo najlaže pripravil do besede. Ponudil ji je kruha, ki ga je vzel iz svoje torbe. Smehljaj je širil preko njenega obraza. Iztrgala mu je kruh iz rok in ugriznila vanj kot sestrada na žival, z velikimi, belimi zobmi.

»Kako lepega otroka imate! Kako mu je ime?« Zopet se je nasmehnila in dahnila je ko-maj slišno: »Jožef, krstite ga!« In iztegnila je roke z detetom proti njemu.

Duhovnik ji je vzem otroka in ga odnesel k studencu. S prstičem je segel po vodo in jo zlijl na malo kodrasto glavico. Mali, ki je čutil, da ni pri materi, se je pomiril šele, ko je ležal zopet na njenih rokah.

»Ali greste z menoj v dolino?« jo je vprašal nato.

Zmajala je z glavo. »Kaj hočete res ostati tu vso zimo brez hrane in brez vsega?« se je začudil. Ona pa se je samo čudno zasmejala in ta smeh se ji je padal na duhovnikovo srce.

Italijanski kmet se seli v Afriko

Velikanski poskus Italije, ki je 20.000 italijanskih kmetov naselila v Afriki. Višek organizacije

V petek, dne 28. oktobra letošnjega leta je iz Italijanskega pristanišča Sirakuza odplulo v Afriko mogočno brodovje 30 parnikov, na katerih se vozi 20.000 Italijanov, ki se za vedno poslavljajo od svoje domovine ter gredo v Afriko, ki naj postane njihova druga domovina. Teh 20.000 ljudi je razdeljenih v dve skupini. Obe skupini se med seboj razlikujeta po našitkih, ki jih imajo ljudje prišite na prsih. Eni imajo rdeče našitke, drugi pa modre. Po teh našitkih lahko vsakdo spozna, kam je namenjen, ena brigada gre v Cirenajko, druga pa v Tripolitanijo.

Rdeči in modri

Barva našitkov pa ni edini razpoznavni znak. Na vsakem našitku je tudi nekaj čudnih znamenj in nekaj števil, ki zunanost vsakega nekako posebej označujejo. Italijani so v svojih kolonijah Cirenajki in Tripolitaniji zgradili osem novih naselbin, v vsaki po štiri. In novi naseljenci se sedaj selijo tjakaj. Vse naseljenke družine so že vnaprej natančno določene ali za eno ali drugo naselbino. Našitki in znaki na njih vsakemu povedo, kam spada. Čisto natančno je na našitku označeno ne le, v katero vas se mora naseliti,

marveč tudi, katera hiša v tisti vasi je njegova. Z istimi znaki so zaznamovani kovčegi, ki jih kdo nosi s seboj, ne sme pa imeti preveč prtljage, ker je ne potrebuje.

Izseljenci iz severne Italije so odšli na svoje ladje v Genovi, iz južne Italije v Neaplju, Sicilijanci v Sirakuzah, kjer se je zbralo vse izseljensko brodovje. Od tukaj so potem vse ladje pod poveljstvom admirala vojne mornarice odplule. Admiral spremlja ves velikanski transport na svoji vojni ladji. Vsak parnik ima natančno določen red, ki se ga mora držati. Na vsakem parniku so zdravstveni in politični uradniki, ki imajo to nalogo, da še med vožnjo ljudem dajejo zdravstvene in druge nasvete. Zenske imajo svoje svetovalke.

Zunaj na širokem morju pa se bo to brodovje razdelilo. Brodovje rdečih bo plulo proti Tripolitaniji, modrih pa proti Cirenajki, eni v luko Tripolis, drugi v Bengazi. Še enkrat se bodo italijanski izseljenci od daleč med seboj pozdravili, potem pa pride ločitev, morda za vedno.

Ko bodo parniki obstali v svojih lukah, se bo vse izvršilo po natančno določenem sporedu, ki ga je zasnoval maršal Balbo sam. To veliko akcijo so pripravljali že dolga leta. Šad dolgoletnega dela je sedanja selitev teh 20.000 Italijanov v Afriko.

Najprej se bodo vse družine izkrcale po natančnem sporedu. Ko bodo ljudje stopili na afriška tla, jih bo v luki čakalo mogočno število 800 avtobusov. Tako v Bengaziju in v Tripolisu. Na vsakem avtobusu bo natančno zapisano, v katero naselbino vozi in katera hišna številka ima v njem svoj prostor. Tako ne bo nobenega prerivanja in nobene gneče. Vsaka družina bo takoj lahko dobila svoj avtobus, spravila vanj svojo prtljago ter ga zasedla, dokler ne oddrda. Avtobusi so razdeljeni v osem skupin, vsaka po 100 avtobusov. Vsaka skupina je razdeljena v 4 podskupine po 25 avtobusov. Te podskupine potem vozijo v določenih presledkih ena za drugo.

Ko pridejo v svoje nove domove

Kakor smo že rekli, so Italijani zgradili osem novih naselbin, kar je trajalo skoraj 6 let. Vsaka vas ima svojo cerkev, svojo šolo, svojo bolnišnico, uradna poslopja s stanovanji za učitelje in uradnike, pošto, hotel, postajo za karabinjerje ter trgovico. Vsaka naselbinska hišica je zgrajena nekako po istem vzorcu ter so med seboj vse enako odhajene.

Vsak kmet dobi 10 do 50 hektarjev zemlje, kar je odvisno od tega, koliko družino ima. Med posameznimi kmetijami in vasi so zgrajene nove moderne ceste. Te hiše na robu afriške puščave so višek moderne gradbene tehnike. Vse hiše imajo popolno kanalizacijo, kakor v kakem evropskem mestu. Vsaka hiša je veljala le 15.000 lir.

Avtobusi bodo pripeljali nove afriške kmete kar naravnost do praga novega doma. Vsak hišni oče je že pred odhodom iz Italije dobil v roke ključ od hišnih vrat, s katerim bo sedaj odprl vrata svojega novega doma. Vsa družina bo vsekar trepetajočega srca stopila v novi dom in v novo življenje. V hiši bodo našli veliko večjo, tri sobe, kuhinjo z modernim ognjiščem, takoj za hišo se drži hlev, kašča, kopalnica in vodnjak. Oprava je preprosta, pa trdna in priročna. Prav nič ne manjka. Vsak naseljenec je za prvo silo dobil v shrambo še zalogo živil, da nikomur ne bo treba

Vojvoda Kentski, mož princese Kentske, sestre kneginje Olge, je postal britanski guverner v Avstraliji. To imenovanje pomeni, da hoče Anglija svoje dominijone trdneje povezati na domovino.

stradati in da se bodo takoj lahko lotili novega gospodarstva.

Kdor bo stopil pred svojo hišo, bo pred seboj gledal svojo zemljo. Pomniti namreč moramo, da italijanski kmet navadno ni svoboden, marveč je le kolon, obdeluje zemljo gospoda grofa. V Afriki pa bo sedaj ustvarjen samostojen italijanski kmetički stan. Tistega dne, ko se bo družina vselila v novi dom, bo vsak gospodar dobil na razpolago od države več denarja, s katerim bo moral gospodariti. Kdor bo ta denar z 2% obresti v 35 letih odplačal, bo čez 35 let vse njegovo in bo takrat docela sam svoj gospodar.

To je velik poskus nove Italije, ki ga je treba priznati.

Kako drago živiš v Ameriki?

Navadno si človek misli, da je Amerika s svojim dolarjem najdražja dežela na svetu in da je v New Yorku najdražje življenje. Vendar pa poznavalec, ki živi v New Yorku, pravi, da ni tako.

Najmanjši ameriški drobiž je en cent. To je v Ameriki tako majhen denar, da zanj dobiš v avtomatu kvečjemu majhen koček čokolade. Saj tudi ni čudno, ko pa en ameriški cent ne pomeni niti naših 50 par. Sedaj se pa vprašaj, kaj bi pri nas dobil za 50 par. En cent, natanko preračunan v naš denar, bi pomenil toliko ko naših 44 par.

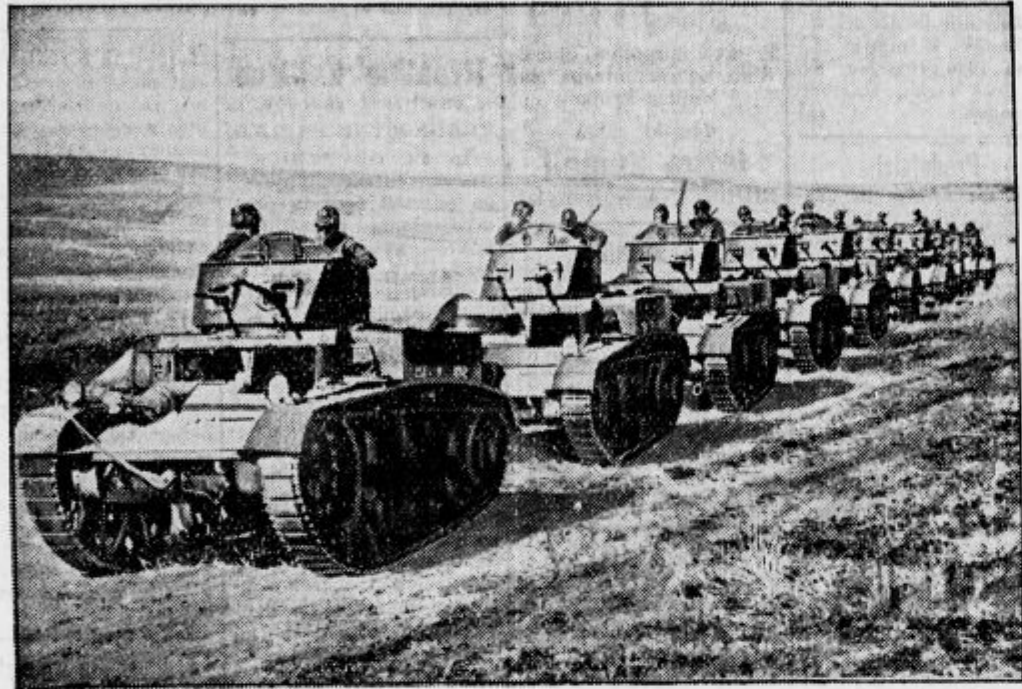
Sedaj naj pa naprej vsak sam zase računa in sklepa o ameriški dragini.

Casopisi veljajo v Ameriki po 2 do 3 cente. Za 5 centov si daš tamkaj lahko čevlje osnažiti, za ta denar dobiš skodelico dobre kave, mleka, lepo kalifornijsko jabolko ter se lahko po newyorški podzemni železnici voziš od enega konca do drugega. V Ljubljani je tramvaj precej dražji! Za 10 centov dobiš pa lahko že večje reči: na razpolago so ti razni prigrizki in sendviči, močnate jedi, hlebeček kruha, dvoje velikih klobas. Za 15 centov dobiš že kar obilen zajtrk, medtem ko za 30 ali 35 centov v mali kitajski restavraciji lahko prav dobro obedeš.

Kljub temu pa New York ni ceneno mesto. Zlati je tamkaj drago stanovanje. Znana je Rooseveltova beseda, da ena tretjina ameriškega naroda prebiva v nedostojnih stanovanjih. V deželi, kjer za 5 dolarjev že dobiš dober radioapar, kjer za 50 dolarjev in več dobiš že svoj avtomobil, je pa skoraj nemogoče dobiti ceneno in obenem počeno stanovanje. V boljših delih newyorškega mesta stane lepo stanovanje dveh sob najmanj 80 dolarjev. Koliko je to, naj si izračuna vsak sam, če ve, da je dolar nekako 44 naših dinarjev. Kdor pa hoče imeti v svojem stanovanju še kaj več komforta in lep razgled, bo plačal za majhno stanovanje 100 dolarjev in še več na mesec. Če iščeš v kaki stari hiši sobico, ki ne bo imela ne dvigala, ne dovolj zraka in svetlobe, boš zanj moral plačati najmanj 25 dolarjev na mesec. Pa nima vsako stanovanje svoje kopalnice, niti ne električne kuhinje. Sicer pa je treba še povedati, da so newyorška stanovanja najbolj umazana na svetu. To je tudi razumljivo, ker si le bogati ljudje morejo privoščiti služkinjo ali postrežnico, drugi pa morajo takoj zjutraj z doma za kruhom ter se vrnejo jest in spat ter nimajo časa še pospravljati. Sicer je treba priznati, da ima tudi New York krasna stanovanja, vendar so tako draga, da bi za tisto najemščino pri nas že lahko kupil celo hišo.

Na kratko povedano je stvar v Ameriki taka: Ceneno je vse, kar je kakor koli v zvezi z izobraževanjem, učenjem. Povsod dobiš poceni knjige, povsod so krajevne javne knjižnice, kamor si lahko za mal denar hodi vsako izposojat knjige, ceneni so razni tečaji, kjer se ljudje lahko izobražujejo, cenena so predavanja itd. Za 37 dolarjev se lahko iz New Yorka pelješ v Los Angeles ter je s tem denarjem med vožnjo plačana tudi tvoja prehrana. To pa je tako daleč, kakor je iz Evrope v Ameriko. Za en dolar svoji ženi kupiš nove čevlje, kar te velja prav toliko, kolikor bi dal, če jih daš podtempljati. Zato v Ameriki neradi dajo čevlje popravljati, marveč si rajši nove kupijo, stare pa zavrejo.

Če se hočeš naučiti šofirati avtomobil, boš plačal za to 5 dolarjev, pa boš znal. Toliko boš moral potem tudi plačati globe, če boš svoj avtomobil pustil stati na prepovedanem kraju. Gorje ti pa, če bi v podzemski železnici na tla pljunil! Obsojen boš na 500 dolarjev globe! To pa je toliko denarja, da bodisi v Ameriki bodisi pri nas mnogo družin s tem živi celega pol leta.

Nekdanja ameriška 7. konjeniška brigada je sedaj spremenjena v brigado oklopnih tankov.

Na Japonskem je 319 katoliških cerkva

Po najnovejši cerkveni statistiki je sedaj na Japonskem brez Koreje in otoka Formoze 319 katoliških cerkva in kapelic. Na Japonskem deluje 115 domačih japonskih katoliških duhovnikov in 127 domačih redovnikov ter 672 redovnic. Poleg teh domačinov deluje tamkaj še 293 tujih duhovnikov, 104 redovniki in 489 redovnic. Dežela ima 112 velikih in 271 malih semenišč. Na Japonskem deluje celo posebna katoliška univerza, ki jo vodi sloveči jezuiti in ki se imenuje Sofijina univerza. V 53 katoliških srednjih šol hodi 15.036 dijakov. Poleg vsega tega je na Japonskem 27 katoliških sirotišnic z 829 otroki, 8 hiralnic, 2 zavetišča za gobavce s 178 gobavimi bolniki ter 15 bolnišnic.

Takale megla je sedaj jeseni v Londonu, kjer močno ovira ulični promet.

Michelangelove freske so v nevarnosti

Sloveče Michelangelove freske v Sikstinski kapeli v Rimu so že dolgo v nevarnosti ter je ves svet v skrbeh, kaj se bo z njimi zgodilo. V teku stoletij je menda vlaga prišla v zid, zaradi česar je vrhnja plast zidu, omet, odstopila ter sedaj freske začenjajo odpadati. Košček za koščkom se lušči z zidu ter pada na tla. Vatikan je že večkrat dal poškodovane dele popraviti, vendar brez posebnega uspeha. Novi kosci so naprej odpadali, popravljivi deli pa so vendar le bili zgolj nadomestek slavne prvotne umetnine.

Sedaj je papež naročil profesorju Biaggio Giagette, naj Michelangelovo mojstrovino docela popravi ter reši. To pa bo nenavadno težavno delo, ki bo trajalo najmanj tri leta. Tehnično bodo baje to stvar tako izvedli, da bodo vsak centimeter fresk s kladivom preskusili, ali je pod njimi kaj vollega prostora. Tam, kjer je spodaj volto, se freske kmalu začenjajo luščiti in odpadati. Kjerkoli bodo torej ugotovili kaj vollega, bodo tja notri napeljali majhen kanalček, skozi katerega bodo v volti prostor nabrizgali tekočega mavca. Mavec se bo čez nekaj časa strdil ter se sprijel z zgornjo plastjo, ki zaradi tega ne bo več odpadala. To delo bo seveda silno naporno, ker so freske, kakor znano, na stropu Sikstinske kapele.

Škof, ki pase duše blizu Severnega tečaja

Skoraj leto dni se je mudil v Evropi in v svoji domovini Franciji apostolski vikar ozemlja okoli Hudonskega zaliva škof Turquetil, ki se je po več desetletjih napornega dela v severnih ledenih krajih vrnil v domovino kot 70 letni starček. Sedaj pa znova hoče nazaj v deželo večnega snega in leda. Škofovanje v takih krajih pomeni toliko duševne in telesne napore, da jih zmore res le brezmejni verski idealizem. Saj se mora tamkaj človek noč in dan bojevati ne le z divjo naravo, temveč se mora varovati tudi ljudi, ki si jih pridobi šele čez dolga leta, da mu zaupajo. Škof Turquetil je s svojimi Eskimi, ki prebivajo v njegovi »škofiji«, v mrazu 55 stopinj lovil kita, se, kakor njegovi Eskimi, hranil od masti tjulenja in stanoval v koči iz leda in snega. Sam si je moral delati vse priprave za lov in ribolov. Kulturni svet, ki ga je bil zapustil, je prišel do njega le v osebah trgovcev s kožuhovino in drugih belih veterinjakov ter pustolovcev. To niso bili ljudje, ki bi bili njegovo težko nalogo olajšali.

Leta 1900 je bil Turquetil še mlad pater reda oblatov. Tistega leta se je poln gorečnosti vkrcal na parnik ter odpotoval iz Evrope v Kanado. Ko je prišel v Prince Albert, so ga poslali na misijonsko postajo v okolici jezera Caribu. Tjakaj se je moral z ladjo voziti celih pet tednov. Komaj pa je prišel tjakaj, je videl, da je prišel prekasno, ker so pred njim bili tam že anglikanski misijonarji. Z Eskimi tistega kraja torej ni bilo mogoče nobeno misijonsko delo več. Zato jo je brez premisleka udaril dalje proti severu. Prišel je do tako imenovanega »Spečega otoka«, kamor so prihajali Eskimi prodajati kožuhovino, zlasti pa so tukaj kožuhe polarnih lisic zamenjavali za ribiške potrebščine. Pa tudi semkaj je prišel nepozno. Eskimske koče so bile že prazne, ker so prebivalci že odšli proti severu. Misijonar je šel za njihovimi sledovi ter prišel v kraje, kjer ne raste nobeno rastlinje več in kjer človek živi v ledu.

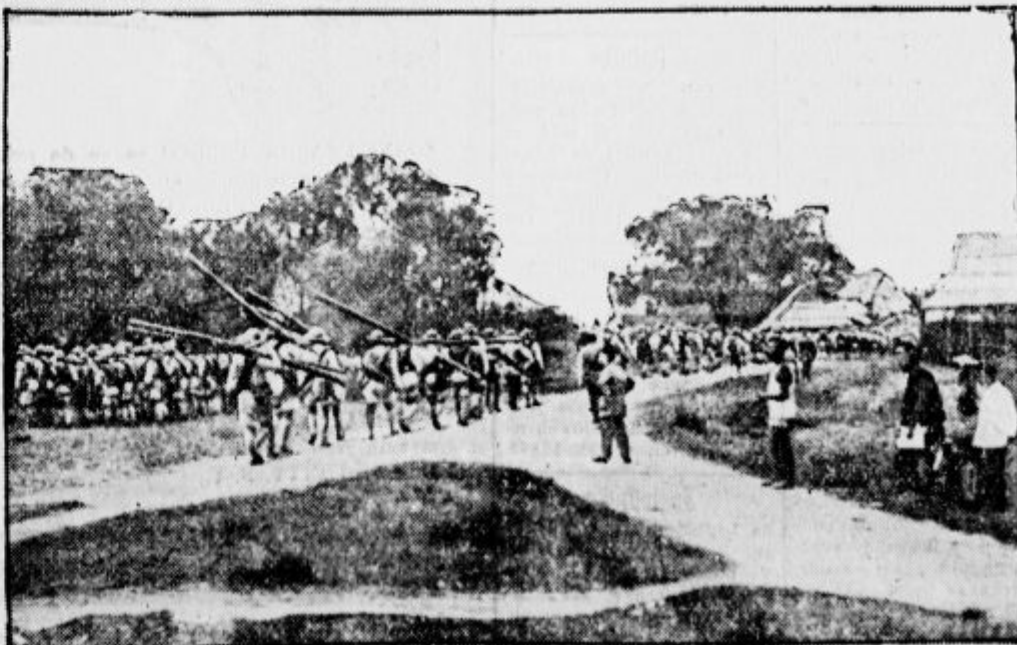
Pred dobrimi 30 leti so pa na skrajnem severu bile razmere take, da je tamkaj marsikak znanstvenik in misijonar bil v nevarnosti za svoje življenje. Marsikateri misijonarji so Eskimi napadli iz zasede in ga umorili. Tudi mlademu misijonarju je takrat vsak dan pretila ista nevarnost. Vendar je misijonar takoj spočetka napravil na Eskime tak vtis, da so ga sprva prav z zanimanjem gledali in opazovali. Nato so ga začeli spravevati, odkod in kam. Pozneje se Eskimi nikdar niso kesali, da so tega tujega mladega moža prijazno sprejeli v svojo sredo. Svojo misijonsko postajo je napravil na zahodnem obrežju Hudonskega zaliva v Chesterfieldu, ki je najbolj mrzla vas na svetu, kjer se niti trgovci s kožuhovino ne morejo nastaniti. Po vodi je dobil pozneje leseno barako, ki jo je postavil v vasi, okoli te barake pa so postavili svoje koče Eskimi, katerih je bilo 22 družin. Mladi misijonar je sedaj začel svojo pravo delovanje. Zdravil ni le njihovih duš, marveč tudi njihova bolna telesa. Poslej je vsako leto prihajala tja ladja z živili, obleko in zdravili. Uredil je tudi redno poštno službo, ki so jo opravljali sprva Eskimi, pozneje pa Indianci. Kajpada ima tamkajšnji poštni sel 1000 milj pota proti jugu, kamor mora peš ali na paših sanjah ali smučkah. Misijonar, ki je postal škof, je tem ljudem napravil pismenke za njihov pismeni jezik ter je zanje spisal tudi njihovo slovnico, česar vsega poprej niso poznali.

Anekdoti

V neki stari kroniki beremo: Ko si je hotel Ludovik XI. leta 1471 izposoditi dela arabskega zdravnika Rhasa z medicinske fakultete v Parizu, je moral zastaviti za ta dela srebrno posodje in še nekakega meščana s te fakultete.

»Ali veš, da sem svoj glas zavarovala za 100 tisoč dinarjev za primer, če bi ga izgubila?«
»No, upam, da si tistih 100.000 din že prejela.«

Kitajske čete pri kitajskem mestu Vajčou, odkoder so se Kitajci morali umakniti Japoncem. Slika je bila posneta malo prej, preden so Japonci kraj zasedli.

Naznanilo! M. BAHAR - Ljubljana

Celovška cesta 38 — Telefon 22-92
Gospodsvetska c. 3 — Telefon 46-28

POZOR - AVTOMOBILISTI!
Pozor, zima je pred vrati!
Nabavite si zaščitna stekla proti zmrzavanju, snežne verige, voda za hladilnik 30°

Vam sporoča, da se je preselila s trgovino z nadomestnimi deli za avtomobile in avtomaterijalom s Celovške c. 38 (Šiška) na Gospodsvetsko cesto 3 (poleg Figovca). V prejšnjem lokalu se nahaja skladišče. Na zalogi je poleg originalnih nadomestnih delov za Chevrolet, Opel, Blitz, MAN — stalno na zalogi najmodernejši avtomaterijal.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kovač - kurjač
večletno prakso in dobitni sprave, išče zaposlitve. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16948. (a)

Sobarica
vešča tudi strednje bolnikov in nege otrok, išče službo. Najraje k bolni osebi. Naslov v upravi lista pod št. 16999. (a)

Trgovska pomočnica
izučena specerije, začasnica, išče službo najraje pri krščanskih ljudeh. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16995. (a)

Dobra kuharica
samostojna gospodinja - želi premeniti službo k boljši družini. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožna« 17.091. (a)

Mlad uradnik
s kavičjo išče odgovarjajočo zaposlitev. Cenj. povpraševanja na Herman Smolar, Sv. Lovrenc na Pohorju. (a)

Starejša kuharica
z večletnimi sprave, ki bi opravljala tudi hišna dela, išče službo k 2 osebam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17094. (a)

Gospodična
pridna in poštena, vajena nekoli kuhne, se želi izučiti boljše fine kuhe v hotelu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17136. (a)

Absolventinja
z dobrim uspehom Christoffovega zavoda išče primerne zaposlitve. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dela voljna« št. 17140. (a)

Prodajalka
izučena v trgovini z mešaninam, dobra moč, poštena, marljiva, dobra računarka, z znanjem nemščine, išče službo. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 17163. (a)

Mizar
s obrtnim listom, modernim orodjem, dober risar, zmožen voditi tudi večja stavbna dela, išče zaposlitev za daljšo dobo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Strokovnjak« 17047

Trgovski poslovodja
pošten, z garancijo in z večletno prakso, želi premeniti mesto v bližini Maribora ali Celja. Nastopi januarja ali prej. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16990. (a)

Dekle
vajena kuharica in vseh hišnih del, želi službo pri krščansko mislečem starejšem gospodu ali gospe. Ponudbe na podr. »Slovenca« v Celju, pod »1. nov.«. (a)

Sobarica
pridna in poštena, z znanjem nemščine in šivanja, išče službo. Gre tudi k otrokom. Najraje na Jesenice ali v Kranj. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru št. 1602. (a)

Slovenka
srednjih let, vešča srbohrvaščine, nemščine, knjigovodstva in strojeplaja; z večletno prakso blagajničarke in prodajalke - želi premeniti službo. Gre v kakšnokoli podjetje, tudi izven Slovenije. Ponudbe prosi na upr. »Slovenca« pod »Dobra moč« št. 16977. (a)

Čitajte in širite
»Slovenca«

Službo določa

Čevljarja
za zbita dela sprejemno. Triumf. Kolodvorska ul. 11.

Pletilje in prešivalke
išče za stalno K. Sosa, Ljubljana, Mestni trg 18.

Mizarskega pomočnika
sprejme Napast, Vižmarje, št. Vid nad Ljubljano. (b)

Dva mizarskega pomočnika
dobra, in vajenca takoj sprejem. Naslov v upr. »Slovenca« pod 16.863. b

2 čevljarkega pomočnika
takoj sprejme v stalno delo Janez Ravnikar - Suha 12, Škofja Loka. b

Pleskar (flodrar)
za pohištvo se sprejme v stalno delo. Čufer Andrej, Jesenice. (b)

Stalno službo
h konjem dobi pošten, vojašine prost mladenič, starost do 30 let. Karel Goldschmidt, umetni mlin, Fram pri Mariboru. (b)

Krojaškega pomočnika
izvežbanega izdelave po meri takoj sprejem. Udovčić Josip, Škofja vas, p. Celje. (b)

Kovač
dobro izurjen kovaški pomočnik se sprejme. Zaposlitev stalna. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kovač« št. 17032. (a)

Barvarja
(Färbera) išče tektilna tovarna. Prednost imajo oni, ki razumejo tudi apreturo. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Bodočnost« 16857.

Kuharico
perfektno, samostojno, z dobriimi sprave, staro do 45 let, sprejme boljše privatna hiša. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobra služba« 17.079. b

Potnika
za mlinsko in specerijeko stroko za dravsko in savinjsko dolino sprejem. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Potnik 1607.«.

Opokojenca
sama, treznega in zanesljivega sprejemno kot hišnika in čuvara. Ponudbe - dosedanje zaposlitve - upravi »Slovenca« pod »Trajno« št. 16953.

Dekle
pošteno, vajeno kuhe in ljubiteljsko otrok, po možnosti z znanjem nemščine sprejem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Teren« št. 16929. (b)

Potnik
verziran v specerijski stroki, s kavičjo in večletno prakso, se išče za uvelodni artikel za dravsko banovino. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Potnik« št. 16.970. (b)

Trgovsko pomočnico
pridno in pošteno, vajeno trgovine z meš. blagom, sprejem. Prednost imajo one, ki so zmožne korespondence in imajo vešanje do aranžiranja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Peštenost« št. 16897.

Zastopnika
za Ljubljano in vsodravsko banovino išče. V poštev pridejo samo osebe iz stroke, ki potujejo z lastnim avtomobilom. — Pismene ponudbe na: Trikotarja »Paris« - tovarna pletenih in tkanih izdelkov, Zemun - Tvornička 9. (b)

Služkinjo

za vse išče tričlanska boljša družina. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 17181.

Starejšo prodajalko
sprejem na deželi. Kavcija potrebna — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Samostojna 17111.«. (b)

Poslovodja
s kavcijo od 30.000 din dalje, za samostojno vodstvo trgovine koles, iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Velezaloga« št. 17.139.

Krojaškega pomočnika
dobrega, takoj sprejme Stanko Šmuk, kroj. mojster, Brezovica pri Ljubljani. (b)

Potniki
dobijo dobro in stalno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj« št. 16.971. (b)

Šivilja
izvežbana za pletenino, dobi delo na dom. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 16946. (b)

Slikarske in plesarske pomočnike
zanesljive in poštene, sprejme Klotnik, Ptujca c. 13. Maribor. (b)

Služkinjo
pošteno in zanesljivo, za vsa hišna dela, razen kuhe, takoj sprejem. — Dolgi Požun, trgovina, Trbovlje I. (b)

Kuharica
snažna, popolnoma samostojna, s daljšimi sprave, se sprejme. Ponudbe na tt. Anton Božič - Kranj. (b)

Izurjeno prodajalko
za damsko konfekcijo - sprejem. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Inteligentna 571.«. (b)

Vajenci

15 letni fant
se želi izučiti slaščičarske obrti. Naslov v upr. »Slovenca« pod 17.068. v

Pekovskega vajenca
takoj sprejme pekarna Stanislav Čotar, Kladežna 19, Ljubljana. (v)

Učenka za trgovino
z meš. blagom se sprejme, samo iz Ljubljane. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 17.088. (r)

Mesarskega vajenca
poštenih staršev, išče mesarica, Franja Ocvirk, Ljubljana, Poljanska c. 53. (v)

17 let star fant
se želi učiti sedlarske ali tapetniške stroke. Najraje s vsi oskrbo. — Joško Urenko, št. Vid 1 pri Stični, Dolenjsko. (v)

Vajenko
za trgovino takoj sprejem. V poštev pridejo samo iz Ljubljane. Pismene ponudbe na »Elektroindustrija« d. d. Ljubljana, Gospodsvetska c. 13.

Vajenko
ki se je že učila 1-2 let v trg. meš. blaga, takoj sprejem v mesto na deželi. Ponudbe na podr. »Slovenca« v Celju pod »Blagajničarka« št. 16978.

Radio
Radio aparati
svetovnih znamk - po najugodnejših pogojih pri
KLEINDIENST & POSCH
Maribor
Aleksandrova cesta 44.

Zasluzek

Zastopnike (-ce)
sprejme Lindič, Ljubljana 245. 10 vzorcev stane 30 dinarjev. (z)

2.500 din potrebujete
da doma zaslužite mesečno 1000 dinarjev. Pišite: »ANOS«, Maribor, Orožnova. (z)

Prodajalci
za poset strank in uradov. Dnevni zaslužek nekaj sto dinarjev. Naslov v upr. pod št. 17031.

Novosti
Samosveteče se razpelo: dober zaslužek zastopnikom zasebnih strank. — Vzorčna razlaga dnevno od 2-4. Alabastrit, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 8.

Kupimo
Otroški kožušek
do 3 let kupim. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 17130. (k)

Pločevinast dimnik
550-650 mm notranjega premera, visok 35 m, dobro ohranjen, takoj kupim. Ponudbe na naslov: Martin Zupančič, Grosuplje. (k)

Pohištvo
Dve orehovi
politirani spalnic — po ugodni ceni prodam. Jakob Kregar, Vižmarje 2.

Hrastova spalnica
kombinirana s orehovim lesom, nova, naprodaj za 6200 din. Naslov v upr. »Slovenca« pod 17.055. 1

Pouk

Krojni tečaj
za damsko oblačila po vseh modelih in žurnalih se prične 3. novembra

Prijave sprejema oblastveno koncesionirana učiteljica kroja

damski salon
Jožica Kumelj
LJUBLJANA, Novi trg 1/L.

Akademik
uspešno instruiira vse predmete. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ne odlašajte« 17.176. (u)

Francoščino
in nemščino poučuje po zelo nizki ceni. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 17173. (u)

Šestošolec
z znanjem latinščine in francoščine, išče instrukcijo. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (a)

Akademik
instruiira vse predmete za gimnazijo. Honorar nizek. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Matematika« 17.072.

Akademik
dober instruktor, poučuje vse predmete, predvsem matematiko, francoščino in latinščino. — Poizve se v upr. »Slovenca« pod »Uspeh«.

Obrt
Snežne čevlje, galoše
in druge čevlje, popravila »Express« brsopopravljalnica, Sv. Petra c. 6.

Denar

Družabnika
15.000 din za brezkonkurenčno podjetje iščem. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Sijajna eksistenca« št. 17.092. (d)

Hranilne knjižice
zaščitenih zavodov, VREDNOSTNE PAPIRJE in 3% OBVEZNICE vnovčujem stalno po najvišji ceni in proti takojšnjemu izplačilu v gotovini.

Alojzij Planinšek
Ljubljana
Beethovnova 14.
Telef. št. 26-10.

Uradniška posojila
aktivnim in upokojenim državnim uradnikom in zasebnikom na večletno odplačevanje, poročnim brez porokov. Informacije daje naš pooblaščenec Franjo L. Klemen, Ljubljana, Gospodsvetska cesta 10. Banka in hranilnica d. d. (d)

Posojila
različna, preskrbim hitro in brez kakage predplačila

Hranilne knjižice
vnovčujem proti takojšnji gotovini. Oblast. dovoljena pisarna

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12
Znamka 3 din

Kot družabnik
s nekaj gotovine, pristopim k dobro izočenemu industrijskem, mehaničnemu ali silničnemu podjetju z osebnim sodelovanjem. Prevzel bi vodstvo podjetja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestnik« št. 16944. (d)

BANČNO-KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40
kupi takoj in plača najboljše
HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilnic
VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone in srečka, delnice itd.
VALUTE VSEH DRZAV
PRODAJA SREČK
državne razr. loterije.

Posojilo na vknjižbo
poroke, trgovcem na menice, dolgoročno hipotekarno, po 7% obresti, kmetom za gospodarske potrebe po 6%, nabavljamo. Pojasnila s prednaskazilom 3 din znamk, da je Central, Zagreb, Brogovića 7. (d)

Objave

4. novembra 1938
ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 17 dražba nepremičnin mizarske delavnice in dvostanovanjske hiše, Dravljice št. 108 poleg šole v Zgornji Šiški. Pojasnila pri sodišču.

Dediči
po pokojnem Blažu Patrečeviču, roj. 15. aprila 1896 in umrlem v Severni Ameriki, se naj zglasijo v odvetniški pisarni dr. Ivo Benkovič v Ljubljani. (o)

Zivali

Kravo
trejše breje, v 9. mesecu, dobro mlekarice, prodam. Dobrunje 23. (j)

Pes volčjak
se je zgubil. Oglasi se na ime Vuza. Najditelj dobi nagrado. Kolodvorska 11.

Ženitbe

Obrtnik in posestnik
želi poročiti gospodično do 35 let, čiste preteklosti. Resne ponudbe upr. »Slovenca«, Maribor, pod »Sreča 1689«. (z)

28 letni mesarski mojster
želi poročiti dekle do 26 let iz dobre krščanske hiše s večjo gotovino. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Srečen dom« 16998.

Gospodična
32 letna, kmečka, s dtn 100.000 poroči boljseg vernega posestnika, državnega uslužbenca ali obrtnika. Le resne ponudbe upr. »Slovenca« pod »Čista preteklost« 16895.

Gospodična
trgovka, starejša, čiste preteklosti, s 30.000 gotovine, poroči trgovca 40 do 60 let starega, ki ima svojo lastno trgovino. Ponudbe na podr. »Slovenca« v Celju pod »Harmonija« št. 17013. (z)

Trgovca in posestnik
mlad, postaven in bogat, želi resnega poznanstva z gospodično do 26 let zaradi živitve. Prednost dobra gospodinja. Oprava ni potrebna; nekaj gotovine, katere naj se navede, pa željena. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Trgovca« št. 16988.

Prodamo

Dve veliki ogledali
salonsko, s starinskimi konzolami, tudi s ogledali, naprodaj. Novi trg 5/L I.

Otroško posteljico
in dve zimski suknji zelo poceni prodam. Jurčkova pot 55. (j)

Jabolka
mošanske, bobovec pod dno 2- in 2.50, prodaja Pačnik, Laško. (j)

Šivalne stroje in kolesa
pogrezljive, najmoderneje, prvovrstnih znamk, kupite najceneje in ugodno pri Triglav, Resljeva c. 16. (j)

Betonske cevi
Kameninaste cevi, Terrazzo material, brusilne kamne ima veliko zalogo Jos. Cihlač, Ljubljana, telef. 27-35.

Pisalni stroj
novejšega sistema, prav dobro ohranjen, poceni prodam. I. Kokalj, Ljubljana, Gradišče 11. (j)

Polnojarmenik
45 cm širine, in avto DKW kabriolet - zelo poceni prodam. — Ponudbe na anonenčni zavod Hinko Sax, Maribor, pod »Takoj«. (j)

Majhno pletilstvo
s obilo dela, takoj prodam Nemec; tudi posamezne stroje. — Polzve se pri Grgrurjevič, Poljanska cesta 57. (j)

Šivalni stroj
pogrezljiv, kateri šiva naprej in nazaj ter štika in šepa, poceni naprodaj. — Nova trgovina, Tyrševa 36 (nasproti Gospodarske zveze).

Za Vse svetnike
Lepe krizanteme in vence kupice najceneje pri: Vrtarija in drevesnica Olepčevalnega društva za mesto Maribor, Koroševa ul. 29. 17.156. (j)

KUPUJTE PRI NAŠIH
INSERENTIH I

ZOBNI PRAŠEK PEBECO se ne da primerjati s dosedanjimi zobnimi praški, ker je nekaj popolnoma novega. ZOBNI PRAŠEK PEBECO ne vsebuje nikakega mila, vendar pa daje krasne mehke pene, ki temeljito očistijo in obenem tudi dezinficirajo zobe in ustno duplino. Tak izredni učinek ima ZOBNI PRAŠEK PEBECO zaradi tega, ker vsebuje **Pebecin**, ki daje zobem bleščečo belo barvo in preprečuje zobni kamen. Okus je prijeten in oaežujoč. Uporaba ZOBNEGA PRAŠKA PEBECO je zelo poceni. — Peneč zobni prašek Pebeco proizvaja firma Beiersdorf v Mariboru in sicer po najnovejših znanstvenih izkušnjah DUKE LABORATORIES, INC. LONG ISLAND CITY, N. Y.

Deza, ki Vam bo dolgo zadostovala, stane samo Din 12.—.

Novo, zdravo, boljše in cenejše sredstvo za negovanje zob!

ZIMSKE SUKNJE 350- do 850- Din

ZIMSKI SUKNJICI — HUBERTUSI — OBLEKE itd. — PO KONKURENČNIH CENAH

JOŠKO OLUP, mlajši

LJUBLJANA

V NOVIH PROSTORIH — STARI TRG 1

Posestva

Več stavbnih parcel
lepih, sončnih, naprodaj.
Pojasnila: Vižmarje 59.

Dvostanovanjska vila
za vsako sprejemljivo ceno
naprodaj. — Zajc, Celje,
Dečkov trg 3. (p)

Zemljišče
na 3000 m² se proda pri
Sv. Križu. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17146.

Parcelo
pri Sv. Križu — prodam.
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 17143. (p)

Hiša
s 3 stanovanji in trgov-
skim lokalom v Ljubljani
naprodaj. Naslov v upr.
»Slovenca« pod št. 17.089. p

Hiša v Mariboru
voglana, s 2 stanovanjska,
s lepim vrtom zaradi se-
liti naprodaj. Graben,
Maribor, Magdalenska 21.

Enonadstropno hišo
trostanovanjsko, prodam
za 105.000 din. Sodarska
steza 2, pri Sv. Florija-
nu, Ljubljana. (p)

Posestvo
9 orolov zemljišča, vse
v ravnini, v vasi sraven
kolodvora, zaradi staro-
sti takoj po ugodni ceni
proda. Fröhlich, Ljubus
17 pri Mariboru. (p)

Hiša
emonadstropna v Ptuju,
Vošnjakova 5, bo napro-
daj 3. novembra ob 8. —
Cenjena 49.000 din. Kdor
se zanima naj pride.

Hiša z velikim vrtom
na najlepšem položaju, za-
četek Rožne doline, ugod-
no naprodaj. Ponudbe na
upr. »Slovenca« pod »Po-
ložaj« 17116. (p)

V Rogaški Slatini
(Janina) je naprodaj
emonadstropna vila, pri-
pravna za penzijo, s
krasnim razgledom, s sa-
donskim in gozdom. —
Pojasnila daje Franjo
Golob, javni notar v Ro-
gatu. (p)

Kunaver Ludvik
gradbeno-strokovno na-
obraženi posredovalec —
Cesta 29. oktobra št. 8,
telefon 87-83, ima napro-
daj večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago. (p)

V Zagrebu je naprodaj
hiša za cca 170.000 din
(lokal, dvoje stanovanj s
pritiklinami); hiša, de-
lavna, dvorišče, pri-
kladno za skladišče drv
in mizarstvo ali manjšo
industrijo (površina 1756
kv. m) za 270.000 din;
dve tretjini cene v goto-
vini, ena tretjina po 8%
obresti po pogodbi. Po-
nudbe pod 51263 na Pu-
blicitas, Zagreb. (p)

Hotel
s restavracijo, v Čakovcu,
vis-a-vis kolodvora, se s
1. januarjem 1939 odda
v najem. — Vprašati pri
E. Vajda, Čakovec.

Lepa nova vila
popolnoma suha, s sonč-
no lego, tri minute od
postaje Petrovče pri Ce-
lju, dve sobi, ena pod-
strešna soba, soba za
služkinjo, kuhinja, jedil-
na shramba, kloset, pral-
nica, klet, velik vrt za
sodivje in okrasnim vr-
tom in poljem tik pri vrtu
— se odda v najem majhni
družini za 400 din me-
sečno. — Odda se tudi po-
polnoma opremljena po
dogovoru. — Ponudbe upr.
»Slov.« pod št. 17043.
»Uprava Doma« št. 16638

Vila v Petrovčah
4 sobe, lep vrt, naprodaj.
Zagar Jožef, Petrovče. (p)

Manjšo hišo
dvostanovanjsko, prodam.
Prinsekovo pri Kranju, šte-
vilka 44. (p)

Enodružinsko hišo
v Stožicah prodam za
57.000 din ali oddam v naj-
em. Izve se Poljanski na-
sip 54. (p)

Prodaj hišo
z gospodarskim poslojem,
gostilno in opuščenemu me-
sariju na najpomembnejšem
kraju. — Anton Šmekar,
Škofjan, Dolenjsko. (p)

Dvostanovanjska hišica
z delavnico, blizu kolodvo-
ra v Domžalah, naprodaj.
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 17.166. (p)

Komfortna vila
z vrtom, na lepem kraju na
Gorenjskem — se poceni
proda. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.169.

Tri parcele
1000 m² Rakovnik — in
1000 m² Trnovo pod ugod-
nimi pogoji naprodaj. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 17095. (p)

Trinadstropna hiša
trgovska in stanovanjska,
v središču Ljubljane, napro-
daj. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Prezvez
hipoteke 17097«. (p)

Prodaj njivo
obsegajočo 8000 m², ugodno
za stavbišče, 30 minut od
mesta. Cena 8 din za kva-
dratni meter. Pojasnila daje
Črepišek, hotel »Zvezda«, Celje.

Hišo
z gospodarskim poslojem
z dobro upeljano gostilno
in mesarijo blizu Ljubljane,
poceni prodam. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
17.147. (p)

V Št. Vidu nad Ljubljano
je naprodaj veliko stav-
bišče (»Pri Johanu«) —
ležeče ob tramvaju in
glavni cesti, v središču
kraja, blizu cerkve. Po-
jasnila daje g. Kavac,
»Bata«, Ljubljana, Selen-
burgova ulica. (p)

V Brezicah in okolici
so naprodaj hiše, krasna
stavbišča, vinogradi, sa-
dovnjaki in gozdovi ter
zaokroženi deli Attemso-
vega veleposestva. — Po-
jasnila pri inž. Miklav
Otmaz, Brezice. (p)

Hiše, posestva, trgovine,
gostilne, restavracije, bu-
fete, krčme, mlekarne itd.
kupujemo in prodajamo
ter posredujemo kupnjo
in prodajo. Pojasnila da-
je, s prednaložilo 3 din
znam: Central, Zagreb,
Bregovita 7. (p)

Vodna žaga
(venecijanka) v Kapli pri
Vrškem bo naprodaj na
sodni dražbi, ki bo 18.
novembra 1938 ob 9 pri
okrajnem sodišču na Vrškem.
— Cenilna vrednost
znaša 63.828 din. Informa-
cije pri Zadrugi gospodar-
ski banki d. d. v Ljubljani.

Hišo
s trgovino prodam v indu-
strijskem kraju, dam v naj-
em ali sprejemem trgovsko
naobrazeno družabnico z
20.000 din kapitala. Vse-
stransko ugodni pogoji. —
Ponudbe na upravo »Slo-
venca« pod »Ugodna pri-
lika« 17114. (p)

Dvostanovanjska vila
krasna (dvorec), 15 min.
od centra Maribora, lu-
kuzno opremljena, z
vsem najmodernim komfor-
tom: kopalnico, plinom,
centralno kurjavo, veli-
kim vrtom, garažami, veli-
kimi prostori in delav-
nicami z vpeljano indu-
strijsko strujo, vsi pro-
stori podkleteni — zaradi
prevelike napredaj izpod
vrednostne cene za din
595.000. — Ponudbe upr.
»Slov.« pod »Izredna pri-
lika« št. 17043. (p)

Travniki in njivo
pol ure od mesta, prodam
po ugodni ceni. Naslov v
podruž. »Slovenca«, Celje.

Hiša
s zelenjadinim in sadnim vr-
tom blizu tramvajske proge
severni del, prodam. Pol-
kupnine s knjižico Kmet-
ske hranilnice. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Zelo ugodno«. (p)

Dva obrtna lokala
ob glavni cesti na Črnu-
čah št. 3, takoj oddam.

Dva hleva
šupe itd., oddam v najem.
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 17.174. (a)

Dva lokala
se oddata s 1. decembrom.
Vprašati v pisarni Cihlač,
Tyrševa c. 69.

Dobrodošlo mesarijo
ugodno oddam v najem na
deželi. Ponudbe na upr-
vo »Slovenca« pod »Eksi-
stenca 17113«. (a)

Trgovino
z mešanim blagom v se-
lo prometnem kraju v
Zasavju oddam v najem
pod ugodnimi pogoji. Na
razpolago tudi stanova-
nje. — Pojasnila daje D.
Kogej, Trzilec, Metova ul.
št. 1. (n)

SOBE
s posebnim vzhodom 180e
gospodična. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Centere«. (s)

ODDAJO:
Lokal
upeljan s sadjem in zele-
njavo, oddam, proti odku-
pu blaga. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.145.

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

ISČEJO:
Prazno sobo
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Akademik
180e soba za zmerno ce-
no. Ponudbe na naslov:
Vratar, univerza. (s)

Soba s štedilnikom
ali prazno sobo isčem.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Sama« št. 1700.

ODDAJO:
Upokojenca
najraje upokojenega du-
hovnika sprejemem na sta-
novanje in hrano poleg
fame cerkve blizu sdr-
vilišča. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 16945.

Gospoda
sprejemem na stanovanje.
Predjamska ulica 52. (s)

Sostanovanko
sprejemem. Poljanska ce-
sta 25/L. (s)

Veliko prazno sobo
s posebnim vzhodom od-
dam. Levčeva ulica 7/L.

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Soba oddam
solidni osebi ali dijaku
(-inji). Karlovska a. 15,
pritličje, levo. (s)

Dva gospoda
ali dijaka se sprejmeta na
stanovanje, eventualno tudi
na hrano. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 17.178

Lepo sončno sobo
prazno ali opremljeno -
takoj oddam. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 17.076. (s)

Prazno sobo
z vzhodom s stopnjo, od-
dam s 15. nov. starejši
daml ali za pisarno. —
Ogled od 12—2 popoldne.
Resljeva 26/II., deano. s

Stanovanja
ISČEJO:
Štirisobno stanovanje
komfortno, mirno, isčem
za februar ali maj. Pon-
udbe upravi »Slovenca«
pod »Tri osebe«. (e)

ODDAJO:
Soba in kuhinjo
pri postaji oddam. Črnu-
če 1. (s)

Dvosobno stanovanje
se odda za december —
Bolgarska 17. (s)

Enosobno stanovanje
veliko, se takoj odda. Po-
izve se Ljubljana, Opek-
arska cesta 31. (s)

Soba in kuhinjo
suho in sončno oddam.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 17.086. (s)

Enosobno stanovanje
komfortno, kopalnica, plin,
v novi stavbi, oddam v cen-
tru mesta s 1. januarjem.
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 17.135. (s)

Enosobno stanovanje
komfortno, kopalnica, plin,
v novi stavbi, oddam v cen-
tru mesta s 1. januarjem.
Cena 700 din. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
17.134. (s)

Enosobno stanovanje
komfortno, kopalnica, plin,
v novi stavbi, oddam v cen-
tru mesta s 1. januarjem.
Cena 700 din. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
17.134. (s)

Enosobno stanovanje
komfortno, kopalnica, plin,
v novi stavbi, oddam v cen-
tru mesta s 1. januarjem.
Cena 700 din. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
17.134. (s)

Enosobno stanovanje
komfortno, kopalnica, plin,
v novi stavbi, oddam v cen-
tru mesta s 1. januarjem.
Cena 700 din. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
17.134. (s)

Enosobno stanovanje
komfortno, kopalnica, plin,
v novi stavbi, oddam v cen-
tru mesta s 1. januarjem.
Cena 700 din. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
17.134. (s)

Enosobno stanovanje
komfortno, kopalnica, plin,
v novi stavbi, oddam v cen-
tru mesta s 1. januarjem.
Cena 700 din. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
17.134. (s)

Mariborsko tržnico — v Pristan!

Maribor, 29. oktobra.

Kraj, na katerem naj stoji v sodobnem mestu moderna tržnica, odgovarja kraju, na katerem se je razvijal v starem, zgodovinskem mestu tržni dan, sejem. Ta kraj je bil in moral biti v zgodovinskem starem mestu identičen s prometnim središčem in križiščem vsega prometa, kjer so z vozovnim prevozom povezani vozovi tvorili obremenitvi stopnice in kjer so z vozov prodajali živila, krmo, izdelke itd. V Mariboru je bil Glavni trg orednje živilsko tržišče in poleg njega Rotovski trg za moko, Slomškov trg za seno in slamo, Pristan pa za mesarje, les in železnino, ki sta prihajala po vodi.

Radi porasta mest v zadnjem stoletju in radi novih prometnih sredstev — v prvi vrsti železnice in avtomobila — je stopila na mesto nekdanjega voza stopnica, ki je dobila svojo, modernemu mestu odgovarjajočo obliko v sistematično izvedeni in organizirani tržnici. To, kar smo imeli v Mariboru pred letošnjo regulacijo Glavnega trga na Glavnem trgu, je predstavljalo vmesni razvojni člen med zgodovinskim sejiščem z običajnim tedenskim sobotnim tržnim dnem in sodobno tržnico. Dejanski promet na kak sobotni dan pa je pokazal tudi v Mariboru, da je tržno mesto nemogoče na kraju prometnega središča in križišča ter da je zlasti radi razvijajočega se avtomobilizma evidentno namestiti potrebna tržnico v neposredno bližino in tik prometnega središča mariborskega mesta; torej tako, da bo tržnica ležala pri prometnem središču, ali da ne bo ovirala sodobnega in bodočega prometa in da ne bo ta ovrnil njenega obrata.

Prometno središče in gravitacijska os Maribora je danes in bo radi populacijske strukture mesta za dolgo dobo ostal prehod z Glavnega trga na dravski most. Z novo regulacijo je postal Glavni trg prirodni mariborski avtomobilski park in s tem je Glavni trg prevzel novo vitalno nalogo v življenju mariborskega mesta, ki se bo z bodočnostjo vse bolj izoblikovala. Ni pa ta novi avtomobilski park kako nadomestilo za tržišče, ki je z regulacijo na njem prenehalo! Bila bi največja razvojna politična napaka za Maribor, ako bi se poizkušalo umetno dirigirati razvoj iz že po tradiciji in preteklosti ugotovljeni razvojni smeri. Zato je nujno, da stoji nova tržnica v neposredni bližini Glavnega trga tako, da dohod k njej še nadalje teče preko njega ter da križanje kupcev in prodajalcev na poti k tržnici oživlja in živi podobno in primerno, kakor je bilo to do danes, ko je bilo tržišče na Glavnem trgu.

Nastopi vprašanje, ali bi prostor bogoslovnega učilišča odgovarjal za bodočo tržnico, da bi se ta na ta način najbolj približala mariborskemu prometnemu središču. Če upoštevamo pri tem 6 do 7 tisoč ljudi, ki se povprečno vsak dan zgrnejo na tržišče, deloma kot prodajalci, deloma kot kupci, in da se dohod in izhod teh tisočev koncentrirajo na niti 50 m dolgo fronto vzhodno in zahodno od Alojzijeve cerkve, postane jasno, da bi prehajanje teh tisočev obremen z dovolom in odvozom potrebnih onemogočilo normalno potrebni razvoj življenja v tržnici danes, da niti ne govorimo o bodočnosti. Absolutno nemogoče pa se pokaže bogoslovno učilišče kot bodoča mariborska tržnica, ako upoštevamo, da je tik pred njo vozil promet iz Koroke ceste in Stolne ulice, ki teče nato dalje na dravski most, oziroma v vzhodni in severovzhodni Maribor. Slični razlogi onemogočajo tudi nastoj tržnice v Židovski ulici in isto je s tržnico v Kopališki ulici, ki bi svoj današnji prometno poudarjeni položaj še posebno poudarila z dograditvijo projektiranega mostu na črti Kopališka ulica-Tržaška cesta. Maribor gradi tržnico za stoletja in mora radi tega pri vsakem projektu upoštevati bodoči razvoj pred momentanim sodobnim stanjem.

Misel posebnih trgov v predmestjih gospodarsko za Maribor ne pride v poštev. Maribor kot ljudska aglomeracija ima v pogledu uporabljanja trga troje con. Prva cona, ki uporablja trg za pretežno kritje živilskih potreb, obsega v glavnem vse mesto na severu od Drave, na jugu pa mesto tja do topničarske vojašnice in vzhodne Studence. Ta cona karakterizira redno vsakodnevno pohajanje trga, kateri sledi nato proti periferiji parkratni ali enkratni tedenski obisk trga in nakar imamo na periferiji predmestij cona, ki v preskrbi živil ne odvsi od mariborskega trga. Za ustanovitve trgov v predmestjih — razen Studencev — bi tako prišli v poštev prvenstveno druga in tretja cona, ki bi gospodarsko na današnje stanje okolice bodoče tržnice ne mogli bistveno vplivati. Ker pa bo bodoči razvoj drugo in tretjo cono istaklo pritegnil na organizirano mariborsko tržnico, je treba tudi z drugo in tretjo cono že danes računati. Tako imamo na jugu od Drave na tržnico navezano prebivalstvo, ki gravitira na Glavni trg po Pobreški, Jadranški, Frankopanski in Ruški cesti in od katerega pasira večji del Dravo po mostu, manjši pa po brvi; na severu od Drave pa gravitira mesto na zahodu od Strossmayerjeve ulice na Glavni trg po grlu Koroke ceste Glavni trg, vse ostalo severno in vzhodno mesto pa po v Glavni trg se izlivajočih ulicah od Tattenbachove na vzhodu do Stolne na zahodu, oziroma po Tattenbachovi, Vetrinjski, Gosposki in Stolni ulici.

Če se sedaj vprašamo, ali imamo možnost dirigirati preko Glavnega trga na trg navezanega meščana, vidimo na jugu Glavnega trga od vzhoda proti zahodu vrsto ulic, ki tečejo od Kopališke, stare Dravske, Mesarske, Langusove, Splavarske, Minoritske, Vodnikovove trga in nabrežja zahodno od Benetk, katere razdeljujejo na trg navezanega meščana tako, da se more poleg njega normalno razvijati promet in da bo to še v večji meri moč z bodočim dohodom z dravskega mostu v Usnjarsko ulico, in z obdravsko avenijo od zahoda, zlasti pa od vzhoda. Upoštevajoč tako samo 6 bodočih prehodov iz mesta k obrežju za Dravo, vidimo, da pripade na vsak prehod frekvenca nekaj nad 1000 oseb dnevno, kar jamči za normalni prehod meščaneta, na drugi strani pa za nujno prehodnost čez Glavni trg, ki bi tako ohranil svojo položaj kot osrednje torišče meščanstva tudi v bodoče. Zavedati se je pri tem, da bo obdravska cesta služila v prvi vrsti za vozovno in avtomobilsko prekrbo tržnice, da pa bo Glavni trg prevodnik osebnega prometa k obrežju ob Dravi, prometa, ki prihaja s severa skozi Stolno, Lekaršnico, Gosposko in Vetrinjsko ulico in ki bo tekel nato na jug skozi oba dohoda ob mostu, Mesarsko, Splavarsko in Langusovo ulico.

Srečen slučaj hoče, da poseduje mestna občina mariborska tik za temi izstopi z južnega Glavnega trga na dravskem obrežju, 100 do 200 m pod Glavnim trgom kraj, kjer more postaviti bodočo tržnico, ki bi stala v neposredni bližini prometnega mariborskega središča in sicer tako, da niti najmanj ne ovira prometa glavnih mariborskih žil, da pa omogoča redni in samostojni dovoz k tržnici. To je stara dravska vojašnica in obenem še starejši Žički dvor, v idealno značni legi, tik ob Dravi na Pristanu. Mariborčani, ki poznajo poletno prasiho, ki ovija ulice in ceste za vsakim avtomobilom in ki so občutili to tudi na starem trgu na Glavnem trgu, bi bili na tržnici za Dravo rešeni prahu, tega sovražnika našega zelenega mesta.

Za razvoj pa bo omogočila tržnica bodočnost obdravskemu, za mareikaterega Mariborčana danes temnemu delu mesta. Glavni trg kot gospodarsko središče mesta se bo razširil proti Dravi v Pristan na ta način, da bodo poleg središča prometa in večjih obratov na Glavnem trgu nastali na jugu od njega manjši. Kratkovidnost je pustiti en mestni predel zasloju in propadanju na račun drugega; s tržnico v Pristanu popravil jugoslovanski Maribor Pristanu samo škodo, katero mu je zadal z ozkoprstnostjo pri gradnji dravskega mostu predvojni. Varovati pa se mora slovenski Maribor spomeniških napak, da ne uniči gradbeno najbolj zaključene in estetsko najbolj učinkovitega dela starega Maribora na slični način, kakor je predvojni uničil stari, zlasti vzhodni Glavni trg.

Ves Maribor je enega mišljenja, da je tržnica nujno potrebna.

Ves Maribor je enega mišljenja, da mora bodoča tržnica stati v neposredni bližini prometnega središča Maribora, ker na prometnem središču radi prometa samega tržnica stati ne more. Zato bi eventualne tržnice na kraju starega bogoslovja, v Židovski ulici ali v Kopališki ulici ne bile možne radi današnjega, oziroma bodočega prometnega položaja teh mest. Prirodna je v Mariboru danes ena tržnica, ki mora ležati tik glavnega trga kot prometnega središča mesta, ki mora Glavni trg oživljati tudi v bodoče ali ga ne avirati v prometnem razvoju in ki mora izključiti vsako premikanje dosežanih mariborskih gospodarskih težišč. Lega bodoče tržnice ne sme škodovati gospodarskemu položaju nobenega dela Maribora in mora omogočiti gospodinjam in prodajalcem čim manjše izpremembe današnjih ustaljenih poti in preprečiti večje izgube časa. Poleg tega, da mora lega nove tržnice izključevati vsake perturbacije v razvoju bivešega trga, mora biti gradnja nove tržnice združena z najmanjšimi finančnimi žrtvami v primeri z drugimi predlaganimi kraji. Položaj nove tržnice mora biti zračen in brez prahu ter vsakemu obiskovalcu prikupe.

Vsem tem predpogojem in nujnostim odgovarja lega bodoče mariborske tržnice v Pristanu na kraju stare dravske vojašnice. S tržnico nad obalami Drave bo v tem najetarejšem delu Maribora vzkliklo novo življenje, ki bo dvignilo nekoč cvetoči, a danes propadli Pristan z okolice brez kake škode in nevarnosti za katerikoli drugi mestni predel, trg ali ulico. V tem in v neposredni bližini Pristana od Glavnega trga, dosežanega trga mesta, je pozitivna rešitev vprašanja mariborske tržnice, poleg važnega dejstva, da je s tržnico v Pristanu zvezana tudi finančno najcenejša rešitev nove tržnice mesta Maribora. J. Škorec.

Radio

Programi radio Ljubljana:

Nedelja, 30. oktobra: 8 Radijski šramel — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Naše pesmi (plošče) — 9.45 Verski gregor (g. prior Val. Učak) — 10 Preno cerkvene glasbe iz stolnice — 11.30 Koncert, Sodelujejo: gđe. Ksenija Vidali in g. Jean Franc, člana Ljublj. opere in Radijski orkester — 13 Napovedi, poročila — 13.30 Duet harmonik, brata Goloba — 14 Kar želite, to dobite (plošče po željah) — 17 Kent. ura: Kužne bolezni perutnine (g. Franc Rigler) — 17.30 Za dobro voljo, igra Radijski orkester — 18 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Kovinarstvo — predpogoj za razvoj civilizacije (ind. Valli) — 19.50 Čajkovski: Slovenska koračnica (plošče) — 20 Ob 20 letnici Jugoslavije (g. rav. I. Dolenc) — 20.30 Koncert vojaške godbe — vmes realitacije — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Veseli zvočki, igra Radijski orkester.

Radioaparate

najugodnejše
kupite le pri
„Tehnik“ J. Banjal
Ljubljana,
Miklošičeva 20.

Ponedeljek, 31. oktobra: 12 Operni spevi in odlomki (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Zdravstvena ura: Napredek higijene v dravski banovini v zadnjih 30 letih (g. dr. Ivo Pirc) — 18.30 H. Rabaud: Nočni sprevid (plošče) — 18.40 Kulturna kronika: Umetnostni spomeniki Savinjske doline (g. M. Marolt) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Kako naj dvignem poljedelstvo (dr. D. Todorovič) — 19.50 Beseda k prazniku — 20 Orgelski koncert, g. prof. Matija Tome, Pred. in staroklasna doba — 20.15 Vskemu nekaj, koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Kvarter mandolin.

Drugi programi:

Nedelja, 30. oktobra: Belgrad: 20 Nar. pesmi in ples, 21 Klavir, 21.30 Zbor, 21 Spomini na Azila, 22.30 Plesna glasba — Sofija: 19.45 Beethovnova VII. simfonija — Pariz: 21 Simfonični koncert — Budimpešta: 19.25 Madžarske arije, 21.45 Koncert za gosti, čelo in klavir, 22.10 Cigan. orkester — Trst-Milano: 21 Igra Bolero — Rim-Bar: 21 Opera Oberon — Dunaj: 20.10 Glasba iz „Fausta“ (iz Pariza), 22.30 Zab. in plesna glasba — Berlin: 19.20 Šramel, 22.30 Opera — Hamburg: 20.10 Ljudski koncert — Köln: 20.10 Puccinijeva opera „Madame Butterfly“ — Frankfurt: 20.10 Bizetova opera „Carmen“ — Strasbourg: 20.30 Opera, 21.30 Pravična opera.

Ponedeljek, 31. oktobra: Belgrad: 20 Gledališki prenos — Zagreb: 20 Igra, 20.30 Zbor, 21 Spomini na Azila, 22.30 Plesna glasba — Sofija: 19.45 Beethovnova VII. simfonija — Pariz: 21 Simfonični koncert — Budimpešta: 19.25 Madžarske arije, 21.45 Koncert za gosti, čelo in klavir, 22.10 Cigan. orkester — Trst-Milano: 21 Igra Bolero — Rim-Bar: 21 Opera Oberon — Dunaj: 20.10 Pester večer, 22.30 Ork. koncert — Berlin: 19.20 Šramel, 22.30 Opera — Frankfurt: 20.10 Bizetova opera „Carmen“ — Köln: 20.10 Puccinijeva opera — Hamburg: 20.10 Ljudski koncert — Strasbourg: 20.30 Opera, 21.30 Pravična opera.

Glavna kolektura državne razredne loterije

„VRELEC SREČE“

Alojziji Planinšek
Ljubljana, Beethovnova 14

vljudno obvešča

da bo žrebanje za II. razred 37. kola 10. novembra

in da so srečke za nove naročnike še na razpolago. — Večji dobitki bodo objavljeni v časopisih, poleg tega bo vsak srečni dobitnik v moji kolekturi takoj obveščen in bo prejel dobitek takoj izplačan v gotovini brez odbitka.

V naši podružnici v Celju

dobite vsa pojasnila glede inseratov!
Tam lahko plačate tudi naročnino za „Slovenca“

Bizeljsko

Po toči oškodovani Bizeljanci so prejeli nadalje od svojih prijateljev in dobrotnikov sledeče zneske: dr. Franjo Lipold, odvjetnik v Mariboru, 1000 din, TPD v Ljubljani 1000 din, Franc Lipej, veletrgovec, Brežice 250 din, Josip Verstovšek, veletrgovec v Brežicah, in Celjska posojilnica d. d. v Celju, po 200 din, Šarb Marija, pos., Gornji grad, Kalan Franjo, trg., Celje in Gorišek Martin, zid. mojster, Brežice, po 100 din; Plo Radonič, veletrgovina vina in žganja v Ljubljani 50 din, Zagode Ivan, usnjarna, Brežice, 20 din. Skupno nakazano v minulem tednu 3020 din, kar zneso s prej izkazanim sneskom 14.135 din. Župnemu uradu Bizeljsko pa so poslali podporo sledeči: veleindustrialec Avenak Ivan, Ljubljana, 1000 din, prof. Pavel Živornik, Maribor, 250 din, župni urad Polje 120 din, župni urad St. Lambert 100 din. Skupaj z gornjo vsoto torej 15.605 din. Ker je beda res velika, prosim nadaljnjih prispevkov in se dosedanjim darovalcem iskreno zahvaljuje — pomožni odbor.

Slovinci v Italiji

Kdor želi v Italiji prejemati „Slovenca“ po pošti na svoj dom, naj sporoči trdkri Giovanni Parovel, Trieste, Via tr. Denza 3. Mesečna naročnina za Italijo znaša lit 16.50 in naj se nakaže vnaprej na čekovni račun g. Giovanni Parovela števil. 11-1649. S tem se prihranijo stroški, naročniku pa takoj lahko postrežejo z listom. Seveda se mora pripomniti, da je poslani denar namenjen za naročnino „Slovenca“.

Radio - aparati

na tok in na baterije, za vse tri valovne dolžine, zadnja beseda nemške radiotehnike, 100% dinamični zvočnik za sprejem iz vsega sveta. Cena 2500 din v gotovini, na mesečne obroke po 100 din.

Pisalni stroji

znamke »Merkure« v latinici ali cirilici s 80 do 88 besednimi znaki. Stroj precizen, nemško delo, eleganten zabo. 1650 din v gotovini, na mesečne obroke po 100 din.

Šivalni stroji

slavni nemški izdelek, hiva naprej in nazaj, veze, krpa in plete. Domači ženski in obrtni z glavo in mizico še za 1750 din v gotovini, na mesečne obroke po 150 din.

Merkur zavod - Beograd

Pašičeva ulica 2. — Fah 800. — Ček. račun P. H. 57.682.

Auto-motor

Avto Steyr

povsem dobro vzdrževan, toda sprednji del šasije po karambolu pokvarjen, prav poceni prodam. — Vprašati: Garage Lojze, Miklošičeva 36. (t)

Motorno kolo »Zündapp«

model K 500/1938, voženo 16.000 km, v brezhibnem stanju, zaradi bolezni taksij prodam. Zadnja cena za takojšnje plačilo v gotovini 18.000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 17.040. (t)

Glasba

Dober klavir

(Flügel) znamke J. Mikula zaradi selitve zelo ugodno naprodaj. Vprašati pri dr. Schwab, Jesenice na Gorjskem. (g)

Ženski plašči

največja izbira — najnovejši kroj — najnižje cene
prost ogled!

J. PREAC, MARIBOR, Glavni trg 13.

ODSLA JE H GOSPODU NABA

LOJZKA

DIJAKINJA VI. RAZR. DRŽ. II. REALNE GIMNAZIJE

POGREB BO V PONEDELJEK, DNE 31. OKTOBRA OB ŠTIRIH POPOLDNE IZPRED MRTVAŠNICE SPLOŠNE BOLNIŠNICE V LJUBLJANI

DRUZINA HORNOVA

Zahvala

Ob bridki boli, katara nas je zadela ob prerani smrti predragega soproga, tatika, zeta, svaka in strica, gospoda

Antona Kovača

pekovskega mojstra in posestnika

izrekamo tem potom iskreno zahvalo vsem, ki so sočustvovali z nami. Posebno zahvalo smo dolžni izreči za požrtvovalni trud in zdravljenje primariju, šefu kirurškega oddelka dr. bolnišnice g. dr. Lavriču in zdravniku dr. Misu, ki sta ga izkazala za časa njegove bolezni, kakor tudi g. prof. dr. Turku, predsedniku Udruženja vojnih dobrovoljcev za občuten nagrobni govor, č. duhovščini z Viča, g. nastavniku in nastavnici meščanske šole na Viču, vsem njegovim stanovskim tovarišem, Olepševalnemu društvu Rožna dolina in gasilskemu društvu na Viču. Enako toplo zahvalo izrekamo tudi vsem darovalcem krasiških vencev in lepega cvetja, s katerim so okrasili krsto blagopokojno, kakor tudi vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 27. oktobra 1938.

Zalujoča soproga, otroci in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob smrti in pogrebu našega predrago očeta, soproga

Andreja Samar

žel. progoobhodnika v p.

se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, se poslovili od njega in nam izrazili svoje sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni g. Maroltu, postajenačelniku, g. dr. Fedranu, č. g. patru Maurusu in drugim, ki so pomagali pri prvi pomoči našemu očetu v Stični. Bog pogripi vsem!

V Ljubljani, 29. oktobra 1938.

Rodbina Samar.

STROJNO PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA
ING. OGNJESLAV BORŠTNAR
LJUBLJANA-SIŠKA, JERNEJEVA C. 18., TEL. 45-60

izdeluje razne stroje, strojne dele, transmisije, železne konstrukcije, žagine in mlinke opreme

VODNE TURBINE

zatvornice itd. Montira in popravlja parne kotle. Izvršuje načrte, proračune in ekspertize

VELIKA IZBIRA moškega in ženskega blaga dospela. Priporoča se
M. GAJSEK, Glavni trg 1.
MARIBOR, pod Veliko kavarno.

Pletenine in perilo
najceneje pri
„VIDA“, Maribor, Koroška cesta 10

Za jesen in zimo barbeni, flaneli, hlače, vina, šofli za gospode in dame v veliki izbiri.
FELIKS SKRABI
MARIBOR, Gosposka ul. 11.

Lepe ženske plašče
po Din 298—komad dobite
pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska ul. 15

Domače koline
Prvovrstne krvavice, pečenice, primorske sladke mulce, kožne klobase (crostini), izborna vina ter druge dobrote pri
Ražmu na Žabjaku.

PUH - PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Volilci! Za najugodnejši nabavni obroke z vedno najnovejšimi vzorci in ogromno izbiro
VOLITE
NARODNI MAGACIN
SV. PETRA CESTA 27/1

Otroški vozički naj-novejših modelov. Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!
„TRIBUNA“ P. BAJTEL, LJUBLJANA, Karlovska 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 28

Iz lastne pletarne
čepice in puloverje za deca 20 Din, jopice za dame 25 Din puloverje za moške 35 Din in boljše v veliki izbiri pri:
„LUNA“, samo Glavni trg št. 24 v Mariboru.

Dvodnevni avtobusni izlet v Benetke od 13. do 14. novembra za znižano ceno 240 dinarjev.
Prijava sprejema do 6. novembra Izletna pisarna
M. OKORN, Ljubljana, Hotel Slon, tel. 26-45.

Ilse von Stach
Poslanci iz Voghere
Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

»Gospa Margareta,« pravi, »vaš oče leži bolan in Bog sam ve, če bo življenje ohranil ali zgubil. Ker je pa rekel Gospod: če hočeš atopiti k moji mizi in imaš kaj zoper svojega brata, pojdi prej tja in se spravi z njim — skrbi vašega očeta, da ne bi sodnik nas vseh izključil nespravljenih tudi od nebeske večerje, in hrepeni po miru s hčerjo.«
Ker je Margareta molčala in je samo urne spremembe krvi na njenem obrazu pričala o dušni razburjenosti, nadaljuje Luka:
»Slučajno stanuje v moji hiši v tej uri neki italijanski duhovnik, ki je pripravljen podeliti vašemu očetu avete zakramente spovedi, nebeske gostije in, če mora biti, poslednjega olja; prvega želi prejeti brez odloga. Toda prej vas hoče v očetovkem odpustanju objeti, zato vas prosim, gospa Margareta, da gresite z menoj še to uro k njegovi bolniški postelji.«
Zareča rdečica zalije Margareti lica, ko odgovori:
»Toni me naj spremlja!«
»Gospa Margareta,« ugovarja Luka, »ne dražite duše, ki je pred obličjem smrti pripravljena za spravo, ko poznate njegovo naravo kot neizprosnost! Če torej premaguje vaš oče lastno svojstvo in milo hrepeni po zgubljeni hčer, — naj mi pripeljemo hkrati tudi nje ga, ki mu ja je nekoč vzel? To bi lahko napolnilo njegovo srce namesto z ljubeznijo z grenkostjo. Usmilite se uboge duše svojega očeta in skrbite za njegovo bolno telo, potem bo hotel sam sprejeti vašega soproga v svojo spravo.«
»Da, da,« pravi Benjamin, »Luka govori prav in dobro —

Prodamo

Peso prodam
Cerar Peter, Domžale;
Kozolec
velik z 10 okni, napredaj. — Naslov v upravi «Slovenca» pod 17.956.
Posteljne mreže
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojs Andovio — Gregorčičeva št. 5 (poleg Gradišča). (1)

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetne izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik - Mestni trg 13
Ugoden nakup morske trave, žime in cviliva za modroce ter blaga za prevleke pohištva.

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino - dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene brezkonkurenčne.

Resnico govori, ko trdijo, da prodajamo najboljša in najcenejša

kolesa

rezervne dele in motorna kolesa. Velika izbira!
Splošna trgovska družba
S. O. B.
št. Vid nad Ljubljano

VINO

pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni v Ljubljani
TELEFON ŠTEV. 25-73

»VELEBIT«
otroški vozički
ZAGREB, Mesniška ul. 7/II. na dvorišču

Najnovejši do sedaj še nevideni modeli za 1938 v speditivni in največji trgovini otroških vozičkov. Prodaja za gotovino in na odplato. Cenik s slikami brezplačno. Izrežite oglaš zaradi naslova.

Voljeno blago za damske oblike, moderni vzorci
Din 14—
moške tople srajce
Din 24—
moške nogavice
močne, moderni vzorci
Din 5—
moderne svilene kravate
Din 7—
dam. svilene kombinirne srajce
Din 24—
otroške svilene hlačke
Din 6—
dam. svilene hlačke
Din 10—
dam. moderne svilene bluze
Din 20—
dam. hlačke in majice tople in močne
Din 8—
trpežne žen. spornice bluze v vseh barvah in velikostih
Din 10—
tope nogavice ženske trpežne za zimo
Din 9—
in razno ostalo blago po neverjetno nizkih cenah prodaja
„ZORA“
Ljubljana, Miklošičeva c. 30
Obiščite nas in prepričajte se, da imamo veliko zalogo in prodajamo dobro blago po zelo nizkih cenah.

Sveže najfinišje norveško ribje olje
iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporoča bledim in slabotnim osebam

Prima suha bukova drva
dostavljena na dom, žagana 100 din, cepljena 110 din, ter prvovrstni trboveljski premog — pri Putrich, Dolenska c. 6. Telefon 48-55.

KAPPEL
pisalni stroji
najodličnejše kakovosti najugodnejše pri
KLEINDIENST & POSCH
Maribor
Aleksandrova cesta 44.

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino - dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene brezkonkurenčne.

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino - dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene brezkonkurenčne.

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino - dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene brezkonkurenčne.

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino - dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene brezkonkurenčne.

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino - dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene brezkonkurenčne.

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino - dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene brezkonkurenčne.

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino - dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene brezkonkurenčne.

Kislo zelje, repo
sarmo, prvovrstno, vsako množino - dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene brezkonkurenčne.

Kislo zelje, repo
in cele glave za sarmo, novo, prvovrstno, dobavlja po brezkonkurenčnih cenah G. Erklavec, Ljubljana, Povšetova ul. 47, telefon 25-91. (1)

Branjarilo
in več tehničnih knjig — ugodno prodam. Žabkar, Livarska 6; Ljubljana. »1)

Nepremočljive hubertuse
dežne plašče in obleke, najboljši nakup: Presker, Sv. Petra cesta 14.

Kožuhovina
vseh vrst v veliki izbiri in po ugodnih cenah pri Josip Dolence, krznar - Sv. Petra cesta št. 19. Telefon 22-62. (1)

Srajce
spod. hlače, kravate, nogavice se vedno najceneje pri I. Tomšič, Sv. Petra c. 38. (1)

Pozor!
Prvovrstni premog, drva, koks po najnižjih cenah
Podobnik V.
Tržaška c. 16 — tel. 33-13

Voz
za prevažanje mlčev, priporočljiv za občine, ki so oddaljene od pokopališča, napredaj. »Vižmarje 59. (1)

Šivalne stroje
pogrešljive in a pokrovom, najmodernejši fabrikat, najboljša kvaliteta, kupite pri nas res zelo ugodno. Prodajamo tudi na ugodna mesečna odplačila. Nova trgovina, Tyrševa cesta 36. Pazite — nasproti Gospodarske zveze. (1)

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

ŽAGE
original Domicus Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

NAVEGJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

iz OKSFORDA močno in dobro izdelane
iz EFETA lepe in trpežne
iz FRENZA, trdaj, modne barve
iz TURINGA moderne barve
iz POPLINA moderne barve in vzorci

17 Srajce iz lastne tovarne 24
26 31 38 40
Stermecki CELJE 18

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Hojev med
več sto kg. proda čebe-larstvo, Cesta v Mestni log 53, Ljubljana. (1)

Poceni napredaj
šivalni stroji »Singer«, »Pfaff« in drugi z 20-letno garancijo; otroški vozički, kolesa, radio-aparati in še nešteto drugih predmetov, ki odgovarjajo popolnoma novim, a so več kot polovico cenejši samo pri »Prometu« v Ljubljani - (nasproti križanske cerkve). (1)

Prodaj
20 kub. m mehkih suhih drv ter več lepih hrastov. Andrej Perko, Ljubljana, Vodnikova c. 111. (1)

Kozolec
dvojni (toplar), v zelo dobrem stanju, napredaj. Gostilna Drnovšek, Mengeš. (1)

Omaro in mizo
4 stoli ter več letnikov »Zemski svet« prodam. Fügnerjeva 10-I, Ogled do 3 popoldne. (1)

Patent »Kraljica peč«
ki se naloži le enkrat dnevno, potem pa gori ves dan, se dobi v vseh velikostih pri A. Semenit in drug. Ljubljana, Miklošičeva cesta 15, telef. št. 48-67. (1)

Zelje!
100 vagonov prima bele-ga, znanega »futoškega« zelja napredaj — franco Stari Futog postaja, nato-vorjeno, kg po 0.60 din. Dopise na naslov: Filipar Stefan, Novi Sad, IIIje Ognjanovića 15/III. (1)

Vsakovrstne
dobro ohranjene pred-mete, kakor pohištvo in opreme; kolesa, šivalne stroje, obleke itd., stal-no prodaja in kupuje »ABC«, Ljubljana, Med-vedova cesta 8. Telefon 24-44. Poleg gorenjsko-ga kolodvora. (1)

Ročno stiskalnice
za železo, z razdaljo med stojali najmanj 36 cm, dobro ohranjeno, takoj kupim, Kajetan Ahačič, Trzin. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Kislo zelje
novo, prvovrstno, v sodč-kih, dobavlja po naročilu Filip Morhar, Kleče 19, p. Jezica. (1)

Prodaj
20 kub. m mehkih suhih drv ter več lepih hrastov. Andrej Perko, Ljubljana, Vodnikova c. 111. (1)

Kozolec
dvojni (toplar), v zelo dobrem stanju, napredaj. Gostilna Drnovšek, Mengeš. (1)

Omaro in mizo
4 stoli ter več letnikov »Zemski svet« prodam. Fügnerjeva 10-I, Ogled do 3 popoldne. (1)

Patent »Kraljica peč«
ki se naloži le enkrat dnevno, potem pa gori ves dan, se dobi v vseh velikostih pri A. Semenit in drug. Ljubljana, Miklošičeva cesta 15, telef. št. 48-67. (1)

Zelje!
100 vagonov prima bele-ga, znanega »futoškega« zelja napredaj — franco Stari Futog postaja, nato-vorjeno, kg po 0.60 din. Dopise na naslov: Filipar Stefan, Novi Sad, IIIje Ognjanovića 15/III. (1)

Vsakovrstne
dobro ohranjene pred-mete, kakor pohištvo in opreme; kolesa, šivalne stroje, obleke itd., stal-no prodaja in kupuje »ABC«, Ljubljana, Med-vedova cesta 8. Telefon 24-44. Poleg gorenjsko-ga kolodvora. (1)

Ročno stiskalnice
za železo, z razdaljo med stojali najmanj 36 cm, dobro ohranjeno, takoj kupim, Kajetan Ahačič, Trzin. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Kislo zelje
novo, prvovrstno, v sodč-kih, dobavlja po naročilu Filip Morhar, Kleče 19, p. Jezica. (1)

Prodaj
20 kub. m mehkih suhih drv ter več lepih hrastov. Andrej Perko, Ljubljana, Vodnikova c. 111. (1)

Kozolec
dvojni (toplar), v zelo dobrem stanju, napredaj. Gostilna Drnovšek, Mengeš. (1)

Omaro in mizo
4 stoli ter več letnikov »Zemski svet« prodam. Fügnerjeva 10-I, Ogled do 3 popoldne. (1)

Patent »Kraljica peč«
ki se naloži le enkrat dnevno, potem pa gori ves dan, se dobi v vseh velikostih pri A. Semenit in drug. Ljubljana, Miklošičeva cesta 15, telef. št. 48-67. (1)

Zelje!
100 vagonov prima bele-ga, znanega »futoškega« zelja napredaj — franco Stari Futog postaja, nato-vorjeno, kg po 0.60 din. Dopise na naslov: Filipar Stefan, Novi Sad, IIIje Ognjanovića 15/III. (1)

Vsakovrstne
dobro ohranjene pred-mete, kakor pohištvo in opreme; kolesa, šivalne stroje, obleke itd., stal-no prodaja in kupuje »ABC«, Ljubljana, Med-vedova cesta 8. Telefon 24-44. Poleg gorenjsko-ga kolodvora. (1)

Ročno stiskalnice
za železo, z razdaljo med stojali najmanj 36 cm, dobro ohranjeno, takoj kupim, Kajetan Ahačič, Trzin. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Občina Vodice
kupi 250 suhih kostanje-vih drogov, dolgih 4—7 m. Ponudbe je poslati obdani Vodice, okraj Kamnik.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevni cenah.
A. KAJFEZ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

REPOREZNICE
zajamčeno najboljše izdelave, v izboljšani obliki in po nizki ceni samo pri:

A. KREMŽAR
strojno podjetje - delavnica poljedelskih strojev.
ŠT. VID nad Ljubljano

Na zalogi: mlatilnice, slamorez-nice, sadni mlini, ga. črpalke itd. Zahtevajte brezplačne ponudbe.

ne bo dobljeni mir več razburjal, ampak dvigal. Benjamin čemerno pokima in Luka odhiti za Margareto v noč.
Nihče ni medtem pazil na malega Martina. Prav tako z bolestnimi očmi je strel v materine solze in v nenavadno temno očetovo postavbo. Ni vedel, kaj je odšla Margareta, naj gre za njo ali ostane pri očetu; saj se je zdelo, da potrebuje oboje njegove neznosti!
Njegov prvi nagon ga je peljal z materjo na vrt, pa se je zopet vrnil, kot da ne sme zapustiti Benjamina, in gledal z nemirnim srcem od zunaj skozi svetle šipe. Ker se pa oče le ni ganil in je tudi Ave zrla predse, ne da bi kaj rekla, da bi ga poživila, ali se premaknila, je popadla otroka groza pred tišino in je sklenil teči za materjo, ki je mogel slišati njeno tarnanje.
Tako sta ostala Benjamin in Ave sama. Samota ni pomislila buditi znova erci obeh in jima kazati važnost trenutka. Brezglasnost molka razširi ozke stene v vesoljstvo, v katerem sta samo dva človeka — Ave in Benjamin, in samo ena postava, ki je začetek in konec hkratu — njuna ljubezen.
Slednje se drzne Benjamin dvigniti pogled v Avo. Ko obrne pa tudi ona svoj od ljubezni rdeči obraz polno proti njemu, ne more več vzdržati daleč od nje in pade nje na njenim nogam.
»Ave,« pravi iz dna duše. Tedaj zadene nje-govo uho v neizrekljivo radoet

V Trgovskem domu v Mariboru

je naprodaj za približno 1 milijon dinarjev razne damske konfekcije, zimskih plaščev z in brez krzna, kostumov, oblek, raznih modnih štofov za plašče in obleke, moških sukenj in oblek, hubertusov, „štucerjev“ in razno sukno za plašče in obleke.

Razprodaja radi redukcije velike zaloge. — Prodaja se bo vršila le malo časa. Pridite hitro, dokler je izbira velika.

BLAGO

ZA OBLEKO IN PLAŠČ ZA DAMO IN GOSPODA V NOVIH VZORCIH NUDI NAJČENEJE V VELIKI IZBIRI MODNA TRGOVINA

JOSIP ŠRAJ, MARIBOR

PALACA BANOVINKE HRANILNICE

Lastniki srečk!

Iščemo one srečnice, ki so že zadeli glavni ali večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in številkami na naslov: »NOVICE O SREČKAK«, MARIBOR, CANKARJEVA 14. Priložite 3 dinarje v znamkah.

Vzajemna posojilnica

L. J. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

„SLOVENEČ“, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Izredna prilika ugodnega nakupa knjig!

Pod polovično ceno!

Zaradi pomanjkanja prostora smo se odločili, da odprodamo naslednje knjige pod polovično ceno:

Germano: Življenje sv. Gabriela	din 10.—	
Sv. čistost	din 5.—	
Samec: Za naše male	din 8.—	
Vole: Roka božja	din 10.—	
Turšč: Izgubljeni raj	din 10.—	
Sardenko: Dekliške pesmi	din 18.—	sedaj skupno samo din 15.—
Schorsch: Spoved malih grehov	din 25.—	
Potočnik: Dobri pastir, I. del	din 38.—	
Potočnik: Dobri pastir, II. del	din 40.—	
Potočnik: Dobri pastir, III. del	din 40.—	sedaj skupno samo din 50.—
Teraš: Za visokim ciljem	din 24.—	
Teraš: Pri studenčnem zdravju in moči	din 24.—	
Teraš: Po stezah resnične popolnosti	din 24.—	sedaj skupno samo din 30.—
Vole: Otroci, I. del	din 25.—	
Vole: Otroci, II. del	din 24.—	sedaj skupno samo din 20.—
Prekrasni govori dr. Mihaela Opeke, t. j. 21 knjig, skupna cena 408 din — — — sedaj pa samo		din 200.—

Kdor pa kupi v naši trgovini vsaj za din 50.— blaga, dobi krasno knjigo kot nagrado.

Poslužite se ugodne prilike, dokler traja zaloga!

TRGOVINA H. NIČMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

Brez posebnega obvestila

Tužnega srca sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša nadvse ljubljena soproga, mama, stara mama, sestra, tašča itd., gospa

Karolina Fabiančič roj. Bayer

zasebnica

dne 28. t. m., po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere. — Na zadnji poti jo spremimo v nedeljo, dne 30. oktobra 1938, ob 4 popoldne izpred mrliške veže, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Slovesna sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 31. oktobra ob 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Petra. Ljubljana, Rupertov vrh, dne 29. oktobra 1938.

Zalujoča rodbina Fabiančič
in ostalo sorodstvo.

Poročne prstane

ure, verižice, uhane, kakor tudi očala, kupite zelo ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku, Šutna, nasproti farne cerkve. Podružnica v Mariboru, Jurčičeva 8. I.

Kdor želi prodati ali kupiti posestvo, hišo, vilo, zemljišče, obrt, gozdove itd.

Kdor hoče v najem vzeti ali oddati obrt, trgovino, gostilno, pekarijo in slično.

Kdor išče ali oddaja stanovanje, sobo, posojilo. Vam preskrbi najhitreje v Ljubljani

Realitetna poslovalnica - Masarykova cesta 14-II.

Zagorski, podružnica palača Grafika

Vodimo skrbno upravo hiš in posestev.

Pazite na kotle!

„TEPALIN“

Made in U. S. A.

Edinstveno čisti in preprečuje kamen v vseh parnih kotlih, ne da bi jih bilo treba razdirati. — Preizkusila in priporoča Inspekcija za kotle ministrstva zgradb. — Zahtevajte prospekte od generalnega zastopnika HOBBY, A. R., Beograd, Uskočka 5, Telefon 23-013

Divjačino

srne, zajce fazane, jerebice, kupuje vsak čas po najvišjih dnevnih cenah

Viljem Abt, export, Maribor

Kupujem vsako količino

JELOVIH IN SMREKOVH ODPADKOV

(letvic) brez lubja in ličja in ne preveč tanke. Plačam v gotovini.

Koloman Beer, Zagreb, Nodilova 7/III

Tapetniške delavce

dobre, takoj sprejemem za večje delo. Zglasiti se osebno v kavarni Kosak v Kamniku, ali pismeno na Prodnik, Stahovca pri Kamniku.

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra 24./L, proda na javni dražbi dne 10. novembra 1938 ob 12. uri pri okrajnem glavarstvu v Dravogradu:

2630 m³ izdelane smrekove hlodovine,
137 m³ izdelane mecesnove hlodovine,
260 m³ izdelane borove hlodovine.

z območja šumske uprave v Črni pri Prevaljah.
• Pojasnila, pogoji in tiskovine so na razpolago pri gornjih upravah.

Razpis licitacije

Osrednji urad za zavarovanje delavcev bo imel v prostorih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Tuzli, dne 17. novembra 1938, ob 11. prvo javno ponudbeno licitacijo za oddajo instalacijskih del centralne kurjave pri adaptaciji in dograditvi uradove zgradbe Okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

Ponudbe je treba oddati najpozneje do tega roka v zapečateni kuverti z označbo: »Ponudba za instalacijska dela centralne kurjave pri adaptaciji in dograditvi zgradbe Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Tuzli«.

Obenem s ponudbo je treba položiti varščino po določenih licitacijskih pogojev. Brzojavne, zapoznele ali nepravilno sestavljene ponudbe ne pridejo v poštev.

Vzorci za sestavljanje ponudb se lahko dobe dnevno pri Tehničnem odseku Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu ali pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Tuzli med uradnimi urami za 70 din.

Zagreb, dne 20. oktobra 1938.

Št. 54.149-1938.

Osrednji urad
za zavarovanje delavcev

Tudi izbirčni okus

Novi vzorci
nove barve
ugodne cene!

lahko zadovolji velika izbira naših novih vzorcev damskega in moškega blaga za zimo

R. MIKLAUC - „pri Škofu“

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica — Pred škofijo

Trgovina, kjer se kupuje z zaupanjem
Ustanovljeno leta 1869

Iščemo DVA PRVOVSTNA

AKVIZITERJA SPEDITERSKE

stroke, reprezentativni osebnosti, ki sta dobro vpeljani v trgovino in industrijo. Nastop takoj. Reflektanti, jugoslovanski državljani, z znanjem nemškega jezika, naj pošljejo svoje ponudbe s prepisom spričeval in s sliko na Publicitas, d. d., Zagreb, Ilica 9, pod šifro »Akviziter«.

Zahtevajte povsod naš list!

Najugodnejše kupite

vsakovrstne trgovske knjige, kot ameriške žurnale, glavne knjige, blagajniške knjige itd. itd. pri

A. JANEŽIČ
Ljubljana

Florjanska
ulica 12-14

ker smo cene istim valed velike zaloge v engros- in detajlni prodaji globoko znižali. • Trgovina s papirjem, šolskimi, pisarniški in knjigovesti potrebnimi na debelo in na drobno

Lasna Industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

Najzanesljivejši prijatelj vsake gospodinje je

NAUMANN

ŠIVALNI STROJ

Vsak NAUMANN šivalni stroj je kvaliteta!

Od l. 1868. do l. 1937. je izdelala tovarna

A. G. VORM. SEIDL & NAUMANN
DRESDEN

3 in pol milijona šivalnih strojev,

NAUMANN šivalni stroji se dobijo v vseh strokovnih trgovinah.
En gros: Re-Ka, Zagreb, Račkoga 10.

ZAHVALA. Za vsa sočutja in sočutja ob smrti našega nepozabnega sina, brata in svaka, gospoda

Franca Palovšnika

se vsem najpriskrbeje zahvalujemo. Posebno pa se še zahvalujemo gg. zdravnikom in č. sestram v bolnišnici, darovalcem vencev in cvetja, govorniku za lepe poslovilne besede ter vsem, ki so draga nam rajnika spremili na njegovi zadnji poti. Vsem Bog plačaj!

Ljubljana-Kranj, dne 30. oktobra 1938.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Vsem, ki so nam bili v teh bridkih urah v pomoč, nas tolažili in tako lepo počastili spomin pokojne

Slavice Urbanija

bodi ona priprošnjica in dobri Bog plačnik.

Maribor, dne 28. oktobra 1938.

Anton z Evico in Janezkom